

Cinquecentina

n. 401

07

3.

~~210.~~

f. 1.

HEROIDES

EPITOLAE

OVIDII

TRISTIA

ET

ARTI TARINI REPRODUCTIONE

PER CAROLUM DE LUCA

1878

Reproductione per Carolum De Luca

1878

Provincia Italiana della Compagnia di Gesù
Fondo librario antico
Gadagne

Fondo librario antico dei Gesuiti italiani

www.fondolibrarioantico.it

G
C
1073

HEROIDES

EPISTOLAE

P V B.

OVIDII

NASONIS:

ET

AVLI SABINI RESPONSIONES:

*cum Guidonis Morilloni Argumentis,
ac Scholijs.*

*His accefferunt Ioannis Baptiste Egnatii
Obersuationes.*

V
I
R
T
V
T
E
D
V
C
E

C
O
M
I
T
E
F
O
R
T
V
N
A.

VENETIIS Ioan. Gryphius excudebat,

M D L V I.

HEROIDES

EPISTOLAR

P. V. B.

OVIDII

NAZONIS:

ET

AVLI SABINI RESPONSIONES:

cum Gaidonis Morillon Argumentis
ac Scholijs.

Hic accesserunt Iohannis Baptiste Eggenii
Observationes.

COMITIBUS FORLIVENSIBUS

ACCADEMIA

VENETIJS ION. GAZPINI excudebat

M D C L I

E P I S T O L A 2

CLARISSIMO VIRO FRANCISCO
CAMPOGIRAVLDO, MERITA SA-
cratissimarum legum laurea decorato,
musisq; polittoribus ornatissimo,
Guido Morillonus cum om-
ni obseruantia S.

Eteres illi, quorum auctoritas cum sa-
pientia ad hæc nostra usque tempora
proiecta est, Franciscæ nobilium erudi-
tissime, non minus doctè quàm elegan-
ter treis Gratiæ (quas Græci χάριτες
uocant) ita depingebant: ut una earum ueluti à nobis pro-
fecta auersam faciem teneret, reliquæ uerò duæ nos aspi-
cerent. Quo quidem exemplo monemur, accepti beneficij
nunquam immemores esse debere: uerum illud aliquo cum
scœnore rependere. Ego itaque priscos æmulabundus, cum
attentiusculè mecum pensitarem, quantum in me tua beni-
gnitas contulisset, ne id in ingratum proiecisse uidearis: exi-
gua compensatione, ut saltem aliquo argumento animus
nostrum tuis beneficijs penè obrutum tantillum leuare cõ-
stitui. Idcirco cùm superioribus diebus à Dialecticorum
mæandris mentem relaxarem, sacrum illud musarum di-
uersorium repetens, in Heroidas illas Ouidianas fortè in-
cidi, dij boni quàm multiplici eruditione refertas, quàm le-
pidissimis salibus concinnatas. Omne tulit punctum (ut in-
quit Flaccus) qui miscuit utile dulci. Quod quidem aut ne-
mo (ut puto) aut noster hic Naso est affecutus: qui ita se-
ria mellitis figmentis: figmenta serijs miscet, ut satis nescias

EPISTOLA.

plus ne utilitatis, aut uoluptatis prae se ferat. Quod cum nonnunquam egregie fecerit, in epistolis praesertim singulari quodam modo mihi fecisse uidetur. Verum enim uero seu temporum iniuria, seu (quod uerius crediderim) Librariorum incuria, tam multijugis mendis, tam monstrosis erroribus scatebant, ut nemo quantumuis mitis in ipso statim limine non stomacharetur. Quare me operae precium facturum existimabam, si illas nostras asteriscis, transuerso calamo, illinerem atque ut emendatiores, examinationiores, libratioresque haberentur elaborarem. Et si onus supra uires, malebam tamen audentior uideri, quam mansuetioribus musis stupore, atque marcore squalentibus, pro nostra uirili operam non praestare. Quapropter curauit illas non tantum tersas emunctasque reddere, uerum etiam nostris argumentis, crebrisque in marginibus annotatiunculis, nouitijs literarum Tyrunculis peruias reddere. Ut si quid nobis ob id deberent, tibi tanquam auctori gratulabundo animo acceptum referrent. Accipe igitur uir circumspectissime, hasce quātulascumque ingenioli nostri primitias, quas tibi liberalissimo patrono dedico. Res est leuiuscula, nec inficior. Verum (ut Plinianis uerbis utar) & Dijs lacte rustici, multaeque gentes supplicāt: & mola tantum salsa litant, qui non habent tura. Quicquid id sit, Dij faxint, ut sit meae erga te obseruantiae pinguis sempiternum. Vale praesidium & dulce decus meum, Guidonemque tuum in eorum numero adscribito, qui te coalunt & uenerantur.

3

ETIMOLOGIA HVIVS VO=
CABVLI, HEROS.

QVoniam Nasonis Epistolæ Heroides inscribuntur, nō alienum à proposito visum est huius uerbi Heros etymologiam, siue significatum prælibare. Audiat itaq; diuus Augustinus copiosissimè docēs, quid sint Heroes libro x. de Ciuitate Dei, his uerbis, Nomen Heroum à Iunone dicitur tractum, quod Græcè Iuno Hera appellatur: & ideo nescio quis filius eius secundum Græcorū fabulas Heros fuit nuncupatus, hoc uidelicet mysticum significante fabula, quod aer Iunoni deputatur. Vbi uolunt Heroes cum Dæmonibus habitare, quo nomine appellant alii cuius meriti animas defunctorum. Idem in 7. Inter Lunæ gyrum nimborum ac uentorum cacumina aërias esse animas. Sed eas animo, non oculis uideri, & uocari Heroas et Lares & Genios. Trismegistus quoq; auctor est, Heroas habitare inter aeris purissimam partem supra nos & terram, ubi nullus est nebulis locus. Minime prætereundum est id, quod Martianus Capella tradit in Nuptijs Philologiae, Heroas uidelicet ab Hera, quæ terra dicitur, esse nuncupatos. Hinc Heroides foeminae clariores, quales sunt Heroum uxores & filia. Ex his igitur liquidò claret, quid sint Heroes, & unde dicantur.

POETAE INTENTIO, ET QUID

frugis afferant Heroidum Epistolæ, necnon
cui parti philosophiæ debeant supponi.

Pvblius Ouidius Naso Sulmonensis, ingenij ubertate & uerborum copia (teste Fabio) Latinos poetas

longè præcellens, hoc in artificiosissimo opere cum quodã diuino ingenij sui calore piæ & fidelis uxoris officium (ni fallor) ostendere intendit, narrando diuersos amoris affectus, ut illas quæ castè, & quæ impudicè suos maritos amant, apertè noscamus. In alijs enim casti amoris pietatem extollit: In alijs uerò libidines atque incontinentissimos amoris æstus subinde taxat. Itaque (ut duas pro reliquis accipiamus) Penelopes castitatem ad imitationem, Phædræ uerò incestum amorem ad detestationem proponit. Propterea opus istud non immeritò morali philosophia (quàm Græci Ethicem uocant) supponi debet, quando quidem & mores hominũ, & uitia docet. Non enim aliud nobis illæ amantium querimonie, lamentationes, ultimæq; desperationes clamitant, quàm ut suis exemplis cautiore effecti, uetitos indecentesq; amores deuitemus. Et profectò quamuis Ouidius in nullis alijs uoluminibus amoris affectus ardentius expresserit, quàm in epistolis, nulla tamè lubricitas, nullaq; lasciuia (si modò æquum sortiantur interpretem) inuenitur. Contextus autem humilis, atque facilis utpote elegiaco carmini peculiaris, nec propterea minus florentissimus. Nemo est enim usque adeo languidus, usque adeo ieiunus, qui non aliquid deliciarum atque argutiarum illinc hauriat. Nullus insuper tam frigidis præcordijs, cui non se offerant fœcunda ad excogitandam admnicula. Denique non existimo aliquem tam ceruicosum, tamq; durum, qui minima epistolarum perlecta, non statim concipiat similis conscribendæ copiosissimã farraginem. Quod planè percipiet, qui Heroidas uigilantiori studio coluerit.

4
IOANNIS BAPTISTÆ EGNATII

VENETI IN HEROIDAS OVIDII,

Sappho, & Ibin, Observationes.

EX PENELOPE

Iue quis Antilochum. Ex Politiani Miscellaneis hoc expendito.

Hic lacer admissos. Quis non uidet, admissos equos, legendum & cum uox ea admissos, celerem Ouidio, Valerio, & reliquis significet, magno eorum errore, qui amissos legunt. Ouid. certe ipse in Fastis, Et celer admissis labitur annus equis. Et item, Hanc quondam Cythera diem propter antius ire Iussit, & admissos præcipitauit equos. Et in Phyllide, Et sacer admissas exigit Hebrus aquas. Quin & Valerius de Fulvio: Admisso, inquit, equo, Theanum contendit. Quæ uox inde uidetur esse ducta, quòd adiunctis equis, celerius iter conficimus.

Rettulit & ferro Rhæsumq; Dolonq; cæsos.

Mirum est, cum ad eò pateant Heroïdes Ouidianæ, hætenus syllabam claudicantem in hoc uersu non animuerfam, cum Dolon ubiq; primam corripiat. Vt,

Ausum eadem quæ nos Phrygia de gente Dolona,

Quare addenda fuit dictio, q; Home. n.

ἦν δὲ τῆς ἐν τῷ ἑορτῆ δ' ὀλῶν ἑ μὲν δὲ ἦ ὄς.

Quid tibi Pisandrum, Polybumq; Medontaq; dirum.

Et hic etiam addenda copula fuit cum Medon & ipse corripiat primam.

E G N A T I I

EX PHYLLIDE.

Toruuſq; Procuſtes. Non Procuſtes, ut ἀπό τῆ προ
 κρέειν, id eſt, impellendo ueniat.

Creſſa relicta. Alij omnes, puella, Nos ex manuſcrip-
 ptis codicibus, Creſſa relicta, emendauimus: in quo uerbo
 & grauius πᾶθ' eſſe uidetur, & acrior Phyllidos accu-
 ſatio.

EX BRISEIDE.

Bis ſex aſſueti. Omnes alij codices, bis ſeptem: Nos
 ex Homericæ Rhapsodia, bis ſex, in qua Phoenix ſic
 Achillem alloquitur:

αἰθωνία δὲ λείβητας ἑεΐκοσι, δ' ὠδίκᾳ δ' ἵππων
 πηγῆς, ἀθλεφόρον, οἱ ἀέθλια ποσσὶν ἄρ' ὄντω.

Inter Achæidas longe pulcherrima matres.

Mirum uideri poteſt, uerſum hunc, cū tamen hætenus
 claudicarit, non eſſe etiam ab his, qui doctiſſimos ſeſe putāt
 animaduerſum, cū hætenus aut corruptè legerint, aut
 corruptius emendarint. Nos Achæiadas, non refragante
 Græcorum ueterum forma & uſus, quadrante etiam ſyl-
 laba, emēdamus. nec neſcio ab Achæa ἀχαιῖς deduci Quod
 uel ipſe Hom. Rhapsodia probet.

ᾧ πέπονθε καὶ ἐλέγχε ἀχαιῖ δ' ἔτ' ἐν ἔτ' ἀχαιῖοι.

Qui tamen uerſus admonere negligentiffimum quenq;
 poterat, carmen Ouidianū non ita legi poſſe. Quare ſyl-
 laba non repugnante, Achæiades leges, ut apud Theocri-
 tum emendatis codicibus in Helenæ Epithalamio,

ἢ δε ἀχαιῖ δ' ὦν γαῖα πατρί, ἔδ' ἐμὶ ἀλλὰ.

Callimachus in Delon.

ἀλλ' ὅτ' ἀχαιῖ δ' ἔτ' μὴν ἀκηρύττω πόλυσ.

OBSERVATIONES. 5

Sed de hac nominum forma in Sapphūs epistola plura, cum de lapsu eorum, qui non minus docti, quàm diligentes uideri uolunt, agetur.

EX PHAEDRA.

Eleleides actæ. Omnes ad hanc diem Eleides, in quo ne scias utrum magis accuses negligentiam hominum, an in-
scitiam, an potius utrunq; quis enim non uideat uersum, si Eleides leges, subsultare? Iam Bacchi nomen Eleleus, non Eleus erat, quod Ouidij auctoritas Metamorphoseos sexto probet, Nyctileus, Eleleus parens.

Quod nomen Apollinis etiam esse Macrobius prodidit, dictūq; illud, ἀπὸ τῆς ἐλεῖσιος πρὸς τὴν γῆν quod æter no. s. meatu circa terram uolui uideatur. iam Euripides:

ἡλιος βοῶν ἵπποισιν ἐλεῖσων θεῶν
πολλὰ πορὸς. Nec uera minus Empedocles de illo.

ἢ ἐκ ἐλεῖσιος μέγαρον ἀμφιπολλῶν.

Sive igitur à uolutione huiuscemodi, siue ab Elele bacchantium uoce (nam etiam à sonis Bacchum dixere et Bromium & Iacchum) siue & ipse qui & Apollo sit, à ratione illa perpetua dictus Eleleus est, unde Eleleides quoque factæ sunt, ut aliter uersus legi nequaquam possit.

EX OENONE.

Depressa est humili cana pruina casa. Sunt qui defensa legunt, qua ratione dixit Verg. defendere teneras myrtos à frigore, & defendere frigus tectis, ut Gellius etiam ex Quadrigarij Annalibus obseruauit.

Ad fontem Xanthi uersa recurret aqua. Iam illud prouerbiū Græcis usurpatum frequens inuuit, dubio

EGNATI I

procul, quod illi *αἴω ποταμῶν*. Ex Euripidis iambico in Medea, sic enim chorus.

αἴω ποταμῶν χαρῆσι παλαι.

Vnde etiam Horatius, Quis neget arduis Pronos relabi posse riuos montibus, & Tyberim reuertit? Cicero quoque in Epistolis ad Atticum, principio tantum Græci uersus usus, adagij huius meminit.

Polydamanta roga. Et imitatione Homericæ & hic, & alibi, ne syllaba subsultet, legimus Pulydamanta, quem admodum & Pulypus, licet alij Polydamanta & Polypū, ut sit omega, scribere malint.

Ipsæ repertor opis uaccas pauisse Phæreas, Fertur. Callimachus diuersam ab alijs causam seruitij canit cum scilicet Admeto Apollinem seruisse prodat, quod adolescentis amore captus esset, atque ad emerendum eius amorem gregem ab eo pastum.

EX HIPSIPYLE.

Non hæc Aesonides, sed filia Phasis Aëte. Dubitauit sepe antea, quæ maxime probabilis esset huius carminis lectio. An hæc ipsa, quam ipsi reliquimus, an quam alij substituere, Phasias Actæ, legentes, cum hic, tum in Medea, ut Aetam bisyllabum fecerint. Ego ut contractionem illam malè etiam ab his scriptam non hætenus legere memini, sic malim trissyllabum seruare, ut diphthongus illa corripatur, sequenti uocali, quod & Græcis & Latinis nostris est peculiare, in duabus scilicet dictionibus: cum una enim terminatur diphthongo, & subsequens à uocali incipiat, corripitur diphthongus, natura præcedens alioqui longa: ut, Insule Ionio: ne

OBSERVATIONES.

6

Græca citem: & Ilio alto, & Pelio Ossam. Sed & in eadem dictione Vergilius, cum dixit, Sudibus'ue præustis, diphthongum corripuit, quin & ipse Ovidius in Metamorphoseos septimo. Quos ubi uiderunt præacuta cuspide hastas. Tametsi sunt, qui legant peracuta. Verum hoc Ausonij nullus inuertere possit, cum ille in Protreptico ad nepotem scribens, hoc uersu ita ludat, Te præeunte nepos modulata poemata Flacci. Adde quòd uix legas, nisi memoria me deficit, Aetam bissyllabum, nam ille, Ouidij uersiculus ita legitur in uetustis codicibus Dissimilemq; animum subijt Aetæa relictus. Et paulò post Ouidius, Cum rapido fallax Aetias igni imponit purum laticem. Et Medea, Non erat Aetes: ad quem despecta ueniret. Et iterum,

Non senis Aetæe regia Lemnos erat.

EX DIDONE.

Pœnas uiolate Sichæi. Sunt qui Sichæo malint.

Mille procis placui, qui me coiere frequentes.

Videndum an desit, in, præpositio, uel quid simile, ut in me coiere, legas.

Sceptraq; sacra tene. Alii, sceptra sacrata, nobis uetus lectio displicere non potest, & alioqui codices omnes manuscripti ita habent.

Nec steterunt. Et forma, qua Verg. Steteruntq; comæ. & Terentius, emerunt.

Certius ibis. Sunt qui serius malint.

EX HERMIONE.

Si te iam tangit Oreste, Aliis pia tangit, alii nunc.

Induit illa patrem. Accuratiùs obseruandum cen-

seo, quid illuc uerbum induit, sibi hic uelit. Nam interpretes ganniunt.

Diffundimus iram. Et hinc facile apparet, diffusionis dierum esse legendas apud Iuriconsultos & Gellium, nō diffisiones: quod quibusdam placuit, ut improbè faciant, qui immutare ueteres lectiones audeat.

Quà duo porrectus longè freta destinet Isthmos,

Vecta peregrinis Hippodamea rotis. Duo sunt aduertenda, & quòd malè codices omnes habent, detinet, cùm distinet dubio procul legendum sit quod quiuis uel mediocriter doctus aduertat: & quid sit illud, quod externas rotas in Hippodamea hìc dicat Ouidius. Nos rem eruditè etiã non paucis ignotam breui explicabimus, ex Pindaro in primis, & Apollonio, qui cum interpretibus suis prodidere Hippodameam inter currendum alieno curru, id est, procorum, qui cum ea cursu certabant, esse uectam, unde & hoc in loca peregrinas rotas Pelopis currum intellexit, quo donatus ille à Neptuno est in amoris olim compensationem.

EX DEIANEIRA.

Se tibi pax terræ. Alij codices pars terræ habebant.

Nos ex manuscriptis codicibus pax restituimus.

Theutrantia turba. Non Thestia, aut Thespica legèdum esse, facit cum illud à Politiano inuentum, tum etiam quòd Stephanus Theutrantem Thespij patrem facit, à quo Theutrantia turba iure Thespiades appellatæ.

Vna recens crimen refertur adultera, Nos, syllaba refragante, quandoque referetur, nunc uerò diligentius examinata re, defertur legendum censemus, quòd propriè

id uerbi significatum fit, unde & delatores: sed & codex unus manuscriptus, defertur, habuit.

Inter Ionicas. Alij Moenias inter, reclamante codicum fide, ex quorum auctoritate lectionem ita restituendã admonere lectorem uoluimus.

Scilicet immanes elisis faucibus hydros,

Infantem & caudis inuoluisse manum.

Multis erroribus uersiculi hi duo scœdati antea erant, qui tamen ita restituendi (uti arbitror) fuerant. sit tamen hoc integrum lecturis.

Quodq; inter leuumq; latus dextrumq; lacertum. Habitatum compressi ab Hercule Antæi his uerbis expressit Ouidius, ut malè emendasse uideri possint, qui leuumq; latus læuumq; lacertum legerent.

E X A R I A D N E.

Semisepulta. Codices omnes semisopita præ se ferunt, reclamante tamen syllaba: nam sopire semper primã producit, ut apud hunc ipsum infra Medea. Que me non possum, potui sopire draconem. Et Hypermnestra: Dum petis amplexus, sopitaq; brachia iactas. Tametsi sopor corripiat, quare semisepulta libentius eodem sensu legerim.

Nec facta luisse. Emendauimus cum hætenus omnes codices nullo sensu tulisses haberent.

E X M E D E A.

At tibi Colchorum. Alij, Vt, legunt: sed quo sensu, ipsi uiderint.

Cur unquam Colchi. Quis non uideat hoc totum ex principio Medæ Ennianæ deductum? ancilla enim Medæ apud Euripidem, & ex nostris Ennium, sic ferme.

ccepit. uersus autem notiores sunt, quàm ut à me sint huic loco inferendi, odiosa enim omnis ostentatio, præsertim ubi magnitudo rei non excuset.

Excipit hospitio iuuenes Aeta relictos. Et in hoc uersu addidere quidam Pater, ut bissyllabam Aeta facerēt, cum tamen trissyllabum sit, ut paulò post in eundem hunc sensum: Dixerat Aetes: Adde quòd malè etiam scripserint, dum Oetam scribunt: sic enim montis est nomen.

Vt uidi, ut perij. Alij, Et uidi, & perij: mihi ex Theocriti & Vergilij imitatione hoc probabilius est uisum, magisq; poëticum.

Hæc animum & quota pars etiam mouère puellæ. Pudendo errore addiderant, & legerant omnes possent mouere, qui non uidebant saltem obstare syllabæ quantitatem, si mouere perpetuum facerent modum. quare nos ex perpetuo perfectum fecimus, sensu & syllaba quadrante.

Aut nos Scylla rapax. Quid est quòd Scyllæ meminert, quæ adeunda illis ex Ponto redeuntibus nequaquam erat? An errore muliebri, & animi mœrore quid dicat, nescit? An Ouidius id innuit. Argonautas mari iactatos, quod Græci etiam poëta quidam cecinere, ad Africæ litus appulisse, ut uel inuiti Scyllæ Charybdisq; uortices subierint.

At subito nostras ut Hymen cantatus ad aures. Quid alij senserint in hoc uerbo quod ad syllabæ momentum attinet, haudquaquam nos fugit, mihi tamen probabilior eorum est uisa ratio, qua syllabam hanc corripendam esse crediderunt. unde & ex uetustis codicibus,

ut, addidimus, & paulò post in altero uersu, &, particu-
lam substituiumus, cum impressi ad hanc diem codices, Tur-
baruunt Hymen clamant, habuerint. Nec uerò illis Catul-
lianum carmē fauerit, ubi ille intercalari numero uidetur
quandoque producere, cum diuersam ille secutus sit ratio-
nem, & licentior aliquanto in syllabarum spatij habeatur.

Turba ruunt, & Hymen clamant, Hymenæe frequen-
tant. Adeo'ne quosdam esse uel grammaticæ rationis ex-
pertes, ut non aduerterint Hymenæa legi nequaquam
posse: unde enim ille accusandi casus in a deducatur? Aut
quis quarto casu Hymenæa dixit, cum cōs rectus exeat?
sed nobilissimi saltem poetæ testimonio admoneri pote-
rant, qui in libris de Ponto sic scribens ad maximi ceci-
nit, Ille ego qui cecini uestros Hymenæon ad ignes, Ve-
rum in Ibi de hoc, hisq; similibus alia. nam ne scriba-
mus iustum nunc opus, admonere tantum lectorem
uolumus. Alioqui & Hypermnestra, Vulgus Hymen,
Hymenæe uocant. Et Catullus, Hymen ô Hymenæe
Hymen.

EX LAODAMEIA.

Linguaq; mandantis. Sic emenda, cum hætenus man-
datis legeretur.

Dux pari. Ineptum, & perridiculum est, quod opici
quidam, & male initiati literis Dispari ex Homericæ
Rhapsodia supponendum contendere.

Quem non uolauimus ignem. Non faces ab Oui-
dio pro igne intelligi subsequens uersus segnissimum

E G N A T I I

quenque admonere poterat, sed eum ignem, quem cū aqua à noua nupta tangi moris erat. Plutarchus in Problematibus, & alij: nam & quinque faces adhibebantur, quemadmodum panis cum aqua in eisdem nuptijs. Dionysius Alicarnassens.

EX HYPERMNESTRA.

Quid lō freta longa pererras? An hīc, ut in Ibi, primam huius dictionis corripuit? an uerò uox ex exclamantis.

EX PARIDE.

Sed Nymphis etiam, curaq; amorq; fui. Quid est, quòd Nymphis curam se fuisse dicit? An quòd alias præter Oenonem amarit?

EX HELENA.

Militia est operis altera digna tui. Sic enim libentius legerim.

EX HERONE.

Leandre. Tu uide, ne ubi producitur prima syllaba, Græcorum de more Leandre sit scribendum.

EX ACONTIO.

Et Thetidis quales uix reor esse pedes, αἰὲρ ποτὲ σαπ Thetin ex Homeri Rhapsodia innui.

Maceror interdum. Grammatici quidam, dum macerari uerbum prima correpta pronunciari posse cōtendunt, uersiculum hunc ingeniosissimi uatis contaminauerunt, nō aduertentes inuersum esse uerborum ordinem, & sic restituum, ut nos emendauimus.

Si generosa probaris. Sunt qui probaris malint, ac si dicat, tu, tuiq; omnes probatis stemmata in coniuge:

DE

OBSERVATIONES. 9
DE CYDIPPE.

Tunc mea difficili. Sic legendum, non difficilis, quando melius dicatur, Nauem deductam difficili æquore.

His tamen aduerso. Vide ne legendum sit bis, ut significet Cydippe non semel uentum aduersum fuisse.

Miror & innumeris structam de cornibus aram.

Non ego hoc loco plura, quàm quæ Politianus de ara Delij Apollinis ex cornibus facta frequentibus, addam. Ad illum diligentem lectorem relegamus.

Et de qua pariens arbore nixa dea est. Oliuæ, palmæq; arborem cui Latona pariens innixa est, innuit ipse in 6.

Metam. Illic incumbens cum Palladis arbore palmæ. Sed Plutarchus fontium facit hæc nomina, obiectaq; Latonæ draconis specie præcipitasse sese de saxo territam. Græcis hæc auctoribus cantatissima sunt: Satis nobis est digito fontem querere uolentibus ostendisse, nihil enim ineptius, aut friuolum magis censeo, quàm ubi in puerilibus ostentare ingenium aut eruditionem uelis.

In læuum uersor, cū uocat ille, latus. Iã quis nõ uideat legendum læuum, nõ dextrū: siquidẽ decumbentes, dum auersantur eos, qui inuisunt, in læuum reclinet latus, necesse est.

Mirabar quare tibi nomen Acotius esset. Si Euripidis illa in Polynicis nomine interpretatio iure irrita explosaq; est à doctis, nescio an hæc probari Ouidiana satis debeat, quum in eius nomine ludat Cydippe, quasi iam inde à puero sortiri nomen hoc potuerit, quòd illam iaculaturus esset amoris facem: ἀκότιον. n. Græcis iaculū. Sed hæc quandoq; poetis usurpata, in earum præsertim personarū seruando decoro, quas minus prudetes peritasq; introducūt,

b

EPISTOLA.

Teq̄; tenente deos. Omnes haecenus Deo, nullo (nisi fallimur) sensu.

EX SAPPHVVS EPIST. EGNA-
TIVS LECTORI.

Contulimus olim in hanc epistolam aliquanto plus in-
dustrie, ac curæ: tum quod cæteris corruptior hæc erat,
tum quod tametsi cum reliquis ab Ouidio scripta uidetur,
illam tamen doctissimus quisque ita semper admiratus est,
ut secernendam ab alijs censuerit, ac si inter illos minores
Patricios allec̄ta, communẽ sortẽ non ferat, eminereq̄; sta-
tim inter cæteras debeat. Quare & Calderinus, & ante il-
lum Merula, ueluti in Olympico stadio celebres athletæ, nõ
citra pulueris (quod aiunt) tactum desudarunt, & ut coro-
nam reportarent, cõtenderunt, ac si Pythia illa ac Nemea,
uel si qua alia in terra Græcia celebrabantur olim, non ue-
ram cumulatamq̄; uictoribus gloriam afferrent. Et sanẽ ut
illa quidem sacra omnia erant, & Olympicus agon, uel
Iouis maiestate, uel Herculis, qui primus instituit, auctori-
tate, uel etiam loci magnitudine, ac claritate, cætera terra
Græciæ præstabat, ita hæc epistola, tametsi cum reliquis
scripta sit, & auctoris ipsius maiore quodam studio, et per-
sonæ, quam sustinet, grauitate, & euentu maxime memo-
rabili digna semper est uisa, quæ & principem sibi locum
uendicaret: & maiorẽ diligentia exposceret. In qua si à ui-
ro in primis erudito, ac de studijs nostris optime merito
dissentire in paucis uidebor, ignoscet ille cum in cæteris, cũ
in non paucioribus illum & sequar, & laudem. Utinam
quàm eius literas, ac studium æmulatione multorũ digna
iudicio, tam possem & cætera his æmulando proponere.

Sappho Phaoni. Non ingrati tibi lector, futuram fabellam existimo, non animaduersam ab utroque commentatore, quam primo adolescentiæ nostræ tyrocinio ex Græcis scriptoribus in racemationum nostrarum capite uulgauimus. Tu, si uacat, inde eam petas.

Nunquid ubi. Alij, ecquid ut, emendarunt. Sed ipsi uiderint, mihi uetus lectio non immutanda est uisa, ubi præsertim auribus illa obsequatur magis, & consensu etiam præbetur eruditiorum.

Elegia flebile carmen. Et hæc lectio mihi semper uisa probabilior, quàm elegi uerbum, aut eligi quoq; quod substituere quidam, id quod inconcinnum absurdumq; uideatur, nec ingenio poëtæ congruens, qua autem ratione fiat, ut syllaba ea longa sit, & auctorum usu probatur, & à ratione non abhorret.

Nec mihi Pyrino subeunt Mnais'ue puellæ,

Nec me Lesbiadum cætera turba iuuat.

Neque accusare quempiam est animus, nec tātum mihi assumo, ut si quid aliq diuersum à me senserint, id ego statim ad inuidiam meam traham. Sua cuiq; placent, ego mea ut non multum admiror, sic ubi melius nihil habeo, non facile contemnere, aut damnare soleo. Illud tamen in bonam partem dictum à me accipiant uelim, quod immutauerint lectionem, totamq; inuerterint, non mutatuos fuisse, si rem consideratiùs expendissent. Quì enim, quæso, Pyrrhiades à Pyrrha, aut à Methymna Methymnades deduci possunt? Aut unde hæc tam insolens, tamq; absurda deductio? dicimus quidem Lesbiadem, Pelasgiadem, Acheiadem, Heliconiadem, & cætera id genus: sed ut ratione

b 2

E G N A T I I

non careant, non tamen Pyrrhiadem, Methymniadem, non magis quàm Mithyleniadem, Romaidem, aut Chyrrhiadem, quod nec usus, nec ratio patiatur. Vnde enim patronymicum hoc muliebri formatur, aut quomodo? Si enim Pyrrhæus, Methymnæus est nomen possessiuum, ut sunt, nullo pacto poteris inde hoc patronymicum deducere: aut enim Pyrrhæas faciet, aut per dissolutionem Pyrrhais: utrum autem dixeris, & duriter & insolenter id deduxeris, quod si Pyrrhæades legeris, syllaba claudicet necesse est. Nos igitur à ueteri stabimus lectione, examinent illi rem totam, ut ingenio excellunt, & eruditione præstant, facile (ut opinor) recantabunt.

Quas hîc sine crimine amaui. Nō displiceret ea lectio, quam astruxere, quas nō sine crimine amaui. Sed interim ampliari iudicium postulo.

E X S A P P H O.

Nec me despicias, si sum tibi corpore parua, Mensuramq; breuis nominis ipsa fero. Diuersa longè est lectio quæ nunc circumfertur, scilicet,

Sum breuis, at nomen quod terras impleat omneis.

Est mihi, mensuram nominis ipsa fero.

Sed uos errone tellure. Alij, Ouos errone. uetus lectio, Nec uos errone tellure admitte nostrum,

Nisiades matres, Sicelidesq; nurus. Alij,

Nisiades matres, Nisiadesq; nurus: ut sit geminatione iucundius carmen.

Tu quoq; quæ immites celebras. Alij sic emendarunt, Tu quoque quæ montes: sed uiderint illi, ne montanum ac subagreste quid oboleat hæc emendatio.

OBSERVATIONES.

22

Non Arabum noster rore capillus olet.

Alij, Non Arabum noster dona capillus olet.

Non ut ames oro, uerum ut amare sinas.

Sic corriges, quemadmodum id quod sequitur.

Admonuit quamuis. Alij, Admoneat.

Per tibi qui nunquam longe discedat Amorem. Alij omnes, discedit. Nos ex affectu optantis faeminae illum modum substituimus, ac si dicat, qui ut nunquam discedat, & abeat à me, opto.

Postquam se dolor imminuit, mea pectora plāxi. Alij, Nec pectora plangi, ubiq; tamen Ouid. priore uerborum forma hanc sententiam contexuit, ut Canace, Exieram thalamo, tunc demum pectora planxi. & Medea, Protinus abscissa plāxi mea pectora ueste. Adde quod uix dicatur nec puduit plangi pectora, sed plangere ut exululare.

Frondeb; & nullae dulce queruntur aues. Vbi olim mille nullo sensu, emendabis nullae, aliter & syllaba nudet, & sensus non quadret.

Grata prius lacrymas cum bibit herba meas. Omnes haecenus, combibit, legere, mihi cum bibit, non displicet: ut hic planè sit sensus, incubuisse se in locum frequentius ubi ante iacuerant, cum interim herba, locusq; ante illi gratus exciperet suas lacrymas, quae fluerent ad Phaonis memoriam. Si quis tamen & combibit, probat, non admodum repugnem.

Sola uirum non ulta prius. Emendabis Pie. Prius enim cassa uox semper uisa est, ac nihili.

Est nitidus, uitroq; magis perlucidus amne Fons sacer.
Alij aliter, Est nitidus, uitroq; magis perlucidus amnis.

b 3

E G N A T I I

Vna nemus. Quid enim sibi uelit uetus lectio non uideo, unda nemus, quando & Domitius iam ante id agnouit, & sensus unã exposcit.

Ante oculos uisa est Nais adesse meos. Non possum non admirari tantam lectionis uarietatem in codicibus deprehendi, uetus enim lectio sic ferme habet.

Formosus puer est uisus adesse mihi: nunc alii diuersè legunt: Constitit ante oculos Nais una meos, Vbi miror, quid sibi uelit hoc nomen, quod qui tam legunt per ypsilon: Manuscriptus codex noster sic habuit, ut emendauimus. Quam igitur malint, eã sequantur. Illud testari possunt ueteri si lectioni steteris: dissentire à sese. Ouid. qui statim non ad Cupidinem, sed ad Nympham, id est, hanc Naiada conuersam Sappho faciat, cum inquit: Ibimus ò Nymphæ: quo in uersu grauis insederat error, ut Nymphas alloqui uideretur, cum Naiadem Nympham, quæ oculis obiecta illi fuerat, alloquitur, & sic Nymphæ uocandi casus erit, Græcorum more unitatis numero.

Nec mora iussus amans tenuit lectissima Pyrrhæ.

Pectora, Deucalion igne leuatus erat. Admonuimus iã aliàs uarietatem lectionum incredibilem deprehèdi in hac epistola. Nam quidã adeo diuersi abeunt, ut nec uerba, nec sensus cum ueteri lectione conueniant. Mihi non tantum animi fuit: ut tantam immutationem admitterem, integrum relicturus alijs, quid magis illi probaturi sint: alij igitur fortasse non male.

Nec mora uersus amor fugit, lentissima mersu

Pectora Deucalion igne leuatus erat.

Ibimus ò Nymphæ. Vocandi casus est unitatis nume-

ro, & Græco morè enunciatus.

Grata lyram posuit tibi Phœbe Poetica Sappho. Domitius: & alij poetica Sappho (ignoscant illi) tam perperam legunt, quàm malè interpretantur: nemo enim nescire potest, qui uel Græcis elementis imbutus sit, non dici substantiue unquam sic Poeticum: dicimus enim Poeticam artem, ut Horatij ars Poetica, sed Poetiam muliebri genere ut poetam, quod Græcis in primis peculiare est. Nomina nanque hac forma apud illos multa, ut $\text{ἑλπίς, μάθησις, ποίησις}$.

Lesbides æquoreæ, nupturæq; nuptaq; proles.

Sic omnino melius ut illud etiam quod sequitur, amare potius quàm amare.

Me miseram dixi quem modo pene meus. Male uetus lectio, quæ, nos uero quem, alii quam.

Ecquid ego hæc precibus? Alia lectio, Ecquid ago precibus.

Puppiq; tuæ uotiuæ paramus. Quis non uideat etiam reclamante codicum fide, legendum paramus, non paratur ex amantis affectu: significare enim uoluit nuncupata à se ipsa uota pro Phaonis reditu.

Non tamen inuenies cur ego digna fuga.

Hic uersus per parenthesis omnino legendus est.

Hæc sunt Bertuti optime, quæ à nobis summo studio, ac diligentia in hanc epistolam iam pridem elucubrata, breuissime, uti uides, complexi sumus. Tu (ut spero) non parum uoluptatis iam ex hac lectione capies, ceteri etiam emolumentum, quando epistola omnium elegantissima, iam nunc legetur, ut intelligi possit. Quin etiam, & Domitio ipsi uiro plane erudito, & in

hoc commentandi genere facile principi non paruum opẽ attulimus, quippe qui labores hominis partim neglectos, partim etiam fœdatos, ita restituiimus, ut ipse cū suo Nasone percipi tandẽ queat. Nam præter alia sanata ulcera Græce omnia quæ desiderabantur testimonia subtexenda in eius cõmentariis curavi. Bene uale, nec quæ alij nuper emendarunt, contemne: multa. n. in illis bonæ frugis inuenies, ut industriæ illorum non parua habenda sit gratia.

E X I B I.

Pvgnabunt iaculis dū Thraces, Iaziges arcu. In cuius uersus interpretatione, lapsus Domitium miror, qui Iapides, & legat, & interpretetur, ac si nesciat inter Scythas id genus hominum Ponti accolas ab omnibus, & geographis, & poetis adnumerari, quorum testimonia breuitati institutæ studens omitto. Iapides certe nusquam lectum arcu, & sagittandi peritia celebres.

Quiq; ab equo præceps in Aleis decidit aruis. De Belerophonte intelligi nulli dubium: quod uero Aleis aruis, non alienis erat legendum, admoneri uel Homericæ lectio ne potuere, qui in ξ ita cecinit:

Η" τοι ὀκαπεδίον τὸ ἀλῆιον ἴθ' ἀλᾶ τὸ
ὄνθομόν κατ᾽ ἔων πᾶτων ἀνθρώπων ἀλᾶίτων.

Hec carmina Cl. in 3. Tus. ita interpretatus est: Qui miser in campis mœrens errabat Aleis: Ipse suū cor edens hominum uestigia uitās. Qui uersus quod ad Aleos cāpos attinebat corrupte ante habuit alienis. Dicti autem Alei cāpi, ἀπὸ τ᾽ ἄλης, id est, errore: traditum. n. est ipsum Belerophontem elatum rerum magnitudine, quas gesserat,

ad coelū uolandi cupidū, Pegasi equi aligeri opera usum, id quod moleste Iupiter ferens, asilum immisit Pegaso, quare inde excussus in Lyciæ campum decidit, cui de continuo errore primus Alei nomen dedit, quem equum mox Aurora à Ioue munus accepit continui eius cursus solatium. sunt qui aspirent dictionem, ἀπὸ τῆς λέως πηγιμείων. Dictus autem Bellerophontes seu Bellerophon: qui ante Hippoos, ab interfecto Bellaro Corinthio.

Vel tua ne poenæ genus hoc cognouerit unus. De metio Suffetio Albanorum dictatore ab equis, Tulli regis iusu, distracto intelligendum. Virgil.

Nec procul inde citæ Metium in diuersa quadrigæ
Distulerant, at tu dictis albane maneres.

Cui nihil Hercei profuit ara Iouis. Ἐρκιον δῖος
Greci appellauere Iouem, qui penatibus præesset, atque intra proprios lares coleretur, quando τὰ ἱερὰ domus ipsius circuitum appellant, unde et hic Herceus Iupiter, & apud Vergilium. Aræ Herceæ.

Aut ut amyntiadem. Pausaniam Philippi Macedonum regis Amynthæ filij interfectorem notat, unde Amyntiadem illum Poeta nuncupat.

Notaq; ut Aeacide. Laodamiam forte Alexander Pyrrhi filij uirginem intelligit, quæ à Milone Aetolo, ut Iustinus lib. 27. est auctor, interfecta per summum est scelus.

Cætharides. Vermiculus hic ficis, et fraxino, ac albæ rose innascens, ac peucæ, presentaneum uenenū habitū, ut tamen remedia secum habeat alas, quæ in quacunq; parte uenenū sit, auxiliantur. memoriæ proditū, Cossinio equiti Romano, & Neronis principis amicitia claro, dum Li-

E G N A T I I

chene correptus esset, à medico datis interiisse. hæ Vticæsi Catoni obiectæ in Cyprij regis auctione, quas sestertijs 60. addixisset, non tanti geminas uenditurus, quanti nunc uenium.

Pheræi. Iason hic à Pheris Thessalicis, quas tyrannide oppresserat, dictus Pheræus, de quo Cicero & Plin. 7. qui deploratus à medicis uomicæ morbo, cui moriem in acie quæreret, uulnerato ab hoste pectore, salutem inuenit. ita illi hostilis gladius salutem attulit, quem medici sanare nulla ratione potuerant. hunc Thebe uxor, adiuantibus conscijs, tandem interemit.

Aquas occultas. An forte Alpheum fluuium præterlabentem intelligit, qui subter mare in Siciliam lapsus Arethuse fonti sese immiscet?

Vtq; uel Eurydamas. Hic Medus ex Homeri interpretis testimonio fuit, qui circa Thrasylli fratris tumulum à Simone Larisseo tractus est.

Vnum qui toto corpore uulnus habet. Sic & ipse in Metamorphosi de Marsya, Nec quicquam nisi uulnus erat.

Vt Dryantide. Lycurgum innuit, ut puto, Dryantis filium, quæ μονοκρηπίδα Græco epitheto appellatum inuenio, q; in altero tantum pede calceum haberet. Hunc Homerus à Ioue lumine orbatum cecinit, quare quòd altero pede laesus esset, cultum pedis disparem Naso ingenioso dixit.

Tisameniq; patri, Calliroesq; uiro. Quis dubitet Calaligones male à Calderino legis fabulamq; absurdè confingit? Tu igitur Alcæonem Amphiarai filium matricidam intellige, qui cum ad Phegeum Alpheisibææ patrem uenisset, ut furore ac insania purgaretur, in quam ob matris Ery-

philes necem inciderat, Alpheſibœam dato prius illi monili in uxorem purgatus accepit, inde profectus, Calliro en Acheloi filiam adamavit. Cumq; illa non alter in nuptias conſſura foret, quam monile accepisset, redijt ad Alpheſibœam Alcmæon, monileq; repetens à Temeno, & Anxione fratribus Alpheſibœæ est interfectus, quos soror tamen in ultionem mariti necavit, hoc ipsum Ovidius ſecundo de remedio amoris ſic cecinit:

Amphilochi frater ne Phægida ſemper amaret,

Calliroe fecit parte recepta tori. Hanc rem & in Metamor. 9. perſtrinxit, Filia ne ue magis capiti ſit ſœda parentis, Quam tua uel Pterela, uel tua Niſe fuit.

Cymethonem Pterelæ Taphiorum regis filiam, quæ Cephalo Amphitruonem in expeditionem ſecuti capta amore eſt, nemo non eſſe poteſt, de qua eadem quæ de Niſo & Scylla fabulata eſt Græcia. Illa enim & patrem, & patriam hoſti prodidit, abſciſſo patris fatali capillo. Plautus in Amphitruone. Pterelam ab eo interfectum, ſolus omnium, quos legerim, prodidit.

Vt quos dux Pœnus: Acerranorum Senatores ab Antibalæ per fraudem captos, & in puteum demerſos notat Valer. 9. & Appianus Libyco.

Frater ut Antæi. Buſirim eodẽ patre natum, quo Antæus innuit, ut Probus noſter auctor eſt in Georgicis. Qualis autem fuerit Buſiris, notius eſt, quam ut pluribus explicare debeã. Ut Schinis, et Sirõ, et cū Poliphemone natus. Hic et Procrustes cognomento dictus eſt, Filius et Cereris Pluton ex Iafio genitũ et Cerere, Heſiodus cecinit in ſua Theogonia, cuius nomine diuitias & opes Græci

E G N A T I I

appellant, $\eta\alpha\pi\sigma\tau\theta$, diuitiæ. Cæcus ab Aristophane in fabula Pluto dictus, quòd rarò ad bonos uiros adeat,

Solaq; Limone. Hippomenis filiam, de qua suprâ, Limonè appellauit, quòd fame, quæ $\lambda\iota\mu\acute{o}\varsigma$ à Græcis dicitur. cum equo à patre intra domum inclusa perierit, qui postea locus Athenis ab ipsa puella & equo nomen habuit. De hac Aelianus 14. omnimodæ historiæ sic scribit. Hippomenes unus ex his, qui à Codro originem ducebant, cum calumniam impatiens esset, quod filia Limone adulterium commisisset, illum quidem cum filia currui alligatum dilanandum curauit, filiam uerò cum equo domi inclusit, quoad fame perijt. Vnde Græcis prouerbialis locutio, Hippomene magis impius. Diogenianus, Lyrnesius heros. Quid si Cygneius legatur, & Tenes, unde Tenedos insula dicta, arce à patre inclusus intelligatur? De Tene autem & Securi Tenedia plura aliàs. Vt satus Hippomoo. Diximus Bellerophontem ante Hipponoum appellatum, ut melius & hic Hipponoo, qualiscunque hic sit.

Quiq; Lycurgidem letauit, & arbore natum. Idmonaq; audacem, te quoque rumpat aper. Treis hic intellexit Ouid. ab apris occisos, & primum quidem Anceum Lycurgi, & Antinoes filium, de quo sic Apollo,

$\text{Τριτὸς νῆμεν ἔπαστ' ἰῶσυν}$

$\text{Ἀγκυλῶ τὸν μόνον πατὴρ λυκῆργου ἔπεμψε.}$

Hi c uero ab Apro Calydonio in summo inguine percussus cecidit. Ouid. 8. Quaq; est uia proxima leto, Summa ferus geminos direxit ab inguine dentes, concidit Anceus. Alter uero est Adonis Cynaræ ex Myrrha filia genitus, quem fabulantur intra corticem matris, iam in ar

borem Myrrham mutatae educatum, & suo tempore inde
emissum. Nam Idmon Asteriae, & Apollinis proles apud
Mariandinos ab apro necabatur, clarus praecipue uatici-
nio. Hunc tamē Balbus morbo perisse prodidit in quinto.
Quid est autem, quod audacem Idmona Vates ingeniosis-
simus appellat? an quod cum sciret in expeditione illa se
moriturum, certae morti pro laude sese exposuit; quod sum-
mae audaciae censetur opus? quod & Apollonius & Bal-
bus noster ita in primo canit:

Lacrymae cecidere canenti,

Quod sibi iam clausos inuenit in ignibus Argos,

Inclususq; necem cauea patiaris, ut ille

Non profecturae conditor historiae. Non iustum opus
hoc scribimus, sed studiosis tantum, & industrijs prodesse
contendimus, atque ideo quanto breuius fieri potest, rem
ipsam perstringimus. Domitius hoc in loco nescio quid de
Cherilo malo illo rerum Alexandri scriptore confingit
nullo satis auctore certo, cum de Callisthene philosopho
& comite Alexandri sentiendum sit. Hic Aristotelis ex so-
rore nepos, dum ferre regis insolentiam non posset, qui sibi
Ammonem patrem assereret, in odium eius incidens, tan-
quam coniurationis Macedonicae concitator, inedia mori
coactus est cauea cum cane inclusus, & ad ludibrium diu
gestatus. Illi uerò excellens ingenij uis, aut historiae à se
condita de Alexandri rebus monumenta parum profuere,
Iustino, Seneca, Curtio, & alijs.

Vtq; repertori nocuit pugnacis iambi,

Sic fit in exitum lingua proterua tuum.

Non ego is sum, qui Domitij ingenium non probem,

dignumq; uiri propositum non maxime admirer, qui, cum ea etate esset (quartum enim & trigesimum uitae annum agens obiit) tot tantaq; edidit, quod, quantaq; in hoc genere ad hanc diem nemo, in quibus si ille lapsus est interdum, ut facile omnes labimur, non tamen non dignissimus omnium laude & commendatione sit, in his praecipue quae primus aut inuenit, aut explicauit. Fuit, ille quod negare non possumus, aliquanto audacior, quod comparatam sibi auctoritatem, & gratiam multorum fauore conciliatam retinere quauis ratione & arte contendit, ut multa etiam praecipitate coactus sit, quae si diutius uixisset, forsitan emendasset, ut hoc ipsum, de quo agimus, in quo loco partim breuior est: quam tanta res exposcebat: partim etiam quaedam, quae sustineri non possunt, inculcat: Nam, de Archilochi intelligi certum est, qui ex Paro insula iambici carminis auctor apud Graecos celebris extitit, qui tanta carminis acerbitate in Lycambem socerum inuectus est, eiusq; filias, ut ad laquei mortem utrosque compulerit, sed quod ab his interfectus sit, quod Domitius addit, non inuenias: quin contra à Calonda quodam, cui corax cognomentum fuit, in acie fortiter pugnans occiditur, quem Pythium oraculum postea arguit, quod & Plin. lib. 7. prodidit, nec prius expiari à caede potuit quam excusata caede, eaq; in necessitatem reiecta, illi ad Tenuarum parentasset, unde prouerbiū Graecis ἐξ Ἀχιλοχῶν πατρῆς, in maledicos. Sed ad hunc locum minus haec faciūt, cum Ouid. non eius caedem, sed id potius sensisse uideatur, quod Lacædemonij libros Archilochi è ciuitate sua asportari iusserint, quod eorum parum pudicam ac uerecundam lectionem arbitrabantur plus mor-

ribus obesse, quàm ingenijs prodesse posse. Quod igitur ille domum sibi inuisam maledictis incestuauerat, adeò ut nec sibi ipsi parceret, bene ab Ouidio dictus linguam habuisse in suum exitium proteruam.

Vtq; lyræ uaces fertur periisse seueræ,

Causa sit exitij dextera lesa tui.

Quid si Philoxenum Cythereum Dithyræborum poetam intelligas? quod enim de Aristophane nescio quo Domitius comminiscitur, perridiculum est. Nam & Dithyræborum poetæ seueritas lyræ congruit: & quæ sequuntur: ab historia non sunt aliena. Cum enim apud Dionysium hic ageret, nec eius poemata laudare posset ut inepta, & in concinna, in latomias coniectus est, unde precibus amicorum extractus, cum Dionysium recitantem audisset: surrexit & Dionysio causam percussantem: Satius, inquit, est in lapidinis agere, quam recitantem tyrannum audire. Cic. in epistola ad Att. lib. 4. reliquum est, *σοφιστῶν ἑλαχίστου κέρμεν*. non mehercule possum, & Philoxeno ignosco, qui reduci in carcerem maluit, quàm talia. hic tandem cum Tarætum aufugisset, reuocatus ab eodem Dionysio per literas, nihil aliud respondit, quàm a, litera: unde in adagiū, Philoxeni libellus de his qui rem aliquam facere nolint, usurpat: et Græci: In latomias, id est, lapidinas conijci, cum aliquem in malam rem abigendum significare uolunt. sit autem hæc æstimatio, non iudicium. Nam non satis liquet an incorrupta sit lectio. Quid enim sibi uelit, quod lesam dicat dexteram exitij causam coniectare non liquidò possum. Illud omittere non est uisum, quod uariæ historie quarto Aelianus prædidit, Aeschylum Tragicum ab Atheniensibus impietatis crimine fuisse

E G N A T I I

damnatum, quē cum lapidibus obruere Atheniēses parati
iam essent, Aristēæ minori natu fratri exerenti brachium
cui manus abscissa fuerat Salamina pugna, in qua præ cæ
teris insignem gloriam retulerat, facile ciuitas fratrem do
nauit, memor urtutis Aristēæ in nauali praelio nauatæ.

Et tibi coniugij nox prima nouissima uitæ

Eupolis hoc perijt, & noua nupta modo.

Domitius Eupolim ueteris comœdiæ scriptorem falso
putat, ego ex tertio Epigrāmaton animaduerti aliū fuis
se hoc nomine adolescentem Nicæ filium, qui Glycerio Eu
duci filia uxore ducta tecti lapsu cum noua nupta obrutus
est prima nocte. Græci uersus hi sunt ex. 3. lib. duo.

Ευπολιν ὡς ἀγαθὴν τε γλυκῆριον, ὣν ὑμῖνοιον

Εὐβίστεν ἐν πρώτῃ νυκτὶ πτωχὸν θάλαμῳ.

Vtq; cothurnatū periisse Lycophrona narrant. Qua
re cothurnatum Lycophrona appellauit Quid. à Domitio
prætermissum esse miror: neque. n. quod Alexandrā opus
cōposuerit iābico carmine, quod opus adhuc extat, cothur
natus est dictus, sed quod & tragœdias cōplureis, quarū
maxime celebres Marathonios, Oedipum, & Nauplios.

Quodq; suæ passa est pellex inuita sororis. Sic legen
dum hoc carmen sensu huiusmodi, ut lingua sic illi absin
datur, quemadmodum Philomelæ contigit, quæ inuita pel
lex sororis fuerit.

Et puer Harpagidæ. Sic & legendum, & de Harpagi
filio, quem Astyages Medorum rex patri epulandum ap
posuit intelligendum, Iustino, & Herod.

Vtq; duobus idem dictis modo nomen habenti,

Præfocent animæ noxiā mella uiam.

HUNG

Hunc Hyginus Glauco filium Minois scribit, qui in uasis melle suffocatus Aesculapij ope reuixit. sed et Claudia.

Cretaq; (si uerè narratur fabula) uidit

Minoum rupto puerum prodire sepulcro.

Quem senior uates auium clangore repertum,

Gramine restituit: miræ nam munere sortis,

Dulcia mella necem, uitam dedit horridus anguis.

Nec tibi si quid amas felicius Hæmone cadat. Vidit hoc in loco certè Domitius meliora, nec tñ sequi potuit. Nam quis hic fuerat Hæmon, diligentius explicandum omnino fuerat. Hic uerò Hæmon Creotus filius minor natus fuit, Menœcei, qui se pro patria deuouit, frater, cui Antigone Oedipi filia desponsata fuerat, illa uerò patrem in exilium secuta, Hæmon à Spinge dilaniatus est, Euripidi & eius interpretibus.

Teli genus hæreat illud. Osse enim marinæ turturis Telegonus Ulysses patrem interemit, commentarius Aristophanis & Dycætis.

Vtq; loquax Anticulus Polit. in Miscellaneis ex Homericis Rhapsodiis significari uoluit, in quo tñ Politiani error apparet: neq; n. necauit illum Ulysses, sed eatenus cõpresit illi labia, quatenus Helena affuit. Error autè ex uerbi Græci similitudine facile ortus. nã qđ *πῖς* & *πῖς* literis parũ distat, imposuit Politianus. Comicus ut liquidis perijt dũ nabat in undis. Nõ nescio de Terentio hic esse quosdã suspicatos, sed quid si Eupolim intelligas quæ cõstat ex Aristophanis cõmætario ab his in quos Bapatas acerbissimã comediã scripserat, mari immersũ suffocatumq; qui Comicus per excellentiã appellari potuerit

EGNATII OBSER.

Vtq; cothurnatum uatem tutela Dianæ.

Dilaniet uigilum te quoque turba canum.

Quod Domit. de Euripide scripsit, bene certè interpretatus est, illud addisset uellem, quòd Aribœus Macedon, et Crateuas Thessalus, poetæ dū inuidēt gloriæ, canes à Lysimacho Archelai seruo immitēdos curarunt, qui securū illum inuaderent, & laniarent. Non desunt tamē, qui illum à sceminis discerptū prodiderint, dum in tempestiuè ad Craterū Archelai amasiū proficiscitur. Sed eum alij, dum Nicodici uxorē sollicitat, interfectum scribunt. Vixit autē annis 75. cuius ossa Pellam Archelai iussu deportata sunt, sed & Gellius 15. non pauca.

Diripiantq; tuos insanis unguibus artus,

Strimoniae matres Orpheon esse ratae.

Vt illi malè Hymenæa, in epistolis quarto emēdarēt casu, qđ in Heroidibus adnotauimus: ita hīc aduersa ratione error inoleuit: neq; n. uideo quī quartus hīc casus enunciari in on, possit, quod qui prima grāmatics Græcæ rudimēta perceperint, intelligere faciliè poterūt: quare ex manu scripto codice, Orphea te esse ratae, legas.

Obstructusq; samē patiaris limine tecti. Pausaniā Laædemonij Cleōbroti filiū innuit, de quo nō plura dicā, qñ Græcis et Latinis mōimētis omnia uulgatissima sūt.

-Nunc quoque pellit Iō.

Corripuit hoc in loco, ut superius in Hymnestra, Que tibi causa fugæ, quid Iō freta longa pererras?

Cliniadaeq; modo. Alcibiadis clinie filij casum ex Plutarcho in eius uita accipe, qui miserabili incendio semustus, flammis ferroq; oppetiit.

PUBLII OVIDII

NASONIS EPISTOLA=

RVM HERONIDVM

LIBER.

IN PRIMAM EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Græcis ad Troiam cum maximo bellorū apparatu ob Helenæ raptum proficiscentibus, Vlysses Laertis, & Anticliæ filius, Penelopes nouæ uxoris detentus amore, insaniam simulās comitatum negat Verum tandem fraude uiri a Palamede detecta, cum cæteris in Troianam expeditionem ire coactus est: ubi quantum & fraude, & uirtute ualeret: ostendit. Tandem pluribus peractis certaminibus, post decennium, Troia euersa cum in patriam rediturus cū reliquis Græcorum principibus naues conscenderet, ob læsæ Mineræ indignationem: uastissimis procellis omnes agitati sunt. Inter quos Vlysses acerbæ tempestatis impulsu in longissimam, utpote decennem, peregrinationem agitatus est. Quum igitur Penelope Icarij & Polycestes filia hæctenus casta huiusce tam longæ causam ignoraret: ad illum hanc epistolam scripsit: in qua illum multis rationibus, in patriam reducere nititur, sic inquit.

PENELOPE VLYSSI.

HANC tua Penelope lento tibi mittit Vlysse.

Nil mihi rescribas, attamē ipse ueni.
Troia iacet certē Danais inuisa
puellis:

Vix Priamus tanti, totaq; Troia fuit.

O utinam tunc cūm Lacedemona classe petebat,
Obrutus insanis esset adulter aquis.

Obiectioni occurrit per Antiphoram.

Precatur in Paridem.

Lacedæmon Menelai regia ī Laconia, a Lacedæmone louis filio.

C 2

PENELOPE

Non ego deserto iacuissem frigida lecto,
 Nec quererer tardos ire relicta dies:
 Nec mihi, quærenti spatiosam fallere noctem,
 Lassaret uiduas pendula tela manus.

Quam miser est
 qui amat.

Antilochus Ne-
 storis filius non
 ab Hectore, sed
 Memnone in-
 terfectus,

Quare uerius le-
 geres Amphi-
 macum ab He-
 ctore occisum ut
 scribit Hom. Pa-
 troclus Meneti
 filius sub Achil-
 lis armis ab He-
 ctore occisus.

Tlepolemus
 Hercules filius.
 Hypbole Curæ
 fuisse Hymengo
 quæ optat. Alia
 rum fortunâ cõ-
 mendâdo quere-
 lam suam iustio-
 rem efficit.
 Per digressionẽ
 gesta Troig nar-
 rat.

Antitheton. Si-
 mois fluuius Tro-
 ianus. Sigeus ue-
 ro promotoriũ.
 Acides Achil-
 les ab Acaco
 uo.

Quando ego non timui grauiora pericula ueris?
 Res est solliciti plena timoris amor.

In te fingebam uiolentos Troas ituros;
 Nomine in Hectoreo pallida semper eram.

Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore uictum:
 Antilochus nostri causa timoris erat.

Sive Menetiadem falsis cecidisse sub armis,
 Flebam successu posse carere dolos.

Sanguine Tlepolemus Lyciam tepesecerat hastam,
 Tlepolemi leto cura nouata mea est.

Denique quisquis erat castris iugulatus Achiuus,
 Frigidius glacie pectus amantis erat.

Sed bene consuluit casto Deus æquus amori,
 Versa est in cineres sospite Troia uiro.

Argolici rediere duces, altaria fumant,
 Ponitur ad patrios barbarâ præda deos.

Grata ferunt nymphæ pro salutis dona maritis,
 Illi uicta suis Troica fata canunt.

Mirantur iustiq; senes, trepidaq; puellæ,
 Narrantis coniux pendet ab ore uiri.

Iamq; aliquis posita monstrat fera prælia mensa,
 Pingit ex exiguo Pergama tota mero.

Hæc ibat Simois, hæc est Sigeia tellus,
 Hic steterat Priami regia celsa senis.

Illic Acacides, illic tendebat Vlysses.

*Hic alacer missos terruit Hector equos.

Omnia nanq; tuo senior te quære missos
Rettulerat nato Nestor, at ille mihi.

Rettulit & ferro Rhœsumq; Dolonaq; cæsos,
Vtq; sit hic somno proditus, ille dolo.

Ausus es ô nimium, nimiumq; oblite tuorum,
Thracia nocturno tangere castra dolo.

Totq; simul mactare uiros adiutus ab uno:
At bene cautus eras, & memor ante mei.

Vsq; metu micuere sinus, dum uictor amicum
Dictus es Ismarijs isse peragmen equis.

Sed mihi quid prodest uestris dissecta lacertis
Ilios? & murus quod fuit antè, solum?

Si maneo qualis Troia durante manebam,
Virq; mihi dempto fine carendus abest:

Diruta sunt alijs, uni mihi Pergama restant,
Incola captiuo quæ boue uictor arat.

Iam seges est, ubi Troia fuit, refecandaq; falce,
Luxuriat Phrygio sarguine pinguis humus.

Semsepulta uirum curuis feriuntur aratris
Ossa, ruinosas occulit herba domos.

Victor abes, nec scire mihi quæ causa morandi,
Aut in quo lateas ferreus orbe, licet.

Quisquis ad hæc uertit peregrinam littora puppim,
Ille mihi de te multa rogatus abit.

Quamq; tibi reddat (si te modò uiderit usquam)
Traditur huic digitis charta notata meis.

Nos Pylon antiqui Neleia Nestoris arua
Mifimus: incerta est fama remissa Pylo.

*Alii. Hic iacet
admissos.

Rhœsus Thra-
cæ rex a Dio-
mede, & Vlyffe
occisus.

Ismarijs, Thra-
cæ ab Ismaro
monte.
Ilios priami re-
gia ab Illo Tro-
iæ regis filio.

Phrygia, regio
in qua è Troia.

PENELOPE

Misimus & Sparten, Sparte quoque nescia ueri.

Quas habitas terras, aut ubi lentus abes?

Vtilius starent etiam nunc moenia Phœbi:

Iraſcor uotis heu leuis ipſa meis.

Scirem ubi pugnares, & tantum bella timerem,

Et mea cum multis iuncta querela foret.

Quid timeam, ignoro: timeo tamen omnia demens,

Et patet in curas area lata meas.

Quæcunque æquor habet, quæcunque pericula tellus,

Tam longæ cauſas ſuſpicor eſſe moræ.

Hec ego dum ſtulte meditor, quæ ueſtra libido eſt,

Eſſe peregrino captus amore potes.

Forſitan & narras, quàm ſi tibi ruſtica coniux,

Quæ tantum lanas non finit eſſe rudes.

Fallor, & hoc crimen tenues uaneſcat in auris,

Ne ue reuertendi liber abeſſe uelis.

Me pater Icarius uiduo diſcedere lecto

Cogit, & immenſas increpat uſque moras.

Increpet uſque licet: tua ſim, tua dicar, oportet:

Penelope coniux ſemper Ulyſſis ero.

Ille tamen pietate mea precibus q; pudicis

Frangitur, & uires temperat ipſe ſuas.

Dulychij, Samijq;, & quos tulit alta Zacynthos,

Turba ruunt in me luxurioſa proci.

Inq; tua regnant nullis prohibentibus aula,

Viſcera noſtra tuæ dilacerantur opes.

Quid tibi Piſandrum, Polybum q;, Medontæ q; dirum,

Eurimachi q; auidas, Antinoiq; manus,

Atque alios referam? quos omnis turpiter abſens

Miseriarum ſocietas ſolatii loco eſt.

Se a pellice timere inſinuat. Vulgaris mulierum ſuſpicio.

A conſtantia ſe commendat.

Ab immodestia procorum ſua det Dulichium Samos, Zacynthos Inſule in mari Ionio ſiue Malioo & Icario. Per exornationem rhetoricam procos commemorat.

Ipse tuo partis sanguine rebus alis.
 Irus egens, pecorisq; Melanthius auctor edendi
 Vltimus accedunt in tua damna pudor.
 Tres sumus imbelles numero, sine uiribus uxor,
 Laertesq; senex, Telemachusq; puer.
 Ille per insidias penè est mihi nuper adeptus,
 Dum parat inuitis omnibus ire Pylon.
 Dij precor hoc iubeant, ut euntibus ordine fatis,
 Ille meos oculos comprimat, ille tuos.
 Hoc faciunt custosq; bouum, longæ uâq; nutrix:
 Tertius immundæ cura fidelis haræ.
 Sed neque Laertes, ut qui fit inutilis annis,
 Hostibus in medijs regna tenere potest.
 Telemacho ueniet (uiuât modo) fortior atas,
 Nunc erat auxilijs illa tuenda patris.
 Nec mihi sunt uires inimicos pellere tectis.
 Tu citius uenias portus, & aura tuis.
 Est tibi, sitq; precor, natus qui mollibus annis
 In patrias arteis erudiendus erat.
 Respice Laerten, ut iam sua lumina condas,
 Extremum fati sustinet ille diem.
 Certe ego, quæ fueram, te discedente, puella,
 Protinus ut redeas, facta uidebor anus.

Irus Ithacensis
 mendicus, nunc
 pro quouis pau-
 pere.
 Melanthius aut
 pastor, aut la-
 nius
 Pathos ab gra-
 te & sexu.

Solebât sangui-
 ne propinquo-
 res oculos clau-
 dere.

Metaphora à
 nautis.

Mouet pietatē
 a persona filij,
 auj, & sua.

IN SECVNDAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Demophoō, Thesei et phedra filius, a bello Troiāo in patriā
 rediēs, maris tēpestatibus ī Thraciā delat' a Phyllide Lycur

6 4

PHYLLIS

gi & Crustumene filia, quæ tunc Thraciæ imperabat, hospitio & lecto benigne susceptus est: & cum aliquandiu secum fuisset audita morte Mnesthei, qui post eiectionem ex urbe Athenarum patrem Thesea, imperium occupauerat, regni cupidine captus Phyllidi fide data, se intra mensem rediturum, fingens se ad res suas componendas ire, refarcitis nauibus, Athenas petiit: neque de reditu curauit. Quatuor itaque exactis mensibus, Phyllis epistolam hanc scripsit, in qua suadet ut beneficiorum memor, seruatis sponsonibus, in fide persistat. Quod si negligat, uiolatum pudorem crudeli morte compensare minatur.

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

Possesium a
Rhodope mon-
te Thraciæ.
Synecdoche.

Hospita Demophoon tua te Rhodopeia Phyllis
Ultra promissum tempus abesse queror.
Cornua cum Lunæ pleno semel orbe coissent,
Littoribus nostris anchora pacta tua est.
Luna quater latuit, toto quater orbe recreuit,
Nec uehit Actæas Sythonis unda rates.
Tempora si numeres, bene quæ numeramus amantes:
Non uenit ante suam nostra querela diem.
Spes quoque lenta fuit: tardè, quæ credita lædunt,
Credimus: inuita nunc & amante nocent.
Sæpe fui mendax pro te, mihi sæpe putauit
Alba procellosos uela referre Notos.
Thesea deuoui, quia te dimittere nollet,
Nec tenuit cursus forsitan ille tuos.
Inerdum timui, ne dum uada tendis ad Hebri,
Mersa foret cana naufraga puppis aqua.
Sæpe Deos supplex, ut tu scelerate ualeres,
Sum prece turicremis deuenerata focis.
Sæpe uidens uentos cœlo, pelagoq; fauenteis,
Ipsa mihi dixi, si ualet, ipse uenit.

Hebrus fluius
Thraciæ rapi-
dislimus.

Denique fidus amor, quicquid properantibus obstat,
Finxit, & ad causas ingeniosa fui.

At tu abes, lentus nec te iurata reducunt
Numina, nec nostro motus amore redis.

Demophoon uentis & uerba & uela dedisti,
Vela queror reditu, uerba carere fide.

Dic mihi, quid feci, nisi non sapienter amaui?
Crimine te potui demeruisse meo.

Vnum in me scelus est, quod te scelerate recepi:
Sed scelus hoc meriti pondus, & instar habet.

Iura, fides, ubi nunc, comissaq; dextera dextra,
Quiq; erat in falso plurimus ore Deus?

Promissus socios ubi nunc Hymeneus in annos?
Qui mihi coniugij sponzor, & obses erat?

Per mare, quod totum uentis agitatur, & undis,
Per quod saepe ieras, per quod iturus eras:

Perq; tuum mihi iurasti (nisi fictus & ille est)
Concita qui uentis æquora mulcet, auum:

Per Venerem, nimiumq; mihi facientia tela,
Altera tela arcus, altera tela faces:

Iunonemq; toris que præfidet alma maritis,
Et per tedifera mystica sacra dea.

Si de tot læsis sua numina quisque deorum
Vindicet, in poenas non satis unus eris.

Ah laceras etiam præpèpes furiosa refeci,
Ut qua desereret firma carina foret.

Remigiumque dedi, quo me fugiturus abires:
Heu patior telis uulnera facta meis.

Credidimus blandis, quorum tibi copia, uerbis:

Ironice simplici
tatem crimē uo
cat.

Cupido amoris
Deus.
Hymeneus. Li-
beri, siue Bac-
chi & Veneris
filius nuptiarū
Deus.
Demophoontis
iururāda cōme
morat.
Neptunum in-
telligit Peri-
phrasia de Cu-
pidine.
Ceres tedifera.

In se culpā reii-
cit.

PHYLLIS

Credidimus generi, numinibusq; tuis.

Credidimus lacrymis: an & hæc simulare docentur?

Hæc quoque, habent artes: quaq; iubentur, eunt.

Dijis quoque credidimus: quid iam tot pignora nobis?

Parte satis potui qualibet inde capi.

Nec moueor quod te iuui portuq; locoq;

Debuit hæc meriti summa fuisse mei.

Turpiter hospitium lecto cumulasse iugali

Poenitet, & lateri conseruisse latus.

Quæ fuit ante illam, mallem suprema fuisset

Nox mihi, dum potui Phyllis honesta mori.

Speraui melius, quia te meruisse putavi:

Quæcunque ex merito spes uenit, æqua uenit.

Fallere credentem non est operosa puellam

Gloria: simplicitas digna fauore fuit.

Sum decepta tuis & amans, & foemina uerbis:

Dij faciant laudis summa sit ista tuæ.

Inter & Aegidas media statuaris in urbe,

Magnificus titulis stet pater ante suis.

Cum fuerit Scyron lectus, toruus Procrustes,

Et Schynis & tauri, mistaq; forma uiri:

Et domite bello Thebæ, fusiq; bimembres,

Et pulsata nigri regia cæca Dei:

Hoc tua post illos titulo signetur imago,

Hic est cuius amans hospita capta dolo est.

De tanta rerum turba, factisq; parentis

Sedit in ingenio Cressa puella tuo.

Quod solum excusat, solum miraris in illo,

Hæredem patriæ perfide fraudis agis.

Per colorē the-
toricum benefi-
cia obiectat.
Quam honestif
simis uerbis rem
Veneream ex-
primit.

Sententia credu-
litate excusat.
Imprecatio loco
ultionis.

Thefei gesta
Scyron.
Procrustes,
Schynis latro-
nes in Atrica.
Minotaurus,
Creontes The-
barum rex
Cærauria a The-
feo superati.

Ariadne a The-
feo in Naxo in
sula derelicta
Baccho nupsit.

DEMOPHOONTI.

22

Illa (nec inuideo) fruitur meliore marito,
 Inq; capistratis tigribus alta sedet.
 At mea despecti fugiunt connubia Thraces,
 Quòd feror externum præposuisse meis.
 Atque aliquis, doctas iam nunc eat (inquit) Athenas,
 Armiferam Thracem, qui rogat, alter erit.
 Exitus acta probat: careat successibus opto,
 Quisquis ab euentu facta notanda putat.
 At si nostra tuo spumescant æquora remo,
 Iam mihi, iam dicar consuluisse meis.
 Sed neque consului, nec te mea regia tangit,
 Fessaq; Bistonis membra lauabis aqua.
 Illa meis oculis species abeuntis inhaeret,
 Cum premeret portus classis itura meos.
 Ausus es amplecti, colloq; infusus amantis
 Oscula per longas iungere pressa moras.
 Cum tuis lacrymis lacrymas confundere nostras,
 Quodq; foret uelis aura secunda, queri.
 Et mihi discedens suprema dicere uoce:
 Phylli, fac expectes Demophoonta tuum.
 Expectem, qui me nunquam uisurus abisti?
 Expectem pelago uela negata meo?
 Et tamen expecto, redeas modò serus amanti,
 Vt tua sit solo tempore lapsa fides.
 Quid præcor infelix? iam te tenet altera coniunx
 Forsitan, & nobis qui male fauit amor.
 Vtq; tibi excidimus, nullam (puto) Phyllida nosti:
 Hei mihi, si quæ sim Phyllis & unde rogas,
 Quæ tibi Demophoon longis erroribus acta

Tigres Bacchi
 currum agunt,
 quia sunt anima
 lia sitibunda.

Notat

Periphrasis,

De reditu despe
 rar.
 Bistonis, iacus
 Thracie.

Simulatas blan
 dias arguit,

Beneficia in De
 mophoontem,

PHYLLIS

Threicios portus, hospitiumq; dedi.

Cuius opes auxere mea, cui diues egenti

Munera multa dedi, multa datura fui.

Regni amplitu
do.

Quæ tibi subieci latissima regna Lycurgi,

Nomine foemineo uix satis apta regi.

Hæmus mons
inter Thraciã
& Theſſaliam.

Quæ patet umbrosum Rhodope glacialis ad Hæmum.

Et sacer admissas exigit Hebrus aquas.

Cui mea uirginitas aurbus libata sinistris,

Castaq; fallaci zona recincta manu.

Zona cingebã
tur uirgines,
quæ nisi a mari
to prima nocte
soluebat: hinc
soluere zonam
uirginitatē amit
tere.

Pronuba Tiphphone thalamis ululauit in illis,

Et cecinit mœstum deuia carmen auis.

Affuit Alecto breuibus torquata colubris,

Suntq; sepulcrali lumina mota face.

Amoris uis.

Mœsta tamen scopulos, fruticosaq; littora calco,

Quæq; patent oculis littora lata meis.

Siue die laxatur humus, seu frigida lucent

Sidera, prospicio quis freta uentus agat.

Et quæcunq; procul uenientia lintea uidi,

Protinus illa meos auguror esse deos.

Auget commi-
terationem.

In freta procuro, uix me retinentibus undis:

Mobile quæ primas porrigit æquor aquas.

Quò magis accedunt, minus, & minus utilis aſto,

Linquor, & ancillis excipienda cado.

Est sinus adductus modicè falcatus in arcus,

Vltima prærupta cornua mole rigent.

Hinc mihi soppoſitas immittere corpus in undas

Mens fuit: &, quoniam fallere pergis, erit.

Ad tua me fluctus proiectam littora portent,

Occurrantq; oculis intumulata tuis.

Duritia ferrum ut superes, adamantaq; teq;
 Non tibi sic, dices, Phylli sequendus eram.
 Sæpe uenenorum fitis est mihi, sæpe cruenta
 Traiectam gladio morte perire iuuat.
 Colla quoque infidis quæ se necenda lacertis
 Præbuerat, laqueis implicuisse iuuat.
 Stat nece matura tenerum pensare pudorem,
 In necis electu parua futura mora est.
 Inscribere meo causa inuidiosa sepulcro,
 Aut hoc aut simili carmine notus eris:
 Phyllida Demophoon leto dedit hospes amantem,
 Ille necis causam præbuit, ipsa manum,

Variis mortis
 generibus mor-
 tem sibi minã
 tur.

Phyllidis epita-
 phium.

IN TERTIAM EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Postquam Græci Phrygiam appulerunt, urbes Troiæ fini-
 timas & præcipue quæ Lesbo insulæ erant oppositæ, hostili
 more cœperunt depopulari. Inter quos Achilles, Pelei & The-
 tidis filius, utranque Cilicia m. & Thebanam, atque Lyrnesiã
 inuasit. Expugnato itaque Chrynesio oppido, duas insignes fe-
 cum uirgines abduxit, Astimonem Chryses sacerdotis Smy-
 thei Apollinis filiam, & Hippodamiam Briaræ natam, quæ de-
 inde a paternis nominibus fuerunt cognominatæ, Chryse au-
 tem Agamemnoni Græcorum principi concessit, & Briseida
 sibi reseruauit. Sed cum iam Deorum iussu cogereretur Aga-
 memnon Chrysen patri restituere, Briseida Achilli surripuit. Quã-
 obrem indignatus Achilles, diu a bello abstinuit, nec ullius sua-
 sione uel precibus ad arma aduersus Troianos sumẽda anima-
 ri potuit; nec postea Briseida accipere curauit, quãuis illi Aga-
 memnon cũ maximis muneribus ultro misisset. Quare Briseis
 ad eum hanc epistolam mittit, in qua cõqueritur de eius nimia
 ira, rogatq; ut sumat arma aduersus Troianos, dummodo iam
 prius ab Agamemnone ultro oblatam recipiat.

B R I S E I S
B R I S E I S A C H I L L I

A fortuna com
miseratio.

Non licebat fer
uis de dominis
conqueri.

Agamemnonis
ministrum.

Patroclus ad
Briseida.
Stomachofa
ronia.

Ajax Telamo-
nis filius, Phœ-
nix uero Amyn

Q Vam legis, à rapta Briseide litera uenit,
Vix bene barbarica Græca notata manu.
Quasunque aspicias, lacrymæ fecere lituras,
Sed tamen hæ lacrymæ pondera uocis habent.
Si mihi pauca queri de te dominoq; uiroq;
Fas est: de domino pauca, uiroq; querar.
Non ego poscenti quòd sum citò tradita regi,
Culpa tua est, quamuis hæc quoque culpa tua est.
Nam simul Eurybates me Talthybiusq; uocarunt,
Eurybati data sum, Talthybioq; comes.
Alter in alterius iactantes lumina uultum,
Querebant taciti, noster ubi esset amor.
Differri potui, pœnæ mora grata fuisset:
Hei mihi, discedens oscula nulla dedi.
At lacrymas sine fine dedi, rupiq; capillos,
Infelix iterum sum mihi uisa rapi.
Sæpe ego decepto uolui custode reuertii:
Sed, me qui timidam prenderet, hostis erat.
Si progressa forem, caperer ne nocte timebam,
Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
Sed data sum, quia danda fui: tot noctibus absum,
Nec repetor: cessas, iraq; lenta tua est.
Ipse Meneziades tunc cum tradebar, in aurem,
Quid fles? hîc paruo tempore, dixit, eris.
Non repetisse parum est, pugnas, ne reddar Achilles
Inunc, & cupidi nomen amantis habe.
Venerunt ad te Telamone, & Amyntore nati,
Ille gradu propior sanguinis, ille comes,

Laërteq; satus, per quos comitata redirem,
 Auxerunt blandas grandia dona preces.
 Viginti fuluos operoso ex ære lebetes,
 Et tripodas septem pondere, & arte pares.
 Addita sunt illis auri bis quinque talenta,
 Bissenī assueti uincere semper equi.
 Quodq; superuacuum est, forma præstante puellæ
 Lesbiades, euerſa corpora capta domo:
 Cumq; tot his (sed non opus est tibi coniuge) coniux,
 Ex Agamemnonijs una puella tribus.
 Sit tibi ab Atrida pretio redimenda fuisset,
 Quæ dare debueras, accipere illa negas.
 Qua merui culpa fieri tibi uilis Achille?
 Quò leuis à nobis tam citò fugit amor?
 An miseros tristis Fortuna tenaciter urget?
 Nec uenit inceptis mollior aura meis?
 Diruta Marte tuo Lyrnessia mœnia uidi,
 Et fueram patriæ pars ego magna meæ.
 Vidi consortes pariter generisq; necisq;
 Treis cecidisse, tribus quæ mihi mater erat.
 Vidi (quantus erat) fusum tellure cruenta,
 Pectora iactantem sanguinolenta uirum.
 Tot tamen amissis, te compensauimus unum,
 Tu dominus, tu uir, tu mihi frater eras.
 Tu mihi iuratus per numina matris aquosæ,
 Utile dicebas ipse fuisse capi.
 Scilicet ut, quamuis ueniam dotata, repellar,
 Et mecum fugias quæ tibi dantur opes.
 Quinetiâ fama est, cum crastina fulserit* hora,

toris, & Vlyſſe
 Agamē nonis le
 gati.

Agamemnonis
 dona ab Achil
 le spreta.

Patronymicum
 a loco,

A maiorī argu
 mentum,
 Agamem non
 Atrēi filius.

Lyrnessus Cilli
 cæ oppidū, un
 de rapta fuit
 Briseis,
 Minerēs Brisei
 dos maritus.

Iura tus ac iue,
 Ironia.

*Eos

B R I S E I S

*linea uela

A professione
dissuadet.
Ab imprecatio
ne pathos.

Phthia Achil-
lis patria, in
Thessalia.

A facili sua det.
Ab extenuatione
fortunæ pathos.
Achaiadas Gre-
cas ab Achaia
regione Græciæ.
Jupiter ex Ægi-
na Asopi filia
Æacum Pelei
patre genuit.
Chiro in nuptiis
Thetidis filice
Nereus uocatus
est.
Comiseratione
auget.

Achil. inexora
bilitate arguit.

Te dare nubiferis*linea plena Notis.
Quod scelus ut pauidas miseræ mihi contigit aures,
Sanguinis atque animi pectus inane fuit.
Ibis, & ô miseram cui me uolente relinques?
Quis mihi deserta mite leuamen erit?
Deuorer antè precor subito telluris hiatu,
Aut rutilo missi fulminis igne cremer:
Quàm sine me Patijs canescant æquora remis,
Et uideam puppes ire relicta tuas.
Si mihi iam reditusq; placent, parijsq; penates,
Non ego sum classi sarcina magna tuæ.
Victorem captiua sequar, non nupta, maritum:
Est mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
Inter Achaiadas longe pulcherrima matres
In thalamos coniux ibit, eatq; tuos.
Digna nurus socero Iouis Aeginæq; nepote,
Cuiq; senex Nereus profocer esse uelit.
Nos humiles famulæq; tuæ data pensa trahemus,
Et minuent plenas stamina nostra colos.
Exagitet ne me tantum tua deprecor uxor,
Quæ mihi nescio quo non erit æqua modo.
Ne ue meos coram scindi patiare capillos,
Et leuiter dicas, hæc quoque nostra fuit.
Vel patiare licet, dum ne contempta relinquar,
Hic mihi uæ miseræ concutit ossa metus.
Quid tamen expectas? Agamemnona pœnitet ire,
Et iacet ante tuos Græcia mœsta pedes.
Vince animos, iramq; tuam, qui cætera uincis:
Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?

ARMA

Arma cape Aeacide, sed me tamen ante recepta,

Et preme turbatos, Marte fauente uiros.

Propter me mota est, propter me desinat ira.

Simq; ego tristitiæ causa modusq; tuæ.

Nec tibi turpe puta precibus succumbere nostris,

Coniugis Oenides uersus in arma prece est.

Res audita mihi, nota est tibi: fratribus orba

Deuouit nati spemq; caputq; parens.

Bello erat ille ferox, postis secessit ab armis:

Et patriæ rigida mente negauit opem.

Sola uirum flexit coniux, felicior illa,

At mea pro nullo pondere uerba cadunt.

Nec tamen indignor, nec me pro coniuge gesti,

Sæpius in domini serua uocata torum.

Me quædam (memini) dominam captiua uocabat,

Seruitio (dixi) nominis addis onus.

Per tamen ossa uiri subito male tecta sepulcro,

Semper iudicij ossa uerenda meis:

Perq; trium forteis animas (mea numina) fratrum,

Qui bene pro patria, cum patriaq; iacent:

Perq; tuum, nostrumq; caput, quod iunximus unâ,

Perq; tuos enses, cognita tela meis:

Nulla Mycenæum sociasse cubilia mecum

Iuro: fallentem deseruisse uelis.

Si tibi nunc dicam, fortissime tu quoque iura,

Nulla tibi sine me gaudia facta: neges?

At Danai mœrere putant: tibi plectra mouentur,

Te tenet in tepido mollis amica sinu.

Et si quis querat, quare purgare recuses?

Argumentatur
ab exemplo Me
leagri Onei &
Altheæ filij: quæ
sola coniux Cle
opatra flexit in
arma aduersusa
prum Calydo-
nium patriâ suâ
uastantem.

Impudicitie sus
picionem adiu
ratione delet.

Appositio.
Mycenæus
Agamemnon a
Mycenis urbe
Græciæ.

d

BRISEIS ACHILLI.

Ilum contume-
liis ad arma ad-
uocat
Alludrad citha-
ram Orphei,

Ad Grecos apo-
strophat.

Ad Achillē re-
dit.

Pyrrhus Aahil-
lis filius ex Dei
damia.
Per cōmiseratio-
nem obsecratio.
Sic Æneas Ver-
gilianus.
Nullum memo-
rabile nomē Fœ-
minea in poena
est, nec habet ui-
ctoria laudem.

Pugna nocet: citharæ, noxq̄, Venusq̄ iuuant.
Tutius est iacuisse toro, tenuisse puellam,
Threiciam digitis increpuisse lyram:
Quam manibus clypeos, & acuta cuspidis hastam,
Et galeam pressa sustinuisse coma.
Sed tibi pro tutis insignia facta placebant,
Partaq̄; bellando gloria dulcis erat.
An tantum, dum me caperes, fera bella probabas?
Cumq̄; mea patria laus tua uicta iacet?
Dij melius, ualidoq̄; precor uibrata lacerto
Transseat Hectoreum Pelias hasta latus.
Mittite me, Danaï, dominum legata rogabo,
Mistaq̄; mandatis oscula multa feram.
Plus ego quam Phœnix, plus quam facundus Ulysses,
Plus ego quam Teucris (credite) frater agam.
Est aliquid solitis collum tetigisse lacertis,
Præsenteisq̄; oculos admonuisse sinu.
Sis licet immitis, matrisq̄; ferocior undis,
Ut taceam, lacrymis comminuere meis.
Nunc quoque (sic omneis Peleus pater impleat annos,
Sic eat auspicijs Pyrrhus ad arma tuis)
Respice sollicitam Briseida fortis Achille,
Nec miseram lenta ferreus ure mora.
Aut si uersus amor tuus est in tedia nostri,
Quam sine te cogis uiuere, coge mori.
Viq̄; facis, coges: abiit corpusq̄; colorq̄;
Sustinet hoc anima, spes tamen una tui.
Qua si destituar, repetam fratresq̄; uirumq̄;
Nec tibi magnificum fœmina iussa mori.

Cur autem iubeas? stricto pete corpora ferro,

Est mihi, qui fosso pectore sanguis eat.

Me petat ille tuus, qui (si dea passa fuisset)

Ensis in Atride pectus iturus erat.

At potius serues nostram, tua munera, uitam:

Quod dederas hosti uictor, amica rogo.

Perdere quos melius possis, Neptunia praebent

Pergama: materiam cedis ab hoste pete.

Me modo sine paras impellere remige classem,

Siue manes, domini more uenire iube.

Pallas Agamē-
nonem ab Achil-
le liberauit.

A maiori arguit

Votorū summa

IN QVARTAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Theseus Aegi filius, interempto Minora uero, Ariadnem Mi-
nois & Pasiphaes filiam, quam ob opem sibi praestitam, uxore
accepturum promiserat, simul cum Phaedra eius sorore nauis
imposita, secum abduxit. Verum Bacchi admonitione in Naxo
sue, ut alii uolunt, in Chio insula Ariadne relicta, Phaedram
duxit: quae deinde absente Theseo in Hippolyti priuigni, quem
ex Hippolyte Amazone acceperat, amorem exarsit. Qui cum
coelibem ducens uitam sese uenando exercebat, nec posset uti il-
lius colloquio: haec epistola amorem suum indicauit. In qua il-
lum callidis suasionibus ad sui amorem flectere conatur. Et cum
turpe sit priuignum a nouerca de stupro interpellari, principium
ex insinuatione sumit, in hunc modum:

PHAEDRA HIPPOLYTO.

Qua, nisi tu dederis, caritura est ipsa, salutem

Mittit Amazonio Cressa puella uiro.

Perlege quodcunque est, quid epistola lecta nocebit?

Te quoque hac aliquid, quod iuuat, esse potest.

His arcana notis terra, pelagoque feruntur,

Inspicit acceptas hostis ab hoste notas.

Ter tecum conata loqui, ter inutilis haesit

A fortiori sa-
det,

Obiectioni oc-
currit.

d 2

P H A E D R A.

Lingua: ter in primo destitit ore sonus.

Qua licet, & sequitur, pudor est miscendus amoris

Dicere quæ puduit, scribere iussit amor.

Quicquid amor iussit, non est contemnere tutum:

Regnat, & in dominos ius habet ille Deos.

Ille mihi primo dubitanti scribere, dixit,

Scribe, dabit uictas ferreus ille manus.

Adsit, & ut nostras auido fouet igne medullas,

Figat sic animos in mea uota tuos.

Non ego nequitia socialia foedera rumpam,

Fama (uelim quæras) crimine nostra uacat,

Venit amor grauius, quò serius utimur intus:

Vrimur, & cæcum pectora uulnus habent.

Scilicet, ut teneros lædunt iuga pr ima iuuenços,

Frænaq; uix patitur de grege captus equus:

Sic male, uixq; subit primos rude pectus amores,

Sarcinaq; hæc animo non sedet apta meo.

Ars fit, ubi à teneris crimen condiscitur annis:

Quæ uenit exacto tempore, peius amat.

Tu noua seruata carpes libamina fame,

Et pariter nostram fiet utraque nocens,

Est aliquid, plenis pomaria carpere ramis,

Et tenui primam deligere ungue rosam.

Sic tamen ille prior (quo me sine crimine gessi)

Candor ab insolita labe notandus erat.

At bene successit, digno quòd adurimur igne,

Peius adulterio turpis adulter obest.

Si mihi concedat Iuno, fratremq; uirumq;

Hippolytum uideor præpositura Ioui,

In Cupidinem
culpam reicit,

Se purgando ad
rem discedit,
Apta similitudo

In se matrimo-
nialem pudicitia
commendat,

Thesei autorita-
tem minuit
Abeodè studio
atq; uoluntate
Hippolytū sibi
conciat.
St uidiōr enim
cōformitas mul-
tum ad amorem
facit.

Iam quoque (uix credes) ignotas mittor in artes:

Est mihi per seuas impetus ire feras.

Iam mihi prima Dea est, arcu præsignis adunco

Delia, iudicibus subsequar ipsa tuum.

In nemo ire libet, pressisq; in retia ceruis,

Hortari celeris per iuga summa canes.

Aut tremulum excusso iaculum uibrare lacerto,

Aut in graminea ponere corpus humo.

Sæpe iuuat uersare leueis in puluere currus,

Torquentem frenis ora fugacis equi.

Nunc feror, ut Bacchi furij Eleides actæ,

Quæq; sub Idæo tympana colle mouent.

Aut quas semideæ Dryades, Fauniq; bicornes

Numine contactas attonuere suo.

Nanque mihi referunt (cum se furor ille remisit)

Omnia: me tacitam conscius urit amor.

Forfitan hunc fato generis reddamus amorem,

Et Venus ex tota gente tributa petit:

Iu ppter Europam (prima est ea gentis origo)

Dilexit: tauro dissimulante Deum.

Pasiphaë mater decepto subdita tauro,

Enixa est utero crimen, onusq; suo.

Perfidus Aegides ducentia fila secutus,

Curua meæ fugit tecta sororis ope.

En ego nunc, ne forte parum Minoia credar,

In socias leges ultima gentis eo.

Hoc quoque fatale est: placuit domus una duabus

Me tua forma capit, capta parente soror.

Thestides, Thestusq; duas rapuere sorores,

Diana uenatio-
nis Dea, a Delo
insula, in qua na-
ta est, Delia di-
ca.

Bachus Eleus,
ab Egea urbe, in
qua plurimū co-
lebāt: hinc Elei-
des bacchātes.
Orgia Cybetes
sub Ida monte
Phrygiæ mini-
stris tympani
pulsantibus dis-
currendo cele-
brabantur.

Culpā reuicit in
fatum ob Vene-
ris & Martis a-
dulterium a So-
le indicatum: ne
fandos amores
in omnem Solis
progeniem im-
mit Venus.

Iupiter taurum
ex Europa

Agenoris filia,
Minoen genuit,
Ægides, Theste-
us filius Ægei,

P H A E D R A

Eleusis in Attica
in qua Cereri sa-
era celebrabāt.
Gnosia Cretae
oppidum.
Ad habitum &
formam transit.

Hippo. exercitia
probat,

Sententia.

Exemplo propo-
situm firmat.
Aurora Cephalū
Æoli filiū Titho-
no marito suo
spretu adamauit.

Ponite de nostra bina trophæa domo,
Tempore quo nobis inita est Cerealis Eleusis,
Gnosia me, uellem, detinisset humus.
Tunc mihi præcipue (nec non tamen ante placebas)
Acer in extremis ossibus hæsit amor.
Candida uestis erat, præcincti flore capilli,
Flaua uerecundus tinxerat ora rubor.
Quemq; uocant aliæ uultum rigidumq; trucemq;
Pro rigido (Phædra iudice) fortis erat.
Sint procul à nobis iuuenes ut foemina compti,
Sine coli modico forma uirilis amat.
Te tuus iste rigor, positiq; sine arte capilli,
Et leuis egregio puluis in ore decet.
Siue ferocis equi luctantia colla recuruas,
Exiguo flexos miror in orbe pedes.
Seu lentum ualido torques hastile lacerto,
Ora ferox in se uersa lacertus habet.
Siue tenes lato uenabula cornea ferro,
Denique nostra iuuat lumina, quicquid agis.
Tu modo duritiem syluis deponere iugosis,
Non sum materia digna perire tua.
Quid iuuat incinctæ studia exercere Dianæ,
Et Veneri numeros eripuisse suos?
Quod caret alterna requie, durabile non est.
Hæc reparat uires, fessaq; membra leuat.
Arcus & arma tuæ tibi sint imitanda Dianæ,
Si nunquam cesses tendere, mollis erit.
Clarus erat Cephalus syluis, multaq; per herbas
Conciderant illo percutiente feræ.

Nec tamen Aurora male se præbebat amandum:

Ibat ad hunc sapiens à sene diua uiro.

Sæpe sub ilicibus Venerem, Cinarâq; creatum.

Sustinuit positos quælibet herba duos.

Arfit & Oenides in Mænalia Atalanta,

Illâ feræ spoliū pignus amoris habet.

Nos quoque iam primum turba numeremur in ista:

Si Venerem tollas, rustica sylua tua est.

Ipsa comes ueniam, nec me salebrofa mouebunt

Saxa, nec obliquo dente timendus aper.

Aequora bina suis oppugnant fluctibus Isthmon,

Et tenuis tellus audit utrunque mare.

Hic tecum Trœzena colam, Pitheia regna,

Iam nunc & patria carior illa mea est.

Tempore abest, aberitq; diu Neptunius heros,

Illum Pirythoi detinet ora sui.

Præposuit Theseus (nisi nos manifesta negamus)

Pirythoum Phædræ, Pirythoumq; tibi.

Nec sola hæc ad nos iniuria uenit ab illo,

In magnis lesi rebus uterque sumus.

Ossa mei fratris claua perfracta trinodi

Sparsit humi, soror est præda relicta feris.

Prima securigeras inter uirtute puellas

Te peperit, nati digna fauore parens.

Si quæras ubi sit, Theseus latus ense peregit,

Nec mater tanto pignore tuta fuit.

At nec nupta quidem, tædâq; accepta iugali:

Cur nisi ne caperes regna paterna nothus?

Addit & fratres ex me tibi, quos tamen omnes

Venus Adonē
Cinaræ filium
dilexit.

Oenei filius
Atalantam Ar
cadicam Sche
nei filiâ dilexit,
cui aprî Calydo
nij caput fidem
amoris dedit.

Isthmos insulæ
inter Ioniū, &
Ægeum mare.
Trœzen urbs iux
ta Isthmō ubi
Pitheus Thesei
maternus auus
regnauit.

Theseus Neptu
ni nepos.

Pirythous, &
Theseus numerā
tur inter quatuor
amicorum
paria.

Minotaurum in
telligit.

Ariadne.

Amazones secu
ri utebantur.

In Thesei odiū
Hipp. uertere nō
titur graues iniu
rias narrando
Demophon. &
Antigonus The
sei, & Phædræ
filii.

P H A E D R A

Non ego tollendi causa, sed ille fuit.

O utinam nocitura tibi pulcherrime rerum,
In medio nixu uiscera rupta forent.

Ironia. I nunc, & meriti lectum reuerere parentis,

Quem fugit, & factis abdicat ille suis.

*Ad obiectum re
sponso.*

Callide sua.

Nec, quia priuigno uidear coitura nouerca,

Terruerint animos nomina uana tuos.

Ista uetus pietas, æuo moritura futuro,

Rustica Saturno regna tenente fuit.

Saturnus periit: perierunt & sua iura:

Sub Ioue nunc mundus: iussa sequare Iouis.

Iuppiter esse pium statuit, quodcunque iuaret,

Et fas omne facit fratre marita soror.

Illa coit firma generis iunctura catena,

Imposuit nodus cui Venus ipsa suos.

Nec labor est celare (licet) pete munus ab illa,

Cognato poterit nomine culpa tegi.

À facill:

Viderit amplexus aliquis: laudabimur ambo:

Dicar priuigno fida nouerca meo.

Non tibi per tenebras duri referanda mariti

Ianua nec custos decipiendus erit.

Vt tenuit domus una duos, domus una tenebit,

Oscula aperta dadas, oscula aperta dabis.

Tutus eris mecum, laudemq; merebere culpa,

Tu licet in lecto conspiciare meo.

Tolle moras tantum, properataq; sædera iunge:

Qui mihi nunc sæuit, sic tibi parcat amor.

*Comiseratio à
genere.*

Non ego dedignor supplex, humilisq; precari:

Heu, ubi nunc fastus, altaq; uerba iacent?

Et pugnare diu, nec me summittere culpæ,

Certa fui, certi si quid haberet amor.

Victa precor, genibusq; tuis regalia tendo

Brachia: quid deceat non uidet ullus amans.

Depudit, profugusq; pudor sua signa reliquit,

Da ueniam fassæ duraq; corda doma.

Quòd mihi sit genitor, qui possidet æquora Minos,

Quòd ueniant proau fulmina torta manu:

Quòd sit auus, radiis frontem uallatus acutis,

Purpureo tepidum qui moues axe diem.

Nobilitas sub amore iacet, miserere priorum,

Et mihi si non uis parcere, parce meis.

Est mihi dotalis tellus Iouis Insula Cretæ,

Seruiat Hippolyto regia tota meo.

Electe feros animos, potuit corrumpere taurum

Mater: eris tauro sæuior ipse truci?

Per Venerem parcas oro, quæ plurima mecum est,

Sic nunquam, quæ te spernere possit, ames.

Sic tibi secretis agilis dea saltibus adfit,

Syluaq; perdendas præbeat alta feras.

Sic faueant Satyri, montanaq; numina Panes,

Et cadat aduersa cuspide fossus aper.

Sic tibi dent nymphæ, quamuis odisse puellas

Diceris: arentem quæ leuet unda sitim.

Addimus his precibus lacrymas quoq; uerba precatis,

Perlegis, & lacrymas finge uidere meas.

Iouem intelligit

Sol.

Ab utili suasio.

À maiori.

Adiurationem
cum precationi-
bus ornat.
Diana.

Augēt committē
rationem.

OE N O N E
IN QVINTAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Cū Hecuba Cyssei filia, & Priami uxor grauida esset, arden-
tē facem totā Troiā comburentē se parere somniauit. Territus
itaque Priamus oraculum cōsultuit, a quo cum accepisset, oritū
rū filiū qui patriæ esset exitio, quam primū partus ederetur, ius
sit interfici. Hecuba uero cum puerū, qui postea Paris dictus ē,
peperisset, materna pietate mora, pastoribus regijs clam alēdū
mādauit, is autē cū iā adoleceret, Oenonē nymphā adamāuit,
atq; ut aliquibus placet, in uxorē duxit. Sed cū Iuno, Pallas,
& Venus de pulchritudine cōtēderēt, propter aureū pomū in
quo scriptū erat, Detur pulchriori, a Ioue ad paridis arbitriū
remissā sunt, cui cū Iuno regnū, Pallas sapientiā, Venus uolup-
tatē, & mulierū pulcherrimā promississet, pro Venere, sententiā
tulit. Qui deinde a patre cognitus, & i gratiā susceptus, Spartē
nauigās Helenā Manelai uxorē rapuit: eāque Troiā abduxit.
Quod cū Oenone rescuisset, hac epistola de eius perfidia con-
querendo, Helenā Græcis reddi, & se recipi suadet.

OENONE PARIDI.

Multi hæc duo
carmina ascrip-
tita dicunt.

Nympha suo Paridi, quamuis suus esse recusat,
Mittit ab Idæis uerba legenda iugis.

Perlegis? An coniux prohibet noua? perlege non est.

Ista Mycenæa littera scripta manu.

Pegasis Nym-
pha a Pegaso
fonte.

Pegasis Oenone Phrygijs celeberrima syluis

Læsa queror de te (si finis ipse) meo.

Quis Deus opposuit nostris sua numina uotis?

Ne tua permaneam, quod mihi crimen obest?

Sententiā dupli-
ci iustam queri
monia causam
offendit.
In Paridem be-
neficia.
Xanthus.

Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum est:

Quæ uenit indigne, pœna dolenda uenit.

Nondum tantus eras, cum te contenta marito

Edita de magno flumine Nympha fui.

Qui nunc Priamides (adsit reuerentia uero)

Seruus eras, seruo nubere Nympha tuli.

Sæpe greges inter requieuiimus arbore tecti,

Mistaq; cum folijs præbuit herba torum.
 Sæpe super stramen, scænoq; iacentibus alto,
 Depressa est humili cana pruina casa.
 Quis tibi monstrabat saltus uenatibus aptos,
 Et tegetet catulos qua fera rupe suos?
 Retia sæpe comes maculis distincta tetendi,
 Sæpe citòs egi per iuga summa canes.
 Incisæ seruant à te mea nomina fagi,
 Et legor Oenone falce notata tua.
 Et quantum trunci, tantum mea nomina crescunt,
 Crescite, & in titulos surgite rite meos.
 Populus est (memini) fluuiali consita ripa,
 Est in qua nostri litera scripta memor.
 Popule uiue precor, quæ consita margine ripæ,
 Hoc in rugoso cortice carmen habes:
 Quum Paris Oenone poterit spirare relicta,
 Ad fontem Xanthis uersa recurret aqua.
 Xanthe retro propera, uersaq; recurrite lymphæ,
 Sustinet Oenonem deseruisse Paris,
 Illa dies fatum miseræ mihi duxit, ab illa
 Pessima mutati coepit amoris hyems,
 Qua Venus & Iuno, sumptisq; decentior armis
 Venit in arbitrium nuda Minerua tuum.
 Attoniti micuere sinus, gelidusq; cucurrit,
 Vt mihi narraasti, dura per ossa tremor.
 Consului (neque enim modice terrebar) anusq;
 Longæuosq; senes, constitit esse nefas.
 Cæsa abies, sectaq; trabes, & classe parata,
 Cærulea ceratas accipit unda rates.

Ad arborē apo-
strophat.

Paridis carmen.

Apostrophe ad
Xanthum.

Pathos ab origi-
ne malorum.

Iudiciū Paridis.

Subita narratio
apparatus ad He-
lenam rapiendam

O E N O N E

Flesti discedens: hoc saltem parce negare,

Præterito magis est iste pudendus amor.

Et flesti, & nostros uidisti flentis ocellos:

Miscuimus lacrymas mæstus uterque suas.

Non sic appositis uincitur utibus ulmus,

Vt tua sunt collo brachia nexa meo.

Ah quoties, cum te uento quererere teneri,

Riserunt comites, ille secundus erat.

Oscula dimissæ quoties repetita dedisti?

Quam uix sustinuit dicere lingua, Vale.

Paridis discessus

Aura leuis rigido pendentia lintea malo

Suscitat, & remis eruta canet aqua.

Prosequor infelix oculis obeuntia uela.

Quæ licet, & lacrymis humet arena meis.

Nereides nym-
phæ marinæ

Vtq; celer uenias urrides Nereidas oro,

Scilicet ut uenias in mea damna celer.

Votis ergo meis alii rediture redisti.

Hei mihi pro dira pellice blanda fui.

Aspicit immensum moles natiua profundum,

Mons fuit, æquoreis illa resistit aquis.

*aliâs prospe

Hinc ego uela tuæ* cognoui prima carinæ,

Et mihi per fluctus impetus ire fuit,

xi

Purpura Hele
na
Climenâ, et E-
thram quam He
na rapuit Paris.

Dum moror, in summa fulsit mihi purpura prora,

Pertimui: cultus non erat ille tuus.

Fit propior, terrasq; cita ratis attigit aura,

Fœmineas uidi corde tremente genas.

Non satis id fuerat (quid enim furiosa morabar?)

Herebat gremio turpis amica tuo.

Tunc fleui, rupiq; sinus, & pectora planxi,

Et secui madidas ungue rigente genas,
 Impleuiq; sacram querulis ululatus Idam.
 Illuc has lacrymas in mea saxa tuli.
 Sic Helene doleat, desertaq; coniuge ploret:
 Quæ prior & nobis intulit, ipsa ferat.
 Nunc tecum ueniunt, quæ te per aperta sequuntur
 Aequora: legitimos distituuntq; uiros.
 At cum pauper eras, armenta q; pastor agebas:
 Nulla, nisi Oenone, pauperis uxor erat.
 Non ego miror opes, nec me tua regia tangit,
 Nec de tot Priami dicar ut una nurus:
 Non tamen ut Priamus nymphæ socer esse recuset,
 Aut Hecubæ fuerim dissimulanda nurus.
 Digna q; sum, & cupio fieri matrona potentis.
 Sunt mihi, quas possunt sceptrâ decere manus.
 Nec me (saginea quod tecum fronde iacebam)
 Despice: purpureo sum magis apta toro,
 Denique tutus amor meus est, tibi nulla parantur
 Bella, nec ultrices aduehit unda rates.
 Tyndaris infestis fugitiua reposcitur armis,
 Hæc uenit in thalamos dote superba tuos.
 Quæ si sit Danais reddenda, uel Hæctora fratrem,
 Vel cum Deiphobo Polydamanta roga.
 Quid grauis Antenor, Priamus quid suadeat, ipse
 Consule: queis ætas longa magistra fuit.
 Turpe rudimentum est patriæ præponere raptam,
 Causa pudenda tua est: iusta uir arma mouet.
 Nec tibi, si cupias, fidam promitte Lacenam,
 Quæ sit in amplexus tam cito uersa tuos.

In Helenam pre-
catur.

Ab honesto.
Obiectioni re-
sponso.

A tuto suasio.

Helena Tyndari
filia putatiua.
Honestâ petitio

Menelaus.
Lacæna Helena
a Laconia regio
ne: ubi nata est.

OE N O N E

Vt minor Atrides temerati fœdera lecti

Menelaū intelli-
git qui Agamē-
none erat infe-
rior.
Verissima sen-
tentia.

Clamat, & externo læsus amore dolet:

Tu quoque clamabis: nulla reparabilis arte

Læsa pudicitia est, deperit illa semel.

Ardet amore tui, sic & Menelaon amauit:

Nunc iacet in uiduo credulus ille toro.

Andromache
Hætoris cōiux,

Fœlix Andromache certo bene nupta marito,

Vxor ad exemplum fratris habenda fui.

Tu leuior folijs, tunc cum sine pondere succi

*aliās cadūt.

Mobilibus uentis arida facta* uolant.

In Paride leuita-
tem arguit.

Et minus est in te, quàm in summa pondus arista,

Quæ leuis assiduis solibus usta riget.

Hæc tua (nam recolo) quondam germana canebat

Cassandræ euer-
sionis Troianæ
uaticinium.
Proverbium.
Helenam meta-
phorice intelli-
git.

Sic mihi diffusis uaticinata comis:

Quid facis Oenone? quid arenæ semina mandas

Non profecturis littora bobus aras.

Graia iuuenca uenit, quæ te patriamq; domumq;

Perdet: Iò prohibe, Graia iuuenca uenit.

Dum licet, obscenam ponto demergite puppim:

Heu quantum Phrygij sanguinis illa uehit.

Dixerat in cursu famulæ rapuere furentem,

At mihi flauentes diriguere comæ:

Ah nimium miseræ uates mihi uera fuisti,

Posidet en saltus illa iuuenca meos.

Theseus Helenā
adhuc iuuenis
rapuit.

Sit facie quamuis insignis, adultera certe est,

Deseruit socios hospite capta Deos.

Illam de patria Theseus (nisi nomine fallor)

Nescio quis Theseus abstulit arte sua.

A iuuenē, & cupido, credatur redita uirgo?

Vnde hæc compererim tam bene quæris? amo.
 Vim licet appelles, & culpam nomine ueles,
 Quæ toties raptâ est, præbuit ipsa rapi.
 At manet Oenone fallenti casta marito,
 Et poteras falli legibus ipse tuis.
 Me Satyri celeres (sylvæ ego tectâ latebam)
 Quæsierant rapido, turba proterua, pede.
 Cornigerumq; caput pinu præcinctus acuta
 Faunus in immensis, quâ tumet Ida, iugis.
 Me fide conspicuus Troiæ munitor amavit,
 Ille meæ spoliū uirginitatis habet.
 Id quoque luctando: rupi tamen ungue capillos,
 Oraq; sunt digitis aspera facta meis.
 Nec precium stupri gemmas, aurumq; poposci:
 Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
 Ipse ratus dignam, medicas mihi tradidit arteis,
 Admisitq; meas ad sua dona manus.
 Quæcunque herba potens ad opem, radixq; medendi,
 Vtilis in toto nascitur orbe, mea est.
 Me miseram, quòd amor non est medicabilis herbis,
 Destituor prudens artis ab arte mea.
 Ipse repertor opis uaccas pauisse Pheræas
 Fertur, & à nostro saucius igne fuit.
 Quod neq; graminibus tellus foecunda creatis,
 Nec Deus auxilium, tu mihi ferre potes.
 Et potes, & merui, dignæ miserere puella:
 Non ego cum Danais arma cruenta fero.
 Sed tua sum, tecumq; fui puerilibus annis,
 Et tua quod superest temporis esse precor.

Omnia cogit
 amor.

Toties, inuidio=
 se, cum bis tantū
 raptâ fuerit.

Amicitia se cō=
 mendat.

Phœbus.

Præcelebris sen=
 tentia.

A dono Apollī
 nise cōmēdat.

Apollo amore
 Alcestæ captus
 Admeti regis
 Thessaliæ pauit
 armenta.
 Pheræ ciuitas
 Thessaliæ.

HYP SIP Y L E IN SEXTAM EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Monitus oraculo Pelias Neptuni filius, tunc illi propinqua fore mortem, cum patri sacrificanti aliquis pede nudo sibi super ueniret: cui annua sacra perageri Iason Aëtonis filius eiusque nepos, dimisso in limo Anauri fluminis calciamiento: ad sacra prope rans, altero pede exuto occurrit. Pelias igitur oraculi memor, Iasoni suadet, ut Colchon iret, aurum uellus quaesiturus, sperans illic eum periturum, cum audisset opus esse humanis uiribus in superabile. Iason autem ueluti magnanimus, expeditionem libenter assumens, ac multis Graeciae nobilibus conuocatis, Argo nauem ex Pegaso Thessaliesinu soluens, in Lemnon insulam de iatus est: ubi cum mulieres uiros omnes communi consilio una nocte interemissent, Hypsipyle Thoantis filia, quem sub falsa mortis simulatione saluauerat, tunc imperium occupabat, quae Iasonem & hospitio, & lecto liberalissime excepit. Verum iam duobus annis peractis, orantibus sociis, & exigente tempore ut praedictam expeditionem perficeret. Hypsipylem praenauem relinquens, Colchon nauigauit. Vbi arte Medae dracone fopito, taurisque superatis, aureum illud uellus, a deptus, illam secum adduxit. Quare Hypsipyle Medeam sibi prelatam dolens, hac epistola Iasoni de prospero reditu congratulando in contemptum eius, crudelitatem atque incantationes execrans, nititur. Postremo in Iasonem, & Medeam imprecatur.

HYP SIP Y L E I A S O N I .

Littora Thessaliae reduci tetigisse carina
Diceris, auratae uellere diues ouis.
Gratulor incolumi (quantum finis) hoc tamen ipso
Debueram scripto certior esse tuo.
Nam, ne pacta tibi praeter mea regna redires,
Cum cuperes, uentos non habuisse potes.
Quamlibet aduerso signetur epistola uento:
Hypsipyle missa digna salute sui.
Cur mihi fama prior, quam nuncia littera uenit?
Isse sacros Martis sub iuga panda boues:
Seminibus iactis segetes adoluisse uirorum,
Inque necem dextra non eguisse tua:

Perui

Peruigilem spoliū pecudis seruasse draconem:

Rapta tamen forti uellera fulua manu?

Hæc ego si possem timide credentibus ista,

Ipse mihi scripsi, dicere: quanta forem?

Quid querar officium lenti cessasse mariti?

Obsequium, maneo si tua, grande tuli.

Barbara narratur uenisse uenefica tecum,

In mihi promissi parte^{*} futura tori.

Credula res amor est: utinam temeraria dicar

Criminibus falsis insimulasse uirum.

Nuper ab Hæmonij hospes mihi Thessalus oris

Venerat, & tactum uix bene limen, erat:

Aesonides (dixi) quid agit meus: ille pudore

Hæsit in opposita lumina fixus homo.

Protinus exilui, tunicisq; à pectore ruptis,

Viuit, an (exclamo) me quoque fata trahunt?

Viuit, ait: timidumq; mihi iurare coegi:

Vix mihi, teste Deo, credita uita tua est.

Vtq; animus redijt, tua facta requirere cœpi:

Narrat, & æripedes Martis arasse boues:

Vipereos dentes in humum pro semine iactos,

Et subito natos arma tulisse uiros.

Terrigenas populos ciuili Marte peremptos

Impleſſe æratis fata diurna suæ.

Deuictum serpentem, iterum si uiuat Iason

Querimus: alternant spesq; timorq; fidem.

Singula dum narrat, cursu, studioq; loquendi,

Detegit ingenio uulnera facta suo.

Hæc ubi pacta fides? ubi connubia iura?

Medea.

*aliàs rece-

pta.

A quo hæc acce-
perat.

Synecdoche.

Boues æripides
igniuomi a Iaso-
ne domiti.

Draconis denti-
bus seminatis gi-
gantes nati mu-
ritis uulneribus
ceciderunt.

Iasonis periurium
arguit.

H Y P S I P Y L E

Faxq; sub arsuos dignior ire rogo?

Synecdoche, Non ego sum furtim tibi cognita, pronuba Iuno
Adfuit, & sertis tempora uictus Hymen.

Minyæ Argo= At mihi nec Iuno, nec Hymen, sed tristis Erinny
nautæ, qui ex Prætulit infauſtas ſanguinolenta faces.

Theſſalia uene- Quid mihi cum Minyis? quid cum Tritonide pinu?
rant. Tritonide Quid tibi cum patria nauita Typhi mea?

pinu, argonauē Non erat hîc aries ullo ſpectabilis aureo,
intelligit arte Non ſenis Aeetæ regia Lemnos erat.

Palladis ex pi- Certa fui primo (ſed me mea fata trahebant)
nu conſectam, Hoſpita ſcœminea pellere caſtra manu.

Synereſis, Lemniadesq; uiros nimium quoque uincere norunt,
Milite tam forti uita tuenda fuit.

Beneficia ampli ſicat, Vrbe uirum uidi, teſtoq; animoq; recepi,
Hîc tibi, bisq; æſtas, bisq; cucurrit hyems.

Tertia meſis erat, cùm tu dare uela coactus,
Impleſti lacrymis talia uerba tuis:

Iafonis uerba, Abſtrahor Hypſipyle (ſi dent modo fata recurſum)
Vir tuus hinc abeo, uir tibi ſemper ero.

Quod tamen è nobis grauida celatur in aluo,
Viuat, & eiſdem ſimus uterque parens.

Haſtenus, & lacrymis in falſa cadentibus ora,
Cætera te memini non putuiſſe loqui.

*aliàs argo Vltimus ex ſocijs ſacram conſcendis in * Argon,
Illa uolat, uentus concava uela tenent.

Iafonis profectio ad Celchos, Cærule propulſæ ſubducitur unda carinæ
Terra tibi, nobis aſpiciuntur aquæ.

In latus omne patens turris circumſpiciunt undas,
Huc feror, & lacrymis, oſq; ſinusq; madent.

Per lacrymas specto, cupidaeq; fauentia menti

Longius assueta lumina nostra uident.

Adde preces castas, immistaq; uota timori,

Nunc quoque te saluo persoluenda mihi.

Vota ego persoluam: uotis Medea fruetur?

Cor dolet, atque ira mistus abundat amor.

Dona feram templis? uiuum quod Iasona perdam?

Hostia pro damnis concidet ista meis?

Non equidem securus fui semperq; uerebar,

Ne pater Argolica sumeret urbe nurum.

Argolicas timui, nocuit mihi barbara pellex,

Non expectato uulnus ab hoste tuli.

Nec facie, meritisq; placet, sed carmine mouit

Diraq; cantata pabula falce metit.

Illa reluctantem cursu deducere lunam

Niuitur, & tenebris abdere Solis equos.

Illa refrenat aquas, obliquaq; flumina ssttit:

Illa loco syluas, uiuaq; saxa mouet.

Per tumulos erat sparsis discincta capillis.

Certaq; de tepidis colligit ossa rogis.

Demouet absenteis, simulacraq; cerea fingit,

Et miserum tenuis in iecur urget acus.

Et quae nescierim melius, * male queritur herbis:

Moribus, & forma conciliandus amor.

Hanc potes amplecti, thalamoq; relictus in uno

Iam pauidus somno nocte filente frui?

Scilicet ut tauros, ita te iuga ferre coegit,

Quaq; feros angues, te quoque mulcet ope.

Adde, quod ascribi factis, procerumq; tuisq;

Persoluenda pē
tasyllabum.

Cum indignatio
ne ironia,

Argos urbs in
Thessalia.

Medeam uenefi
cio, & magica
arte accular.

* alij mage

Rem a facio ar
guit.

H Y P S I P Y L E

Si facit, & titulo coniugis uxor obest.

Atque aliquis Pelæ de partibus acta uenenis

Imputat & populum, qui sibi credat, habet,

Phasis Colcho-
rum fluuius.

Phryxus Atha-
mantis filius au-
rei uelleris arie-
tem Helle foro-
re submersa

Marti immola-
uit, & uellus in
æpulo suspendit.

Tanais Scythig
fluuius ad Septē
trionem.

A genere se com-
mendat,

Thoas Bacchi
ex

Non hæc Aesonides, sed filia Phasis Aëtæ

Aurea Phryxæ terga reuulsit ouis.

Non probat Alcymede mater tua, consule matrem,

Non pater, à gelido cui uenit axe nurus.

Illæ sibi à Tanais, Scythicæq; paludibus undæ

Querat, & à patria Phasidis usque uirum.

Mobili Aesonide, uernaq; incertior aura,

Cur tua polliciti pondere uerba carent?

Vir meus hinc iras: cur non meus inde redisti?

Sin reduci coniux, sicut euntis eram:

Si te nobilitas, generosaq; nomina tangunt,

En ego Minoo nata Thoante feror.

Ariadne filius.

Bacchus Ariad-
nen cū nouē gē-
mis suæ coronæ
in astra mutauit

Bacchus auus, Bacchi coniux redimita corona,

Præradiat stellas signa minora suis.

Dos mihi Lemnos erit, terra ingeniosa colenti,

Me quoque iam taleis inter habere potes.

Thoas, et Fume-
us gemelli.

Nunc etiam peperit, gratare ambobus Iason,

Dulce mihi grauidæ fecerat auctor onus.

Fœlix in numero quoque sum, prolemq; gemellam,

Pignora Lucina bina fauente dedi.

Si queras, cui sint similes: cognosceris illis,

Fallere non norunt, cætera patris habent.

Legatos quos pene dedi pro matre ferendos,

Sed tenuit cœptas seuæ nouerca uias.

Amplificatio ex
nomine.

Medeam timui, plus est Medea nouerca:

Medæ faciunt ad scelus omne manus.

Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros

Corpora, pignoribus parceret illa meis?

Hanc tamen ò demens, Colchisq; ablata uenenis,

Diceris Hypsipyles præpo fuisse toro.

Turpiter illa uirum cognouit adultera uirgo:

Meq; tibi, teq; mihi teda pudica dedit.

Prodidit illa patrem: rapui de cæde Thoanta,

Deseruit Colchon: me mea Lemnos habet.

Quid referam? scelerata piã si uincit, & ipso

Crimine dotata est, emeruitq; uirum.

Lemniadum facinus culpo, non miror Iason:

Quælibet iratis ipse dat arma dolor.

Dic agè, si uentis (ut oportuit) actus iniquis

Intraſſes portus tuq; comesq; meos:

Obuiãq; exiſſem fœtu comitata gemello:

Hiſcere* non ne tibi terra roganda foret?

Quo uultu natos, quo me ſclerate uideres?

Perfide quo precio, qua nece dignus eras?

Ipe quidem per me tutus, ſoſpesq; fuiſſes:

Non quia tu dignus, ſed quia mitis ego.

Pellicis ipſa meos impleſſem ſanguine uultus,

Quosq; ueneficiis abſtulit illa ſuis.

Medeæ Medea forem. quòd ſi quis ab alto,

Iuſtus adeſt precibus Iuppiter ipſe meis:

Quod gemit Hypſi pyle, lecti quoque* ſuccuba noſtri

Mœreat, & leges ſentiat ipſa ſuis.

Vtq; ego deſtituor coniux, materq; duorum,

À totidem natis orba ſit, atque uiro.

Nec male parta diu teneat, priusq; relinquat:

Absyrtus Medeæ frater.

A fortiori argu

mentum.

Colchis ꝑ Cholchidis.

Medeam in contemptu adducit.

Interrogatio cū stomacho.

*aliàs, nemp

Cõcludit per imprecationem.

*aliàs, ſubnu-
ba.

D I D O

Exulet, & toto querat in orbe fugam.
 Quam fratri germana fuit, miseroq; parenti
 Filia, tam natis, tam sit acerba uiro:
 Cum mare, cum terras consumpserit, aera tentet:
 Erret inops, expes cæde cruenta sua.
 Hæc ego coniugio fraudata Thoantias oro,
 Viuite deuoto nuptaq; uirq; toro.

IN VII. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Troia a Græcis euerfa, Æneas Anchife & Veneris filius, rap-
 ptis ab incēdjo fecum penatibus, uiginti nauibus mare cōscē-
 dit. Qui tēpestate uexatur, magna parte maris pererrata, in Li-
 byam quidem delatus est. Vbi tunc Dido, ut Virgilius finxit,
 Beli filia, & Sichæi Herculis sacerdotis uxor, ex Tyro urbe
 profecta, fratris Pygmalionis, qui incautum maritum ob eius
 diuitias interremerat, & seuitiam, & auaritiā fugiens, urbē
 nouam Carthaginem condebat, a qua Æneas cū sociis libera
 Isthme susceptus, & amatus, cum ea concubuit. Verū cū Mer-
 curii monitu, in Italiam sibi ab oraculo promissam, nauigare
 cogeretur: Dido præsentens, ueluti quæ ardentissimo amoris
 flagrabat incendio, illū a nauigandi, aut saltem differendi pro-
 positō reuocare tētans post multas rādē frustra effusas preces,
 ad eū moribūda scripsit, quem nouerat mortis cām præbuisse.

D I D O A E N E A E.

De morte deli-
 herasse compa-
 ratione iudicat.
 Meæder fluiuius
 fontæ tortuosus
 ex Auocène
 monte oriens,

Sic, ubi fata uocant, udis abiectus in herbis
 Ad uada Mæandri concinit albus olor,
 Nec quia te nostra sperem prece posse moueri,
 Alloquitur: aduerso mouimus ista Deo.
 Sed meriti famam, corpusq; , animumq; pudicum,
 Cum male perdiderim, perdere uerba leue est.
 Certus es ire tamen, miseramq; relinquere Dido,
 Atque ijdem uenti uela, fidemq; ferunt.

Certus es Aenea cum foedere solvere naues,

Quaeq; ubi sunt nescis, Itala regna sequi,

Nec noua Carthago nec te crescentia tangunt

Mœnia, nec sceptro tradita summa tuo.

Facta sugis, *fugienda petis, quærenda per orbem

Altera, quæ sita est altera terra tibi.

Vt terram inuenias quis eam tibi tradet habendam?

Quis sua non notis arua tenenda dabit?

Alter habendus amor tibi restat, & altera Dido

Quamq; iterum fallas altera danda fides.

Quando erit, ut condas instar Carthaginis urbem,

Et uideas populos altus ab arce tuos?

Omnia si uentiant, nec te tua uota morentur,

Vnde tibi, quæ te sic amet, uxor erit?

Vror ut inducto ceratæ sulphure tede,

Vt pia famosis addita tura rogis.

Aeneasq; oculis semper uigilantibus hæret,

Aeneamq; animo noxq; diesq; refert.

Ille quidem malè gratus, & ad mea numera surdus.

Et quo (si non sim stulta) carere uelim.

Non tamen Aeneam, quamuis male cogitet, odi,

Sed queror infidum, quæstaq; peius amo.

Parce Venus nurui: durumq; amplectere fratrem

Frater amor, castris militet ille tuis:

Aut ego quæ cœpit (neque enim dedignor amare)

Materiam curæ præbeat ille meæ.

Fallor, & ipsa mihi falso iactatur imago,

Matris ab ingenio disidet ille sue.

Te lapis, & montes, innataq; rupibus altis

A perfidia.
Ab utili diffua-
tio.

*aliâs, facien-
da.

Similitudine
uim amoris au-
get.

Non sine pietate
te ad Venerem
apostrophet.

Inconstantia a
mantium.
In Aenea nimiâ
duritiem arguit.

D I D O

Ab imminentibus
auocare la-
borat.

Robora, te sœua progenere fera.
Aut mare, quale uides agitari nunc quoque uentis,
Quò tamen aduersis fluctibus ire paras.
Quò fugis? obstat hyems, hyemis mihi gratia profst.
Aspice, ut euersas concidet Eurus aquas.
Quod tibi malueram, sine me debere procellis,
Iustior est animo uentus, & unda tuo.
Non ego sum tanti (quod non mediteris inique)
Vt pereas, dum me per freta longa fugis.
Exerces preciosa odia, & constantia magno,
Si dum me fugias, est tibi uile mori.
Iam uenti ponent, strataq; æqualiter unda,
Cæruleis Triton per mare curret equis
Tu quoque cum uentis utinam mutabilis esses,
Et, nisi duritia robora uincis, eris.
Quid si nescires insana quid æquora possent,
Expertæ toties tam male credis aquæ?
Vt pelago suadente etiam retinacula soluas,
Multa tamen latus tristia pontus habet.
Nec uiolasse fidem tentantibus æquora prodest,
Perfidia pœnas exigit ille locus.
Præcipuè cum latus amor, quia mater amorum
Nuda Citheriacis edita fertur aquis.
Perdita ne perdam timeo, noceam ue nocenti,
Neu bibat æquoreas naufragus hostis aquas.
Viue precor, sic te melius quàm funere perdam,
Tu potius leti causa ferere mei.
Finge age te rapido (nullum sit in omine pondus)
Turbinè deprendi, quid tibi mentis erit?

Triton Neptu-
ni filius, & tubi
cen.

Ab experientia
dissuadet.
Expertæ passi-
ue.

2 Cythera insu-
la cõtra Cretã
ex maris spuma
nata fingitur.
Æneam sibi cõ-
ciliat.
Artificiose, con-
scientiæ recorda-
tionem in ma-
gnis periculis cõ-
memorat.

Protinus occurrent falsæ periuria linguæ,
 Et Phrygia Dido fraude coacta mori.
 Coniugis ante oculos deceptæ stabit imago
 Tristis, et effusis sanguinolenta comis,
 Quicquid id est, totum merui, concedite, dices,
 Quæq; cadent, in te fulmina missa putes.
 Da breue seuitiæ spacium, pelagiq; tuæq;
 Grande moræ precium, tuta futura uia est.
 Nec mihi tu parcas, puero parcatur Iulo,
 Te satis est titulum mortis habere meæ.
 Quid puer Ascanius? quid dij meruere penates?
 Ignibus ereptos obruet unda Deos.
 Sed neque fers tecum, nec quæ, mihi perfide iactas
 Presserunt humeros, sacra, paterq; tuos. Ab impietate,
 Omnia mentiris, neque enim tua fallere lingua
 Incipit à nobis, primaq; plector ego.
 Si quæras, ubi sit formosi mater Iuli,
 Occidit à duro sola relicta uiro.
 Hæc mihi narrabas, at me mouere merentem:
 Illa minor culpa pœna futura mea est,
 Nec mihi mens dubia est, quin te tua numina damnent:
 Per mare, per terras, septima iactat hyems. In Æneam pro
merita,
 Fluctibus eiectum tuta statione recepi,
 Vixq; bene audito nomine regna dedi.
 His tamen officijs utinam contenta fuisset:
 Et mihi concubitus fama sepulta foret.
 Illa dies nocuit, qua nos decliue sub antrum
 Cœruleus subitis compulsi imber aquis.
 Audieram uoces, Nymphas ululasse putavi, A tempora pas-
thos,

D I D O

Eumenides infernales furiae p
antiphrasim
quod beneuolae
non sint, sed alii
proprio nomine
ab

ἴδῃ,
ideft, bene: &
μαρίας.
quod furorem si
gnificat, quasi
bene furentes
dicitas uolunt.
Ad pudorē apo
trophat.

Elisa Dido dicta
est priori nomi
ne.

Ab auctoritate
Æneae suū cri
men purgat.

A fati excusa
tio.
Infelicitates su
as exponit,

Eumenides fati signa debere meis.
Exige lese pudor poenas uiolate Sichæo,
Ad quem (me miseram) plena pudoris eo.
Est mihi marmora sacratus in aede Sichæus,
Opposita frondes ueller aq; alba tegunt.
Hinc ego me sensi noto quater ore citari,
Ipse sono tenui dixit, Elisa ueni.
Nulla mora est, uenio quondam tibi debita coniux
Sum tamen admissi tarda pudore mei.
Da ueniam culpæ, decepit idoneus auctor,
Inuidiam noxæ detrahit ille mee.
Diua parens, seniorq; pater, pia sarcina nati,
Spem mihi mansuri rite dedere iuri.
Si fuit errandum, causas habet error honestas:
Adde fidem, nulla parte pigendus erit.
Durat in extremum, uitæq; nouissima nostræ
Prosequitur fati, qui sui ante, tenor.
Occidit in terras coniux mactatus ad aras,
Et sceleris tanti præmia frater habet.
Exul agor, cineresq; iuri, patriamq; relinquo
Et feror in duras hoste sequente uias:
Applicor ignotis, fratriq; elapsa, fretoq;
Quod tibi donauī perfide littus emo.
Vrbem constitui, lateq; patentia fixi
Mœnia, finitimis inuidiosa locis.
Bella tument, bellis peregrina & foeminea tentor.
Vixq; rudes portas urbis, & arma paro,
Mille procis placui, qui in me coiere, querentes
Nescio quem thalamis præposuisse suis.

Quid dubitas uinctam Getulo tradere Hiarbæ?
 Præbuerim sceleri brachia nostra tuo.
 Est etiam frater, cuius manus impia poscit
 Respergi nostro sparsa cruore uiri.
 Pone deos, & quæ tangendo sacra profanas,
 Non bene cœlestes impia dextra colit.
 Si tu cultor eras elapsis igne futurus,
 Pœnitet elapsos ignibus esse deos.
 Forsitan & grauidam Dido scelerate relinquis,
 Parsq; tui latitat corpore clausa meo.
 Accedet satis matris miserabilis infans,
 Et nondum nati funeris auctor eris.
 Cumq; parente sua frater morietur Iuli,
 Pœnaq; connexos auferet una duos.
 Sed iubet ire Deo: uellem uetuisset adire,
 Punica nec Teucris pressa fuisset humus.
 Hoc duce nempe Deo, uentis agitaris iniquis,
 Et terris in rapido tempora longa freto.
 Pergama uix tanto tibi erant repetenda labore,
 Hectore si uiuo, quanta fuere, forent,
 Non patrium Simoenta petis, sed Tybridis undas:
 Nempe ut peruenias quò cupis, hostes eris.
 Vsque latet, refugitq; tuas obstrusa carinas,
 Vix tibi continget terra petita seni.
 Hos populos potius in dotem, ambage remissa,
 Accipe, & aduectas Pygmaeonis opes.
 Ilion in Tyriam transfer foelicus urbem,
 Inq; loco regis, sceptraq; sacra tene.
 Si tibi mens auida est belli, si querit Iulus

Getulã partem
Africa.

Infelicitatũ am-
plificario.

Catholica sententia.

Tægit quod Aeneam
flectere debeat.

Per ironiam Aeneam
discessum Mercurio impu-
tar.

Tybris Italiae
fluius ex Apennino monte de-
fluens.

Incommodis comoda
subiicit.

Sacra sceptraq; nã
sub Iouis tela erant reges.

D I D O

Vnde suo partus Marte triumphus eat:

Quem superat, ne quid desit, præbebimus hostem:

Adiurationes.

Hic pacis leges, hic locus arma capit.

Tu modo per patrem, fraternamq; tela sagittas.

Perq; fugæ comites, Dardana sacra, deos:

Sic superent quoscumque tua de gente reportas:

Mars ferus, & domini sit modus ille tui:

Ascaniusq; suos foeliciter impleat annos,

Et senis Anchisæ molliter ossa cubent,

Parce precor domui, quæ se tibi tradit habendam,

Quod crimen dicis præter amasse meum?

Thtia urbs

Theſſalia qua

Achilles Thtia

us dicitur A no

mine extenua =

rio.

A peritia diffusa

det.

Non ego sum Phthia, magnisq; oriunda Mycenis,

Nec steterant in te, uirq; paterq; meus.

Si pudet uxoris, non nupta, sed hospita dicar,

Dum tua sit Dido, quidlibet esse feret.

Nota mihi freta sunt Afrum tangentia littus:

Temporibus certis dantq; negantq; uiam.

Cum dabit aura uiam, præbebis carbasa uentis,

Nunc leuis eiectam continet alga ratem.

Tempus ut obseruem, manda mihi, certius ibis:

Nec te, si cupias, ipsa manere sinam.

Differenda est

ratio.

Et socij requiem poscunt, laniataq; classis

Postulat exiguas semi refecta moras.

A beneficiis de

precatio.

Hypallage.

Pro meritis, & si qua tibi debemus ultra,

Pro spe coniugij tempora parua peto.

Dum freta mitescunt, & amor dum temperat usum,

Fortiter ediscam tristia posse pati.

Sin minus, est animus nobis effundere uitam,

In me crudelis non potes esse diu.

Aspicias utinam quæ sit scribentis imago,
 Scribimus, & gremio Troicus ensis adest:
 Perq; genas lacrymæ strictum labuntur in ensẽ,
 Qui iam pro lacrymæ sanguine tinctus erit.
 Quàm bene conueniunt fato tua munera nostro,
 Instruis impensa nostro sepulcra breui.
 Nec mea nunc primum feriuntur pectora telo,
 Ille locus sœui uulnus amoris habet.
 Anna soror, soror Anna meæ malè conscia culpæ,
 Iam dabis in cineres ultima dona meos.
 Nec consumpta rogis inscribar Elisa Sichæi:
 Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit:
 Præbuit Aeneas & causam mortis, & ensẽ,
 Ipsa sua Dido concidit usa manu.

Per cõmiferatio
nẽ apostrophe.

Didonis epita-
phium.

IN VIII. EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Hermione Menelai, & Helenæ filia, a Tyndaro uo mater-
 no, cui domum cõmendarat Menelaus, dum iret ad Troiam,
 Orestis, Agamemnonis: & Clytemnestræ filio desponsata est
 Quam etiam Menelaus huiusce rei inscius Pyrrho Achilles fi-
 lio ante Troiam promissit: qui tandem reuersus Hermionem ra-
 puit. Sed cum Pyrrhi connubium maximo odio haberet: &
 Orestem adamaret: clam per nuntium monuit facile posse a Pyr-
 rhi uinculis liberari: quod quidem est assicura. Nam Orestes
 post Ægysthi matrisq; cædem furore purgans, Pyrrho in tem-
 plo Apollinis interfecto, eam recepit.

HERMIONE ORESTI.

Alloquor Hermione nuper fratremq; uirumq;
 Nunc fratrem: nomẽ coniugis alter habet.
 Pyrrhus Achilleides, animosus imagine patris,
 Inclusam contra iusq; piũq; tenet.
 Quod potui, renui, ne non inuita tenerer,
 Cætere fœminæ non ualere manus.

HERMIONE

Verba Hermio-
nes ad Pyrrhū.

Quid facis Aeacide? non sum sine iudice, dixi,
Hæc tibi sub domino est Pyrrhe puella suo.
Surdior ille freto clamantem nomen Orestis
Traxit inornatis in sua tecta comis.

Quid grauius capta Lacedæmone serua tulissem,
Si raperet Graias barbara turba nurus?

Regio pro perso-
na.

Parcius Andromachen uexauit Achaia uictrix,
Cum Danaus Phrygias ureret ignis opes.

A minori.

At tu, cura mei si te pia tangit, Oreste,
Inijce non timidas in tua iura manus.

An si quis rapiat stabulis armenta reclusis,
Arma feras? rapta coniuge, lentus eris?

A menelai ex-
plo suadet.

Si socer exemplo nuptæ repetitor ademptæ,
Cui pia militiæ causa puella fuit:

*aliàs, sedisset
A facili.

Si socer ignauus uacua* stetitisset in aula,
Nupta foret Paridi mater, ut antè fuit:

Non tu mille rates, sinuosaq; uela parabis,
Nec numerum Danai militis: ipse ueni.

Sic quoque eram repetenda tamē: nec turpe mari to est
Aspera pro charo bella tulisse toro.

Ab agnatione.
Pelops Atrei pa-
ter.

Quid? quod auus nobis idem Pelopeius Atreus,
Et si non esses uir mihi, frater eras.

Vir precor uxori, frater succurre sorori:
Instant officio nomina bina tuo.

Tyndarus auus
maternus Her-
miones.

Me tibi Tyndareus uita grauis auctor & annis
Tradidit: arbitrium neptis habebat auus.

At pater Aeacidæ promiserat inscius acti,
Plus quoque, qui prior est ordine, possit auus.

Quum tibi nubebam, nulli mea tēda nocebat:

Si iungar Pyrrho, tu mihi læsus eris.

Et pater ignoscet nostro Menelaus amoris

Succubuit telis præpetis ipse Dei.

Quem sibi permisit, genero concedet amorem,

Proderit exemplo mater amata suo.

Tu mihi, quod matri pater, es: quas gesserat olim

Dardanius parteis aduena, Pyrrhus agit.

Ille licet patrijs sine fine superbiat actis,

Et tu quæ referas facta parentis habes.

Tantalides omneis, ipsumq; regebat Achillem,

Hic pars militiæ, dux erat ille ducum.

Tu quoq; habes proauum Pelopem, Pelopisq; parētē,

Si melius numeres, à Ioue quintus eris.

Nec uirtute cares, arma inuidiosa tulisti.

Sed tu quid feceres? induit illa patrem.

Materia uellem fortis meliore fuisses,

Nunc lecta est operi, sed data causa tuo.

Hanc tamen implesti, iuguloq; Aegyptus aperto,

Tecta cruentauit, quæ pater ante tuus.

Increpat Aeacides, laudemq; in crimina uertit,

Et tamen aspectus sustinet ille meos.

Rumpor, & ora mihi pariter cum mente tumescunt,

Pectoraq; inclusis ignibus uista dolent.

Hermione coram quisquam ne obiecit Orestis?

Nec mihi sunt uires, nec ferus ensis adest.

Flere licet. certe flendo diffundimus iram,

Perq; sinus lacrymæ fluminis instar eunt.

Has semper solas habeo, semperq; profundo,

Flument incultæ fonte perenne genæ.

Cupido.

Parid. Pyrrhū comparat.

In generis nobilitate Orestem Pyrrho præponit.

Tantalid. Agamemnon a Tantaloproauo.

Iupiter Tantalū Tantalus Pelopē, Pelops, Phylitemem, Phylitememnonē Orestis patrem genuit.

Perenne pro perenni.

HERMIONE

In fatum culpā
uertit.

Rhetorica occu-
patis.

Iupiter incygnū
Leda cōpresit.

Pelops curuli
certamine Hip-

podamiæ confu-
gio potius est.

Verfus licentio
sus.

Rapta a Theseo
Helena a fratri-

bis Castore, &
Polluce recupe-

rata est: postea a
Paride rapitur

Amicle urbs
Laconiæ.

Mopsopia Atti-
cæ urbs a Mop-

sopo rege.

Neoptolemus,
Pyrrhus quasi

nouus pugnator

Directa in pedē
Achillis sagitta

a Paride in A-

pollinis templo
interimitur.

Ad matrē apo-
trophar.

Hoc generis fatum, quod nostros erat in annos:

Tantalides matres apta rapina sumus.

Non ego fluminei referam mendacia cygni,

Nec querar in plumis delituisse Iouem.

Quà duo porrectus longe freta diuidit Isthmos,

Vesta peregrinis Hippodameia rotis.

Castori Amicleo, & Amicleo Polluci,

Reddita Mopsopia Tyndaris urbe soror,

Tyndaris Ideo trans æquora ab hospite rapta,

Argolicas pro se uertit in arma manus.

Vix equidem memini, memini tamen; omnia luctus,

Omnia solliciti plena timoris erant.

Flebat auus, flebatq; soror; fratresq; gemelli,

Orabat superos Leda, suumq; Iouem.

Ipsa ego non longos etiam tunc scissa capillos;

Clamabam: Sine me, me sine mater abis?

Nam coniux aberat. ne non Pelopeia credar,

Ecce Neoptolemo præda parata fui.

Pelides uinam uitasset Apollinis arcus:

Damnaret nati facta proterua parens.

Nec quondam placuit, nec nunc placuisset Achilli,

Abducta uiduum coniuge flere uirum.

Quæ mea cœlestis iniuria fecit iniquos

Quod ue mihi miseræ sydus obesse querar?

Parua mea sine matre fui, pater arma gerebat,

Et duo cum uiuant, orba duobus eram.

Non tibi blanditias primis mea mater in annis

Incerto dictas ore puella tuli.

Non ego captiui breuibus tua colla lacertis,

Non

Non sedi gremio sarcina grata tuo.

Non cultus tibi cura mei, nec pacta marito

Intraui thalamos matre parante novos.

Obuia prodieram reduci tibi (uera fatebor)

Nec facies nobis nota parentis erat.

Te tamen esse Helenam, quòd eras pulcherrima, sensi,

Ipsa requirebas, quæ tua nata foret.

Pars hæc una mihi coniux bene cæsit Orestes:

Hic quoque (ni pro se pugnet) adeptus erit.

Pyrrhus habet captam reduce, & uictore parente,

Munus & hoc nobis diruta Troia dedit.

Cùm tamen altus equis Titan radiantibus instat,

Perfruur infelix liberiore malo.

Nox ubi me thalamis ululantem, & acerba gementem

Condidit, in mœsto procubuiq; toro,

Pro somno, lacrymis oculi funguntur obortis,

Quaq; licet fugio, sicut ab hoste, uiro.

Sæpe malis stupeo, rerumq; oblita, lociq;

Ignara tetigi Scyria membra manu.

Viq; nefas sensi, male corpora tacta relinquo.

Et mihi pollutas credor habere manus.

Sæpe Neoptolemi pro nomine nomen Orestis?

Exit, & errorem uocis, ut omen, amo.

Per genus infelix oro, generisq; parentem,

Qui freta, qui terras, & sua regna quatit.

Per patris ossa tui, patrui mihi, quæ tibi debent,

Quòd se sub tumulo fortiter ultra iacent.

Aut ego præmoriar, primoq; extinguar in æuo,

Aut ego Tantalidæ Tantalidis uxor ero.

f

In hoc tantum
felix, quod Ore-
stem maritū na-
cia sit.

In Scyro Lyco
medis insula tur-
tuo concubitu
natus est Pyr-
rhus.

DEIANEIRA

IN IX. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Herculem Iupiter ex Alcumena sub forma Amphitryonis mariti oppressa tribus noctibus in unam iunctis genuit: quæ Eurystheus rex Mycenarum Iunonis astituta, ut sic ille periret ad arduos labores incitauit. Sed, cum robore corporeo, atq; ingenio ualeret, semper uictor euasit. Inter quos Acheloum Aetoliæ fluiuium, in varias sese uertentē figuris, ob Deianeræ cōiugium in aurum tandem debellauit. Et profecto, quāuis reliqua monstra uiriliter superaerit, amor muliebri succubuit. Nam cū Eurystus rex Oechaliæ Iolen filiam sibi promissam denegasset, urbe capta, & Eurito occiso, Iolen obtinuit: cuius amore ita cecatus est, ut ea iubente, leonis spoliū & clauam deposuerit: & quod turpius est, inter Iolæ pedisequas cultu foemineo indutus, uere nō erubuit. Et dēniq; quicquid prius sub Omphale Lydię regi nā, ex qua genuerat Lamū, tolerauerat, ea sub Iole p̄p̄terius est. Cum igitur Deianera Oenei regis Calydonię filia, eius uxor: illū tam illecebrī amore captū rescisset, ex uolūtate aduersariorum factū uituperans ad eū scripsit. Ponit autē illi ante oculos egregia illa sua priora facinora, ut cōparatione infamiā aperiorem faciat. Sed cū inter scribendū accepisset nunciū de Herculis calamitate ob uestem Nessi Cēta uri sanguine intoxicatā a se missam, in qua uim reuocādi ab alienis amoribus inesse credebat, id enim Nessus illi in traiectu Euent fluiui suaserat, cum ab Hercule sagitta Lernę ueneno infecta cōfossus esset, grauissimō dolore cōpressa, facinus suum purgando, ut nō ultro, sed ut illū in sui amore retineret fecisse uideatur, de suspēdio deliberat.

DEIANEIRA HERCVLI.

Alii hæc duo carmina nō legunt.

Mittor ad alciden e coniuge conscia mentis
 Littera, si coniux Deianera sua est.
 Gratulator Oechaliam titulis accedere nostris:
 Victorem uictæ succubuisse querer.
 Fama Pelagiadas subito peruenit in urbes
 Decolor, & factis inscienda tuis.
 Quem nunquam Iuno, seriesq; immensa laborum
 Fregerit, huic Iolen imposuisse iugum.

Hoc uelit Eurystheus, uelit hoc germana tonantis,

Lætaq; sit uitæ labe nouerca tue.

At non ille uenis, cui nox (si creditur) una

Non tanti, ut tantus conciperere, fuit.

Plus tibi quàm Iuno nocuit Venus: illa premeudo

Sustulit, hæc humili sub pede colla tenet.

Respice uindicibus pacatum uiribus orbem,

Qua latam Nereus cærulæ ambit humum.

Si tibi* pars terræ, tibi se tota equora debent:

Implesti meritis Solis utranque domum.

Quod te laturum est cælum, prius ipse tulisti:

Hercule supposito sidera fulsit Atlas.

Quid nisi notitia est misero quæ sita pudori,

Si cumulas stupri facta priora nota?

Te ne ferunt geminos pressisse tenaciter angues,

Cum tener in cunis iam Ioue dignus eras?

Cœpisti, melius quàm desinis: ultima primis

Cedunt: dissimiles hic uir, & ille puer.

Quem non mille fera, quem non Steneleius hostis,

Non potnit Iuno uincere, uicit amor.

At bene nupta feror, quia nominor Herculis uxor,

Sitq; socer rapidis, qui tonat altus equis.

Quàm malè inæquales ueniunt ad aratra iuueni,

Tam premitur magno coniuge nupta minor.

Non honor est, sed onus, species læsura ferentes

Siqua uoles apte nubere, nube pari.

Vir mihi semper abest, & coniuge notior hospes,

Monstraq;, terribiles persequiturq; feras.

Ipsa domo uidua uotis operata pudicis

Taxat Hercule,
quod non respō
deat spei,

*aliàs, pax.

Oriente & occi
dètem intelligit.
Fesso Atlati Her
cules præstitit
uicem,

Angues immisã
a Iunone,

Attède A moris
potentiam.

Species pro di
gnitate.
Centralis sentē
tia,

DEI ANEIRA

Torqueor, infesto ne uir ab hoste cadat.

Ab arte aruspici-
cina pathos.
Quoniā illos in
exilium miserat.

Inter serpentes, apros, auidosq; leones

Iactor, hæsuos cerno per ossa canes.

Me pecudum fibræ, simulacraq; inania somni,

Omniaq; arcana nocte petita mouent.

Aucupor infelix incertæ murmura famæ,

Speq; timor dubia, spesq; timore cadit.

Eurystheus arbi-
ter, dispensator
Herculis.

Mater abest, queriturq; Deo placuisse potenti,

Nec pater Amphyrion, nec puer Hyllus adest.

Adulteria p̄ rhe-
toricam occupa-
tionem detegit.

Arbiter Eurystheus iræ Iunonis inque,

Sentitur nobis, iraq; longa Deæ est.

Parthenius mōs
Arcadiæ uirgi-
nibus illic uene-
ratus, Partheni-
ce, enim uirgo di-
citur.

Hæc mihi ferre parum est, peregrinos addis amores,

Et mater de te quælibet esse potest.

Auges Aloei re-
gis Arcadiæ filia
ex Hercule Te-
lephum genuit, si-
cut Astidamia
Ormeni filia Te-
sippum.

Non ego Parthenijs temeratam uallibus Augen,

Nec referam partus Ormeni nympha tuos.

Hercules quin-
quaginta The-
spides

Nec tibi crimen erunt Teuthrantia turba sorores,

Quarum de populo nulla relicta tibi est.

Brythei Athe-
nienfis filias una
noctæ stuprauit,
ex quibus quin-
quaginta filios
genuit, qui Ahe-
spides sunt co-
gnominati.

Vna recens crimen defertur adultera nobis,

Vnde ego sum Lydo facta nouerua Lamo.

Teuthrātus At-
ticæ oppidum.

Mæander toties qui terris erat in iisdem,

Qui lapsas in se sæpe retorquet aquas,

Vna recens.

Vidit in Herculeo suspensa monilia collo,

Illo cui cælum sarcina parua fuit.

Omphalē Mæo-
niæ siue Lydiæ
reginā intelligit.

Non puduit forteis auro cohibere lacertos?

Et solidis gemmas apposuisse toris?

Nempe sub his animam pestis Nemeæa lacertis

Edidit, unde humerus legmina læuus habet.

Ausus es hirsutos mitra redimire capillos?

Aptior Herculeæ populus alba comæ.

Nec te Meonia lasciuæ more puellæ
 Incingi zona dedecuisse pudet?
 Non tibi succurrit crudi Diomedis imago,
 Effærus humana qui dape paut equos?
 Si te uidisset cultu Busiris in isto,
 Huic uictor uicto nempe pudendus eras.
 Detrahat Antæus duro redimicula collo,
 Ne pigeat molli succubuisse uiro.
 Meonias inter calathum tenuisse puellas
 Diceris, & dominæ pertimuisse minas.
 Non pudet Alcidiæ uictricem mille laborum,
 Rasilibus calathis imposuisse manum?
 Crassaq; rubusto deducis pollice fila,
 Aequaq; formosæ pensa rependis heræ.
 Ah quoties, digitis dum torques stamina duris.
 Præuolidæ fusos comminuere manus.
 Diceris infelix scutiæ tremefactus habenis,
 Ante pedes dominæ pertimuisse minas.
 Eximijs pompis præconia summa triumpho,
 Factaq; narrabas dissimulanda tibi.
 Scilicet immaues elisis faucibus hydros,
 Infantem & caudis inuoluisse manum.
 Ut Tegeæus aper cupressifero Erymantho
 Incubat, & uasto pondere lædit humum.
 Non tibi Threicijs affixa penatibus ora,
 Non hominum pingues cæde tacentur, equæ:
 Prodigiumq; triplex armenti diues Iberi
 Geryonis, quamuis in tribus unus erat:
 Iuq; canes totidem trunco digestus ab uno.

f 3

Diomedes rex
 Thraciæ carni
 bus aduenarum
 suos equos ale-
 bat: quem Her-
 cules tandem ip-
 sis equis deuorã
 dũ obiecit.
 Busiris rex Ægy-
 pti q oras Nilo
 adiacentes cruẽ
 ra forenstium ho-
 spitum cæde in-
 festabat.
 Antæus terræ fi-
 lius altius suble-
 uatus maçatur.
 Ionia Græcię re-
 gio Mæandro
 finitima.
 Scutica flagellũ
 ex corio quo
 uerberabantur
 leui. σκῦτερ.
 enim corium uel
 pellis.
 Inuoluisse diuissi-
 syllabis.
 Verfus licentio-
 sus.
 Tegeæus Arca-
 dicus a Tegeo
 Arcadiæ oppi-
 do.
 Erymanthus
 mons Arcadiæ
 in quo aprum
 agrorum uasta-
 torem Hercules
 domuit,
 Geryon tricor-
 por in Hispaniã
 reguabat.

DE I A N E I R A

- Cerberus tri-
ceps, Hydra. Cerberus, implicitis angue minante comis.
Quæq; redundabat fœcundo uulnere serpens
Fertilis, & damnis ditior ipsa suis.
- Antæus. Quodq; inter læuunq; latus, dextrunq; lacertum,
Prægraue compressa fauce pependit onus.
Et male confisum pedibus, formaq; bimembri,
Pulsum Thessalicens agmen equestre iugis.
- Centauri.
Sido urbs Phœ
nicæ: ubi opti-
ma inficiebat
purpura.
Omphale Jar-
dani filia. Hæc tu Sidonio potes insignitus amictu
Dicere? num cultu lingua retenta filet?
Se quoque nympha tuis ornauit Iardanis armis,
Et tulit è raptò nota trophæa uiro.
- Ironia. I nunc, tolle animos, & fortia facta recense,
Quod tu non esses iure, uir illa fuit.
Qua tanto minor es, quantò te maxime rerum,
Quam quos uicisti, uincere maius erat.
Illi procedit rerum mensura tuarum,
Cede bonis, hæres laudis amica tuæ est.
- Caute arguit. O' pudor, hirsuti costis exuta leonis
Aspera texerunt uellera molle latus.
Falleris, & nescis: non sunt spolia ista leonis,
Sed tua tuq; feræ uictor es, illa tui.
Fœmina tela tulit Lerneis atra uenenis,
Ferre grauem lana uix satis apta colum.
Instruxitq; manum claua domitrice ferarum,
Vidit & in speculo coniugis arma sui.
Hæc tamen audieram, licuit non credere famæ,
En uenit ad sensus mollis ab aure dolor.
Ante meos oculos adducitur aduena pellex,
Nec mihi quæ patior, dissimulare licet.

Claua a Vulca
no ad doman-
das feras Hercu
li tradita.

Iolem intelligit.

Non finis auerti, mediam captiua per urbem
Inuitis oculis aspicienda uenit.

Non uenit incultis captarum more capillis,
Fortunam uultus fassa tegendo suos.

Ingreditur latè multo spectabilis auro,
Qualiter in Phrygia tu quoque cultus eras.

Dat uultum populo sublimis: ut Hercule uicto,
Oechaliam uiuo stare parente putes.

Forfitan expulsa Actolide Deianera

Nomine deposito pellicis, uxor erit.

Eurytidos Ioles, atque insani Alcide

Turpia famosus corpora iunget Hymen.

Mens fugit admonitu, frigusq; perambulat artus,

Et iacet in gremio languida facta manus.

Me quoque cum multis (sed me sine crimine amasti)

Ne pigeat, pugnae bis tibi causa fui.

Cornua flens legit rapidis Achelous in undis,

Truncaq; limosa tempora mersit aqua,

Semiuir occubuit ui, Lerniferoq; ueneno

Nessus, & infecit sanguis equinus aquas.

Sed quid ego haec refro? scribenti nuncia uenit

Fama, uirum tunicae labe perire meae.

Hei mihi quid feci? quò me furor egit amantem?

Impia quid dubitas Deianera mori?

An tuus in media coniux lacerabitur Oeta?

Tu sceleris tanti causa superstes eris?

Et quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor

Credar? coniugij mors mea pignus erit.

Tu quoque cognosces in me Meleagre sororem,

Per urbem. Ty
rinthū ubi Dei
an. degebat.
Coniecturam fir
mat.

Patronymicum
a patria
Ætolia regio
Grecig dicta ab
Actolo Endy
mionis filio.

Achelous flu
uius Oceani &
Terræ filius.

Nessus Centaur
rus.

Oeta mōs inter
Thessaliam &
Macedoniā ro
go sepulchroq;
Herculis infi
gnis: a quo Her
cules Oetus no
minatur.
Meleagrus duos
auunculos

DEI ANEIRA HERCVLI.

interfecit, quate-
marer illum in
fatali stipite ex-
tinxit, se quoque
tandem occidit.
Tydeus fratrem
Menalippum ue-
nando imprudēs
occidit, & ob id
patriam fugit.

Impia quid dubitas Deianera mori?

Heu deuota domus, solio sedet acrior alto,

Oenea desertum nuda senecta premit.

Exulat ignotis Tydeus germanus in oris,

Alter fatali uiuus in igne fuit.

Exegit ferrum sua per præcordia mater:

Impia quid dubitas Deianera mori?

Deprecor hoc unum per iura sacerrima lecti,

Ne uidear thalamis infidiata tuis.

Nessus (ut est auidum percussus arundine pectus)

Hic dixit, uires sanguis amoris habet.

Illita Nessæo mihi tibi texta ueneno:

Impia quid dubitas Deianera mori?

Iamq; uale, seniorq; pater, germanaq; Gorge,

(Et patria, & patriæ frater adempte mee.

Et tu lux oculis hodierna nouissima nostris,

Virq; (sed ô possis) & puer Hylle uale.

Ad interitum iã
itura suos sal-
uat.

IN DECIMAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Minos Iouis & Europæ filius Cretæ rex, ob Androgium
filium ab Atheniensibus dolose occisum, illos tamē post acris bella
cogit, ut sibi poenas penderent, quorūnis pueros septē, & totidē
uirgines mittere, ut Minotauro, quē arte Dædali Pasiphæ ex
tauro genuerat, dū eius maritus Minos cū Atheniensibus bellū
gereret, deuorādi traderentur. Cū uero fors Theseo cōtīgisset,
ab Ariadne edoctus est, quonā pacto, interfecto Minotauro, ex
labyrinthis ambagibus egrediretur, Errabunda regēs tenui
uestigia filo, ut ait Catullus, Theseus autē Creta cū Ariadne &
Phædra discedēs, in Naxō insulā delatus ē ubi a Baccho moni-
tus, ut Ariadnē reliqueret: q; Dei timore percussus: dū altissimo
somnia pressam animaduertere, puellam dimisit, Quam primū

igitur experrefacta est, hanc epistolam scripsit, in qua de crudelitate, & duritia Thesei, ac beneficiorum ingratitude conqueritur eum post multas lamentationes & querelas rogando ut nauem ad eam flectat.

ARIADNE THESEO,

Illa relicta feris etiam nunc improbe Theseu
 Viuit, & hæc æqua mente tulisse uelis.

Multi hæc duo
 carmina non habent.

Mitius inueni, quam te, genus omne ferarum,

Credita non ulli, quam tibi, peius eram.

Quæ legis ex illo Theseo tibi littore mitto,

Vnde tuam sine me uela tulere ratem.

In quo me, somnusq; meus male prodidit, & tu,

(Pro facinus) somnis insidiate meis.

Tempus erat uitrea quo primum terra pruina

Spargitur, & tectæ fronde queruntur aues:

Incertum uigilans, à somno languida, moui

Thesee prensuras semisopita manus.

À tempore
 π α θ ε,

Nurus erat, referoq; manus, iterumq; retento,

Perq; torum moueo brachia, nullus erat.

Excussere metus somnum, conterrita surgo,

Membraq; sunt uiduo præcipitata toro.

Protinus adductis sonuerunt pectora palmis,

Vtq; erat è somno turbida, rapta coma est.

Luna fuit, spectro, si quid, nisi littora, cernam,

Quod uideant oculi, nil nisi littus habent.

Nunc huc, nunc illuc, & utroque sine ordine curro,

Alta puellares tardat arena pedes.

Interea toto clamanti littore Theseu,

Reddebant nomen concaua saxa tuum.

Et quoties ego te, toties locus ipse uocabat,

A R I A D N E

Ille locus miseræ ferre uolebat opem.

Videtur Dryo-
nē montem signi-
ficare: in quem
a Baccho dela-
ta Ariadne nun-
quam deinceps
comparuit.

Mons fuit, apparent frutices in uertice rari,

Nunc scopulus raucis pendet adesus aquis.

Ascendo, uires animus dabat, atque, ita late

Aequora prospectu metior alta meo.

Inde ego (nam uentis quoque sum crudelibus usa)

Vidi præcipiti carbasa tensa Notō:

Aut uidi, aut certe cum me uidisse putarem,

Frigidior glacie, semianimisq; fui.

Apta condupli-
cario.

Nec languere diu patitur dolor, excitor illo,

Excitor, & summa Thesea uoce uoco.

Quò fugis, exclamo, scelerate reuertere Theseu,

Flecte ratem, numerum non habet illa suum.

Hoc ego, quod uoci deerat, plangore replebam,

Verbera cum uerbis mista fuere meis.

Si non audires, ut saltem cernere posses,

Iactatæ late signa dedere manus.

Relictorum a fo-
cuis nautarū mo-
rem exprimit,

Candida q; imposui longæ uelamina uirgæ,

Scilicet oblitos admonitura mei.

Iamq; oculis ereptus eras, tunc denique fleui,

Torpuerant molles ante dolore genæ.

Quid potius facerent, quàm me mea lumina flerent,

Postquam desierant uela uidere tua?

Aut ego diffusis erraui sola capillis,

Qualis ab Ogygio concita baccha Deo,

Ogyges Theba-
rum rex: hinc
Ogygius Bac-
chus: idest The-
banus.

Aut mare prospiciens in saxo frigida sedi,

Quamq; lapis sedes, tam lapis ipsa fui.

Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos,

Sed non acceptos exhibiturus erat.

Et tua quæ possum, pro te uestigia tango,
 Strataq; quæ membris intepuere tuis.
 Incumbo lacrymisq; toro manante profusus,
 Pressimus (exclamo) te duo redde duos.
 Venimus huc ambo, cur non discedimus ambo?
 Perfide pars nostri lectule maior ubi est?
 Quid faciam? quo sola ferar? uacat insula cultu,
 Non hominum uideo, non ego facta boum.
 Omne latus terræ cingit mare, nauita nusquam est,
 Nulla per ambiguas puppis itura uias.
 Finge dari comitesq; mihi, uentosq; ratemq;
 Quid sequar? accessus terra paterna negat.
 Ut rate felici pacata per æquora labor,
 Temperet & uentos Aeolus: exul ero.
 Non ego te Cretæ centum digesta per urbes
 Aspiciam, puero cognita terra Ioui.
 Nam pater, & tellus iusto regnata parente,
 Proditæ sunt factæ nomina chara meo.
 Cum tibi, ne uictus tecto morerere recuruo,
 Quæ regerent passus pro duce fila dedi.
 Cum mihi dicebas, per ego ipsa pericula iuro,
 Te fore, dum nostrum uiuet uterq; meam.
 Viuimus, non sum Theseu tua, si modo uiuit
 Fœmina periuri fraude sepulta uiri.
 Me quoque qua fratrem, mactasses improbe claua:
 Esset, quam dederas, morte sepulta fides.
 Nunc ego non tantum, quæ sum passura, recordor,
 Sed quæcunque potest ulla relicta pati.
 Occurrunt animo pereundi mille figuræ,

Ad lectum apo-
 strophe.

Cōmiserationē
 auget.

Creta insula in
 medio ponto, in
 qua Iupiter nu-
 tritus est.

Periphrasis La-
 byrinthi.
 Ut honestius
 perfidiam offen-
 dat iururandæ
 repetit.

Minotaurus A-
 riadnes frater.

A R I A D N E

Morsq; minus pœnæ quàm mora mortis habet,
Iamiam uenturos aut hîc, aut suspicor illhac,

Qui lanient auido uiscera dente lupos.

Forſitan & fuluos tellus alit iſta leones,

Quis ſcit an hæc ſeuas inſula tigres habet?

Et freta dicuntur magnas expellere phocas,

Quis uetat & gladios per latus ire meum?

Tantum ne religat dura captiua catena,

Ne ue traham ſerua grandia penſa manu.

Cui mater eſt Minos, cui mater filia Phoebi,

Quodq; magis memini, quæ tibi pacta fui.

Si mare, ſi terras, porrectaq; littora uidi,

Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.

Cœlum reſtabat, timeo ſimulacra Deorum,

Deſituor rapidis præda, cibisq; feris,

ſiue colunt, habitantq; uiri, diffidimus illis,

Externos didici læſa timere uiros.

Viueret Androgeos utinam, nec fata tuliffes

Impia funeribus Cecropi terra tuis.

Nec tua mactaſſet nodoso ſtipite Theſeus,

Ardua parte uirum, dextera parte bonum.

Nec tibi quæ reditus monſtrarent, fila dediſſem,

Fila per adductas ſæpe recepta manus.

Non equidem miror, ſi ſtat uictoria tecum,

Strataq; Creteam bellua ſtrauit humum.

Non poterant ſigi præcordia ferrea cornu:

Vt te non tegeres, pectore tutus eras.

Illhuc tu ſilices, illhuc adamanta tulifti,

Illhic qui ſilices Theſea uincat, habes.

Quâuis nec leo
nes, nec tigres
habeat inſula
Naxo, apre ta-
men ut fœmina
dubitât.

Exoptatio ad
cômiſerationem
maxime apta.
A Cecrope pri-
mo Athenarum
rege Cecropidæ
uocantur Athe-
nienſes.
Minotaurus,

Crudeles somni quid tenuistis inertem?
 At semel aeterna nocte premenda sui.
 Vos quoque crudeles uenti, nimiumq; parati,
 Flaminaq; in lacrymas officiosa meas.
 Dexterâ crudelis, quæ me, fratremq; necauit,
 Et data poscenti nomen inane fides.
 In me iurârunt somnus, uentusq; fidesq;
 Proditâ sum causis una puella tribus.
 Ergo ego nec lacrymas matris moritura uidebo;
 Nec mea, qui digiti lumina condât, erit.
 Spiritus infelix peregrinas ibit in auras
 Nec positos artus unget amica manus.
 Ossa superstâbunt uolucres in humana marina.
 Hæc sunt officij digna sepulcra meis.
 Ibis Cecropios portus: patriaq; receptus,
 Cum steteris turbæ celsus honore tuæ.
 Et bene narrabis letum tauriq; uiriq;
 Sectaq; per dubia saxea tecta uias.
 Me quoque narrato solam tellure relictam,
 Non ego sum titulis surripienda tuis.
 Nec pater est Aegæus, nec tu Pitheidos Aethræ
 Filius, auctores saxa fretumq; tui.
 Dij facerent, ut me summa de puppe uideris,
 Mouisset uultus mœsta figura tuos.
 Nunc quoque non oculis, sed qua potes, aspice mente
 Herent em scopulo, quem uaga pulsât aqua.
 Aspice demissos lugentibus more capillos,
 Et tunicas lacrymis (sicut ab imbre) graueis.
 Corpus (ut impulsæ segetes Aquilonibus) horret,

Ad sōnos et uē-
tos apostrophat.

Officium fune-
bre sibi defuru-
rum cōqueritur.

Ex Æthra Pi-
thei filia narus
est Theseus.

CANACE

Litteraq; articulo pressa tremente labat.

Non te per meritum (quoniam male celsu) adoro

Debita sic facta gratia nulla meo.

Sed ne poena quidem, si non ego causa salutis,

Non tamen est, cur tu sis mihi causa necis.

Has tibi plangendo lugubria pectora lassas

Infœlix tendo trans freta longa manus.

Hos tibi, qui superant, ostendo mœsta capillos,

Per lacrymas oro, quas tua facta mouent.

Solita depreca-
ne epistolâ clau-
dit.

Flectere ratem Theseu, uersq; relabere uento:

Si prius occidero, tu tamen ossa feres.

IN VNDECIMAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Machareus & Canace Æoli regis uentorū filij. cū turpiter se amarent, & cōsanguinitatis prætextu culpam regentes cō-
cūberent, Canace filium peperit: quē dum clam e regia per nu-
tricem emitteret, ut aleretur, infelix infans suo uagitu se auo
p̄didit, qui filiorū incēsus scelere innocuū infantē iusit cambus
exponi, & per satellitē Canace gladium misit: quo illa pro me-
ritis uteretur: ex quo se interfecisse creditur. Sed prius quā mo-
reretur, Machareo, qui iam in tēplum Apollinis Delphici ausu
gerat, hac epistola casum suum narrauit, illum precādo, ut ex-
positi infantis ossa legat, & una cum suis urna componat.

CANACE MACHAREO.

Aliqui hæc duo
carmina non le-
gunt.
Libellus pro e-
pistola.

A Eolis Aeolide, quam non habet ipsa salutem
Mittit, & armata uerba notata manu.

Si qua tamen cæcis errabunt scripta lituris,

Oblitus à dominæ cede libellus erit.

Dextra tenet calamum, strictum tenet altera ferrum,

Et iacet in gremio charta notata meo.

Hæc est Aeolidos fratri scribentis imago,

Sic uideor duro posse placere patri.
 Ipse necis cuperem nostræ spectator adesset,
 Auctorisq; oculis exigeretur opus.
 Ut ferus est, multoq; suis truculentior Eui is:
 Spectasset fideis uulnera nostra genis.
 Scilicet est aliquid cum seuis uiuere uentis,
 Ingenio populi conuenit ille sui.
 Ille Noto, Zephyroq; & Scythonio Aquilont
 Imperat & pennis Eure proterue tuis.
 Imperat, heu uentis, tumida non imperat ira,
 Possidet & uitijs regna minora suis.
 Quid iuuat admotam per amorem nomina cælo,
 Inter cognatos posse referre Iouem?
 Num minus infestum funebria munera ferrum
 Fœminea teneo non mea tela manu?
 O utinam Machareu, quæ nox^r coniunxit in unum,
 Venisset leto serior hora meo.
 Cur unquam plus me frater, quam frater amasti?
 Et tibi (non debet quod soror esse) fu?
 Ipsa quoque incerti, qualemq; audire solebam,
 Nescio quem sensi corde tepente Deum.
 Fugerat ore color, macies obduxerat artus,
 Sumebant minimos ora coacta cibos.
 Nec somni faciles, & uox erat annua nobis,
 Et gemitum nullo lesa dolore dabam.
 Nec cur hoc facerem, poteram mihi reddere causam,
 Nec noram quid amans esset, at illud eram.
 Prima malum nutritrix animo præsensit anili:
 Prima mihi nutritrix Aeoli dixit, amas.

Patris crudelita
tem exponit.

Acerba irrisio.

Scython mons
Thraciæ iuxta
Septentrionem:
perpetuis dam-
natus niuibus.

Iupiter auus Ca
naces.

*commisit

Pathos a facti
poenitentia.

Cupidinem signi
ficat.

Signa amantium

CANACEAM

Erubui, gremioq; pudor deiecit ocellos,
 Hæc satis in tacita signa fatentis erant,
 Iamq; tumescabant uitiatu pondera uentris,
 Aegraq; furtiuum membra grauabat onus,
 Quas mihi non herbas, quæ non medicamina nutrix
 Attulit? audaci supposuitq; manu?
 Vt penitus nostris (hoc te celauimus unum)
 Visceribus crescens excuterentur onus.
 Ah nimium uiuax admotis restitit infans
 Artibus, & tectus tutus ab hoste fuit.
 Iam nouies erat orta soror pulcherrima Phœbi,
 Denaq; luciferos Luna uehebat equos.
 Nescia quæ faceret subitos mihi causa dolores,
 Et rudis ad partus, & noua miles eram.
 Nec tenui uocem: quid (ait) tua crimina prodis?
 Oraq; clamantis conscia pressit anus.
 Quid faciam infelix, gemitus dolor edere cogit,
 Sed timor, & nutrix, & pudor ipse uetant.
 Continuo gemitus, elapsaq; uerba reprendo,
 Et cogor lacrymas combibere ipsa meas.
 Mors erat ante oculos, & opem Lucina negabat,
 Et graue (si morere) mors quoque crimen erat.
 Quum super incumbens scissa tunicaq; comaq;
 Pressa refouisti pectora nostra tuis.
 Et mihi uiue soror, soror ò charissima, dixti,
 Viue, nec unius corpore perde duos.
 Spes bona det uires fratri, nam nupta futura es:
 Illius, de quo mater es, uxor eris.
Mortua (crede mihi) tamen ad tua uerba reuixi,

Syncoꝓa.

Lucina, Dea
partus.

Et po.

Et positum est uteri crimen, onusq; mei.
 Quid tibi grataris? media sedet Aeolus aula:

Crimina sunt oculis surripienda patris.
 Frondibus infantem, ramisq; albensis oliuae,
 Et lenibus uittis, sedula celat anus.

Fictaq; sacra facit, dicitq; precantia uerba,
 Dat populus sacros, dat pater ipse uiam.

Facinus cognitū
 a patre.

Iam prope limen erat, patrias uagitus ad aures
 Venit, & indicio proditur ille suo.

Eripit infantem, mentitaq; sacra reuelat
 Aeolus, insania regia uoce sonat.

Vt mare fit tremulum, tenui cum stringitur aura,
 Vt quatitur tepido fraxina uirga Noto:

Comparatio.

Sic mea uibrari pallentia membra uideres,
 Quassus ab imposito corpore lectus erat.

Irruit, & nostrum uulgat clamore pudorem,
 Et uix à misero continet ore manus.

Ipsa nihil præter lacrymas, pudibunda profudi
 Torpuerat gelido lingua retenta metu.

Iamq; dari paruum canibusq;, auibusq; nepotem
 Iusserat, in solis destituiq; locis.

Vagitus dedit ille miser, sensisse putares,
 Quaq; suum poterat uoce rogabat auum.

Quid mihi tunc animi credis, germane, fuisses?
 *Tu potes ex animo colligere ipse tuo.

*aliàs, Nam

Cum mea me coram syluas inimicus in altas
 Viscera montanis ferret edenda lupis.

Exierat thalamo, tunc demum pectora planxi,
 Contigit inq; meas unguibus ire genas.

CANACE MACHAREO.

Interea patrius uultu mœrente satelles

Venit, & indignos edidit ore sonos:

Satelles ad Ca-
nacen.

Aeolus hunc ensem mittit tibi: tradidit ensem,

Et iubet ex merito scire, quid iste uelit.

Canace respon-
det.

Scimus, & utemur uiolento fortiter ense,

Pectoribus condam dona paterna meis.

Ad patrem.

His mea muneribus genitor connubia donas?

Hac tua dote pater filia diues erit?

Ad Hymenæū,

Tolle procul decepte faces Hymenæe maritas,

Et fuge turbato tecta nefanda pede.

Ferte faces in me (quas fertis) Erinnyes atræ,

Ut meus ex isto luceat igne rogus.

Ad Erinnyes in-
fernales furias.

Nubite foelices, Parca meliore, sorores,

Admissi memores, sed tamen este mei.

Parca meliore,
id est fortunatio-
ni augurio.

Quid puer amisit tam paucis editus horis?

Quo læsit facto uix bene natus auum?

Si potuit meruisse necem, meruisse putetur:

Ah miser admissio plectitur ille meo.

Nate, sine dolo-
ris amplificatio-
ne ad natum a-
postrophat.

Nate dolor matris rapidarum præda ferarum,

Hei mihi natali dilacerate tuo.

Nate parum fausti miserabile pignus amoris,

Hæc tibi prima dies, hæc tibi summa fuit.

Non mihi te licuit lacrymis perfundere iustis,

In tua nec tonsas ferre sepulcra comas.

Non superincubui, non oscula frigida carpsi:

Diripiunt auidæ uiscera nostra feræ.

Ipsa quoque infantis cum uulnere persequar umbras,

Nec mater fuero dicta, nec orba diu.

Tu tamen ô frustra miseræ sperate sorori,

Sparsa precor nati collige membra tui.
 Et refer ad matrem, socioq; impone sepulcro,
 Vrnaq; nos habeat quamlibet arcta duos.
 Viue memor nostri, lacrymasq; in funere funde,
 Ne'ue reformida corpus amantis amans.
 Tu(rogo) proiectæ nimum mandata sororis
 Perfer, mandatis perfruar ipsa patris.

IN DVODECIMAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Cū florida iuētute & formositate ualeret Iason, quā primū Colchon attigit, a Medea Ætæ Colchorum regis & Ecates filia receptus est, & amatus, habitaq; coniugij sponſione illum edocuit, quonam pacto in optatam deueniret prædam. Aureo igitur uellere raptō, clam cum Medea fugam arripuit. Quos cū inſequeretur Æta, illa Abſyrti fratris, quem ſecum ducebat, membra diſparſit, ut ita patrē offa filij legentē, remoraretur: & ſic in columes in Theſſaliam tandē deueniunt. Vbi Ælonē Iasonis patrem annis ſam decrepitū, in robuſtiorē ætatē reduxit. Medea præterea in Pelææ mortem ſuas filias armauit: ſingēs. nā ei iuuentutem reſtituere uelle, quē admodum Æſoni fecerat, ſiliabus perſuaſit, ut omnē ſanguinem frigidum, atq; ueterem cultris exhaurirent, ut nouum atq; floridū poſſet infundere. Quod cum feciſſent puellæ, ſtatim expiraui Pelias. Iason uero, ſeu criminis enormitate, ſeu ex alia cauſa, Medeā repudiauit, & Creuſam Creontis regis Corinthiorū ſiliam in uxorē aſſumpſit. Furihunda igitur Medea ad Iasonem ſcripſit, ingrati tudinē in eo ex poſtulando, præſentemq; ultionem, niſi recipiatur, mimitando.

MEDEA IASONI.

EXul inops, contempta nouo Medea marito
 Dicit, & an regni tempora nulla uocant?
 Vt tibi Colchorum memini regina uacauit,
 Ars mea cum peteres, ut tibi ferret opem:
 Tunc que diſpenſant mortalia fata ſorores,

Aliqui hæc duo
 carmina adu-
 rina dicunt.

Parcæ fatales
 Cloto, Lachæſis
 & Atropos.

M E D E A

Debuerant fusos euoluisse suos.

Tunc potui Medea mori bene: quicquid ab illo

Produxi uitæ tempore, pœna fuit.

Hei mihi cur unquam iuuenilibus acta lacertis,

Phryxeam petijt Pelias arbor ouem?

Cur unquam Colchi Magnetida uidimus Argon?

Turbaq; Phasiacam Graia bibistis aquam?

Cur mihi plus æquo flauī placuere capilli?

Et decor, & linguæ gratia ficta tuæ?

Aut saltem (in nostras quoniam noua puppis arenas

Venerat, audaces attuleratq; uiros)

aliàs, præme Iffet anhelatos non præmeditatus in ignes

dicatus

Immemor Aesonides, oraq; adunca boum.

Semina iecisset, totidem sumpsisset & hostes,

Vt caderet cultu cultor ab ipse suo.

Quantum perfidiæ tecum scelerate perisset,

Dempta forent capiti quàm mala multa meo.

Est aliqua ingrato meritum exprobrare uoluptas,

Hac fruar, hæc de te gaudia sola feram.

Iussus inexpertam Colchos aduertere puppim,

Intrasti patriæ regna beata meæ.

Officia sua com HOC illhic Medea fui noua nupta quod hic est,

mendando Creu Quàm pater est illi, tam mihi diues erat.

fam Creõtis filiã Hic Ephyrem bimarem, Scythiam tenet ille niuosam,

fecum confert. Omne tenet ponti, quã plaga leua iacet.

Ephyrem, idest, Excipit hospitio iuuenes pater Aeeta Pelasgos,

Corynthum ab Et premitis pictos corpora Graia toros.

Ephyre Oceani Tunc ego te uidi, tunc cœpi scire, quis esses

filiã inter Ioniũ Illa fuit mentis prima ruina meæ.

& Agæum ma
re sita.

Ut uidi, ut perij, nec notis ignibus arsi,
 Ardet ut ad magnos pinea teda deos.
 Et formosus eras, & me mea fata trahebant,
 Abstulerant oculi lumina nostra tui.
 Perfide sensisti: quis enim bene celat amorem?
 Enitet iudicio prodita flamma suo.
 Dixerat interea tibi rex, ut dura ferorum
 In solito premeres uomere colla boum.
 Martis erant tauri plus quam per cornua seui,
 Quorum terribilis spiritus ignis erat.
 Aere pedes solidi, prætentaque naribus æra,
 Nigra per afflatus hæc quoque facta suos.
 Semina præterea populos genitura iuberis
 Spargere deuota lata per arua manu.
 Qui peterent natis secum tua corpora telis:
 Illa erat agricolæ mæsis iniqua suo.
 Lumina custodis succumbere nescia somno,
 Vltimus est, aliqua decipere arte, labor.
 Dixerat Aetes, mæsti consurgitis omne,
 Mensaque purpureos deserit alta toros.
 Quam tibi tunc longe regnum dotale Creusæ,
 Et focer, & magni nata Creontis erat?
 Tristis abis, oculis abeuntem prosequor udis,
 Et dixit tenui murmure lingua, Vale.
 Ut positum tetigit thalamo male saucia lectum,
 Acta est per lacrymas nox mihi, quanta fuit.
 Ante oculos, taurique meos, segetesque nefandæ,
 Ante meos oculos peruigil anguis erat.
 Hinc amor, hinc timor est: ipsum timor auget amor

Primum, ut tentus, reliquum quo modo significat.

Rex Aetes.

Pericula commemorat.

Draco peruigil.

M E D E A

Galliope foror,
Synecdoche.

Mane erat, & thalamo chara recepta foror,
Disiectamq; comas, auersaq; in ora iacentem,
Inuenit & lacrymis omnia plena meis.
Orat opem Minyis, petit altera, & altera habebit:
Aesonio iuueni, quod rogat illa, damus.
Est nemus, & piccis, & frondibus ilicis atrum,
Vix illhuc radijs Solis adire licet.

Tēplum Dianę.

Sunt in eo (fuerant certe) delubra Dianę,
Aurea barbarica stat dea facta manu.

A dubitatione
pathos.
Verba Iasonis
ad Medeam.

Nescio an exciderint mecum loca: uenimus illhuc,
Ausus es infido sic prior ore loqui:
Ius tibi & arbitrium nostrę fortuna salutis
Tradidit, inq; tua est uitęq; morsq; manu.
Perdere posse sat est, si quem iuuat ista potestas,
Sed tibi seruatus gloria maior ero.

Sol Medęe a=
uus.
Diana triplici
uultu depingeba
tur.

Per mala nostrę precor, quorum potes esse leuamen,
Per genus, & numen cuncta uidentis aui:
Per triplicis uultus, arcana, sacraq; Dianę,
Et si forte aliquos gens habet ista deos:
O uirgo miserere mei, miserere meorum,
Effice me meritis tempus in omne tuum.

Quod si forte uirum non dedignare Pelasgum.
(Sed mihi tam facileis unde meosq; deos?)

Spiritus antę meus tenuis uanescat in auras:

Firmat sponso=
nē iureiurando,

Quam thalamo, nisi tu, nupta fit ulla meos,
Conscia sit Iuno sacris præfecta maritis,
Et Dea, marmore cuius in æde sumus.

Hęc animum, & quota pars, possent mouere puellę
Simplicis, & dextrę dextera iuncta meę.

Vidi etiam lacrymas, an & est pars fraudis in illis?

Sic cito sum uerbis capta puella tuis.

Iungis, & eripedes in adusto corpore tauros,

Et solidam iusso uomere findis humum.

Arua uenenatis pro semine dentibus imples,

Nascitur & gladios scutaq; miles habens,

Ipsa ego quæ dederam medicamina, pallida sedi,

Cum uidi subitos arma tenere uiros.

Donec terrigenæ (facinus miserabile) fratres

In se constrictas conseruere manus.

Peruigil ecce draco squamis crepitantibus horrens

Sibilat, & torto pectore uerrit humum.

Dotis opes ubi erant? ubi erat tua regia coniux,

Quiq; maris gemini distinet Isthmos aquas?

Illa ego, quæ tibi sum nunc denique barbara facta,

Nunc tibi sum pauper, nunc tibi uisa nocens.

Flammea subduxi medicato lumina somno,

Et tibi quæ raperes uellera: tuta dedi.

Proditus est genitor, regnum, patriamq; reliqui,

Munus in exilio* quodlibet esse tuli.

Virginitas facta est peregrini præda latronis,

Optima cum chara matre relicta soror.

At te non fugiens sine me germane reliqui,

Deficit hoc uno litera nostra loco.

Quod facere ausa mea est, non audet scribere, dextra,

Sic ego, sic tecum dilaceranda fui.

Nec tamen extimui (quid enim post illa timerem?)

Credere me pelago foemina iamq; nocens.

Numen ubi est? ubi Dijs? meritas subeamus in alto,

Augēt pericula,
ut sua beneficia
maiora appa-
reant.

Creusam in o-
dium uertere ni-
titur officia offi-
citis comparan-
do.

* aliàs, quod
licet.

Fratrē Absyrtū
interfecisse do-
let.

M E D E A

Symplegades
duo scopuli in
Bosphoro Thra-
cio.
Scylla, & Cha-
ribdis pericula
in mari Siculo,
sive Trinacrio.

Hymē p̄ nuptiis
quibus præest.
Quintq; lâpades
sive faces in nu-
ptiis accende-
bantur.
Tuba funeribus
adhibebatur.
Hymenæa, scilicet
et festa.

Tu fraudis poenas, credulitatis ego.
Compressos utinam Symplegades elisissent,
Nostra adhererent ossibus ossa tuis.
Aut nos Scylla rapax canibus misisset edendos?
Debuit ingratis Scylla nocere uiris.
Quæq; uomit totidem fluctus, totidemq; resorbet,
Nos quoque Trinacriæ supposuisset aquæ.
Sospes ad Aemonias, uictorq; reuerteris urbes:
Ponitur ad patrios aurea lana Deos.
Quid referam Pelæ natas pietate nocentes?
Cæsâq; uir ginea membra paterna manu?
Ut culpens alij, tibi me laudare necesse est,
Pro quo sum toties esse coacta nocens.
Ausus es ô (iusto desunt sua uerba dolori)
Ausus es Aesonia dicere cede domo.
Iussa domo cessi natis comitata duobus,
Et, qui me sequitur semper, amore tui.
At subito nostras ut Hymen cantatus ad aures
Venit, et accenso lampades igne micant:
Tibiaq; effudit socialia carmina uobis,
At mihi funesta flebiliora tuba:
Pertimui, nec adhuc tantum scelus esse putabam,
Sed tamen in toto pectore frigus erat.
Turba ruunt, et Hymen clamât, Hymenæa frequentant,
Quò propior uox est, hoc mihi peius erat.
Diuersi flebant serui, lacrymasq; tegebant,
Quis uellet tanti nuncius esse mali?
Me quoque, quicquid erat, potius nescire iuuabat,
Sed tanquam scirem, mens mea tristis erat.

Cum minor è pueris iussus, studioq; uidendi

Constitit ad geminæ limina prima foris:

Hinc mihi, mater abi, pompam pater (inquit) Iason

Ducit, & adiunctos aureus urget equos.

Protinus abscissa planxi mea pectora ueste,

Tuta nec à digitis ora fuere meis.

Ire animus mediæ suadebat in agmina turbæ,

Sertaq; compositis demere rapta comis,

Vix me continui, quin sic laniata capillos

Clamarem, meus est, iniiceremq; manus.

Læse pater gaude, Colchi gaudete relictis,

Inferias umbræ fratris habetè mei.

Deseror amissis regno, patriaq; domoq;

Coniuge, qui nobis omnia solus erat.

Serpentes igitur potui, taurosq; furentes,

Vnum non potui perdomuisse uirum.

Quæq; feros repuli doctis medicatibus ignes,

Non ualeo flammæ effugere ipsa meas.

Ipsi me cantus, artes, herbæq; relinquunt,

Nil dea, nil Hecates sacra potentis agunt.

Non mihi grata dies, noctes uigilantur amaræ,

Nec tener in misero pectore somnus adest.

Quæ me non possum, potui sopire draconem:

Vtilior cuius, quam mihi, cura mea est.

Quos ego seruauit pellex amplectitur artus:

Et nostri fructus illa laboris habet.

Forfitan, & stultæ dum te iactare maritæ

Queris, & iniustus auribus apta loqui:

In faciem, moresq; meos noua crimina fingis:

Verba pueri ad
matrem.

Synecdoche.

Pathos a gau-
dio
Inferias idest sa-
cra quæ alicuius
occisione fiebāt.

Dea Proserpina
q̄ magicis præc̄.
Hecate Persees fi-
lia crudelissima,
quæ aconiton in-
uenit: quo patrē
interemit. Est et̄
Hecate triū po-
testatū Dea uel
q̄ ceterum hostis
placetur, uel q̄
ceterum annos ex-
rare faciat infe-
pultos. Ipsa autē
Lucina Diana,
& Proserpina.

MEDEA IASONI

Amara concessio,

Rideat, & uitijs leta sit illa meis.

Rideat, & Tyrio iaceat sublimi in ostro,

Flebit, & ardores uincet adusta meos,

Medea creusam
cū patre, & do-
mo exussit.

Dum ferrum, flammæq; aderunt, succusq; ueneni,

Hostis Medæ nullus inultus erit.

Quò si forte preces præcordia ferrea tangunt,

Nunc animis audi uerba minora meis.

Nam tibi sum supplex, quod tu mihi sepe fuisti,

Nec moror ante tuos procubuisse pedes,

A natorū incō-
moditate quere
la.

Si tibi sum uilis, communeis respice natos:

Sæuiet in partus dira nouerca meos.

Et nimium similes tibi sunt, & imagine tangor,

Et quoties uideo, lumina nostra madent.

Per superos oro, per auitæ numina flammæ;

*alijs, duos

Per meritum, & natos pignora nostra* tuos.

Redde torum, pro quo tot res insana reliqui,

Adde fidem dictis, auxiliumq; refer.

A facili.

Non ego te imploro contra taurosq; uirosq;

Utq; tua serpens uicta quiescat ope.

Te peto quem merui, quem nobis ipse dedisti,

Cum quo sum pariter facta parente parens.

Beneficia pro
dote obicit.

Dos ubi sit queris? campo numerauimus illo,

Qui tibi laturo uellus arandus erat.

Aureus ille aries uillo spectabilis aureo,

Synerefsy.

Dos mea, quam, dicam si tibi, redde, neges.

Dos mea, tu sospes, dos est mea Graia iuuentus:

I nunc, Sisyphias improbe confer opes.

Sisyphus Creon
tis pater.

Quòd uiuis, quòd habes nuptam, socerumq; potentem,

Hoc ipsum, ingratus quòd potes esse, meum est.

Quos equidem actutum sed quid prædicere poenam
Attinet, ingentes parturit ira minas.

Quo feret ira, sequar, facti fortasse pigebit,
Et piget infido consuluisse uiro.

Viderit ista Deus, qui nunc mea pectora uersat,
Nescio quid certe mens mea maius agit.

Eclipsis indignationi apra. Actutum confestim.

Cupido.

IN XIII. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Protesilaus Iphicli filius ad Troiã quadraginta nauibus, ut ait Homerus, nauigãs, cū cæteris Græcis Aulide portu Bœotig ob rēpstatē clauus est. Quod dum intellexisset Laodameia Acasti ex Laodrothea filia, atque eius uxor sincere maritum amans, multis somniis sollicitata, hãc epistolã ad eum scripsit: qua suadet, ut oraculi memor, a belli periculis abstineat. Datum, n. Græcis fuerat responsum: eum qui primus ex classe terrã Troia notum descēdisset, periturum. At Protesilaus magnanimus primus in terram descendit, & ab Hectore occisus est.

LAODAMEIA PROTESILAO.

Nittit, et optat amans, quò mittitur, ire, salutem,
Hæmonis Hæmonio Laodameia uiro.

Aulide p Aulidi, Seruio teste.

Aulide te fama est uento retinente morari,

Ah, me cūm fugeres, hic ubi uentus erat?

Tunc freta debuerant uestris obsistere remis,

Illud erat seuis utile tempus aquis.

Oscula plura uiro, mandataq; plura dedissem,

Et sunt, quæ uolui dicere *plura tibi.

*multa

Raptus es hinc præceps: & qui tua uela uocaret,

Quem cuperent nautæ, non ego, uentus erat.

Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti,

Soluor ab amplexu Protesilæ tuo.

Linguaq; mandatis uerba imperfecte relinquit,

L A O D A M E I A

Vix illud potui dicere triste, Vale.

Incubuit Boreas, arreptaq; uela tetendit,

Iamq; meus longe Protefilaus erat.

Dum potui spectare uirum, spectare iuuabat,

Sumq; tuos oculos usque secuta meis.

Vt te non poteram, poteram tua uela uidere,

Vela diu uultus detinuere meos.

At postquam nec te, uela fugacia uidi,

Et, quod spectarem, nil nisi pontus erat:

Lux quoque tecum abiit, tenebris exanguis obortis

Succiduo dicor procubuisse genu.

Vix socer Iphiclus, uix me grandæuus Acastus,

Vix mater gelida mœsta refecit aqua.

Officium fecere pium, sed inutile nobis:

Indignor miseræ non licuisse mori.

Vtq; animus redijt, pariter rediere dolores,

Pectora legitimus casta momordit amor.

Nec mihi pectendos cura est præbere capillos,

Nec libet aurata corpora ueste tegi.

Vt quas pampinea tetigisse bicorniger hasta

Creditur, huc illuc quâ furor egit, eo.

Conueniunt matres Phylaceides, & mihi clamant,

Indue regales Laodameia sinus.

Scilicet ipsa feram saturatas murice uestes?

Bella sub Iliacis mœnibus ille geret?

Ipsa comas pectam? galea caput ille prematur?

Ipsa nouas uestes, dura uir arma ferat?

Quo possum, squalore tuos imitata labores

Dicar, & hæc belli tempora tristis agam.

A cultus negli-
gentia pathos.
Bacchus cornu-
bus effigiat ob-
elationem quâ
feruor uini indu-
cit.

Phylace urbs
Thessaliæ, cui
Protefilaus im-
perabat.

Dux Pari Priamide damno formose tuorum,
 Tam sis hostis iners, quam malus hospes eras.
 Aut te Tenariae faciem culpasse marita,
 Aut illi uellem displicuisse tuam.
 Tu, qui pro rapta nimium Menelaë laboras,
 Hei mihi, quam multis flebilis ultor eris,
 Dij, precor, à nobis omen remouete finistrum,
 Et sua det reduci uir meus arma Ioui.
 Sed timeo, & quoties subijt miserabile bellum,
 More niuis lacrymæ solæ madentis eunt.
 Ilium, & Tenedos, Simoisq;, & Xanthus, & Ide,
 Nomina sunt ipso pene timenda sono.
 Nec rapere ausurus (nisi se defendere posset)
 Hospes erat, uires nouerat ille suas.
 Venerat (ut fama est) multo spectabilis auro,
 Quiq; suo Phrygiæ corpore ferret opes.
 Classe, uirisq; potens, per quæ fera bella geruntur,
 Et sequitur regni pars quota quenque sui.
 His ego te uictam consors Ledaë gemellis
 Suspicio, hæc Danaïs posse nocere puto.
 Hectora, nescio quem timeo, Paris Hectora dixit
 Ferrea sanguinea bella mouere manu.
 Hectora quisquis is est (si sum tibi chara) caueo:
 Signatum hoc memori pectore nomen habet.
 Hunc ubi uitaris, alios uitare memento,
 Et multos illhic Hectoras esse puta.
 Et facito, ut dicas quoties pugnare parabis,
 Parcere me iussit Laodamea sibi.
 Si cadere Argolico fas est sub milite Troiam,

Ad Paridē apo-
 strophat.

Tænarus Laco-
 niæ promonto-
 rium unde Hel-
 na fuit.

Protesilaus pede
 in limine offenso
 omen dederat.

Tenedos insula
 cōtra Troiam.

Ad Helenam,

L A O D A M E I A

Te quoque non ullum uulnus habente cadat.
Pugnet, & aduersos tendat Menelaus in hostes
Ut rapiat Paridi, quam Paris antè sibi.

A iusto arguit. Irruat, & causa quem uincit, uincat & armis,
Hostibus e medijs nupta petenda uiro est.
Causa tua est dispar, tu tantum uiuere pugna,
Inq; pios dominae posse redire finus.

Apostrophe a thos augetur. Parcite Dardanida de tot (precor) hostibus uni,
Ne meus ex illo corpore sanguis eat.

Non est, quem deceat nudo concurrere ferro,
Suaq; in oppositos pectora ferre uiros.

Fortius ille potest multo, qui pugnat amore:
Bella gerant alij, Protesilaus amet:

Hunc, fateor, uolui reuocare, animusq; ferebat,
Substitit auspicij lingua timore mali,

Cum foribus uelles ad Troiam exire paternis,
Pes tuus offenso limina signa dedit.

Ut uidi, ingemui: tacitoq; in pectore dixi,
Signa reuersuri sint precor ista uiri.

Hec tibi nunc refero, ne sis animosus in armis,
Fac meus in uentos hic timor omnis eat.

Sors quoque nescio, quem fato designat iniquo,
Qui primus Danaum Troada tanget humum.

Infelix quæ prima uirum lugebit adeptum,
Dij faciant, ne tu strenuus esse uelis,

Inter mille rates tua sit millesima puppis,
Iamq; fatigatas ultima uerset aquas.

Hoc quoque præmoneo, de naue nouissimus exi,
Non est, quò properes, terra paterna tibi.

Pedum offensio
nes mala ferebāt
prælagia: unde
Tibullus: O quo
ties ingressus in
ter mihi tristia
dixi, Offensum
i porta signa de
disse pedem.
Monet, ut sibi p
spiciat, ne præfa
gia mortis esse
tum fortiantur.

Cum uenis, remoq; moue, ueloq; carinam,
 Inq; tuo celere litore siste gradum.
 Sive latet Phœbus, seu turris altior extat,
 Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte uenis.
 Nocte tamen, quàm luce magis, uox grata puellis,
 Quarum suppositus colla lacertus habet.
 Aucupor in lecto mendaces cœlibe somnos,
 Dum careo ueris, gaudia falsa iuuant.
 Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
 Cur uenit à uerbis multa querela tuis?
 Excitior somno, simulacrâq; noctis adoro,
 Nulla caret fumo Thessalis ara meo.
 Tura damus, lacrymasq; super: quæ sparsa relucet,
 Ut solet à fuso surgere flamma mero.
 Quando ego te reducem cupidis amplexa lacertis,
 Languida letitia soluar ab ipsa mea?
 Quando erit, ut lecto mecum bene iunctus in uno
 Militiæ referas splendida facta tuæ?
 Quæ mihi dum referes (quamuis audire iuuabit)
 Multa tamen rapies oscula, multa dabis.
 Semper in his aptè narrantis uerba resistunt,
 Promptior est dulci lingua* referre mora.
 Sed cum Troia subit, subeunt uentiq;, fretumq;
 Spes bona sollicito uicta timore cadit.
 Hoc quoque, quòd uenti prohibent exire carinas,
 Me mouet, inuitis ire paratis aquis.
 Quis uelit in patriam uento prohibente reuerti?
 A patria pelago uela uetante datis.
 Ipse suam non præbet iter Neptunus ad urbem,

Futurum Prote
 filai interitum
 prælagit.

*aliàs, retentata.

A maiorì argu-
 mentum
 A deorum uolũ
 tate nauigatio-
 nem dissuadet.

L A O D A M E I A

Quò ruitis? uestras quisque redite domos,
 Quò ruitis Danaï? uentos audite uetantes,
 Non subiti casus, nominis ista mora est.

A causa diffusa.

Ab inacho uertustissimo Argi uorū rege Græci Inachij dicti sunt.

Inuideo cum accusatio.

Quid petitur tanto, nisi turpis adultera, bello?
 Dum licet, Inachia uertite uela rates.

Sed quid ego hæc reuoco? reuocantis omen abesto,
 Blandaq; compositas aura secundet aquas.

Troadas inuideo, quæ sic lacrymosa suorum
 Funera conspicient, nec procul hostis erit.

Ipsa suis manibus forti noua nupta marito
 Imponet galeam, barbaraq; arma dabit.

Arma dabit, dumq; arma dabit, simul oscula sumet,
 Hoc genus officij dulce duobus erit.

Producitq; uirum, dabit & mandata reuertit:
 Et dicet, referas arma, fac ista Ioui.

Ille ferens dominæ mandata recentia secum,
 Pugnabit caute, respicietq; domum.

Exuet & reduci galeam, clypeumq; resoluat,
 Excipietq; suo corpora laxa sinu.

Nos somus incertæ, nos anxius omnia cogit,
 Quæ possunt fieri, facta putare, timor.

Dum tamen arma geris diuerso miles in orbe,
 Quæ referat uultus, est mihi cera, tuos.

Illi blanditias, illi tibi debita uerba
 Dicimus, amplexus accepit illa meos.

Crede mihi, plus est, quàm quod uideatur, imago,
 Adde sonum ceræ, Protefilaus erit.

Hanc specto, teneoq; sinu pro coniuge uero,
 Et tanquàm possit uerba referre, queror.

Asiam significat quæ ab Europa diuersa est, bellū a Græcis gereretur, qui Europei erant.

Per

Per reditus corpusq; tuum, mea numina, iuro,

*Iurejurando epi
Rola terminat.*

Perq; pares animi, coniugijq; faces,

Perq; (quod ut, uideam canis albere capillis)

Quod tecum possis ipse referre caput:

Me tibi naturam comitem quocunque uocaris,

*Suppresit mox
tuus.*

Sine (quod heu timeo) siue superstes eris.

Vltima mandato claudatur epistola paruo,

Sit tibi cura mei, sit tibi cura tui.

IN XIII. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Danaus Beli prisci filius ex pluribus cōiugibus quinquaginta filias suscepit, quas dum Ægyptus eius frater, cui toridē erāt filij postulasset in nurus, Danaus oraculi responso comperto, se manibus generi moriturum, uolens periculū euitare, consensu nauibus Argos uenit. Indignatus autē Ægyptus, eo quod spre tus esset, filios cū exercitu ad illū oppugnādum misit, hac lege, ut nō nisi interempto Danao ad se redirent, aut filiarū cōnubia inessent. Ille autē obliuione coactus filias se darurū spondit. Sed puellæ, accepto a patre gladio, ut iustum erat, prima nocte cū ulno, letitiasq; calētes iuuenes in profundissimū soporē defecē disse, unaquæq; suū iugulauit: sola Hypermnestra excepta, que Lino quē Eusebius Lynceū appellat, marito suo misera pepercit, suasisq; ut ad patrē Ægyptū detectio facinore, quā primū fu geret. Sed cū pater Danaus ab omnibus perfectū facinus inrellexisset, præter quā ab Hypermnestra, eam crudelissime unctā in carcere seruandā tradidit. Quare Linum patruelē eūdemq; maritū, quem seruauerat, hac epistola rogat, ut uel opem ferat, captiuitateq; liberet: uel si mori contingat, ut sepulchre honore non careat. A Lino tandem, Danao trucidato, fuit liberata.

HYPERMNESTRA LINO.

Mittit Hypmnestra de tot modō fratribus uni,
Cætera nuptarum crimine turba iacet.

Clausā domo teneor, grauibuscq; coërcita uinculis,

Est mihi supplicij causa, fuisse piā.

b

HYPERMNESTRA

Quod manus extimuit iugulo demittere, ferrum,
Sum rea: laudarer, si scelus ausa forem.

Esse ream præstat, quàm sic placuisse parenti.

A faci constan-
tia Linum sibi
conciliat.

Non piget immuneis cædis habere manus.

Me pater igne licet (quem non uiolaui) urat,

Quæq; aderant sacris, tendat in ora faces:

Aut illo iugulet (quem non bene tradidi) ense,

Vt qua non cecidit uir nece, nupta cadam.

Non tamen, ut dicant mœrentia, pœnitet, ora,

Efficiet: non est, quam piget esse piam.

Pœniteat sceleris Danaum, & uasq; sorores:

Hic solet euentus facta nefanda sequi.

Cor pauet admonitu temerata sanguine noctis,

*aliàs, præsci-
dit.

Et subitus dextræ* præpedit ossa tremor.

Quam tu cæde putes fungi potuisse mariti,

Scribere de facta non sibi cæde timet.

Crepusculum.

Sed tamen experiar: modò facta crepuscula terris,

Vltima pars lucis, primaq; noctis erat.

Inachides pro-
nepres Inachi.
Danaus arcem a
Pelafgo Iouis &
Niobes filio pri-
us inhabitatum
incoluit.

Dicimur Inachides sub magni tecta Pelafgi,

Et socer armatas accipit ipse nurus:

Vndiq; collucent præinctæ lampades auro,

Dantur in inuitos impia tura focos:

Vulgus Hymen Hymenæe uocant, fugit ille uocantes,

Ipsa Iouis coniux cessit ab urbe sua.

Innonem Argis
natam scribit
Strabo.

Ecce mero dubij comitum clamore frequentes,

Flore nouo madidas impediende comas,

In thalamos læti, thalamos sua busta, feruntur,

Strataq; corporibus funere digna premunt,

Iamq; cibo, uinoq; graues, somnoq; iacebant,

Sucurumq; quies alta per Argos erat.
 Circum me gemitus morientum audire uidebar,
 Et tamen audieram, quodq; uerebar, erat.
 Sanguis abit, mentemq; calor, corpusq; reliquit,
 Inq; nouo iacui frigida facta toro.
 Vtq; leui Zephyro graciles uibrantur ariste,
 Frigida populeas, ut quatit aura comas:
 Aut sic, aut etiam tremui magis: ipse iacebas;
 Quæq; tibi dederam, uina soporis erant.
 Excussere metum uiolenti iussa parentis,
 Erigor, & capio tela tremente manu.
 Non ego falsa loquor, ter acutum sustulit ensem,
 Ter malè sublato decidit ense manus.
 At rursus monitis, iussuq; coacta parentis,
 Admoui iugulo tela paterna tuo.
 Sed timor, & pietas crudelibus obstitit ausis,
 Castaq; mandatum dextra refugit opus.
 Purpureos laniata sinus, laniata capillos,
 Exiguo dixi talia uerba sono:
 Seuus, Hypermnestra pater est tibi, iussa parentis
 Effice, germanis sit comes iste suis.
 Fœmina sum, & uirgo natura mitis & annis,
 Non faciunt molles ad fera tela manus.
 Quin age, dumq; licet forteis imitare sorores,
 Credibile est cæsos omnibus esse uiros.
 Si manus hæc aliquam possset committere cædem,
 Morte foret dominæ sanguinolenta suæ.
 Quid meruere necem patruelia regna tenendo?
 Quæ tamen externis danda forent generis?

Hoc Argos, uel
 hi Argi, urbs in
 Achaia non lon-
 ge a Mycenis.

Disputat in utrâ
 que partè quid
 agendum sit.

More muliebri
 mentem uariat.

Contra patrem
 argumentatur.

HYPERMNESTRA

Finge uiros meruisse mori: quid fecimus ipsæ?

Quo mihi commisso, non licet esse piam?

Quid mihi cum ferro? quid bellica tela puellæ?

Aptior est digitis lana, coluq; meis.

Hæc ego: dumq; queror, lacrymæ sua uerba sequuntur,

Deq; meis oculis in tua membra cadunt.

Dum petis amplexus, supitaq; brachia iactas,

Pene manus telo saucia facta tua est.

Iam patrem, famulosq; patris, lucemq; timebam,

Expulerant somnos hæc mea uerba tuos.

Surge agè Belide de tot modò fratribus unus,

Nox tibi, ni properes, ista perennis erit.

Territus exurgis, fugit omnis inertia somni

Aspicias in timida fortia tela manu.

Querenti causam, dum nox finit, effuge, dixi,

Dum nox atra finit, tu fugis, ipsa moror.

Manè erat, & Danaus generos ex cæde iacentis

Dinumerat, summæ criminis unus abes.

Fert malè cognate iacturam mortis in uno.

Et queritur factum sanguinis esse parum.

Abstrahor à patrijs manibus, raptamq; capillis,

(Hæc meruit pietas præmia) carcer habet.

Silicet ex illo Iunonia permanet ira,

Quo bos ex homine est, ex boue facta dea.

Ab satis est pœnæ teneram mugisse puellam,

Nec modò formosam posse placere Ioui.

Astitit in ripa liquidi noua uacca parentis,

Cornuq; in patrijs non sua uidit aquis.

Et conata loqui mugitus edidit ore,

Patronymicum
a Belo auo.
Antithesis.

A Iunonis ira fa-
cinus excusat.
Io Inachi fluij
filia a Ioue com-
pressa subito lu-
nonis interuētu
in uaccam uersa
tandè furis acta
ad Aegyptū de-
uenit, ubi in pri-
stinam formā re-
dacta: Isis dea
uocata est.

Territaq; est forma, territa uoce sua.
 Quid furis infœlix? quid te miraris in unda?
 Quid numeras factos ad noua membra pedes?
 Ipsa Iouis magni pellex metuenda sorori,
 Fronde leuas nimiam, cespitibus famem.
 Fonte bilis, spectasq; tuam stupefacta figuram,
 Et te ne feriant, quæ geris arma times.
 Quæq; modo, ut posses etiam Ioue digna uideri,
 Diues eras, nuda, nuda recumbis humo.
 Per mare, per terras, cognataq; flumina curris,
 Dat mare, dant amnes, dat tibi terra uiam.
 Quæ tibi causa fugæ? quid Io freta longa pererras? Io pater
 Non poteris uultus effugere ipsa tuos. Inachus fluuius.
 Inachi quo properas? eadem sequerisq; fugisq;
 Tu tibi dux comiti, tu comes ipsa duci.
 Per septem Nilus portus emissus in æquor, Nilus.
 Exiit insane pellicis ora bouis.
 Vltima quid referam, quorum mihi cana senectus
 Auctor? dant anni quod querar ecce mei. Sui temporis in
 Bella pater, patruusq; gerunt: regnoq; domoq; foelicitates ape
 Pellimur, eiectas ultimus orbis habet. rit.
 Ille ferox solus solio, sceptrisq; potitur,
 Cum sene nos inopi turba uagamur inops.
 De fratrum turba pars exquisissima restat
 Quiq; dati leto, quæq; dedere fleo.
 Nam mihi quot fratres, totidem periire sorores.
 Accipiat lacrymas utraq; turba meas.
 En ego quod iunis, pœnæ crucianda referuor:
 Quid fiet somi, cum rea laudis agars

HYPERMNESTRA LINO

Et consanguineæ quondam centesima turbæ,
Infœlix, uno fratre manente, cadam.

At tu si qua piæ Line est tibi cura sororis,

Quæq; tibi tribui munera dignus habes:

Vel ser opem, uel dede neci, defunctaq; uita

Corpora furtiuus insuper adde rogis.

Et sepeli lacrymis perfusa fidelibus ossa,

Sculptaq; sint titulo nostra sepulcra breui:

Exul Hypermnestra, precium pietatis iniquum:

Quam mortem fratri dequilit, ipsa tulit.

Scribere plura libet, sed pondere lassæ catenæ

Est manus, & uires subtrahit ipse timor.

Deprecatione
epistolam clau-
dit.

Hypermnestra
epitaphium,

IN XV. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Paris qui alio nomine Alexander dicitur est, ob Helenam sibi a Venere promissam Lacedemone nauigans, a Menelao honorificentissime susceptus est, & honoratus. Sed cum per id tempus oportuisset Menelaum, omnesq; Mincis pronepotes ad diuidendas Atræi opes Cretam adire, Paridem domi dimittens Helenam mandauit, ut non minorem hospitii, quam sui ipsius curam gereret. Verum Paris dum datam sibi opportunitatem uideret, Helenam in amorem sui, quantum potuit, sollicitare conatus est. Hac autem artificiosa epistola deregit quanto amoris æstu ardeat se ab omnibus commendando, quibus amatores laudari solent. Et quia nouerat muliebrem sexum esse fragilem, & gloria, & forma, atque genere cupidissimum, omniz assert Paris quæ ibi Helenæ animum conciliare possunt & quæ odium mariti atque contemptum excitent. Fugam itaque sua det quam Troianis uiribus tueri posse assert.

PARIS HAELENÆ

Hanc tibi Priamides mitto Ledaæ salutem,
Quæ tribui, sola te mihi dante, potest

Eloquar? an flammæ non est opus indice notæ?

Et plus, quam uellem, iam meus extat amor.

Dubitatio ex
curpitudine.

Ille quidem lateat malim, dum tempora dentur
 Letitiæ mistos non habitura metus.
 Sed male dissimulo: quis enim celauerit ignem,
 Lumine qui semper proditur ipse suo?
 Si tamen expectas, uocem quoque rebus ut addam:
 Vror: habes animi nuncia uerba mei.
 Parce precor fasso, nec duro cætera uultu
 Perlege, sed formæ conueniente tuæ.
 Iandudum gratum est, quod epistola nostra recepta est,
 Spem facit hoc recipi me quoque posse modo.
 Quæ rata sit, ne te frustra promiserit opto,
 Hoc mihi quæ suasset mater Amoris iter.
 Nanque ego diuino monitu, ne nescia pecces,
 Aduchor: & cœpto non leue numen adest.
 Premia magna quidem, sed non indebita posco:
 Pollicita est thalamo te Cytherea meo.
 Hac duce Sigæo dubias à littore feci
 Longa Phereclea per freta puppe uias.
 Illa dedit facileis auras, uentosq; secundos,
 In mare (nil mirum) ius habet orta mari.
 Perstet, & ut pelagi, sic pectoris adiuuet æstus,
 Deferat in portus & mea uota suos.
 Attulimus flammæ, non hic inuenimus illas:
 Hæ mihi tam longæ causæ fuere uie.
 Nam nec tristis hyems, nec nos huc appulit error:
 Tænaris est classi terra petita meæ.
 Nec me crede, fretum merces portante carina
 * Findere: quas habeo, dii tueantur opes.
 Nec uenio Gratiæ ueluti spectator ad urbes:

Cytherea insula
 contra Cretâ in
 quâ primum ad
 uersa est Venus.
 Possessum a
 Phereclea nauis
 Paridis fabrica
 tore.

Laconiam intel
 ligit a Tænaro
 promontorio.

* aliàs, scinde
 re.

Diuitiora, Oppida sunt regni diuitiora mei.
 Te peto, quam pepigit lecto Venus aurea nostro:
 Te prius optaui, quam mihi nota fores:
 Ante tuos animo uidi, quam lumine, uultus,
 Prima fuit uultus nuncia fama tui.
 Nec tamen est mirum, si sic ut oporteat, arcu
 Missilibus telis eminus ictus amo.
 Sic placuit satis, quæ nec conuellere tentes:
 Accipe cum uera dicta relata fide.
 Matris adhuc utero, partu remorante, tenebar,
 Iam grauidus iusto pondere uenter erat.
 Illa sibi ingentem uisa est sub imagine somni
 Flammiferam pleno reddere uentre facem.
 Territa consurgit, metuendaq; noctis opacæ
 Visa seni Priamo, uatibus ille refert.
 Arsurum Paridis uates cauit Ilion igni:
 Pectoris, ut nunc est, fax fuit illa mei.
 Forma, uigorq; animi, quamuis de plebe uidebar,
 Indicium tectæ nobilitatis erat.
 Est locus in mediæ nemorosus uallibus Idæ
 Deuius, & Piceis, ilicibusq; frequens,
 Qui nec ouis placidæ, nec amantis saxa capellæ,
 Nec patulo tardæ carpitur ore bouis.
 Hinc ego Dardaniæ muros, excelsaq; tecta,
 Et freta prospiciens, arbore nixus eram:
 Ecce pedum pulsus uisa est mihi terra moueri.
 Vera loquor, uero uix habitura fidem.
 Constitit ante oculos actus uelocibus alis
 Atlantis magni: Pleïtonesq; nepos.

Fas uidisse fuit, fas sit mihi uisa referre:
 Inq; Dei digitis aurea uirga fuit:
 Tres simul diuæ, Venus, & cum Pallade Iuno
 Graminibus teneros imposuere pedes,
 Obstupui, gelidusq; comas erexerat horror,
 Cum mihi, pone metum nuncius ales ait:
 Arbiter es formæ, certamina siste Dearum,
 Vincere quæ forma digna sit una duas.
 Ne' ue recusarem uerbis Ioui imperat, & se
 Protinus ætherea tollit in astra uia.
 Mens mea conualuit, subitoq; audacia uenit.
 Nec timui uultu quanque notare meo.
 Vincere erant omnes dignæ, iudexq; uerebar
 Non omneis causam uincere posse suam.
 Sed tamen ex illis iam tunc magis una placabat,
 Hanc esse, ut scires, unde mouetur amor.
 Tantaq; uincendi cura est, ingentibus ardent
 Iudicium donis sollicitare meum.
 Regna Iouis coniux, uirtutem filia iactat:
 Ipse potens dubito, fortis an esse uelim.
 Dulce Venus risit, nec te Pari munera tangant,
 Vtraque suspendi plena timoris, ait:
 Nos dabimus, quod ames, & pulchræ filia Leda
 Ibit in amplexus pulchrior illa tuos.
 Dixit, & ex æquo donis, formaq; probata
 Victorem cælo retulit illa pedem.
 Interea (credo uersis ad prospera fatis)
 Regius angnoscor per rata signa puer.
 Lata domus nato per tempora longa recepto,

P A R I S

Addit & ad festos hunc quoque Troia diem.
 Utq; ego te cupio, sic me cupiere puellæ,
 Multarum uotum sola tenere potes.
 Nec tantum regum natæ petiere, ducumq;
 Sed Nymphis etiam curaq; amorq; fui,
 At mihi cunctarum subeunt fastidia, postquam
 Coniugij spes est Tyndari facta tui.
 Te uigilans oculis, animo te nocte uidebam,
 Lumina cum placido uicta sopore iacent.
 Quid facies præsens, quæ nondum uisa placebas?
 Ardebam, quamuis hic procul ignis erat.
 Ne potui debere mihi spem longius istam,
 Cærulea peterem quin mea uota uia.
 Troia cæduntur Phrygia pineta securi.
 Quæq; erat æquoreis utilis arbor aquis.
 Ardua proceris spoliantur Gargara syluis,
 Innumerasq; mihi longa dat Ida trabes.
 Fundatura cita flectuntur robora naues,
 Textitur & costis panda carina suis.
 Addimus antennas, & uela sequentia malos,
 Accipit & pictos puppis adunca Deos,
 Qua tamen ipse uehor, comitata Cupidine paruo,
 Sponsor coniugij stat Dea picta sui.
 Imposita est factæ postquam manus ultima classi,
 Protinus Aegeis ire iubebar aquis.
 Et pater, & genitrix inhihent mea uota rogando,
 Propositumq; uia uoce moranter iter.
 Et soror effusis, ut erat Cassandra capillis,
 Cum uellent nostræ iam dare uela rates:

Quò ruis? exclamat: referes incendia tecum:
 Quanta per has nescis flamma petatur aquas.
 Vera fuit uates, dictos inuenimus ignes,
 Et ferus in molli pectore flagrat amor.
 Portubus egredior, uentisq; ferentibus usus
 Applicor in terras Oebali nympha tuas.
 Excipit hospitio uir me tuus, hoc quoque factum
 Non sine consilio, numinibusq; Deum.
 Ille quidem ostendit, quicquid Lacedæmone tota,
 Ostendi dignum, conspicuumq; fuit.
 Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
 Lumina nil aliud, quo caperentur, erat.
 Vt uidi, obstupui, præcordiaq; intima sensi
 Attonitus currit in tonuisse nouis.
 His similis uultus, quantum reminiscor, habebat,
 Venit in arbitrium cum Cytherea meum.
 Si tu uenisses pariter certamen in illud,
 In dubium Veneris palma futura fuit.
 Magna quidem de te rumor præconia fecit,
 Nullaq; de facie nescia terra tua est.
 Nec tibi per usquam Phrygiam, nec Solis ab ortu
 Inter formosas altera nomen habet.
 Credis & hoc nobis? minor est tua gloria uero,
 Famaq; de forma pene maligna tua est.
 Plus hic inuenio, quam quod promiserat illa:
 Et tua materia gloria uicta sua est.
 Ergo arsi merito, qui nouerat omnia, Theseus,
 Et uisa est tanto digna rapina uiro.
 Mora tuæ gentis nitida dum nuda palæstra

A putchritudi-
 nis laude Helæ
 nam allicit,

Palæstra lucãdi
certamẽ dicitur,
cuius inuentores
creduntur Lace
dæmonii. Pro-
pertius: Multa
tuæ Sparte mi-
ranrur dona pa-
lestræ.

Constantiã suã
laudat.

A genere, & po-
tentia se laudat.

Ex Electra A-
talãtis ex Pleio-
ne nymphe filia
Iupiter genuit
Dardanũ Troia-
norum progeni-
torem.

Ludis, & es nudis scœmina mista uiris.
Quod rapuit laudo, miror quod reddidit unquam:

Tam bona constanter præda tenenda fuit.

Ante recessisset caput hoc ceruice cruenta,

Quàm tu de thalamis abstraherere meis.

Te ne manus unquam nostræ dimittere uellent?

Te ne meo paterer uiuus abire sinus?

Si reddenda fores, aliquid tamen ante tulissem,

Nec Venus ex toto nostra fuisset iners.

Vel tua uirginitas esset libata, uel illud

Quod poterat, salua uirginitate, rapi.

Da modo te Paridi, quæ sit constantia nosces,

Flamina rogi flammis finiet una meas.

Præposui regnis ego te, quæ maxima quondam

Pollicita est nobis nupta, sororq; Iouis.

Dumq; tuo possem circundare brachia collo,

Contempta est uirtus, Pallade dante mihi.

Cum uenus, & Iuno, Pallasq; in montibus Idæ

Corpora iudicio supposuere meo.

Nec piget, haud unquam stulte elegisse uidebor,

Permanet in uoto mens mea firma suo.

Spem modo ne nostram fieri patiare caducam

Deprecor, ô tanto digna labore peti.

Non ego coniugium generosa degener opto,

Nec mea, crede mihi, turpiter uxor eris.

Pleiada (si queras) in nostra gente, Iouemq;

Inuenies, medios ut taceamus auos.

Sceptra parens Asiæ (qua nulla beatior ora est)

Pinibus immensis uix obeunda tenet.

Innumeras urbes, atque aurea tecta uidebis,
 Quæq; suos dicas templa decere deos.
 Ilion aspicias, firmataq; turribus altis
 Mœnia Phœbeæ structa canore lyæ.
 Quid tibi de turba narrem, numeroq; uirorum?
 Vix populum tellus sustinet illa suum.
 Occurrent denso tibi Troades agmine matres,
 Nec capient Phrygias atria nostra nurus.
 O quoties dices, quam pauper Achaia nostra est,
 Vna domus quæuis urbis habebit opes.
 Nec mihi fas fuerit, Sparten contemnere uestram,
 In qua tu nata es, terra beata mihi est.
 Parca sed est Sparte, tu cultu diuite digna:
 Ad talem formam non facit iste locus.
 Hanc faciem largis sine fine paratibus uti,
 Delicijsq; decet luxuriare nouis.
 Cum uideas cultus nostra de gente uirorum,
 Qualeis Dardanias credis habere nurus?
 Da modò te facilem, nec dedignare maritum,
 Rure Therapneo nata puella, Phrygem.
 Phryx erat, & nostro genitus de sanguine, qui nunc
 Cum Dij potando nectare miscet aquas.
 Phryx erat Auroræ coniux; tamen abstulit illum
 Extremum noctis, quæ dea finit iter.
 Phryx etiam Anchises, uolucrum cui mater amorum
 Gaudet in Idæis concubuisse iugis.
 Ne puto collatis forma Menelaus, & armis,
 Iudice te nobis anteferendus erit.
 Nos dabimus certè socerum tibi clara fugantem

Therapne Laconia oppidum: in quo nata est Helena.
 Ganymedes uenando in Ida a Ioue in formam aquile uerso rapitus, deorū Pincerna factus est.
 Tithonium Lao-medontis fratrem & Memnonis patrem intelligit.
 Anchises ad Diomoenta siuuium cum Venere concubuit: unde natus Aneas.
 Atreus filius Thiestis fratris ob scelus quoddam ipsi epulandus appositus: a quo tanto facis

P A R I S

facinore sol ab
horrens radios
abscondit.
Pelops Menelai
anus Myrthium
Hippodamie au
rigam in mare
precipitavit: a
quo mare
Myrthoum.
Ecce quod an-
gebatur Paridem.

Cum Veneris pue
ro non male Bac
che sapis,
Quid, in Arte.

Communicatio
hæc commiserati-
onem excitat.

Lumina, qui trepidos à dape uertat equos.
Nec pater est Priamo soceri de cæde cruentus,
Et qui Myrthoas crimine signet aquas.
Nec proauo Stygia nostro captantur in unda
Poma, nec in medijs quæritur humor aquis.
Quid tamen hoc refert? si te tenet ortus ab illis,
Cogitur huic domui Iuppiter esse socer.
Heu facimus, totis indignus noctibus ille
Te tenet, amplexu perfruiturq; tuo.
At mihi conspiceris posita uix denique mensa:
Multaq; quæ ledant, hoc quoque tempus habet.
Hostibus eueniant conuiuia talia nostris,
Experior posito qualia sæpe mero.
Pœnitet hospitij, cum me spectante lacertos
Imponit collo rusticus ille tuo.
Rumpor, et inuideo (quid nunc tamen omnia narrem?)
Membra superiecta cum tua ueste fouet.
Oscula cum uerò coram non dura daretis,
Ante oculos posui pocula sumpta meos.
Lumina demitto, cum te tenet arctius ille,
Crescit et inuito lentus in ore cibus:
Sæpe dedi gemitus, et te lasciuia notauì,
In gemitu risum non tenuisse meo.
Sæpe meam uolui flammam compescere: at illa
Creuit, et ebrietas ignis in igne fuit.
Multaq; ne uideam, uersa ceruice recumbo,
Sed reuocas oculos protinus ipsa meos.
Quid faciam? dubito: dolor est meus ista uidere;
Sed dolor à facie maior abesse tua est.

Qua licet & possum nitor celare furorem,
 Sed tamen apparet dissimulatus amor,
 Nec tibi uerba damus, sentis mea uulnera, sentis.
 Atque utinam soli sint ea nota tibi.
 Ah quoties lacrymis uenientibus ora reflexi,
 Nec causam fletus quereret ille mei.
 Ah quoties aliquem narraui potus amorem,
 Ad uultus referens singula uerba tuos.
 Indiciūq; mei ficto sub nomine feci,
 Ille ego (si nescis) uerus amator eram.
 Quinetiam ut possem uerbis petulantius uti,
 Non semel ebrietas est simulata mihi.
 Proditæ sunt (memini) tunica tua pectora laxa,
 Atque oculis aditur nuda dedere meis:
 Pectora uel niuibus puris, uel lacte, tuamq;
 Complexo matrem candidiora Ioue.
 Dum stupeo uisis (nam pocula fortè tenebam)
 Tortilis à digitis excidit ansa meis,
 Oscula si nata dederas, ego protinus illa,
 Hermiones tenero letus ab ore tuli.
 Et modò cantabam ueteres resupinus amores,
 Et modò per nutum signa tegenda dabam.
 Et comitum primas, Clymenenq;, Aethranq; tuarum
 Ausus sum blandis nuper adire sonis.
 Quæ mihi non aliud, quàm formidare locutæ,
 Orantis medias deseruere preces.
 Dij facerent precium magni certaminis esses,
 Teq; suo posset uictor habere toro.
 Ut tulit Hippomenes Schœneida præmia cursus,

Hæc omnia ab
 amatore esse fa-
 cienda ostendit
 Ouid. in ij. de
 Arte.

Alludit ad cy-
 gnum in quem
 Iuppiter uersus
 cum Leda con-
 cubuit.

Hæc Aethra cre-
 ditur fuisse ma-
 ter Thesei.

Hippomenes
 Megarei filius

Atalanta Schæ
nei filiã, Hesperid
dum pomis Ve
nere datis retar
datam, cursu su
peravit.

Tænarea Laco
nica a Tænaro
quodã loco um
broso in radice
Malce promon
torii iuxta Spar
ten: per quẽ cre
ditur esse descen
sus ad inferos.
Vergilius. Tena
reas etiã fauces
lata ostia Diris.
Cœlestis, p cœle
sti more atiquo,

Iuuenalis, rara
adeo est concor
dia formæ: Atq;
pudicitie.

Quæ propero cursu uicerat antè procos:
Sic & tu Phrygius uenies regina per urbes,
Venit ut in Phrygios Hippodamea sinus.

Vt ferus Alcides Acheloia cornua fregit,
Dum petit amplexus Deianera tuos.

Nostra per has leges audacia fortiter issit:
Deq; meis cires esse laboris opus.

Nunc mihi nil superest, nisi te formosa precari,
Amplectiq; tuos, si patiare, pedes.

O decus, ô præsens geminorum gloria fratrum,
O Ioue digna uiro, ni Ioue nata fores.

Aut ego Sigeos repetam te coniuge portus,
Aut hic Tænarea contegar exul humo.

Non mea sunt summa leuiter districta sagitta
Pectora, descendit uulnus ad ossa sagitta

Hoc mihi (nam recolo) fore ut à cœlesti sagitta
Figar, erat uerax uaticinata soror.

Parce datum fatis Helene contemnere amorem,
Sic habeas faciles in tua uota deos.

Multa quidem subeunt, sed coràm ut plura loquamur.
Excipe me lecto, nocte silente, tuo.

An pudet, & metuis Venerem temerare maritam,
Castaq; legitimi fallere iura tori?

Ah nimium simplex Helene (ne rustica dicam)
Hanc faciem culpa posse carere putas?

Aut faciem mutes, aut sis non dura, necesse est:
Lis est cum forma magna pudicitie.

Iuppiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis,
Hæc tibi nempè patrem furta dedere Iouem.

Vix

Vix fieri, si sint uires in semine amorum,
 Et Iouis & Leda filia casta potes.
 Casta tamen tunc sis, cum te mea Troia tenebit,
 Et tua sim, queso, crimina solus ego.
 Nunc ea peccemus, quae corriget hora iugalis,
 Si modò promisit non mihi uana Venus.
 Sed tibi & hoc suadet rebus, non uoce, maritus,
 Ne ue sui furtis hospitis obstet, abest.
 Non habuit tempus, quo Cresia regna uideret
 Aptius, ô mira calliditate uirum.
 Ille abit, Idæi mando tibi (dixit iturus)
 Curam pro nobis hospitis uxor agas.
 Negligis absentis (testor) mandata* mariti,
 Cura tibi non est hospitis ulla tui.
 Hunc cuncte tu speras hominem sine pectore, doles
 Posse satis formæ, Tyndari, nosse tuæ?
 Falleris: ignorat: nec si bona magna putaret,
 Quæ tenet, externo crederet illa uiro?
 Ut te nec mea uox, nec te meus incitet ardor,
 Cogimur ipsius commoditate frui.
 Aut erimus stulti, sic ut supremus & ipsum,
 Si tam securum tempus abibit iners.
 Penè suis manibus ad te deduxit amantem,
 Vtere mandatis simplicitate uiri.
 Sola iaces uiduo tam longa nocte cubili,
 In uiduo iaceo solus & ipse toro.
 Te mihi, meq; tibi communia gaudia iugant,
 Candidior medio nox erit illa die.
 Tunc ego iurabo quæuis tibi numina, meq;

Natos a suis pa-
 rentibus mores
 trahere ostēdit.

Per ironiam pro-
 bar Menelaū in-
 dignum tam for-
 mosa coniuge.

*aliās, tyrāni
 Menelaū ducit
 in contemptum,
 eum raxando.

- Adstringam uerbis in sacra iura meis.
T uncego, si non est fallax fiducia nostri,
 Afficiam præsens, ut mea regna petas.
Si pudet, aut metuis, ne me uideare secuta,
 Ipse reus sine te criminis huius ero.
Nam sequar Aegidæ factum, fratrumq; tuorum:
 Exemplo tangi non propiore potes.
Te rapuit Theseus, geminas Leucippidas illi,
 Quartus in exemplis annumerabar ego.
Troica classis adest armis instructa, uirisq;
 Iam facient celeres remus, & aura uias.
 Ibis Dardaniæ ingens regina per urbes,
 Teq; nouam credet uulgus adesse deam.
Quæq; feres gressus adolebunt cinnama flammæ,
 Cæsæq; sanguineam uictima planget humum.
Dona pater, fratresq; & cum genetrice sorores,
 Iliadesq; omnes, totaq; Troia dabit.
Hei mihi uix à me pars dicitur ulla futuri:
 Plura feres, quàm quæ littera nostra refert.
Nec tu rapta time, ut ne nos fera bella sequantur,
 Concitet & uires Græcia tota suas.
Tot prius abductis, quænam est repetita per arma?
 Crede mihi, uanos res habet ista metus.
Nomine ceperunt Aquilonis Erichthida Thraces,
 Tuta tamen bello Bistonis ora fuit.
Phasida puppe noua uexit Pagæus Iason,
 Læsa nec est Colcha Thessala terra manu.
Te quoque uir rapuit, rapuit Minòda Theseus,
 Nulla tamen Minos Cretas ad arma uocat.
- Pudoris culpã**
 in se transfert.
- Ab exemplo**
 Thesei atq; fra-
 trum arguit.
**Phœben & Bla-
 xam Leucippi**
 filias rapuerunt
**Castor & Pol-
 lux.**
- Cinnamũ idẽq;**
 cinnamomũ, ge-
 nus aromatis o-
 doriferi ex fruti-
 ce uide Plin, li.
 20, cap. 30.
- Exemplis timo-
 rem eximit,**
- Orithyia Erich-
 thei Atheniẽsis**
 regis filia a Bo-
 rea rege Thra-
 cæ rapta est.

Terrèor in his ipso maior solet esse periclo,
 Quæq; timere libet, pertimuisse pudet.
 Finge tamen (si uis) ingens consurgere bellum:
 Et mihi sunt uires, & mea tela nocent.
 Nec minor est Asia, quàm uestræ copia terræ:
 Illa uiris diues, diues abundat equis.
 Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
 Quàm Paris, aut armis ante ferendus erit.
 Penè puer cæsis abducta armenta recepi
 Hostibus, & causam nominis inde tuli,
 Penè puer iuuenes uario certamine uici,
 In quibus Ilioneus, Deiphobusq; fuit.
 Nè ue putes, non me nisi comminus esse timendum,
 Figitur in iusso nostra sagitta loco.
 Non potes hæc illi primæ dare facta iuuentæ,
 Instituire Atriden non potes arte mea.
 Omnia si dederis, nunquàm dabis Hectora fratrem:
 Vnus is innumeri militis instar erit.
 Quid ualeam, nescis, & te mea robora fallunt:
 Ignoras cui sis nupta futura uiro.
 Aut igitur nullo belli repetère tumultu,
 Aut cedent Marti Dorica castra meo.
 Nectamen indignè pro tanta sumere bellum
 Coniuge: certamen præmia magna mouent.
 Tu quoque, si tutus de te contenderit orbis,
 Nomen ab æterna posteritate feres.
 Spe modo non timida dijs hinc egressa secundis,
 Exige cum plena numerata pacta fide.

Paris Alexan-
 der uocatus est,
 quasi auxiliator
 eo quod armata
 a Cilicibus ab-
 acta recupera-
 uerit.
 Ilioneus & Dei-
 phobus Paridis
 fratres.

Colligit epistolâ
 abigens quicquid
 Helenam terre-
 re posuit.

HELENA

IN XVI. EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Multi hanc epistolam non esse Ouidii contendunt, afferentes Sabinum omnes responsales literas cōfixisse. Quod ipsius Ouidij testimonio comprobare nituntur, cum in secundo Ble-giarum ita a d Marcum scribat,

Quam cito de roto redijt meus orbe Sabinus:

Scripta q̄q̄ diuersis retulit ille locis:

Candida Penelope signum cognouit Vlysis:

Legit ab Hippolyto scripra nouerca suo.

Iam pius Aeneas miseræ rescripsit Euisæ:

Quod q̄q̄ legat Phyllis, si modo uiuit, habet.

Tristis ad Hypsiphylem ab Iafone littera uenit:

Dar notam Phœbo Lesbis amica lyram.

Quod quidē nihil ad rem facere uidetur, cū nulla interim de Helena mētiōē faciat. Verū statim subiunxit hos duos uersus,

Et Paris est illhic, & a Iultera nobile crimen,

Et comes extinctio Laodameia uiro.

Quibus facile cōuincuntur nisi ad Sabinum referre malint.

Sed cum Ouidianis epistolis respōderit, quomodo possunt esse

Sabini. Non enim Paris nec Laodameia respondent, sed scri-

bunt. Nimirum hæc quoque Ouidianæ sunt, & eodē penē stylo

scriptæ, quo reliquæ. Helena autem, lecta Paridis epistola, quasi

offensa, primum respondens obiurgat. Deinde ut pudorem tu-

retur, Paridis suasiones infringere conatur, quædā semina spar-

gēdo, ne omnino illius amorem negligere uideatur. Et sic aper-

te ostendit, muliebre ingenium uarium esse, atq̄ mutabile: iuxta

illud Ouidianum in Arte amādi: Forſitan & primo uenit tibi

littera tristis: Quæq̄ reget ne se sollicitare uelis. Quod rogat

illa timet, quod non rogat, optat ut infestis. Postremo Paridis uo-

luntatem impletura, ut honestius, ita tutius uisum est, si quid in

desiderio erit nō literis mandare, sed ut Clymene & Athra co-

mites fidissimæ exponerent, idq̄ cum fecissent, cum Paride &

Helena ad Troiam auectæ sunt.

HELENA PARIDI

RESPONDET.

Nunc oculos tua cum uiolarit epistola nostros,
Non rescribendi gloria uisa leuis.
Ironice hospita
litate exprobat.
Ausus es hospitij temeratis aduena sacris

Legitimum nuptiæ sollicitare fidem?
 Scilicet idcirco uentosa per æquora uectum
 Excepit portu Tænaris ora suo?
 Hæc tibi (diuersa quamuis à gente uenires)
 Opposita habuit regia nostra fores.
 Esset ut officij merces iniuria tanti?
 Qui sic intrabas: hospes an hostis eras?
 Nec dubito, quin hæc cum sit tam iusta, uocetur
 Rustica iudicio nostra querela tuo.
 Rustica sim sanè, dum non oblita pudoris,
 Dumq; tenor uitæ sit sine labe meæ.
 Si non est ficto uultus mihi tristis in ore,
 Nec sedeo duris torua supercilijs:
 Fama tamen clara est, & adhuc sine crimine uixi,
 Et laudem de me nullus adulter habet.
 Quò magis admiror, quæ sit fiducia cœpto,
 Spemq; tori dederit, quæ tibi causa mei.
 An quia uim nobis Neptunius attulit heros,
 Rapta semel, uideor bis quoque digna rapi?
 Crimen erat nostrum, si delinita fuisset,
 Cum sim rapta, meum quid nisi nolle fuit?
 Non tamen ex facto fructum tulit ille petitem,
 Excepto redij passa timore nihil.
 Oscula luctando tantummodo pauca proteruus
 Abstulit, ulterius nil habet ille mei.
 Quæ tua nequitia est, non his contenta fuisset:
 Dij melius, similis non fuit ille tui.
 Reddidit intactam, minuitq; modestia crimen,
 Et iuuenem facti poenituisse patet.

Refutat obie-
 ctia, suos mores
 tuendo.

Hoc exēplo Pa-
 ridem increpat.
 Delinita, idest,
 blāditijs captā
 ta & illecta.

H E L E N A

Theſea pœnituit: Paris ut ſuccederet illi,
Ne quando nomen non ſit in ore meum.

Incipit conde-
ſcendere.

Nec tamen irarſcor, quis enim ſuccenſet amanti?

Si modo quem præfers non ſimulatur amor.

Hoc quoque enim dubito: non quod fiducia deſit,

Aut mea ſit facies non bene nota mihi:

Sed quia credulitas damno ſolet eſſe puellis,

Verbaq; dicuntur ueſtra carere fide.

At peccant alia, matronaq; rara pudica eſt,

Quis prohibet raris ineſſe meum?

Nam mea quòd uifa eſt tibi mater idonea, cuius

Exemplo ſteſti me quoque poſſe putes:

Matris in admiſſo falſa ſub imagine luſæ

Error ineſt: pluma teſtus adulter erat.

Nil ego, ſi peccem, poſſum neſciſſe: nec ullus

Error, qui facti crimen obumbret, erit.

Illà bene errauit, uitiumq; auctore* redemit:

*leuauit

Fœlix in culpa quo Ioue dicar ego?

Et genus, & proauos & regia nomina iactas.

Clara domus ſatis hæc nobilitate ſua eſt.

Sui generis cõ-
mendatio.

Iuppiter ut ſoceri proauus taceatur, & omne

Tantalidæ Pelopis, Tyndareiq; genus:

Dat mihi Leda Iouem, cygno decepta, parentem,

Quæ falſam gremio credula fuit auem.

Paridis iactan-
tiã contemnit.

I nunc, & Phrygiæ claræ primordia gentis,

Cumq; ſuo Priamo Laomedonta refer.

Quos ego ſuſpicio: ſed, qui tibi gloria magna eſt

Quintus, is à noſtro ſanguine primus erit.

Quintus a Ioue
Priamus: nã lu-
pi. Dardanum,

Sceptra tuæ quamuis rear eſſe potentia Troiæ,

Non tamen hæc illis esse minor a puto:
 Si iam diuitijs locus hic, numeroq; uirorum
 Vincitur, at certè barbara terra tua est.
 Munera tanta quidem promittit epistola diues,
 Ut possint ipsas illa mouere deas.
 Sed si iam uellem fines transire pudoris,
 Tu maior culpæ causa futurus eras:
 Aut ego perpetuò famam sine labe tenebo,
 Aut ego te potius, quàm tua dona sequar.
 Utq; ea non sperno, sic acceptissima semper
 Munera sunt, auctor quæ preciosa facit.
 Plus multo est, quòd amas, quòd sum tibi causa laboris,
 Quòd tam per longas spes tua uenit aquas.
 Illa quoq; apposita quæ nunc facis improbe mensa,
 Quamuis experiar dissimulare, noto.
 Tu modò me spectas oculis lasciue proteruis,
 Quos uix instantes lumina nostra ferunt.
 Et modò suspiras, modò pocula proxima nobis
 Sumus, quaq; bibi, tu quoque parte bibis.
 Ah quoties digitis, quoties ego tecta notauit
 Signa supercilio penè loquente dari,
 Et sæpe extimui, ne uir meus illa uideret,
 Non satis occultis erubuiq; genis.
 Sæpe uel exiguo, uel longo murmure dixi,
 Nil pudet hunc: nec uox hæc mea falsa fuit.
 Orbe quoque in mensæ legi sub nomine nostro,
 Quod deducta mero littera fecit, AMO.
 Credere me tamen hæc oculo renuente negauit.
 Hei mihi, iam didici sic quoque posse loqui.

Dar. Erychtho
 niù. Eryc. Troæ.
 Tros Laomedō
 ta Priami patrē
 genuit.
 Per recrimina
 tionem refellit
 Troianum im
 perium.

Amoris signa
 recenset, ut a cā
 arguat se allici
 posse ad amādū.

Ouid. in de Ar.
 Fac primus ca
 pias illius tacta
 labellis Pocula,
 quaq; bibit par
 te puella, bibas.

Romæ preciosio
 res mensæ rotun
 de fuerunt ex cī
 tro arbore nobi
 lissima in Mau
 ritania apud A
 flantē montem
 sola nascente.

HELENA

His ego blanditijs, si peccatura fuisset,
Flecterer, his poterant pectora nostra capi.

Est quoque (confiteor) facies tibi rara, potestq;
Velle sub amplexus ire puella tuos.

Altera, sed potius scelix sine crimine fiat,
Quam cedat externo noster amore pudor.

Disce meo exemplo formosis posse carere,
Est uirtus placidis abstinuisset bonis.

Quam multos credis iuuenes optare, quod optas?
Qui sapiunt, oculos an Paris unus habes?

Non tu plus cernis, sed plus temerarius audes,
Nec tibi plus cordis, sed minus oris inest.

Tunc ego te uellem celeri uenisse carina,
Cum mea uirginitas mille petita procis.

Si te uidissem, primus de mille fuisses,
Iudicio ueniam uir dabit ipse meo.

Ad possessa uenis, praeceptaq; gaudia serus:
Spes tua lenta fuit: quod petis, alter habet.

Vt tamen optarem fieri tua Troica coniux,
Inuitam sic me non Menelaus habet.

Desine molle precor uerbis conuellere pectus,
Ne' ue mihi, quam te dicis amare, noce:

Sed sine, quam tribuit sortem fortuna, tueri,
Nec spoliū nostri turpe pudoris habe.

At Venus hoc pacta est, & in alta uallibus Idae
Tres tibi se nudas exhibuere deae:

Vnaq; cum regnum, belli daret, altera laudem,
Tyndaridis coniux, tertia dixit, eris.

Credere uix equidem caelestia numina possum

Ire enim contra
appetitum forti
tudo est.

Oris, id est, uere
cundiae, cuius os
testis est.

Quoniam uari-
um & mutabi-
le semper feci-
na.

Arbitrio formam supposuisse tuo.
 Utq; sit hoc uerum, certe pars altera ficta est,
 Iudicij precium, qua data dicar ego.
 Non est tanta mei fiducia corporis, ut me
 Maxima, teste dea, dona fuisse putem.
 Contenta est oculis hominum mea forma probari
 Laudatrix Venus est infidiosa mihi.
 Sed nihil infirmo, faueo quoq; laudibus istis,
 Nam mea uox quare quod cupit esse negat?
 Nec tu succense nimium mihi creditus ægre,
 Tarda solet magnis rebus inesse fides.
 Prima mea est igitur Veneri placuisse uoluptas,
 Proxima, me uisam præmia summa tibi:
 Nec te Palladios, nec te Iunonis honores
 Auditis Helenus præposuisse bonis.
 Ergo ego sum uirtus, ego sum tibi nobile regnum,
 Ferrea sim, si non hoc ego pectus amem.
 Ferrea (crede mihi) non sum, sed amare recuso
 illum, quem fieri uix puto posse meum.
 Quid bibulum curuo proscindere littus aratro,
 Spemq; sequi coner, quam locus ipse negat?
 Sum rudis ad Veneris furtum, nullaq; fidelem
 (Dij mihi sunt testes) lusimus arte uirum.
 Nunc quoque, quod tacito mando mea uerba libello,
 Fungitur officio littera nostra nouo.
 Fœlices, quibus usus adest, ego nescia rerum
 Difficilem culpæ suspicor esse uiam.
 Ipse malo metus est, iam nunc confundor, & omnes
 In nostris oculos uultibus esse reor.

Hæc diuisione
 quicquid infir-
 nauerit, dete-
 git.

A nouitate diffi-
 cultatem affert.

In amorem ad-
 ducta rei facilita-
 tem exoprat.
 A sinistro rumo-
 re timori,

HELENA

Nec reor hoc falsò: sensi mala murmura uulgi,

Et quasdam uoces retulit Aethra mihi.

At tu dissimula, nisi tu desistere mauis:

Sed cur desistas? dissimulare licet.

Apertius extu-
lit, quid animi
haberet.

Menelai discer-
sum a necessita-
te tuetur, quem
Paris simplicita-
te damnauerat.

Lude, sed occulte: maior, non maxima nobis

Et data libertas, quòd Menelaus abest.

Ille quidem procul est, ita re cogente, profectus,

Magna fuit subitæ iustaq; causa uie.

At mihi sic uisum est: ego, cum dubitaret, an iret,

Quàm primum, dixi, fac rediturus eas.

Omine letatus dedit oscula, resq;, domusq;

Et tibi si curæ Troicis hospes, ait.

Vix tenui risum, quem dum comperere luctor,

Nil illi potui dicere præter, erit.

Vela quidem uentis Creten dedit ille secundis,

Sed tu non ideo cuncta licere puta.

Sic meus hinc uir abest, ut me custodiat absens:

An nescis longas regibus esse manus?

Fama quoque est oneri: nam quò constantius ore

Laudamur uestro, iustius ille timet.

Quæ iuuat, ut nunc est, eadem mihi gloria damno est,

Et melius famæ uerba dedisse fuit.

Nec quod abest, hîc me tecum mirare relictam:

Moribus & uitæ credidit ille meæ.

De facie metuit, utæ confidit, & illum

Securum probitas, forma timere facit.

Tempora ne pareant ultro data præcipis, utq;

Simplicis utamur commoditate uiri.

Et libet, & timeo, nec adhuc exacta uoluntas

Suasorem con-
cedit factum, dif-
ferendo,

Et satis in dubio pectora nostra labant.
 Et uir abest nobis, & tu sine coniuge dormis,
 Inq; uicem tua me, te mea forma capit.
 Et longe noctes, & iam sermone coimus,
 Et tu (me miseram) blandus, & una domus.
 Et peream, si non inuitent omnia culpam,
 Nescio quo tardor, sed tamen ipsa metu.
 Quod male persuades, utinam bene cogere posses :
 Sic mea rusticitas excutienda foret.
 Vtilis interdum est ipsis iniuria passis,
 Sic certe scilicet ipsa coacta forem.
 Dum nouus est, cœpto potius pugnemus amori:
 Flamma recens parua sparsa resedit aqua.
 Certus in hospitibus non est amor, errat, ut ipsi,
 Cumq; nihil speras firmitus esse, fugit.
 Hypsipyle testis, testis Minoia uirgo,
 In non exhibitis utraque iuncta toris.
 Tu quoque dilectam multos infide per annos
 Diceris Oenonen deseruisse tuam.
 Nec tamen ipse negas, & nobis omnia de te
 Quærere (si nescis) maxima cura fuit.
 Adde quòd ut cupias constans in amore manere,
 Non potes, expediunt iam tua uela Phryges
 Dum loqueris mecum, dum nox sperata paratur,
 Qui ferat in patriam iam tibi uentus erit.
 Cur sibus in medijs nouitatis plena reliquens
 Gaudia: cum uentis noster abibit amor.
 An sequar, ut suades, laudataq; Pergama uisam?
 Pronurus & magni Laomedontis eros?

Ad culpæ recon-
dationem suspi-
rat.

Anceps in Pari-
dis fide adhuc
amori repu-
gnat.

Probatio a simi-
li.

Inconstantiā a ne-
cessitate arguit.

HELENA

Rem a fama im-
probat.

Verissimum ar-
gumentum.

Quidius de P⁵-
to: Nescio qua
natale solū dul-
cedine cunctos
Ducit, & im-
mores non sint
esse sūt.
Exemplo auget
incommoda.

Adagium.
Metaphorice o-
stendit maximū

Non ita contemno uolucres præcona famæ,
Ut probris terras impleat illa meis.
Quid de me poterit Sparte? quid Achaia tota?
Quid gentes Asiæ? quid tua Troia loqui?
Quid Priamus de me? Priami quid sentiet uxor?
Totiq; tu fratres, Dardaniq; nurus?
Tu quoque qui poteris fore me sperare fidelem?
Et non exemplis anxius esse tuis?
Quicumque Iliacos intrauerit aduena portus,
Is tibi solliciti causa timoris erit.
Ipse mihi, quoties iratur, adultera, dices,
Oblitus nostro crimine inesse tuum?
Delicti fies idem deprehensor, & auctor:
Terra precor uultus obruat ante meos.
At fruar Iliacis opibus, cultuq; beato,
Donaq; promissis uberiora feram.
Purpurea nempe mihi, preciosaq; texta dabuntur,
Congestq; auri pondere diues ero.
Da ueniam fassæ, non sunt tua munera tanti,
Nescio quo tellus me tenet ista modo.
Quis mihi si lædar, Phrygijs succurret in oris?
Vnde petam fratres? unde parentis opem?
Omnia Medæ fallax promisit Iason,
Pulsa est Arsonia non minus illa domo.
Non erat Aeëtas ad quem despecta ueniret,
Non Ipsæa parens, Chalciopēq; soror.
Tale nihil timeo: sed nec Medea timebat:
Fallitur augurio spes bona sæpe suo.
Omnibus inuenies, quæ nunc iactantur in alto,

Naubus, à portu lene fuisse fretum.

Fax quoque me terret, quam se peperisse cruentam

Ante diem partus est tua uisa parens.

Et uatum timeo monitus, quos igne Pelasgo
ilion arsurum præmonuisse ferunt.

Vtq; fauet Cytherea tibi, quia uicit, habetq;

Parta per arbitrium bina trophæa tuum:

Sic illas uereor, quæ (si tua gloria uera est)

Iudice te causam non tenuere Deæ.

Nec dubito, quin, te si persequar, arma parentur:

Ibit per gladios (hei mihi) noster amor.

An fera Centauris indicere bella coëgit

Athracis Hæmonios Hippodamia uiros?

Tu fore tam lentum iuncta Menelaon in ira,

Et geminos fratres Tyndareumq; putas?

Quòd bene te iactes, et fortia facta *loquaris,

A uerbis facies *dissidet ista tuis.

Apta magis Veneri, quam sunt tua corpora Marti:

Bella gerant fortes, tu Pari semper ama

Hectora, quem laudes, pro te pugnare iubeto:

Militia est operis altera digna tui.

His ego, si saperem, pauloq; audacior essem,

Vterer: utetur, si qua puella sapit.

Aut ego deposito faciam fortasse pudore,

Et dabo conuictas tempore uicta manus.

Quòd petis, ut furtim præsentem ista loquamur,

Scimus, quid captes, colloquiumq; uoces.

Sed nimium properas, et adhuc tua messis in herba est:

Hæc mora fit uoto forsitan amica tuo.

amorem in odiū
posse uerti.

A somnij & ua-
ticiniis rapinam
dissuadet.

Iunonem & Pal-
ladem intelligit.

Athrax Strabo
ne teste, urbs
Thesaliæ, ex
qua fuit Hippo-
damia Pyrihoi
uxor, ppter quā
acre bellū mo-
tum est inter Cē-
tauros & Lapi-
thas.

*recenses

*decidet

Plus spei, quam
rimoris Paridi
relinquit.

Pulcherrima
metaphora.

LEANDER

Hactenus arcanum furtivæ conscia mentis
 Littera iam lasso pollice sistat opus.
 Cætera per socias Clymenen Aethramq; loquamur,
 Quæ mihi sunt comites, consiliumq; duæ.

IN XVII. EPISTOLAM
 ARGUMENTVM.

Hellespontiacum mare septem tantum stadijs, teste Plinio, Europam ab Asia diuidens: Seston in Europa, Herus patriâ, & Abydon in Asia, ex qua fuit Leander, aduersas urbes habet, Cum autem Leander Abydenus Sestiam puellâ Hero misere deperiret, per Hellespontum noctu ad eam natare consueuerat. Sed maris tempestate interclusus iam præteritis septem diebus, ad amicâ Hero, per audacem nauitam, ea tempestate Seston nauigantem, hanc epistolâ misit: in qua primum amorem suum firmum & stabile esse ostendit, Deinde queritur quod natandi facultas, ob feruentissimum maris æstus, ei sit ablata. Demum uero pollicetur se breui iturum, & quâuis mare non fuerit tranquillum, se tamè periculis potius commissurum, quam illius iucundissimo conspectu atq; colloquio cariturum. Vnde de eo sic cecinit Martialis: Cum pereret dulces audax Leander amores,

Et festus tumidis iam premeretur aquis:
 Sic miser instantes effat us dicitur undas:
 Parcite dum propero, mergite dum redeo.

LEANDER HERONI,

*ira
 A dubitatione
 parhos.

Mittit Abydenus, quam mallet ferre, salutem,
 Si cadat unda maris, Sesta puella tibi.
 Si mihi dii faciles, & sunt in amore secundi,
 Inuitis oculis hæc mea uerba leges.
 Sed non sunt faciles: nam cur mea uota morantur?
 Currere me nota non patiuntur aquas.
 Ipsa uides cælum pice nigrius, & freta uentis
 Turbida, perq; cauas uix adeunda rates.
 Vnus (& hic audax) à quo tibi littera nostra
 Redditur, à portu nauita mouit iter.

Syne cdoche.

Ascensurus eram, nisi quòd dum uincula proræ
 Solueret, in speculis omnis Abydos erat.
 Non poteram celare meos (uelut antè) parentes,
 Quemq; tegi uolumus, non latuisset amor.
 Protinus hæc scribens fœlix i littera, dixi,
 Iam tibi formosam porriget illa manum.
 Forsitan admotis etiam tangere labellis,
 Rumpere dum niueo uincula dente uolet.
 Talibus exiguo dictis mihi murmure uerbis,
 Cætera cum charta dextra locuta mea est:
 Ah quanto malle, quàm scriberet, illa nataret,
 Meq; per assuetas sedula ferret aquas.
 Aptio illa quidem placido dare uerbera ponto
 Est tamen & sensus apta ministra mei.
 Septima nox agitur (spatium mihi longius anno)
 Sollicitum raucis quòd mare feruet aquis.
 His ego si uidi mulcentem pectora somnum
 Noctibus, insani sit mora longa freti.
 Rupe sedens aliqua spectro tua littora tristis,
 Et quòd non possum corpore, mente feror.
 Lumina quin etiam summa uigilantia turre
 Aut uidet, aut acies nostræ uidere putat.
 Ter mihi deposita est in sicca uestis arena,
 Ter graue tentauì carpere nudus iter.
 Obstetit inceptis tumidum iuuenilibus æquor,
 Mersit & aduersis ora natantis aquis.
 Aut tu de rapidis immanuissimè uentis,
 Quid mecum certa prælia mente geris?
 In me (si nescis Boreæ)* non æquora seuis:

Sermocinatio
 hæc cum re in-
 nimata ad mo-
 uendum aptissi-
 ma est, teste
 Fabio.

Appositio pa-
 thos continens.

Dura amantis
 imprecatio.

Solebat Hero fa-
 cem ardètem in
 summa turri eri-
 gere, ut ad illam
 Leæder narratio-
 nem dirigeret.

Ad Boreâ apo-
 firophat.
 *nec ne

LEANDER

Quid faceres, esset ni tibi notus amor?

Tam gelidus cum sis, non te tamen improbe quondam

Ignibus Actæis incaluisse negas.

Gaudia rapturo si quis tibi claudere uellet

Aërios aditus, quo paterere modo?

Parce precor, facilemque moue moderantius auram,

Imperet Hippotades sic tibi triste nihil.

Vana peto precibusque meis obmurmurat ipse,

Quas quatit, nulla parte coercet aquas.

Nunc daret audaces utinam mihi Dædalus alas,

Icarium quamuis hoc prope littus adest.

Quicquid erit, patiar, liceat modò corpus in auras

Tollere, quod dubia sæpe pependit aqua.

Interea dum cuncta negant uentique, fretumque,

Mente agito furti tempora prima mei.

Nox erat incipiens (nanque est meminisse uoluptas)

Cum foribus patrijs egrediebar amans.

Nec mora, deposito pariter cum ueste timore,

Iactabam liquido brachia lenta mari,

Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti,

Vt comes in nostras officiosa uias.

Hanc ego suspiciens, faueas, o candida, dixi,

Et subeant animo Latmia saxa tuo.

Non finit Endymion te pectoris esse seueri,

Flecte precor uultus ad mea furta tuos.

Tu dea mortalem cælo delapsa petebas,

(Vera loqui liceat) quam sequor, ipsa dea est.

Neu referam mores cælesti pectore dignos,

Forma, nisi in ueras non cadit illa deas.

Orithyias Actæa
a Borea amara
fuit, & rapta.

Æolus filius Io-
uis & Egestæ fi-
lius Hippotis Tro-
iani, a quo, dicitur
Hippotades.
Dædalus Minos
iram fugiens alas
sibi & filio co-
pauit: sed filius
Icarus decidit in
mare, quod ab eo
Icarium uoca-
tum est.

Tempus cōme-
morat in quo pri-
mum Hero po-
nitus est.

Endymionē pa-
storem Luna ad-
amauit, quem ut
eum dormiētem
posset deosculari
in Larmio mōte
Caræ sopuit: quod
ideo fictum, quia
assiduis medita-
tioni bus primus
rationem cursus
Lunæ deprehen-
dit, ut ait Ful-
gentius.

A' Vca

A' Veneris facie non est prior ulla, tuaq;
 Ne'ue meis credas uocibus, ipsa uide.
Quanto cum radijs fulges argentea puris,
 Concedunt flammis sidera cuncta tuis:
Tantò formosis formosior omnibus illa est:
 Si dubitas, cæcum Cynthia lumen habes.
Hæc ego, uel certè non his diuersa locutus,
 Per mihi cedentes nocte ferebar aquas:
Vnda repercussæ radiabat imagine lunæ
 Et nitor in tacita nocte diurnus erat:
Nullaq; uox unquam nostras ueniebat ad aures,
 Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
Alcyones solæ memores Ceycis amati
 Nescio quid uisæ sunt mihi dulce queri.
Iamq; fatigatis humero ubi utroque lacertis
 Fortiter in summas erigor altus aquas.
V procul aspexi lumen, meus ignis in illo est,
 Illa meum, dixi, littora* lumen habent,
Et subitò lassis uires redire lacertis,
 Visaq; quàm fuerat mollior unda mihi.
Frigora ne possim gelidi sentire profundi,
 Qui calet in cupido pectore præstat amor.
Quò magis accedo, propioraq; littora fiunt,
 Quoq; minus restat, plus libet ire mihi.
Cum uerò possum cerni quoque, protinus addis
 Spectatrix animos, ut ualeamq; facis.
Tunc etiam nando dominæ placuisse laboro,
 Atque oculis iactò brachia nostra tuis.
Te tua uix prohibet nutrix descendere in altum,

Alludit ad fabu-
 lam Alcyones
 quæ uiso cadaue-
 re Ceycis mariti
 in litus eiecto, se
 in mare præcipi-
 tauit: sed iussu
 Amphitrites
 ambo in Alcyo-
 nes aues sunt cõ-
 uersi, quæ tran-
 quillitatem nau-
 tis promittunt,
 & præcipue cõ-
 nificanc.

* aliàs, numen

k

LEANDER

*aliás, etenim

Hoc* quoque enim uidi, nec mihi uerba dabas.
 Nec tamen effecit, quamuis retinebat euntem,
 Ne fieret prima pes tuus udu aqua.
 Excipis amplexu, foeliciaq; oscula iungis,
 Oscula dijs magnis trans mare digna peti.
 Deq; tuis demptos humeris mihi tradis amictus,
 Et madidam siccas æquoris imbre comam.
 Cetera nox, & nos & turris conscia nouit,
 Quodq; mihi monstrat per uada lumen iter.

*aliás, unda

Hellepontiacū
 mare dictum est
 ab Helle Phry-
 xi sorore illhic
 submersa.

Non magis illius numerari gaudia noctis,
 Hellepontiaci quàm maris* alga potest.
 Quò breuius spatium nobis ad furta dabatur,
 Hòc magis est cautum, ne foret illud iners.
 Iamq; fugatura Tithoni coniuge noctem,
 Præuius Auroræ Lucifer ortus erat.

*aliás, cuncta
 tus

Alludit ad fabu
 lã Helles puellæ

Cliuus, id est, a-
 scēsus seu mon-
 ticularius: & ē me-
 raphora ab au-
 rigis.

Oscula congerimus properata sine ordine raptim,
 Et querimur paruus noctibus esse moras.
 Atque ita* contatus monitus nutricis amaro,
 Frigida deserta littora turre peto.
 Digredimur flentes, reptoq; ego uirginis æquor,
 Respiciens dominam dum licet usque meam.
 Si qua fides uero est, ueniens huc esse nator,
 Cum redeo, uideor naufragus esse mihi.
 Hoc quoque si credis, ad te uia prona uidetur,
 A te cum redeo cliuus inertis aquæ.
 Inuitus patriam repeto, quis credere posses?
 Inuitus certe non moror urbe mea.
 Hei mihi, cur animis iuncti secernimur undis?
 Vnaq; mens, tellus non habet una duos?

Vel tua me Sestos, uel te mea sumat Abydos,
 Tam tua terra mihi, quàm tibi nostra placet.
 Cur ego confundor quoties confunditur æquor?
 Cur mihi causa leuis uentus obesse potest?
 Iam nostris curui norunt Delphines amores,
 Ignotum nec me piscibus esse reor.
 Iam petet attritus solitarum limes aquarum,
 Non aliter multa, quàm uia pressa rota.
 Quod mihi non esset, nisi sic iterare querebar,
 At nunc per uentos hoc quoque deesse queror.
 Fluctibus immodicis Athamantidos æquora canent,
 Vixq; manet portu tuta carina suo.
 Hoc mare, cum primum de uirgine nomina mersa,
 Quæ tenet, est nactum, tale fuisse puto.
 Et satis amissa locus hic infamis ab Helle,
 Utq; mihi parcat, crimine nomen habet.
 Inuideo Phryxo, quem per freta tristia tutum
 Aura lanigero uellere uexit ouis.
 Nec tamen officium pecoris, nauisq; requiro,
 Dummodo, quas findam corpore, dentur aquæ.
 Arte egeo nulla, detur modò copia nandi,
 Idem nauigium, nauita, uector ero.
 Nec sequar aut Elicen, aut (qua Tyrus utitur) Arcton,
 Publica non curat sidera noster amor.
 Andromeden alius spectat, claramq; coronam,
 Quæq; micat gelido Parrhæsis ursa polo.
 Aut mihi quod Perseus, & cum Ioue liber amarunt,
 Indicium dubie non placet esse uicæ.
 Est aliud* lumen multo mihi certius istis,

Hyperbole.

Deesse dissyllabū

Auget querelā
 alienæ fortunæ
 memoria Phry-
 xus Helles frat-
 Elice ursa maior
 Arctos uero mi-
 nor, quā Tyrij
 obseruant, sicut
 Græci Elicem:
 sunt autē in no-
 stro polo Andro-
 mede Persei u-
 xor in sidera trā-
 flata, sicut coro-
 na Ariadnes, in
 qua una præful-
 get stella.

*aliās, numen

k 2

LEANDER

Non erit in tenebris quo duce noster amor.
Hoc ego dum spectem, Colchos atque ultima ponti.

Quaę uiam fecit Thessala puppis, eam.

Et iuuenem possim superare Palæmona nando,

Miraę quem subitò reddidit herba Deum.

Sæpe per assiduos languent mea brachia motus,

Vixę per immensas fessa trahuntur aquas.

His ego cum dixi pretium non uile laboris,

Iam dominæ nobis colla tenenda dabo.

Protinus illa ualent, atque ad sua præmia tendunt.

Vt celer Eleo carcere missus equus.

Ipse meos igitur seruo quibus uror amores,

Teę magis cælo digna puella sequor.

Digna quidem cælo, sed adhuc tellure moraris,

Aut dic ad superos hinc mihi quâ sit iter.

Hinc est quòd rarò misero contingis amanti,

Cumę mea fiunt turbida mente freta.

Quid mihi, quòd lato non separor æquore, prodest?

Non minus hæc nobis tam breuis obstat aqua.

Num malim (dubito) toto procul orbe remotus

Cum domina longe spem quoque habere meam.

Quò propius nunc est, flamma propiore calesco,

Et res non semper, spes mihi semper adest.

Penè manu quod amo, tanta est uicina, tango:

Sæpe sed heu lacrymas hoc mihi penè mouet.

Velle quid est aliud fugientia prendere poma?

Spemę suo refugi fluminis ore sequi?

Ergo ego te nunquam, nisi còm uolet unda, tenebo?

Et me foelicem nulla uidebit hyems?

Palæmon Deus
marinus, qui èt
Melicerta dictus
est.

Glauc' marinus
Deus ex piscato
re gramine gu-
stato in Deum
conuersus.

Elis oppidum in
Acarnania i cã
pis Eleis, ubi Io-
uè Iudè Olym-
pia ci quinquen-
nales uaris cer-
taminibus, sed
equorum cursu
percelebres fie-
bant.

A Tantalii simi-
litudine auget
difficultatem.

Cumq; minus firmum nil sit, quàm uentus & unda:
 In uentis, & aqua spes mea semper erit?
 Aestus adhuc tamen est: quid cum mihi læserit æquor,
 Pleias, & Arctophilax, Oleniumq; pecus?
 Aut ego non noui, quàm sim temerarius: aut me
 In freta non cautus tunc quoque mittet amor.
 Ne'ue putes id me, quod abest, promittere tempus,
 Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
 Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor,
 Ire per inuitas experiemur aquas.
 Aut mihi continget foelix audacia saluo,
 Aut mors solliciti finis amoris erit.
 Optabo tamen, ut partes expellar in illas,
 Et teneant portis naufraga membra tuos.
 Flebis enim, tactuq; meum dignabere corpus,
 Et mortis, dices, huic ego causa fui.
 Scilicet interitus offenderis omine nostri,
 Litteraq; inuisa est hac mea parte tibi.
 Desine parte queri, sed & ut mare finiat iram,
 Accedant quæso fac tua uota meis.
 Pace breui nobis opus est, dum transferor isthuc:
 Cum tua contigero littora, perstet hyems.
 Isthic est aptum nostræ nauale carinæ,
 Et melius nulla stat mea puppis aqua.
 Isthic me claudat Boreas, ubi dulce morari est,
 Tunc piger ad nandum, tunc ego cautus ero.
 Nec faciam surdis conuicia fluctibus ulla,
 Triste nataturo nec querar esse fretum.
 Me pariter uenti teneant, teneriq; lacerti,

Pleias des ortu et
 occasu tempesta
 tes faciunt: sunt
 autē stellæ quæ
 Taurū perficiūt
 præter caput,
 Græce

πλειάδες
 Latine Virgilie
 Arctophilax
 stella tempestuo
 sa, q̄ & Bootes
 dicitur, Latine
 Bubulcus, eo qđ
 more bubulci
 plaustrū sequa-
 tur.

Vaticinatur de
 se ipso, narando
 enim submersus
 est.

Metaphora.

k 3

H E R O

*Per causas isthic impediarg. duas.
 Cùm patietur hyems, remis ego corporis utar:
 Lumen in aspectu tu modò semper habe.
 Interea pro me pernoctet epistola tecum:
 Quam precor, ut minima persequar ipse mora.*

IN XVIII. EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Non satis cõstat cuius sit hæc epistola cū præcedente, duabusq; sequentibus. Nam nec quæ legitur Leandri ad Heronẽ nec quæ Herus ad Leãdrum, nec quæ Acontij ad Cydippem, nec quæ Cydippes ad Acontium ab Ouidio unquam scriptas fuisse, aut a Sabino, ipsemet comprobat in secũdo Elegiarũ, sic scribẽs ad Macrũ: Et quod Penelopes uerbis reddatur Vlysi Scribimus, & lacrymas Phylli reliãa tuas.

Quod Paris, & Machareus, & quod male gratus Iason, Hippolytiq; parens, Hippolytusq; legant, Quodq; tenens stricium Dido miserabilis ensent Dicitur, & Aonte Lesbis amica lyra, &c.

Reliqua studiosis illhic legenda relinquimus: satis est admonuisse: Hero accepta Leandri epistola respondet, id agens, ut se ardentè redamare significet, & ad mutuos amplexus amato= rem aduocet. Desidiam uero interdũ accusat, ut ostendat, quã sincero & cõtinuo amore semper amet. Aliquando in mare inuehitur. Nonnunquam timet ne ab alia fuerit destituta. Verũ statim amoris suspicionem in amantium consuetudinem, qui omnia timent, transferendo coniecturam imminuit, Demum sua det, ut non uisi tranquillo frero se committat.

HERO LEANDRO.

Desideriũ auget a temporis momento.

Se maiorem pati cruciatum a sexu arguit.

Ratione physicali probat intentum.

Quam mihi misisti uerbis Leandre salutem,
 Ut possim missam rebus habere, ueni.

Longa mora est nobis omnis, quæ gaudia differt,

Da ueniam fassæ, non patienter amo.

Vrimur igne pari, sed sum tibi uiribus impar:

Fortius ingenium suspicor esse uiris.

Vt corpus teneris, sic mens infirma, puellis,

Deficiam, parui temporis adde moram.
 Vos modò uenando, modò rus geniale colendo,
 Ponitis in uaria tempora longa mora.
 Aut fora uos retinent, aut unctæ dona palæstræ,
 Flectitis aut fræno colla fugacis equi.
 Nunc uolucrem laqueo, nunc piscem ducitis hamo,
 Diluuntur posito serior hora mero.
 His mihi* submotis, uel si minus acriter urar,
 Quid faciam superest? præter amare nihil.
 Quod superest facio, teq; ò mea sola uoluptas,
 Plus quoque, quàm credi quod mihi possit, amo.
 Aut ego cum chara de te nutrice susurro,
 Quæq; tuum miror causa moretur iter.
 Aut mare prospiciens odioso concita uento,
 Corripio uerbis æquora sæpe tuis.
 Aut ubi* seuitiam paulum grauis unda remisit,
 Posse quidem, sed te nolle, uenire queror.
 Dumq; queror, lacrymæ per amantia lumina manant,
 Pollice quas tremulo conscia siccatur anus.
 Sæpe tui specto si sint littore passus,
 Impositas tanquam seruet arena totas.
 Utq; rogem de te & scribam tibi, si quis Abydo
 Venerit, aut quaero si quis Abydon eat.
 Quid referam, quoties do uestibus oscula, quas tu
 Hellepontica ponis iturus aquas?
 Sis ubi lux acta est, & noctis amicior hora
 Exhibuit pulsa sidera clara die,
 Protinus in summa uigilantia lumina turre
 Ponimus, assuetæ signa, notamq; uicæ.

A studiorum ua
rietate confir-
matio.

*aliàs, semo-
tis

*aliàs, seuitiæ

A tempore
πᾶσι.
Facem accellam
subintelligit,

k 4

HERO

Tortâq; uersato ducentes stamina fuso,
 Fœminea tardas fallimus arte moras.
 Quid loquar intereâ tam longo tempore quæris?
 Nil, nisi Leandri nomen in ore meo est.

Ad nutricæ apo-
 strophat.

Iam'ne putas exisse domo mea gaudia nutrix?
 An uigilant omnes, & timet ille suos?
 Iam'ne suas humeris illum deponere uestes,

Pingui Pallade,
 id est, eliua cuius
 inuentrix fuit
 Pallas.

*aliâs, fore

Tingere iam pingui Pallade membra putas?
 Annuit illa *fere, non nostra quòd oscula curret,
 Sed mouet obrepens somnus anile caput.

Postq; moræ minimum, iam certè nauigat, inquam,
 Lentaq; dimotis brachia iactat aquis.

Paucaq; cum tacta perfeci stamina terra,
 An medio possis quærimus esse freto.

Et modò prospicimus, timida modò uoce precamur,
 Ut tibi det faciles utilis aura uias.

Auribus interdum uoces captamus, & omnem
 Auentus strepitum credimus esse tui:

Sic ubi deceptæ pars est mihi maxima noctis
 Acta, subit furtim lumina fessa sopor.

Forfitan inuitus mecum tamen improbe dormis,
 Et quamuis non uis ipse uenire, uenis.

Nam modò te uideor propè iam spectare natantem,
 Brachia nunc humeris humida ferre meis:

Nunc dare quæ soleo madidis uelamina membris,
 Pectora nunc iuncto nostra fouere sinu.

Nam inhonesta
 exprimere puel-
 lam non decet.

Multaq; prætereâ lingua reticenda modesta:
 Quæ fecisse iuuat, facta referre pudet.

Me miseram, breuis est hæc, & non uera uoluptas,

Nam tu cum somno semper abire soles.
 Firminus ô cupidi tandem coëamus amantes,
 Nec careant uera gaudia nostra fide.
 Cur ego tot uiduas exegi frigida noctes?
 Cur toties à me lente natator abes?
 Est mare (confiteor) nondum tractabile nanti,
 Nocte sed hesternâ lentior aura fuit.
 Cur ea præterita est, cur non uentura timebas?
 Tam bona cur perijt, nec tibi capta uia est?
 otinus ut similis detur tibi copia cursus,
 Hòc melior certe, quò prior illa fuit.
 At citò mutata est iactati forma profundi,
 Tempore, cum properas, sæpe minore uenis.
 Hic puto deprensus nil, quod quereris, haberes,
 Mèq; tibi amplexo nulla noceret hyems.
 Certè ego tunc uentos audirem leta sonantes:
 Et nunquàm placidas esse precarer aquas.
 Quid tamen euenit, cur sis metuentior undæ?
 Contemptumq; prius, nunc uereare fretum?
 Nam memini, cùm te sæuum ueniente, minaxq;
 Non minus, aut multò non minus, equor erat.
 Cum tibi clamabam * sic tu temerarius esto,
 Ne miseræ uirtus fit tua flenda mihi.
 Vnde nouus timor hic, * quoq; illa audacia fugit?
 Magnus ubi est spretis ille natator aquis?
 Sis tamen potius, quàm quod prius esse solebas,
 Et facias placidum per mare tutus iter.
 Dummodò sis idem, dum sic (ut scribis) amemur,
 Flammaq; non fit frigidus illa cinis.

Peraciâ demon-
 stratione ad que
 relas redit.

Leandri uerba
 obieciat.

Pellicis suspicio-
 nem ingerit.

* aliàs, non
 Virtus, id est ani-
 mositas siue na-
 tandi audacia.
 * aliàs, quo'ue

H E R O

Quicquid in oc
cultra suspicione
erat aperit.

*aliàs, toro

A loci distantia
auget timorem.

Pares morsus, id
est, pares curas.

Suspiciones pur
gat, in tempesta
tem causam de-
sidie referens.

*aliàs, portū
Nepauli mater
Helles & maris
nympha.

Non ego tam uentos timeo mea uota morantes,

Quam similis uento ne tuus erret amor.

Et ne sim tanti, superentq; pericula causam,

Et uidear merces esse labore minor.

Interdum metuo, patria ne lēdar, & impar

Dicar Abydeno Sesta puella* uiro.

Ferre tamen possum patientius omnia, quàm si

Ocia nescio qua pellice captus agas.

In tua si ueniant alieni co lla lacerti,

Sitq; nouus nostri finis amoris amor:

Ah potius peream, quàm crimine uulnerer isto,

Fataq; sint culpa nostra priora tua.

Nec quia uenturi dederis mihi signa doloris,

Hæc loquor, aut fama sollicitata noua.

Omnia sed uereor (quis enim securus amauit?)

Cogit & absentes multa timere locus.

Fœlices illas, sua quas præsentia nosse

Crimina uera iuuat, falsa timere uetat.

Nos tamen uana mouet, quàm facta iniuria fallit,

Incitat & morsus error uterq; pares.

O' utinam uenias, aut hic uentus'ue, pater'ue.

Causaq; sit tantæ fœmina nulla moræ.

Quòd si quam sciero, moriar (mibi crede) dolendos

Iandudum peccas, si mea fata petis.

Sed neque peccabis, frustra q; ego terreor istis,

Quodq; minus uenias, inuida pugnathyems.

Me miseram, quanto planguntur littora fluctu,

Et latet obscura condita nube dies.

Forfitan ad * pontum mater pia uenerit Helles,

Mersaq; voratis nata fleatur aquis.
 Aut mare ab inuiso priuignæ nomine dictum,
 Vexat in æquoream uersa nouerca deam.
 Non fauet, ut nunc est, teneris locus iste puellis,
 Hac Helle perijt, hac ego lædor aqua.
 At tibi flammæ memori Neptune tuarum,
 Nullus erat uentis impediendus amor.
 Sed neque Amymone, nec laudatissima forma
 Criminis est Tyro fabula uana tui.
 Lucidaq; Alcyone, Circeq;, & Alymone nata,
 Et nondum nexis angue Medusa comis.
 Flauaq; Laodice, cæloq; recepta Celæno,
 Et quarum memini nomina lecta mihi.
 Has certè, pluresq; canunt, Neptune, Poëtæ,
 Molle latus lateri conseruisse tuo.
 Cur igitur toties uires expertus amoris,
 Assuetum nobis* turbine claudis iter?
 Parce ferox, latoq; mari tua prælia misce:
 Seducit terras hæc breuis unda duas.
 Te ducet aut magnas magnum iactare carinas,
 Aut etiam totis classibus esse trucem.
 Turpe Deo pelagi iuuenem terrere natantem,
 Gloriaq; est stagno quolibet ista minor,
 Nobilis ille quidem est, & clarus origine, sed non
 A' tibi suspecto duxit Vlysse genus.
 Da ueniam, seruâq; duos: natat ille, sed iisdem
 Corpus Leandri spes mea pendet aquis.
 Interea lumen (posito nam scribimus illo)
 *Perstrepit, & nobis prospera signa dedit,

Ino Cadmi filia
 se post priuignâ
 Hellem in mare
 cū Palamone filio præcipitauit.
 Pulchre Neptur
 num inculat, &
 in amâtes sequat
 qui tot a morib;
 olim arserit. De
 Amymone Da=
 nai filia Naupli
 Palamedis pa=
 trem genuit Ne
 ptunus, sicut ex
 Tyro Salmonē
 filia Neleū Ne=
 storis patrem.
 Alcyone una ex
 Pleiadib. Atiā
 tis filia, sicut Ce
 leno.
 Iphimedian in
 telligit Circes
 & Alymonis fi
 liam Laodice
 Priami filia.

*aliâs turbine

Ex querimonia
 ad demonstra
 tionem redit.

*aliâs, Stre=
 puit seu, Ster=
 tuit

HERO

Ecce merum nutritrix fausto distillat in ignes,
Cras erimus plures, inquit, & ipsa bibit.

aliás, uectus Effice nos plures eucta per æquora lapsus,
O' penitus toto corde recepte mihi.

In tua castra redi socij desertor amoris,

aliás, uiduo Ponuntur medio cur mea membra toro?

Quid timeas, non est: auso Venus ipsa fauebit,
Sternet & æquoreas æquore nata uias.

Ingeniosa inuenire exemplis cor
roborata. Ire libet medias ipsi mihi sæpe per undas:
Sed solet hoc maribus tutius esse fretum.

Nam cur hoc uectis Phryxo, Phryxiq; sorore,
Sola dedit uastis fœmina nomen aquis?

Forfitan ad reditum metuis, ne robora desint,
Aut nequeas gemini ferre laboris onus.

Aut nos diuersi medium coëamus in æquor,
Obuiaq; in summis oscula demus aquis.

Atque ita quisque suas iterum redeamus ad urbem
Exiguam, sed plus, quàm nihil illud erit.

Vel pudor hic utinam, qui nos clam cogit amare,
Vel timidus famæ credere uellet amor.

Nam ut alibi
Oui. Non bene
cōueniūt, nec in
una sede moran
tur Maiestas &
amor.

Pagasus mons
Thesaliæ.
Medeam signifi
cat a Phasidæ
Cholcorū fluuii

Nunc male res iunctæ, calor, & reuerentia pugnant,
Quid sequar in dubio est: hæc decet, ille iuuat.

Vt semel intrauit Colchos Pagasæus Iason,
Impositam celeri Phasida puppe tulit.

Vt semel Idæus Lacedæmona uenit adulter,
Cum præda redijt protinus ille sua.

Tu quàm sæpe petis, quod amas, tam sæpe relinquis,
Et quoties graue sit puppibus ire, natas.

Sic tamen ô iuuenis tumidarum uictor aquarum,

Sic facito spernas, ut uereare fretum.

Arte laborate merguntur in æquore puppes:

Tu tua plus remis brachia posse putas?

Quod cupis, hoc nautæ metuunt, Leandre, natâre,

Exitus hic fractis puppibus esse solet.

Me miseram, cupio non persuadere, quod hortor,

Sisq; precor monitis fortior ipse meis.

Dummodo peruenias, excussaq; sæpe per undas

Inijcias humeris brachia lassa meis.

Sed mihi cæruleas quoties obuersor ad undas,

*Nescio quid pavidum frigore pectus habet.

Nec minus hesternæ confundor imagine noctis,

Quamuis est sacris illa piata meis.

Nanque sub aurora iam dormitante lucerna,

Tempore quo cerni somnia uera solent.

Stamina de digitis cecidere sopore remissis,

Colla q; puluino nostra ferenda dedi.

*Hac ego uentosas nantem delphina per undas

Cernere non dubia sum mihi uisa fide.

Quem postquam bibulus iniecit fluctus arenis,

Vnda simul miserum, uitaq; deseruit.

Quicquid id est timeo, nec tu mea somnia ride,

Nec nisi tranquillo brachia crede mari.

Si tibi non parcis, dilectæ parce puellæ,

Quæ nunquam, nisi te sospite, sospes erit.

Spes tamen est fractis uicinæ pacis in undis,

Tu placidas tuto pectore*finde uias.

Interea quoniam nanti freta peruia non sunt,

Leniat inuisas littera missa moras.

A maiori.

Submersi Leandri præfagium.

*aliâs, Nescio quod pavidum pectora frigus habent.

*aliâs Hic

Recte a Delphino præfagit quoniam homini æmicus est, teste Plinio.

*aliâs, scinde

ACONTIVS
IN XIX. EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Profectus ad sacra Dianæ Acontius, quæ in Delo Insula maris Ægæi omnium Cycladum clarissima ex frequenti utriusque conuentu celebrabantur, in amorem uisæ Cydippes puellæ nobilis excauit. Sed cum illam ob generis imparitatem non auderet in suum amorem sollicitare, nouam commentus fraudem in pulcherrimo pomo scripsi duos hœc uersus:

Iuro tibi sane per mystica sacra Dianæ,
Me tibi uenturam comitem, sponsamque futuram.

Atque illud ad pedes puellæ proiecit, quæ fraudis infecta cum imprudens legeret, uisa est se uxorem Acontio pacisci. Nā que ante deos in templo Deltæ Dianæ dicerentur, rata esse debere lex erat. Cum autem paulo post pater, huiusce rei inscius, illam alij desponderet, subita febre correpta est. Quare hac epistola Acontius conatur persuadere hunc morbum a Diana immisissum esse, eo quod non impleuerit, quæ dea præterite promiserit. Ne uero dubiter iterum decipi, ab ea exorditur parte, qua maxime hæsiare poterat. Adducit deinde eum in odiū cui desponsata fuerat, cum dicat omnē ægritudinē accidere illius causā.

ACONTIVS CYDIPPE.

Alii hæc duo prima carmina non habent.

A pacto epistolam legi suadet.

Periphrasis de pomo.

* alii, iurare

Accipe Cidippe despecti nomen Acontii,
Illius, in pomo qui tibi uerba dedit.

Pone metum, nihil hic iterum iurabis amanti,

Promissam satis est te semel esse mihi.

Perlege, discedat sic corpore languor ab isto,

Qui meus est ulla parte dolente dolor.

Quid pudor ora subit? nam (sicut in æde Dianæ)

Suspicio ingenuas erubuisse genas.

Coniugium, pactamque fidem, non crimina posco:

Debitus ut coniux, non ut adulter amo.

Verba licet repetas, quæ demptus ab arbore factus

Pertulit ad castas me iacente manus:

Inuenies illhic id te spondere quod opto,

Nil tibi cum uerbis excidit illa fides.

Id metui, diuæ diffusa est ira, dicebat

Te potius uirgo, quàm meminisse deam.

Nunc quoque idem timeo, sed idem tamen acrius illud

Assumpsit uires, auctaq; flamma mora est.

Quiq; fui nunquàm paruus, uel tempore longo,

Ex spe, quam dederas tu mihi, crescit amor.

Spem mihi tu dederas, meus hic tibi creditur ardor,

Non pates hoc factum teste negare Dea.

* Me tibi nupturam, foelix eat omen Aconti,

Iuro, quam colimus, numina magna Deæ.

Adfuit, & præsens ut erat, tua uerba notauit,

Et uisa est mota dicta tulisse coma,

Deceptum dicas nostra te fraude licebit,

Dum fraudis nostræ causa feratur amor.

Fraus mea quid petijt, nisi quòd tibi iungerer uni?

Id me, quod quereris, conciliare potest.

Non ego natura, nec sum tam callidus usu,

Solertem tu me (crede) puella facis.

Te mihi compositis (si quod tamen egimus) arte

Adstrinxit uerbis ingeniosus amor.

Dictatis ab eo feci sponsalia uerbis,

Consultoq; fui iuris amore uaser.

Sit fraus huic factò nomen, dicarq; dolosus,

Si tamen est, quod ames uelle tenere dolus.

Et iterum scribo, mittoq; rogantia uerba,

Altera fraus hæc est* quo'ue queraris, habes.

Si noceo, quòd amo, fateor sine fine nocebo.

Teq; petam; caueas tu licet, ipse petam.

Per gladios alij* placitas rapuere puellas,

*Hos duos
uersus alij nõ
habent.

Crimen a causa
quam in amore
transfert.

*aliàs, quodq;

*aliàs, rigidas
A maiori.

A C O N T I V S

Scripta mihi caute littera crimen erit?

Dij faciant, possim plures imponere nodos,

Vt tua sit nulla libera parte fides.

Metaphora ab
auriga.

Mille modi restant. clivo sudamus in uno,

Ardor inexpertum nil finit esse meus.

Sit dubium possis ne capi, captabere certe,

Exitus in dijs est, sed capiere tamen.

Vt partem effugias, non omnia retia falles,

Quæ tibi, quàm credis plura tetendit amor.

Si non proficient artes, uenimus ad arma,

Inq; tui cupido rapta ferere sinu.

Non sum, qui soleam Paridis reprehendere factum,

Nec quenquam qui uir, posset ut esse, fuit.

Nos quoque, sed taceo, mors huius pœna rapinæ

Vt sit erit, quàm te non habuisse, minor.

Si esses tu formosa minus, peterere modestè,

Audaces facie cogimur esse tua.

Tu facis hoc, oculiq; tui, quibus ignea cedunt

Sidera, qui flammæ causa fuere meæ.

Hoc faciunt flauæ crines, & eburnea ceruix,

Quæq; precor, uenient in mea colla manus.

Et decor & uultus sine rusticitate pudentes,

Et Thetidis quales uix reor esse pedes.

Cætera si possem laudare, beator essem:

Nec dubito totum quin tua pars sit opus.

Hac ego compulsus, non est mirabile forma,

Si pignus uolui uocis habere tuæ.

Denique dum captam tu te cogare fateri,

Insidijs esto capta puella meis.

Exemplo auda-
ciam cõmendat.
Occupatione uo-
luntatem uehe-
mentiore efficit.
Oculus, ut ait
Albertus Ma-
gnus, uerus est
cordis nuncius:
& in oculis ani-
mus, inhabitat,
suntq; in his ma-
xima amoris in-
dicia, iuxta illud
Propertianum:
Cynthia prima
suis miserum me
cepit ocellis. Ho-
merus argenteis
pedibus Theri-
dem cõmendat.
Statius uero ni-
uis.

*Alia's, tibi

par

uidiam

Inuidiam patiar, passo sua præmia dentur.

Cur suus à tanto crimine fructus abest?

Hesionem Telamon, Briseida cepit Achilles,

Vitraq; uictorem nempe secuta mirum.

Quamlibet accuses, & sis irata licebit,

Irata liceat dum mihi posse frui.

Idem qui faciamus, factam tenuabimus iram,

Sit modò placandæ copia parua tui.

Ante tuos flentem liceat consistere uultus,

Et liceat lacrymis addere uerba meis.

Vtq; solent famuli, cum uerbera sæua uerentur,

Tendere submissas sub tua crura manus.

Ignoras tua iura, uoca: cur arguor absens?

Iandudum dominæ more uenire iube.

Ipsa meos scindas licet imperiosa capillos,

Oraq; sint digitis liuida* nostra tuis,

Omnia perpetiar, tantum fortasse timebo,

Corpore ledetur ne manus ista meo.

Sed neq; compedibus, nec me compesce catenis,

Seruabor firmo uinctus amore tui.

Cum bene se, quantumq; uolet satiauerit ira,

Ipsa tibi dices, quàm patienter amat.

Ipsa tibi dices, cum uideris omnia ferre,

Tam bene qui seruit, seruiat iste mihi.

Cur reus infœlix absens agor? & mea cum sit

Optima non ullo causa tuente perit?

Hoc quod amor iussit, scriptum est iniuria nostra,

Quod de me solum nempe queraris, habes.

Non meruit falli mecum quoque Delia, si non

Exemplo factū
suum colorat.

Hesionem Laome-
dantis filia Te-
lamoni ab Her-
cule data est eo
quod primus
Pergama con-
scendisset.

*aliàs, facta

Quæ sunt in fer-
uo incommoda
includit.

A CONTI V S

Vis mihi promissum reddere, redde Deæ,

Affuit, & uidit, cum tu decepta rubebas,

Et uocem memori condidit aure tuam.

Omnia re careant, nihil est uiolentius illa,

Cum sua, quæ nolit, numina læsa uidet.

Testis erit Calydonis aper, nam scimus ut illo

Sit magis in natum sæua reperta parens.

Testis & Actæon, quondam fera creditus illis,

Ipse dedit leto cum quibus ante feras.

Quæq; superba parens saxo per corpus oborto,

Nunc quoque Mygdonia flebilis astat humo.

Hei mihi Cydippe, timeo tibi dicere uerum,

Ne uidear causa falsa mouere mea.

Dicendum tamen est, hoc est (mihi crede) quod ægra

Ipsa nubendi tempore sæpe iaces.

Consulit ipsa tibi, neu sis periura laborat:

Et saluam salua te cupit esse fide.

Inde sit, ut quoties existere perfida tentas.

Peccatum toties corrigat illa tuum.

Parce mouere feros animosæ uirginis arcus,

Mittis adhuc fieri, si patiare, potest.

Parce precor teneros corrumpere febris artus,

Seruentur facies ista fruenda mihi.

Ser uentur uulnus ad nostra incendia nati:

Quiq; subest niueo lenis in ore rubor.

Hostibus, & si quis ne fias nostra, repugnat.

Sicq; sit, ut inualida te solet esse mihi:

Torqueor ex equo uel te rubente, uel ægra.

Dicere nec possum quid minus esse uelim.

Diane fram exē
pijs ostendit.

Inscius Actæon
uidit sine ueste
Dianam, Præda
suis canibus nō
minus ille fuit.
Niobe Tantali
et Tagetes Pleia
dos filia ex Am
phione marito
septem filios to-
tidemq; filias ac
cepit quibus ab
Apolline interse-
cūis eo quod Dia-
nam spreuisset,
Niobe in saxum
iuxta Sipillum
Mygdoniæ mō-
tem uersa est, ex
quopetā nūc ma-
nant lacrymæ.

Maceror interdum, quod sum tibi causa doloris,

Teq; mea lædi calliditate puto.

Inq; caput nostrum dominae periuria quæso

Eueniant, pœna tute sit illa mea.

Ne tamen ignorem, quid agas, ad limina crebrò

Anxius huc illhuc dissimulanter eo.

Subsequor ancillam furtim, famulumq; requirens:

Profuerint somni quid tibi, quid'ue cini.

Me miserum, quod non medicorum iussa ministro,

Adstringoq; manus, insideoq; toro.

Et rursus miserum, quod me procul inde remouit:

Quem minime uellem, forsitan alter adest.

Ille manus istas adstringit, & asidet agræ,

Inuisus superis, cum superisq; mihi.

Dumq; suo tentat salientem pollice uenam,

Candida per causam brachia sæpe tenet.

Contrectatq; sinus, & forsitan oscula iungit,

Officio merces plenior ista suo est.

Quis tibi permisit nostras decerpere messes?

Ad spes alterius quis tibi fecit iter?

Iste sinus meus est, mea turpiter oscula sumis,

A' mihi promisso corpore tolle manus.

Improbe tolle manus: quam tangis nostra futura est:

Postmodo, si facies istud, adulter eris.

Elige de uacuis, quam non sibi uendicet alter:

Si nescis, dominum res habet ista suum.

Nec mihi credideris, recitetur formula pacti,

Nec falsam dicas esse, *face ipsa legat.

Alterius thalamo tibi nos; tibi dicimus, exi:

Illum suspicatur
cui Cydippe
erat nuptura.

Metaphora cū
apostrophe ad
aduersarium.

Stomachosa re
petitio.

* fac

A C O N T I V S

Quid facis? hinc exi, non uacat iste torus.

Ad obiectū re-
sponſio,

Nam quod habet & tu humani uerba altera pacti,

Non erit iccirco par tua causa mee.

Hæc mihi se pepigit, pater hanc tibi primus ab illa,

Sed propior certe, quàm pater, ipsa sibi est.

Promisit pater hanc, hæc adiurauit amanti:

Ille homines hæc est, testificata deam.

Hic metuit mendax, sed & hæc periura uocariẽ

Num dubitas hic sit maior, an ille metus?

Denique ut amborum conferre pericula possis,

Respice ad euentus, hæc cubat, ille ualet.

Nos quoque diſsimili certamina mente subimus,

Nec spes par nobis, nec timor æquus adest.

Tu petis ex tuto, grauior mihi morte repulsa est.

Idq; ego iam, quod tu forsã ambis amo.

Si tibi iustitiæ, si recti cura fuisset,

Credere debueras ignibus ipse meis.

Nunc quoniam ferus hic pro causa pugnat iniqua,

Ad quid Cydippe littera nostra redi?

In odium uertit
aduersarium.

Hic facit ut iaceas, & sis suspecta Dianæ,

Hunc, tu, si sapias, lumen adire uetes.

Hoc faciente subis tam seua pericula uitæ,

Atque utinam pro te, qui mouet illa, cadat.

Quem si repuleris, nec quem dea damnat, amaris,

Et tu continuo, certè ego saluus ero.

Siste metum uirgo, stabili potiere salute.

Fac modò polliciti conscia templa colas.

Catholica sen-
tentia,

Non boue mactato cœlestia numina gaudent:

Sed, quæ præstanda est, & sine teste, fide.

Vt ualeant alie, ferrum patiuntur & ignes:

Fert alijs tristem succus amarus opem.

Nil opus est istis, tantum periura uita,

Tæq; simul serua, meq; datamq; fidem,

Præteritæ ueniam dabit ignorantia culpæ,

Exciderant animo fœdera * lecta tuo.

Admonita es modò uoce mea, modò casibus istis,

Quos quoties tentas fallere, ferre soles:

His quoque uitatis: in partu nempe rogabis

Vt tibi luciferas afferat illa manus.

Audiet hæc repetens, quæ sunt audita, requiret

Ipsa tibi de quo coniuge partus eat.

Promittes uotum, scit te promittere falsò:

Iurabis, scit te fallere posse deos.

Non agitur de me, cura maiore laboro,

Anxia sunt uitæ pectora nostra tuæ:

Cur modò te dubij pauidum flauere parentes,

Ignarus culpæ quos facis esse tuæ?

Et cur ignorant? matri licet omnia narres,

Nil tua Cydippe facta ruboris habent.

Ordine fac referas, ut sis mihi cognita primum,

Sacra pharetratæ dum facis ipsa deæ.

Vt te conspecta, subito, si fortè notasti.

Restiterim fixis in tua membra genis.

Et te dum nimium miror, nota certa furoris,

Deciderint humero pallida lapsa meo.

Postmodo, nescio quâ, uenisse uolubile malum.

Verba ferens doctis infidiosa notis.

Quod quia sit lectum sancta præsentè Diana,

A maior.

*nostra

Diana Lucina
nūcupatur quod
parturientibus
præest, ut ait
Varro.
Trācat obiecta

Rem aperit

ACONTIVS CYDIPPE.

Esse tuam uinctam, numine teste, fidem.

Ne tamen ignoret scripti sententia quæ sit,

Lectæ tibi quondam nunc quoque uerba refer.

Nube precor dicet, cui te bona numina iungunt.

Quem fore iurasti, sit gener ille mihi.

Quisquis is est, placeat, quoniam placeat antè Dianæ,

Talis erit mater, si modo mater erit.

Si tamen & querat, quis sim qualisq;, uideto:

Inueniet nobis consuluisse deam.

Insula Corycijs quondam celeberrima Nymphis,

Cingitur Aegeo nomine Cæa mari.

Illa mihi patria est, nec si generosa probaris

Nomina, despectis arguor ortus auis.

Sunt & opes nobis, sunt & sine crimine mores,

Amplius utq; nihil, me tibi iungit amor.

Appeteres talem uel non iurata maritum,

Iurata uel non talis habendus erat.

Hæc tibi me in somnis iaculatrix scribere Phœbe:

Hæc tibi me uigilans scribere iussit Amor.

E' quibus, alterius mihi iam nocuere sagittæ:

Alterius noceant ne tibi tela, caue.

Iuncta salus nostra est miserere meiq;, tuiq;.

Quid dubitas unam ferre duobus opem?

Quid si contigerit, cum iam data signa sonabunt,

Tinctaq; uotuo sanguine Delos erit.

Aurea ponetur mali fœlicis imago.

Clausaq; uersiculis scripta duobus erit,

Effigie pomi testatur Acontius huius,

Quæ fuerint in eo scripta, fuisse rata.

Corycium nym-
pharum antrum
in Parnaso.
Cæa insula inter
Cyclades i mari
Ægeo, a Cæo
Titani filio.

Dianæ & Cupi-
dinis monitu e-
pistolæ dat aucto-
ritatem.

Tubarum soni-
tu conuocaban-
tur ad sacra Dia-
næ.

Longior infirmum ne lasset epistola corpus,
Clausaq; consueto fit tibi sine,uale.

IN XX. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Cum exceperit Cydippe hanc sibi febrem Diane indigna-
ne contigisse, in Acontij uora contra paternam uoluntate con-
descendere maluit, quam diutius torqueri. In primis respondet
se non ausam fuisse epistolam suam clara uoce exprimere ne ut
in pomio iterum iuraret. Deinde narrando qualiter insidiosum
illud pomum acceperit, in ipsum Acontium inuehitur. Verum
illud non dixi silentio praterendum, in hac epistola addidisse
aliquem quicquid sequitur post illum uersiculum. Quos uereor
paucos, ne uelit esse mihi. Quod non solum uidetur adulterium,
imo tota epistola, cum nusquam constet, ut iam diximus, Ouidium
neque Sabinum scripsisse epistolas Leandri, Herus, Acontij
Cydippes. Quas si Ouidius composuisset, ne suo labore priuate
fur, certe meminisset, sicut de reliquis. Si de Sabino contendas,
uideas quæsto si bene cum Sabinii stylo conueniant.

CYDIPPE ACONTIO.

Pertinui, scriptumq; tuum sine murmure legi,

Iuraret ne quos inscia lingua Deos.

Et puto captasses iterum, nisi ut ipse fateris,

Promissam scires me satis esse semel.

Ne lectura fui, sed si tibi dura fuisset,

Aucta foret seuæ forsitan ira Deæ.

Omnia cum faciam, cum dem pia tura Dianæ,

Illatamen iusta plus tibi parte fauet.

Vtq; cupis credi, memori te uindicat ira,

Talis in Hippolyto uix fuit illa suo.

At melius uirgo fauisset uirginis annis,

Quos uereor paucos ne uelit esse mihi.

Languor enim causis non apparentibus hæret,

Adiuor & nulla fessa medentis ope.

Quam tibi nunc gracilem uix hæc rescribere, quamq;

Pallida uix cubito membra lauare putas?

Æsculapius Dia-
næ precib' Hip-
polyti ab equis
laceratum ad ui-
tam reduxit.

Mouet pietatē,

CYDIPPE

Nunc timor accidit, nequis nisi conscia nutrix

Colloquij nobis sentiat esse uices.

Ante fores sedet hæc, quid agam rogantibus inter,

Vt possim tutò scribere, dormit, ait.

Mox ubi secreti longè causa optima somnus

Credibilis tarda desinit esse mora.

Nutricis astutiã
exprimit.

Excreare ē qua
dã ui. expuere.

Iamq; uenire uidet, quos non admittere durum est,

Excreat, & ficta dat mihi signa nota.

Sicut erant properans uerba imperfecta relinquo,

Et tergitur trepido littera cauta sinu.

Inde meos digitos iterum repetita fatigat:

Quantus sit nobis, aspicias ipse, labor.

Quæ peream, si dignus eras, ut uera loquamur,

Sed melior iusto, quamq; mereris, ero.

Ergo te propter toties incerta salutis

Commentis pœnas doq; dedi; tuis?

Hæc nobis firmæ te laudatore superbæ

Contingit merces, & placuisse nocet.

Si tibi deformis (quod mallet) uisa fuisset,

Culpatum nulla corpus egeret ope.

Nunc laudata gemo, nunc me certamine uestro

Proditis, & proprio uulneror ipsa bono.

Dum neque tu cedis, nec se putat ille secundum,

Tu uotis obstas illius, ille tuis.

Ipsa uelut nauis iactor, quam certus in altum

Propellit Boreas, æstus, & nuda refert.

Cumq; dies claris optata parentibus instat,

Immodicus pariter corporis ardor inest.

Et mihi coniugij tempus crudelis ad ipsum.

Aduersariũ cum
A contio cõfert.
Comparatio.

Persephone nostras pulsat acerba fores.
 Iam pudet & timeo, quamuis mihi conscia non sim,
 Offensos uidear ne meruisse Deos.
 Accidere hoc aliquis casu contendit, & alter
 Acceptum superis hunc negat esse uirum.
 Ne'ue mihi credas in te quoque dicere famam,
 Facta ueneficijs pars putat ista meis.
 Causa latet, mala nostra patent: uos pace mouetis
 Aspera summota praelia, plector ego.
 Dicam nunc, solitoq; tibi ne despice more:
 Quid facies odio, sic ubi amore uoces?
 Si lædis quod amas, hostem sapienter amabis,
 Me precor ut serues, perdere uelle uelis.
 Aut tibi iam nulla est sperata cura puellæ,
 Quam ferus indigna labe perire sinis:
 Aut Dea si frustra pro me tibi sæua rogatur,
 Quid mihi te iactas? gratia nulla tua est.
 Elige quid fingas, non uis pacare Dianam,
 Immemor es nostri, non potes illa tui est,
 Vel nunquam mallem, uel non mihi tempore in illo,
 Esset in Aegæis cogita Delos aquis;
 Tunc mea difficili deducta est æquore nauis,
 Et fuit ad cœptas hora sinistra uias.
 Quo pede processis? quo me pede limine moui,
 Picta meæ tetigit quo pede texta ratis?
 Bis tamen aduerso redierunt carbasa uento:
 Mentior ah demens ille secundus erat.
 Ille secundus erat, qui me referebat euntem,
 Quiq; param foelix impediēbat iter.

Persephone,
Proserpina.

Diuersas homi-
num sententias
affert de morbi
causa.

A tempore pa-
thos.

More amatum
mentem uariat.

CYDIPPE

Atque utinam constans contra mea uela fuisset,

Sed stultum est uenti de leuitate queri.

Mota loci fama properabam uisere Delon,

Et facere ignaua puppe uidebar iter.

Quam sæpe, ut tardis feci conuicia remis:

Quæstaq; sum uento lintea parca dare.

Et iam transferam Myconem, iam Tenon, & Andron,

Inq; meis oculis candida Delos erat.

Quam procul ut uidi, quid me fugis insula, dixi:

Laberis in magno nunquid, ut ante, maris?

Institeram terræ, cum iam propè luce peracta

Demere purpureis Sol iuga uellet equis.

Quos idem solitos postquam reuocauit ad ortus,

Comuntur nostræ matre iubente comæ.

Ipsa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum,

Et uestes humeris induit ipsa meis.

Protinus, egressæ superis quibus insula sacra est,

Flaua salutatis tura, merumq; damus.

Dumq; parens aras uotiuo sanguine tingit,

Festaq; fumosis ingerit exta focis.

Sedula me nutrix alias quoque ducit in aedes,

Erramusq; uago per loca sacra pede.

Et modò porticibus spatior, modò munera regum,

Miror, & in cunctis stantia signa locis.

Miror & innumeris structam de cornibus aram,

Et de qua pariens arbore nixa Dea est.

Et quæ præterea (neque enim memini ue, libet ue,

Quicquid tibi uidi dicere) Delos habet.

Forfitan hæc spectans à te spectabor Acontis,

Mycone insula una ex Cycladibus, sicut Tenos quæ ab Aristotele propter aquarum abundantiam Hydrua appellatur.

Andros insula Samo propinqua, quæ Asiae adiacet ex opposito ad Bosphorum.

Diane templi apparatus. Aram Dianæ intelligit uenationis Deæ cuius in dicia erant cornua ferarum.

Quæ sit arbore de qua Dea pariens est nixa, aperte declarat Ouid. vj.

Visaq; simplicitas est mea posse capi:
 In templum redeo gradibus sublime Dianæ,
 Tutior hoc ecquis debuit esse locus?
 Mittitur ante pedes malum cum cārmine tali,
 Hei mihi iuravi nunc quoque penè tibi.
 Sustulit hoc nutrix, mirataq; perlege dixit:
 Insidias legi magne poeta tuas.
 Nomine coniugij dicto, confusa pudore,
 Sensi me totis erubuisse genis.
 Luminaq; in gremio ueluti defixa tenebam,
 Lumina propositi facta ministra tui.
 Improbe quid gaudes? aut quæ tibi gloria parta est,
 Quid ue uir elusa uirgine laudis habes?
 Non ego constiteram sumpta peltata secure,
 Qualis in Iliaco Penthesilea solo.
 Nullus Amazonio celatus balteus auro,
 Sicut ab Hippolyto præda relata tibi est.
 Verba quid exultas, tua si mihi uerba dederunt?
 Sumq; parum prudens capta puella dolis?
 Cydippen pomum, pomum Schæneida cepit:
 Tu nunc Hippomenes scilicet alter eris.
 At fuerat melius si te puer iste tenebat,
 Quem tu nescio, quas dicis habere faces.
 More boni solito spem non corrumpere fraude,
 Exoranda tibi, non capienda fui.
 Cur me cum peteres, ea non profitenda putabas?
 Propter quæ nobis ipse petendus eras?
 Cogere cur potius quàm persuadere uolebas,
 Si poteram audita conditione capi?

Meta, his uerfi
 bus: Illic incū
 bens cum Palla
 dis arbore pal
 mæ, Edidit inui
 ra geminos La
 tona nouerca.
 Arborem itaq;
 palmæ, & oliuæ
 dicit sub quibus
 Latona Dianā
 & Apollinem
 peperit.

Amazones pel
 tis, id est, breuib;
 scutis in modum
 lunæ iam mediè
 utebantur.
 Securis quasi se
 mi quiris, ut in
 quit Seruius: est
 autem instrumē
 tum ad ligna te
 canda, cuius, in
 uentrix fuit
 Pēthesilea Ama
 zon: unde &
 Amazones secu
 rigere dicuntur.
 Hippomenes
 Atalātam Schæ
 nei filium curtu
 superauit.

CYDIPPE

Quid tibi nunc prodest iurandi formula iuris?

Linguaq; presentem testificata deam?

Quæ iurat mens est nil coniurauimus illa,

Illa fidem dictis addere sola potest.

Honeste suadet. Consilium prudensq; animi sententia iurat,

Et nisi iudicij uincula nulla ualent.

Si tibi coniugium uolui promittere nostrum,

Exige polliciti debita iura tori.

Sed si nil dedimus, præter sine pectore uocem,

Verba: suis frustra uiribus orba tenes.

Non ego iurauit: legi iurantia uerba:

Vir mihi non isto more legendus eras.

Decipe sic alios, succedat epistola pomo,

Si ualet hoc, magnas diuitis aufer opes.

Callide arguit, Fac iurent reges sua se tibi regna duros,

Sitq; tuum toto quicquid in orbe placet.

Maiores hac ipsa multo (mihi crede) Diana,

Si tua tam præsens litera numen habet.

Cum tamen hæc dixi, cum me tibi firma negaui.

Cum bene promissi causa peracta mei est.

Confiteor timeo sæuæ Latoidos iram,

Et corpus lædi suspicor inde meum.

Nam quare quoties socialia sacra parantur,

Nupturæ toties languida membra cadunt?

Ter mihi iam ueniens positas Hymenæus ad aures

Fugit, & è thalami limine terga dedit.

Vixq; manu pigra toties infusa resurgunt

Lumina, uix moto corripit igne faces.

Sæpe coronatis stillant unguenta capillis,

Et trahitur multo splendida palla croco.
 Cum tetigit limen, lacrymas mortisq; timorem
 Cernit, & à cultu multa remota suo.
 Projicit ipse suas deducta fronte coronas.
 Spiffaq; de nitidis tergit amoma comis.
 Et pudet in trifti letum confurgere turba,
 Quiq; erat in palla transit in ora rubor.
 At mihi uæ miseræ torrentur febribus artus,
 Et grauius iusto pallia pondus habent.
 Noftraq; plorantes uideo super ora parentes,
 Et face pro thalami fax mihi mortis adest.
 Parce laboranti picta dea leta pharetra,
 Daq; falutiferam iam mihi fratris opem.
 Turpe tibi est illum caufas depellere leti,
 Te contrà titulum mortis habere meæ.
 Nunquid in umbrofo cum uelles fonte lauari,
 Imprudens uultus ad tua labra tuli?
 Præterij ne tuas de tot cœleftibus aras?
 Atque tua est nofta fpretâ parente parens?
 Nil ego peccaui, nifi quòd periuria legi,
 Inq; parum faufto carmine docta fui.
 Tu quoque pro nobis, fi non mentiris amorem.
 Thura feras, profint, quæ nocuere, manus.
 Cur, quæ succenfet, quod adhuc tibi pacta puella
 Non tua fit, fieri ne tua poftit, agit?
 Omnia de uiua tibi funt fperanda, quid aufert
 Sæua mihi uitam, fpem tibi diua mei:
 Nec tu credideris illam cui deftinor uxor,
 Aegra fuperpofta membra fouere manu.

Ad Dianam a
poftrophat.

CYDIPPE

Aſidet ille quidem, quantum permittitur ipſi,
 Sed meminit noſtrum uirginis eſſe torum.
 Et quoque neſcio quid de me ſenſiſſe uidetur.
 Nam lacrymæ cauſa ſæpe latente cadunt.
 Et minus audacter blanditur, & oſcula rara
 Accipit, & timido me uocat ore ſuam.
 Nec miror ſenſiſſe notis cum prodar apertis
 In leuum uerſor, cum uenit ille latus.
 Nec loquar, & tecto ſimulatur lumine ſomnus,
 Captantem tactus eijciôq; manum.
 Ingemit, & tacito ſuſpirat pectore, meq;
 Offenſam, quamuis non mereatur, habet.
 Si mihi, quòd gaudes, & te iuuat iſta uoluptas,
 Si mihi, quod ſenſus ſum tibi faſſa meo:
 Si mi lingua foret, tu noſtra iuſtius ira,
 Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
 Scribis ut inualidum liceat tibi uſſere corpus,
 Et procul à nobis, & tamen inde nocet.
 Mirabar quare tibi nomen Acontius eſſet,
 Quod faciat longè uulnus, acumen habes.
 Certe ego conualui nondum de uulnere tali,
 Vt iaculo ſcriptis eminus iſta tuis.
 Quid tamen huc uenias? ſanè miſerabile corpus,
 Ingenij uideas bina trophæa tui.
 Concidimus macie, color eſt ſine ſanguine, qualem
 In pomo reſero mente fuſſe tuo.
 Candida nec miſto ſublucent ora rubore,
 Forma noui talis marmoris eſſe ſolet.
 Argenti color eſt inter conuiuia talis,

Acontium ſibi
 conciliat.

Auget commiſe
 rationem.

Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ,
 Si me nunc uideas, uisam prius esse negabis,
 Arte nec est dices, ista petenda mea.
 Promissiq; fidem, ne sim tibi uincta remittes,
 Et cupies illud non meminisse Deam.
 Forsitan & facies iurem ut contraria rursus,
 Quæq; legam mittes altera uerba mihi.
 Sed tamen aspiceres uellem, prout ipse rogabas,
 Et discas sponsæ languida membra tuæ.
 Durius & fero cum sit tibi pectus Acontii
 Tu ueniam nostris uocibus ipse petas.
 Ne tamen ignores, ope qua reualescere possim,
 Queritur à Delphis fata canente Deo.
 Et quoque nescio quantum nunc uaga fama susurrat,
 Neglectam queritur testis habere fidem.
 Hoc Deus & uates, hoc & mea carmina dicunt,
 At desunt uoto carmina nulla tuo.
 Vnde tibi fauor hic? nisi quòd noua forte reperta est,
 Quæ capiat magnos littera lecta Deos?
 Teq; tenente Deos nomen sequor ipsa Deorum,
 Doq; libens uictas in tua uota manus.
 Fassaq; sum matri deceptæ fœdera linguæ,
 Lumina fixa tenet plena pudoris humo.
 Cætera cura tua est, plus, hoc quoque uirgine factum,
 Non timuit tecum quòd mea charta loqui.
 Iam satis inualidos calamo lassauimus artus,
 Et manus officium longius ægra negat.
 Quid, nisi quòd cupio me iam coniungere tecum,
 Restat ut adscribat littera nostræ uale.

Delphi tam pro
 oppide, quã pro
 oppidanis sumi-
 tur in Parnasi ra
 dicibus.

In Acontii sen-
 tentiã accedit.

IN OVIDIANAM SAPHO,

ARGVMENTVM.

Tradunt Suidas et Ælianus Græci scriptores, duas hoc nomine Sappho existisse: quarum altera Brexia poetria percelebris, quæ Alcei & Pittacij atque Tarquinij Prisci tempore claruit, quæ etiã plectrũ prima adinuenit. Huic nonnulli carmẽ Lyricum tribuunt. Altera Myrtina longe iunior, quæ psalteria, & meretrix fuit. Scripsit inulta, & præclara apud Græcos poemata, adeo ut decima musa dicta sit. Quare autem in Phaonis amorẽ inciderit, Plinius herbæ tribuit lib. xxiiij. Sed Baprista Egnatius, uir nostræ tempestatis linguæ Græcæ atq; Latine studiosissimus, hanc fabulam ab eodem e Græco in Latinũ nuper traductam recitat. Ælianus omnimodẽ historiẽ libro xii. describit pulcherrimum mortalium omnium Phaonem a Venere olim lasciuis occultatam: esse uero & alios aliter qui ferunt perierint, fuisse Phaonem ex eorũ hominum genere, qui traiciendis ultro, citroq; uiatoribus nauigiolis impensiorẽ dantes operam, uictum sibi diurnũ querirarent, accessisse tandẽ & Venere, quæ, se ut in alteram transportaret ripam nulla interim permissa stipe, rogaret. Quod cũ ille libẽtius effecisset, nescius quã transueheret Deam esse: tum uero a Venere longe pretiosius accepisse munus: quã si uel amplissimũ manu pretium exegisset. Alabastrum nanque cum accepisset unguine quodam plenum quo semel perunctus, formosissimus repente mortaliũ cunctiorũ apparuit, mulieres omnes Lesbias in eius exarstisse Cupidinem præ cæteris uero impatientissimẽ atq; ardentissimẽ a Sappho adamari. hæc ille. Cum uero Phaon in Sicilia fortẽ discessisset, Sappho amoris ignibus incensa & plane ardẽs: se ab illo spernitimens, statuit etiã capitis periculo furorẽ lenire: demisso in mare corpore ex Leucate Epiri promontorio. Sed ante quã illuc accederet: per inconstantiam muliebrem tentans quod desperauerat hac epistola eum aduocare studet: faciens absenti inuidiam suę conditionis, & calamitatis: quã omnibus incõmodis miserabilem offendit. Deniq; omnes misericordię angulos excurrit, nec aliã quã moueat: permittit. Nulla autẽ in epistola mitiores ac lasciuiores amoris affectus: quã in ista expressit Ouidius: eo quod supra muliebrem conditionẽ in amore arserit Sappho: cum nõ modo uirum perditẽ amauerit: sed aliarũ quoq; mulierũ tribus fuerit: id est: insultado illas fricaret. Vnde ab Horatio mascula Sappho uocata est. Multi tamẽ putant hanc esse Sappho: quã diuinus Plato sapientẽ uocat. De ea autẽ sic cecinit Antipater Sidonius:

Dulcia Mnemofyne demirans carmina Sapphus:

Quæ fuit decima Pteris unde foret.

Aufonius:

Lesbia Pteris Sappho soror addita musis: &c.

Papia

SAPHO PHAONI.

89

Papinius.
Steficorusq; ferox, saltusq; ingressa uiriles.
Non formidata temeraria Leucate Sappho,
Horatius,

Viuntq; commisi calores,
Æoliz fidibus puellæ.

SAPHO PHAONI.

NUnquid ubi aspecta est studiosæ litera dextræ,
Protinus est oculis cognita nostra tuis?

Ironice interrogat.

An, nisi legisses auctoris nomina Saphus,

Hoc breue nescires unde mouetur opus?

Forfitan & quare mea sint alterna requiris

Carmina, cum Lyricis sim magis apta modis.

Flendus amor meus est, Elegeia flebile carmen,

Non facit ad lacrymas barbitos ulla meas.

Vror, ut indomitis ignem exercentibus Euris,

Fertilis accensis mesibus ardet ager,

Arua Phaon celebrat diuersa Typhoidos Aetnæ,

Me calor Aetneo non minor igne tenet.

Nec mihi dispositis iungam quæ carmina neruis

Proueniunt, uacuae carmina mentis opus.

Nec mihi Pierides subeunt, Dryades' ue puellæ,

Nec me Lesbiadum cætera turba iuuat.

Vilis Amythone, uilis mihi candida Cydno,

Non oculis grata est Atthis, ut ante, meis.

Atq; aliæ centum* quas hic sine crimine amaui

Improbe, multarum quod fuit, unus habes.

Est in te facies, sunt apti lusibus anni:

O facies oculis infidiosa meis.

Sume fidem & pharetram, fies manifestus Apollo:

Accedant capiti cornua, Bacchus eris.

*Elegia alibi
duas primas p-
ducit.
Barbitos ulla,
id est, ullum car-
men lyricum.
Subactus Ty-
phoeus gigas Ti-
rani & Terræ fi-
lius a Ioue icus
est.*

*His puellis ad I-
bidinem ufa sit
Sappho.*

**alias, quas
non sine cri-
mine*

m

S A P P H O

Patronymicum
a patria.

Et Phœbus Daphnen, & Gnosida Bacchus amavit:
Nec norat Lyricos illa uel illa modos.

At mihi Pegafides blandissima carmina dictant:
Iam canitur toto nomen in orbe meum.

Alcæus poeta Iy-
ric' Mitilengus.

Nec plus Alcæus consors patriæq; lyræq;
Laudis habet, quamuis grandius ille sonet.

Si mihi difficilis formam natura negauit,
Ingenio formæ damna rependo meæ.

Nec me despicias, si sum tibi corpore parua,
Mensuramq; breuis nominis ipsa fero.

Nā biffylabum
est Sappho.

Andromade Ce-
phei Æthiopum
regis filia, amata
a Perseo.

Turtures & pfit
taci, pauones &
columbæ, meru-
læ & turdi aues
amicæ inter se,
ut ait Plinius.

Candida si non sum, placuit Cepheia perseo
Andromade patriæ fusca colore sua.

Et uarijs albæ iunguntur sæpe columbæ,
Et niger à uiridi turtur amatur aue.

Si, nisi quæ facie poterit digna uideri,
Nulla futura tua est, nulla futura tua est.

Ad me cum legeres, etiam formosa uidebar:
Vnam iurabas, usque decere loqui.

Cantabam, memini (meminerunt omnia amantes)
Oscula cantanti tu mihi rapta dabas.

Hæc quoque laudabas, omniq; à parte placebam,
Sed tunc precipuè, cum fit amoris opus.

Tunc te plus solito lasciuia nostra iuuabat,
Crebrâq; mobilitas, aptâq; uerba ioco.

Et quòd, ubi amborum fuerat confusa uoluptas,
Plurimus in lasso corpore languor erat.

Nunc tibi Sicelides ueniunt noua, præda puellæ:
Quid mihi cum Lesbo? Sicelis esse uolo.

O' uos erronem tellure remittite nostrum

Nisides matres, Sicelidesq; nurus.

Nec uos decipiant blandæ mendaciæ linguæ:

Quæ dicit uobis, dixerat antè mihi.

Tu quoque, quæ immites celebras Erycina Sicanos,

Nam tua sum, uati consule diua tuæ.

An grauis inceptum peragit fortuna tenorem?

Et manet in cursu semper acerba suo?

Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis

Ante diem lacrymas ossa bibère meas.

Arsit inops frater uictus meretricis amore,

Mistaq; cum turpi damna pudore tulit.

Factus inops, agili peragit freta cærulea remo,

Quosq; male amisit, nunc male querit opes.

Me quoque: quòd monui bene multa fideliter, odit

Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.

Et tanquam desinit quæ me sine fine fatigent,

Accumulat curas filia parua meas.

Vltima tu nostris accedis causa querelis,

Non agitur uento nostra carina suo.

Ecce iacent collo sparsi sine lege capilli,

Nec premit articulos lucida gemma meos.

Veste tegor uili, nullum est in crinibus aurum:

Non Arabo noster rore capillus olet.

Cui colar infelix? aut cui placuisse laborem?

Ille mei cultus unicus auctor abest.

Molle meum leuibus cor est uiolabile telis,

Et semper causa est cur ego semper amem.

Sive ita nascenti legem dixere sorores,

Et data sunt uitæ fila seuera meæ.

Nisira regio mō-
rana iuxta Aet-
nam.

Erycina Venus
ab Eryce mōte
Siciliæ, ubi præ-
clarum templū
habebat.

Fratrem Cora-
zem intelligit, q̄
Rhodopē Thra-
ciæ meretricis n
Æsopi conferuā
maxima pecu-
nia redemit.

Clæis filia.

Myrrhā Arabi-
cam significat,
cuius stacis, id est,
gutta myrrhæ:
ad crines unguē-
dos erat potissi-
ma.

S A P H O

Hoc est, siue for
inamus mores
studijs in qbus
mersamur.

Apostrophat ad
Auroram,

Ebur Veneri, si
cur argentū Lu
næ dedicatū est,

* Admoneat
quod tu mu=
nus

Appositio,

Siue abeunt studia in mores, artesq; magistras,
Ingenium nobis molle Thaleia dedit.

Quid mirum, si me primæ lanuginis ætas
Abstulit, atque anni quos uir amare potest?

Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora timebam:
Et faceres, sed te prima rapina tenet.

Hunc si conspiciat, quæ conspicit omnia Phoebe,
Iussus erit somnos continuare Phaon.

Hunc Venus in cœlum curru uexisset eburno,
Sed uidet & Marti posse placere suo.

O nec adhuc iuuenis, nec iam puer, utilis ætas.
O decus, atque æui gloria magna tui.

Huc ades, inq; sinus formose relabere nostros,
Non ut ames ero, sed te ut amare finas.

Scribimus, & lacrymis oculi rorantur obortis:
Aspice quàm sit in hoc multa littura loco.

Si tam certus eras hinc ire, modestius isses,
Et modò dixisses, Lesbi puella uale.

Non tecum lacrymas, non oscula summa tulisti,
Denique non timui quod dolitura fui.

Nil de te mecum est, nisi tantum iniuria: nec te
* Admonui, quod tu pignus amantis habes.

Non mandata dedi, neq; enim mandata dedissem
Vlla, nisi ut nolles immemor esse mei.

Per tibi qui nunquam longe discedit amorem,
Perq; nouem iuro numina nostra deas:

Quum mihi nescio quis, fugiunt tua gaudia, dixit,
Nec me flere diu, nec potuisse loqui.

Et lacrymæ deerant oculis, & lingua palato,

Adstrictum gelido frigore pectus erat.
 Postquam se dolor imminuit, mea pectora planxi,
 Nec puduit ruptis exululare comis.
 Non aliter quam si pati pia mater adempti
 Portet ad extractos corpus inane rogos.
 Gaudet, & è nostro crescit mœrore Charaxus
 Frater, & ante oculos itq; , reditq; meos.
 Utq; pudenda mei uideatur causa doloris,
 Quid dolet hæc? certe filia uiuit, ait.
 Non ueniunt in idem pudor atque amor: omne uidebat
 Vulgus, eram lacero pectus aperta sinu.
 Tu mihi cura Phaon, te somnia nostra reducant,
 Somnia formoso candidiora die.
 Illic te inuenio, quanquam regionibus absis,
 Sed non longa satis gaudia somnus habet.
 Sæpe tuos nostra ceruice onerare lacertos,
 Sæpe tuæ uideor supposuisse meos.
 Oscula cognosco, quæ tu committere linguæ
 Aptaq; consueras accipere, apta dare.
 Blandior interdum, uerisq; simillima uerba
 Eloquor, & uigilant sensibus ora meis.
 Ulterius pudet hic narrare, sed omnia fiunt,
 Et iuuat, & sine te non licet esse mihi.
 At quum se Titan ostendit, & omnia secum,
 Tam citò me somnos destituisse queror.
 Antra nemusq; peto, tanquam nemus antraq; profinit:
 Conscia delicijs illa fuere meis.
 Illic mentis inops, ut quam furialis Erichtho
 Impulit, in collo crine iacente feror.

Similitudine de
 Iorem anget,
 *scifis

Sinecdoche.

Pathos a loco.

S A P P H O

Tophus lapis a
sper qui faciliter
in arenam resol
uitur.

*aliás, multis
presit opaca
comis.

A mutatione for
tunæ misericor=
diam excitat.

Alludit ad fabu
lam Progenes.
Daulias oppidū
Phocidīs cui p=
fuit Tereus rex
Thraciæ & Pro
genes maritus.
Hic Daulias a=
Ies, idest Progne
Lotos Neptunt
filia Priapum fu
gens in arborē
sui nominis uer=
sa est, cuius fru=
ctus aduenis in=
cutit patriæ ob
liuionem.

Ambracia urbs
in Epiro, Pyr=
rhi regiā, ab Am
brace rege, hanc
Augustus Nico
polin ab Anto=
nio illhic nauali
prælio deuictō
nominauit.

*aliás, Nec
mora, uersus
amor fugit lē
tissima merfi.

Antra uidens oculi scabro pendentia topho,

Quæ mihi Mygdonij marmoris instar erant;

Inuenio syluam, quæ sæpe cubilla nobis

Præbuit, & *multa texit opaca coma.

Sed non inuenio syluæ dominumq; meumq;

Vile solum locus est, dos erat ille loci,

Cognoui pressas noti mihi cespitis herbas,

De nostro curuum pondere gramen erat.

Incubui, tetigiq; locum qua parte fuisti,

Grata prius lacrymas combibit herba mea s.

Quin etiam rami positis lugere uidentur

Frondebis, & mille dulce queruntur aues.

Sola uirum non ultra piæ mœstissima mater,

Concinit Ismarium Daulias ales Ityn.

Ales Ityn, Sappho miseros decantat amores,

Hactenus, ut media cætera nocte silent.

Et nitidus, uitreoq; magis perlucidus amnis,

Fons sacer: hunc multi numen habere putant.

Quem supra ramos extendit aquatica Lotos,

Vnâ nemus tenero cespite terra uiret.

Hic ego quum lassos posuissem flebilis artus,

Formosus puer est uisus adesse mihi.

Constitit, & dixit, quid nunc non ignibus æquis

Vreris? Ambracia est terra petenda tibi.

Phœbus ab excelso, quantum patet, aspicit æquor,

Actæum populi, Leucadiumq; uocant.

Hinc se Deucalion Pyrrhæ succensus amore

Misit, & illeso corpore presit aquas.

*Nec mora, iussus amans tetigit latissima Pyrrhæ

Pectora, Deucalion igne leuatus erat.

Hanc legem locus ille tenet, pete protinus altam
Leucada, nec saxo desiluisse time.

Vt monuit, cum uoce abijt: ego territa surgo:

Nec grauidæ lacrymas continuere genæ,

Ibimus ò nymp̃ha, monstrataq; saxa petemus,

Sit procul insano uictus amore timor.

Quicquid erit melior, quàm nunc erit, aura subito,

Et mea non magnum corpora pondus habent.

Ad cupidinem,

Tu quod mollis Amor pennas suppone cadenti;

Ne sim Leucadiæ mortua crimen aquæ.

Inde chelyn Phœbo communia munera ponam,

Et sub ea uersus unus, & alter erit.

Grata lyram posuit tibi Phœbe poëtria Sappho:

Conuenit illa mihi, conuenit illa tibi.

Hac appllatione
miserationē mo
ueta

Cur nunc Actiacas miseram me mittis ad oras?

Cum profugum possis ipse referre pedem?

Tu mihi Leucadia potes esse salubrior unda,

Et formæ meritis tu mihi Phœbus eris.

An potes ò scopulis, undaq; ferocior illa,

Si moriar, titulum mortis habere meæ?

Ah quanto melius iungi mea pectora tecum,

Quàm poterant saxis præcipitanda dari.

Hæc sunt illa Phaon, quæ tu laudare solebas,

Visaq; sunt toties ingeniosa tibi.

Nunc uellem facunda forem, dolor artibus obstat,

Ingeniumq; meis substitit omne malis.

Non mihi respondent ueteres in carmina uires,

Plectra dolore iaceot, muta dolore lyra est.

Appellat disci-
pulas, quas olim
erudiebat.

SAPHO PHAONI.

Lesbides æquoreæ nupturæ, nuptaq; proles,

Lesbides Aeolia nomina dicta lyra:

Lesbides infamem quæ me fecistis amare,

Definite ad citharas turba uenire meas.

Abstulit omne Phaon, quod uobis antè placebat,

Me miseram, dixi, quàm modò penè meus.

Efficite ut redeat, uates quoq; uestra redibit:

Ingenio uires ille dat, ille rapit.

Ecquid ago precibus? pectusq; agreste mouetur?

An riget? & Zephyri uerba caduca ferunt?

Qui mea uerba ferunt, uellem tua uela referrent:

Hoc te si, sâperes, lente decebat opus.

Siue redis, puppiq; tuæ uotiuâ paramus

Munera, quid laceras pectora nostra mora?

Solue ratem, Venus orta mari mare præstat euntis.

Aura dabit cursum, tu modò solue ratem.

Ipsè gubernabit residens in puppe Cupido,

Ipsè dabit tenera uela, legetq; manu.

Siue iuuat longe fugisse Pelasgida Sappho,

(Non tamen inuenies, cur ego digna fuga.)

O saltem miseræ crudelis epistola dicat,

Vt mihi Leucadiæ fata petantur aquæ.

FINIS.

AVLI SABINI POETAE EPI-

STOLAE TRES, AD OVI-

dianas epistolas responsoriæ.

IN PRIMAM SABINI EPIST.

ARGVMENTVM.

Aulus Sabinus imperâte Octauio, atq; Ouidii tēporib; clarus

Aolia, id est, Lesbos: nâ Lesbos insula Æolica est: imò Æolicarum ferme urbium metropolis, ut ait Strabo. Cōcubinas suas adoucat,

Hero. Quod timeas nō est auso Venus ipsa fauebit, Sternet & æquoreas æquore nata uias Pelasgida, i. Lesbiam.

VLYSSES PENELOPE. 93

Ad Trifenam amicā Elegiarum librū dedit. Faſtorum inchoa-
tos reliquit. Scripfit etiā epiſtolas quibus Vlyſſes Penelope:
Hippolytus Phædræ, Æneas Didoni: Demophoon Phyllidit
Iaſon Hyſſiphyle: Phaon Sapphoni reſpondent. Quæ omnes
præter has tres: quas nunc præ manibus habemus: ſeculorum
ignauia perierunt. Vlyſſes lecta Penelopes epiſtola reſpondet
occurrrens ad omnia quæ illa obieſtauerat. Narrat inſuper ua-
rios labores quos omnes mira fortitudine tolerauerat. Demum
a Tireſia uate & Pallade de futuris certificatus: in Ithacā pa-
triam ſub mendici habitu ſe breui uenturum prædicat. Quod
cum feciſſet, in propria domo incognitus a procis amatoribus
Penelopes ignominiola quædam perpeſſus eſt. Verum a Tele-
macho filio & duobus ſubulcis adiutus graui pugna eos om-
nes interemit. Tandem a Telegono filio: quem ex Circe ge-
nerat: immiſſo in eum Ierifero telo occiſus eſt.

VLYSSIS AD PENELOPEN
RESCRIPTIO.

PERTVLIT ad miſerum tandem tua caſus
Vlyſſem

Penelope chartis uerba notata pijs.

Agnoui charamq; manum, gemmasq; fideles:

Solamen longis illa fuere malis.

Arguis ut lentum: mallem quoque forſitan eſſe,

Quam tibi quæq; tuli dicere, quæq; feram.

Non hoc obiecit mihi Græcia, cum mea factus

Detinuit patrio littore uela furor:

Sed thalamis nec uelle tuis, nec poſſe carere,

Cauſaq; ſingendæ tu mihi mentis eras.

Nil tibi reſcribam curas, properemq; uenire.

Dum propero aduerſi uela tulere Noti.

Non me Troia tenet Graijs odioſa puellis

Iam cinis, & tantum ſtebile Troia ſolum.

Deiphobusq; iacet, iacet Aſius, & iacet Hector,

Et quicunque tui cauſa timoris erant.

Vlyffes una cū
Diomede fatale
Palladium furri
puit.

Vlyffes Achillis
arma sua facun
dia aduerfus Aia
cem Telamo-
nium obtinuit.

Antiphates Læ
strygonum rex
unum ex socijs
Vlyffis comedit
ac naues uiroſq;
merſit, pter quæ
Vlyffē uehebat.
Parthenope una
Sirenum.
Peraçtis facris
Circes mō mon
ſtratis Vlyff. ad
inferos habuit a
ditum ab eadē
etiā immortaliz-
tatem renuit.
Circe folis &
Perſe filia Vlyff.
annum detinuit,
& ex eo Telego-
num filium pe-
perit.

Euafi, & Thracum caſo duce prælia Rhœſo,

In mea captiuus caſtra reuectus equis.

Tutus & è media Phrygiæ Titonidos arce

Fatalis palmæ pignora capta tuli.

Nec timui commiſſus equo: male ſedula quamuis

Clamabat uates: urite Troës equum,

Vrite, mendaci celantur robore Achiui,

Et Phrygas in miſeros ultima bella ferunt.

Pèrdiderat tumuli ſupremum munus Achilles,

Sed Thetidi eſt humeris redditus ille meis.

Nec laudem Danaï tanto renuère labori:

Erepti pretium corporis arma tuli,

Quid refert? pelago ſunt obruta: non mihi claſſes,

Non ſocij ſuperant, omnia pontus habet.

Solus adhuc mecum, qui me tot caſibus unus

Durauit, patiens ad mala perſtat amor.

Illum non auidis canibus Nerei uirgo

Fregit, non tumidis torta Charybdis aquis.

Non ferus Antiphates, nec in uno corpore diſcors

Parthenope blandis infidiſa modis.

Non quòd Colchiacas artes tentauerit herbis,

Non quòd ſolennes altera diua toros.

Vtraque ſe nobis mortalia demere ſila

Spondebat, Stygias utraq; poſſe uias,

Te tamen hac etiam ſpreta mercede petiui,

Paſſurus terra tot mala totq; mari.

Sed fœmineo nunc forſan nomine tacta,

Non ſecura leges cætera uerba mea.

Quæq; mihi Circe, quæ ſit mihi cauſa Calypſo,

Iandudum ignoto sollicitare metu.

Certe ego cum Antinoum, Polybum, Medontaq; legi,

Heu toto sanguinis corpore nullus erat.

Tot iuuenes inter tot uina liquentia semper,

Hei mihi quid credam? pignora casta manes.

Cur'ue placent ulli, si sunt in fletibus ora?

Deperit & lacrymis non decor iste tibi.

Pacta quoque ex thalamo, nisi mendax tela moretur,

Et coeptum reuoca pallida semper opus.

Ars pia, sed quoties oculos frustrabere lana,

Successum toties ars dabit ista tibi.

Ah melius Polypheme tuo superatus in antro,

Finissem ingratos ad mala tanta dies.

Threicio melius cecidissem milite uictus,

Ismaron errantes cum tenuere rates.

Crudelem'ue illo satiassem tempore Ditem,

Quo redij Stygijs fata moratus aquis.

Vidi ubi nequicquam, quod me tua littera celat,

Sospes digresso quaë mihi mater erat.

Retulit illa domus eadem mala, meq; querentem

Fugit ab amplexu ter resoluta meo.

Phylacidem uidi: contemptis sortibus, ille

Primus in Hectoreas intulit arma domus.

Fœlix laudata cum coniuge, læta per umbras

Illam suum fortè sit comitata uirum.

Nec dum illi Lachesis dictos numerauerat annos,

Sed iuuat ante suum sic cecidisse diem.

Vidi, nec lacrymas oculi tenuere cadentes,

Deformem Atriden (hei mihi) cæde noua.

Calypso Vixit
prem annis in in
sula Ogygia mo
rata est.

De Penelopes
pudicitia diffi
dit. Penelope p
cos hac cõditio
ne delusit, ut tũc
se nupturã pro
mitteret, ubi te
lam absoluisset,
uerũ quod inter
dium texuisset, id
noctũ retexebat.

Quid apud Æne
ros uiderit.

Protesilaũ intel
ligit a Phylace
urbe Thesaliæ,
cui præfuit.
Laodameia
Laodthege filia
se ob maritum
Protesilaum oc
cidit.

Agamẽnonem
significat.

V L I S S E S

Caphareum mō
rē Euboæe intel
ligit, apud quem
plurimi Græco-
rum a Troia re-
deñtium fraude
Nauplij cupien-
tis ulcisci mortē
Palamedis filij
periclitati sunt.

Tiresias uates
Theban' apud
Horatium ita
Vlysiem allo-
quitur:
O Laertiade
quicquid dicam
aut erit, aut non:
Diuinare etenim
magnus mihi do-
nat Apollo: Pal-
las Vlysis du-
citur.

Ilum Troia uirum non læserat, ille furentem
Nauplion, Euboicos transferatq; sinus.
Quid refert? animam per vulnere mille profundit
Iam reduci soluens debita uota Ioui.
Tyndaris has illi lætas pro fœdere pœnas
Struxerat, eternos ipsa secuta uiros.
Ah mihi quid prodes, captiuas Teucridas inter
Cum staret coniux Hectoris atque soror.
Defectis Hecubam potui legisse sub annis.
Ne tibi suspectus pellicis esset amor.
Prima meis omen metuendum puppibus illa
Fecit, non membris ipsa reperta suis.
Latratu miseram finiuit mœsta querelas,
Et stetit in rapidam protinus acta canem.
Prodigio tali placidum Thetis abstulit æquor,
Æolus infusus incubuitq; Notis.
Peruagus hinc toto non fœlix differor orbe,
Et quacunque uocat fluctus & aura, feror.
Sed si Tiresias tam læti promidus augur,
Quam uerax uates in mala nostra fuit,
Et terra & pelago, quicquid mihi triste canebat,
Emensus, fato iam meliore uagor.
Iam mihi nescio quo comitem se in littore iungit
Pallas, hospitibus per loca tuta trahit.
Nunc primum Pallas uerse post funera Troiæ
Visa mihi medium temporis ira tulit:
Quicquid & Oenoides commiserat omnibus unua
Peccaui, Danaïs omnibus ira nocens.
Nec te Tytide, cuius modò nouerat arma,

Eximit, errato tu quoque ab orbe uenis.

Non Telamone satum capta de coniuge Teucrum,

Non ipsum pro quo mille fuere rates,

Fœlix Plistenides quacunque in sorte fuisti,

Coniuge cum chara, non grauis illa fuit.

Seu uenti fecere moras, siue æquora uobis,

Ad nulla est uester damna retentus amor.

Oscula nec uenti certè tenuere, nec undæ,

Promptaq; in amplexus brachia semper erant.

Sic utinam errarem, faceres tu mollia coniux

Aequora, te socia nil mihi triste foret.

Nunc quoq; Telemacho tecum mihi sospite tecto,

Omnia sunt animo iam leuiora mala.

Quem tamen infestas rursus queror ire per undas

Herculeam Sparten, Nestoreamq; Pylon.

Ingrata est pietas, cui tanta pericula subsunt,

Nam male commissus fluctibus ipse fuit.

Sed labor in fine est, occursum in littore uates

Dixit, in amplexus chare ferere tuos.

Noscendus soli ueniam tibi, tu preme solers

Letitiam, & tacito gaudia conde sinu.

Non ui certandum, nec aperta in bella ruendum,

Sic cecinit laurus ille monere suas.

Forfitan ante dapes, interq; uacantia uina

Vltoris pharetris utile tempus erit.

Et modò despectum subitò mirentur Vllysem,

Heu precor, ut properet ille uenire dies.

Antiqui renouet qui letus fœdera lecti,

Et tandem incipias coniuge chara frui.

Sui aduētus mo-
dum prædicat.

Laurus pro
Apolline,

DEMOPHOON

IN SECVNDAM SABINI EPIST.
ARGVMENTVM.

Hac epistola Demophoon suam perfidiã purgare nititur, & reditum, quem longe ultra promissum retardauerat, excusare, varias causas afferendo, Interdum enim dicit se a suis arceri, & ob moram, quam in Thracia cum Phyllide fecerat, redargui. Nõnunquam a nauigandi importunitate se defendit. Se autem breui, etiam contra omnem maris potestatem ad Phyllida nauigaturum promittit, Quod quidẽ adimpleuit: sed tamen Phyllis amoris impatientia laqueo uitam finierat, & deorum misericordie ratione in amygdalum sine folijs cõuersa: quæ Demophoontis amplexu, ueluti sponsi sentire aduẽtum, folia emisit. Quod ideo fingitur, quia amygdalus Græcie phylla uocatur, in qua morietis Phyllidis nomen remisit. Quæ siante Zephiro, qui occidẽ talis est uentus, & in Thraciã uadens, per Atticã regionẽ trãsitum facit, floret: cũ Zephyrus dicatur quasi Ζεφύρος id est, uitam ferens: quoniam habet plantis & graminibus fauere, ut germinet, & pullulent, et hinc fabulæ datus est locus, Phyllida scilicet lætari & florere redeunte ab Athenis amasio.

Potius ob folia quam amygdali arborem, inditum nomen crederit: nam φύλλα folia dicuntur.

DEMOPHOON PHYLIDI
RESPONDET.

Phyllidi Demophoon patria dimittit ab urbe,
Et patriam meminit muneris esse tui.

Nec face Demophoon alia, nec coniuge captus,

Sed tam non foelix, quàm tibi notus erat.

Mnestheus,

Thesea, quo socero nequicquam Phylli timebas,

Impuleritq; ignes forsitan ille tuos.

Turpe pati nobis, regno serus expulit hospes,

Hunc illi finem longa senectæ dedit.

Mæotis palus Scythica, quam incoluerunt Amazones, Apeltis breuissimis scutis in medũ Lunæ iam medicæ: quibus usæ sunt Amazones, peltilere dictæ sunt.

Qui modò peltiferas sudit Mæotidas armis,

Alcida magni non minor esse comes.

Qui socerum Minoa graui sibi fecit ab hoste,

Mirantem monstri cornua uicta sui.

Arguor exilij, quem credis, causa fuisse,

Nec tacitum frater, nec finit esse reum.

Dum thalamos(inquit)dilectæ Phyllidos urges,
 Et tuus externo cessat in igne furor?
 Fluxere interea pede tempora lapsa fugaci,
 Præuenitq; tuas flebilis hora moras.
 Forsitan & nondum factis occurrere rebus,
 At poteris factis utilis esse tamen:
 Cum potiora mihi Rhodopeia regna fuere,
 Quæq; magis regnis chara puella fuit.
 Intonat his Athamas, eadem mox obijcit Aethra,
 Infœlix functæ iam propè sortis anus.
 Et quòd non condant nati sua lumina palma,
 Fecisse hic nostra arguit usque moras.
 Non equidem insiteor, multum clamauit uterq;
 Staret Threicijs quam mihi puppis aquis.
 Poscunt, Demophoon, quid cessas? carbasia uenti.
 Demophoon patrios respice iure deos.
 Respice: & exemplum, qua gaudes, Phyllida sume,
 Sic amat, ut terra nolit abire sua.
 Utq; redire uelis, non ut comitetur euntem,
 Te rogat, & præfert barbara regna tuis.
 Me tamen hic inter tacitum conuicia sæpe
 Aduersis memini uota tulisse notis.
 Sæpe abitura tuo ponentem brachia collo,
 Gausum in fluctus æquora mota truces.
 Nec metuam hoc ipso coram genitore fateri,
 Libertas meritis est mihi facta tuis.
 Dices, non duro dilectam Phyllida liqui
 Pectore, nec præceps uela ferenda dedi.
 Et fleui, & flentem solando sæpe remansi,

DE M O P H O O N

Cum staret cursus i m mibi certa dies.
 Denique Threicia ueni rate: non dare Phyllis
 Quam potuit, iussit tardius ireratem.
 Ignosce & fasso, memor es Minoidos, ipse
 Antiquus necdum pectore cessit amor.
 Et quoties oculis circumdat sidera, dixit:
 Quæ fulget cœlo, nostra puella fuit.
 Illum dilecta Bacchus sibi cedere iussit
 Coniuge, desertæ crimen at ille subit.
 Exemplum patris periurus dicor & ipse,
 Nec quæris causas Sithoni dura moræ.
 Nec satis ampla putas redituri pignora, si me
 Non amor alterius, non amor ullus habet.
 Nulla ne fama tibi turbatos Phylli penates
 Theseos, & miseræ retulit acta domus?
 Non laqueos audis chari me flere parentis?
 Flebilior laqueis hei mihi causa subest.
 Non fratrem Hippolytum? cecidit miserabilis illè
 Præceps attonitis per freta raptus equis.
 Non tamen excusso reditus: licet undiq; fata
 Accumulent causas, tempora parua peto.
 Thesea (quod superest) patrem tumulabimus ante:
 Succedat tumulo non sine honore decens.
 Da spatium, ueniamq; peto: non perfidus abssum,
 Nec mihi iam terra tutior ulla tua est.
 Quicquid mite fuit post diruta Pergama, quicquid
 Aut bella, aut pelagi detinuere moræ.
 Sola fuit Thrace, patria quoque iactor in illa,
 Auxilium superest casibus una meis.

Ariadne,
 Excusat Theseū
 qd Adriaden,
 reliquerit,

Si mo

Si modò mens eadem, nec quòd sit iam mihi diues

Regia Cecropia non minor arce mouet.

Nec patris offendunt casus, nec crimina matris,

Nec iam non sc̄elix omine Demophoon.

Quid si Phœbeam peterem te coniuge Troiam?

Perq̄; annos sequerer bella gerenda decem?

Penelopen audis, toto laudatur in orbe,

Exemplum fidi non leue facta tori.

Illa piæ (sic rumor ait) mendacia tele

Struxit, & instantes distulit arte toros:

Cum properata palàm reuocaret stamina noctis,

Atque iterum in lanas omne rediret opus.

At tua ne fugiant sp̄reti connubia Thraces,

Philli times: ulli nubere dura potes?

Estq̄; tibi pectus cuiusquam accedere tedas?

Obstat perfidiæ nec metus iste tuæ?

O tibi quantus erit facti rubor, ab tibi quantus

Tum dolor, aspicias cùm mea uela procul?

Damnabisq̄; tuos sero temeraria questus,

Demophoon, dices, hei mihi, fidus erat.

Demophoon, redijt, & sc̄uos forsitan Euros

Passus, & hyernas dum quoque currit aquas.

Ah cur nescio quàm properauimus, hei mihi culpam,

Rupi, quam ruptam sum mihi quæstas; fidem.

Sic tamen ah potius sic perstes, quàm mihi de te

Vlterior tangat pectore Phylli dolor.

Quos tibi (me miserum) laqueos, quæ fata minaris?

Et nimis audaces gens habet ista deos?

Parce precor, flammascq̄; domus mihi crimen habentis

Phædra seipsam
interemit.

Penelope casti-
tatis exemplum
quod Horatio
non placet.

Penelopes telã
retexere, p̄ ada-
gio refert Plato
pro eo quod est
inanem operam
sumere.

P A R I S

*Perfidia, gemina ne preme dura nota.
Excuset patrem fatis in parte relicta.
Gnosis non merui, cur ferat ipse nocens.
Nunc uenti mea uerba serant, qui uela tulerunt,
Est animus reditus: sed pia causa tenet.*

Adriadne.

IN III. SABINI EPIST.

ARGUMENTVM.

Epistola hæc responsiua Parisi nō multū in rebus difficul-
tatis habet, eo quod argumentū ex Oenones epistola depēdet:
Paris autem quia coniugij iura uolauerat, dum uxore dimissa
Helenam duxerat: in principio statim iniuriam Oenone se fe-
cisse fateretur. Deinde cum sui excusatione crimen reijcit in Cu-
pidinem: cui non facile resistitur: sed qui sine ulla ratione in ea
que cupit amantes trahit: & in factorum seriem, quæ sibi Hele-
nam: ut ante quā illā nouisset, destinauerāt. Ferūt autē Oenonē
tanto Parisi amore flagrasse: ut cū a Philoctere sagittis Herqu-
leis confossus ad eam ferretur: ipsa cadauer cōplexa fouens uul-
nera expirauerit: & in Cebria Troadis urbe se pultos fuisse.

PARIS OENONE RESCRIBIT.

Qua satis apta tibi tam iustē nympha querenti
Rescribam, fateor querere uerba manum:
Querit, nec subeunt: sentit sua crimina tantum:

Soluere quæ sentit, non sinit alter amor.

Si leuat hic iras, ipso me iudice damnor,

Quid refert? causa tu meliore cares.

Damnatumq; tibi me sub sua iura Cupido

Retrahit, alterius sic quoque præda sumus.

Prima meis tu pacta toris, fassusq; iuuentam

Te primum accepta est coniuge noster amor.

Ad obiecta re- **N**ondum tantus eram, quo me genitore superbum
sponder. **Arguis**, hoc dominus tunc retinendus eram,

Non ego Deiphobum sperabam, aut Hectora fratrem,

Cum pastos agerem te comitante greges,

Reginamq; Hecuben nisi matris nomine noram,

Et fueras illi digna manere nurus.

Sed non est rationis amor, te consule Nympha,

Læsa es, & læsam scribis amare tamen.

Cumq; petant Satyri connubia, cum tua Panes,

Deiectæ memor es tu tamen usque facis.

Adde quòd hic fati amor est adiutus, & illum

Præscia uenturi uideret antè soror.

Nondum Tyndaridos nomen mihi sederat aure,

Nec cecinit Graios illa nucare uiros.

Omnia uera uides: superant mea uulnera, tantum

Vtq; tuam supplex poscere cogor opem.

Te penes arbitrium nostræ uitæq; necisq;

Victuri iam nunc pectora sume tibi.

Fleuisti, memini tamen hac in uoce canentis,

Et mala, dixisti, sint precor ista procul.

Nec sic fata ferant, tulerint sic cætera quamuis,

Vt possim Oenone perdere læsa Parim.

Tot superare metus qui me nec credere cogit,

Ignoscas, idem te quoque fallit amor.

Imperat ille Deus: cum uult in cornua tauri,

Cum uult in pennas destruit ille Iouem.

Non foret in terris tanto miranda decore

Tyndaris (hei flammis nata puella meis)

Si sua non cygno mutasset Iuppiter ora:

Fluxerat in Danaes aureus antè sinus.

Piniferamq; Idem falsus lustrauerat ales,

Inter Agenoreas constiteratq; boues.

Victorem Alciden domine quis pensa tenere

Cassandra.

Oenones uerba.

Cupidinis potentiam exprimit.

Danaes Acrisij filia a Ioue sub specie imbris au rei grauida. Per seum peperit.

P A R I S

Crederet? at lanas nere coëgit amor.

Dicitur, & Coe sedisse in ueste puella,

Illa Clenæo tecta leone fuit.

Te memini Phœbum Oenone (mea crimina dico)

Fugisse, & nostros præposuisse toros.

Non ego præstabam Phœbo, sed tela Cupido

His in te uoluit legibus ire sua.

Consolere tamen digna tua pellice damna:

Quam tibi prætulimns nata puella Ioue est.

Sed quòd nata Ioue est minimum me tangit: in illo

Quòd non est facies pulchrior ulla, nocet.

Atque utinam formæ iudex incallidus essem,

Creditus Idæis Pegasi nympha iugis.

Non mihi Iunonis, nec obesset Pallados ira,

Laudata est oculis quòd Cytherea meis.

Diuidet hæc alijs flammas, celeresq; paresq;

Vt libitum est, nati temperat ipsa faces.

Non tamen eualuit uitare domestica tela,

Quos alijs arcus, & sibi dura tulit.

Deprensam coniux illam in Mauorte dolebat,

Testibus hic diuis cum Ioue questus erat.

Iam dolet & Mauors, terras ultroq; reliquit,

Prætulit Anchisen hæc habitura suum.

Anchisen propter uoluit formosa uideri,

Visaq; post latam iacuit ulta deam.

Quid mirum est potuisse pari succurrere amori,

Immunis sub quo non fuit ipse Paris?

Quam læsus Menelaus amat, non læsus amaui,

Adijce non læso quòd comes ipsa fuit.

Cleone medio=
cre oppidum di
stans ab Argo
stadis cxx. a
Corintho xc.
hinc Cleonæus
leo, qui & Ne=
meus dicitur.

Venus in adulte
rio deprehen
sa cum Marte.

Et magnos uideo cogi mihi rapta tumultus,
 Armataeq; petunt Pergama mille rates.
 Non uereor, belli ne non sit causa probanda,
 Est illi facies digna mouere duces.
 Si mihi nulla fides, armatos respice Atridas,
 Quam sibi sic repetunt, sic metuenda mihi est.
 Quòd si uertendæ spem mentis concipis huius,
 Cur cessant herbæ? carmina cur uè tua?
 Cum te nec Phœbi solertior artibus ulla est,
 Phœbeaq; Hecates somnia uera uides.
 Tecum syderibus, tecum deducere Lunam,
 Nubibus & memini surripuisse diem.
 Pascebam tauros, interq; armenta leones
 Obstupui placidos uocibus ire tuis.
 Quid retrò Xanthum? retrò Simoënta uocatum
 Adijciam cursus non tenuisse suos?
 Ipse pater, ceu rem natæ male tutus haberet,
 Cantatas quoties restitit inter aquas?
 Nunc locus Oenone est, nunc illas tende: parauit
 Sine tuos ignes pellere, sive meos.

Ex Hecate Oceani filia Phœbus genuit Oceanam, & Circeem: ut placet Hesiodo. Homer. uult ex Persa Oceani filiam.
 Xanthus seu Yphites pater Oenones.

RESPONSIONVM
 AVLI SABINI
 FINIS.

11 3

P. OVIDII NASONIS

IN QVENDAM, QVEM VO-
CAT IBIN, LIBER.

ARGVMENTVM.

Annū agens Nāso quinquagesimū, ab Augusto imperatore
in Pontū relegatus est. Cuius quidē exiliij causa nō facile depre-
hēdi potest, cū et ipse multis in locis quodā carminis inuolucro
diuersam interpretibus coniecturā afferat. Satis tñ cōstat duas
fuisse causas, quarū alteram ubiq; fatetur, alterā uero, ne Angu-
stum offensorem reddat, semper subticet, Sic enim ait in ij. de
Tristibus: Perdiderint cū me duo crimina, crimē & error, Al-
terius faci causa silēda mihi. Persēpe itaq; libros de Arte amā-
di cōposuisse dolet: q; propterea Augusto odio esse cōperit, &
aliquid uidisse per errorē, ut ob id in Scythiā perpulsum fuerit,
Sic. n. scribit in ij. de Ponto: Neue roges quē sit stultā quam
scripsimus artē, Innocuas nobis hęc uerāt esse manus, Et quid
prēterea peccaui q̄rere noli, Vt pareat sola culpa sub arte mea.
Et paulo post: Nāso parū prudēs artē dum scribit amādi, Do-
ctriņe pretium triste magister habet. Hoc idē ait iij. ad Amo-
rē, & in iij. ad Carum. Item j. de Tristib. Cur aliquid uidi: cur
noxia lumina feci? Cur imprudēt cognita causa mihi est? Inscius
Aetæon uidit sine ueste Dianam, Præda suis canibus nō minus
ille fuit. Verū si quis hęc curiosius scire affectat, eius & de Tri-
stibus, & de Pōto libros legat. Dum autē exularet, inter reliqua
sua opera, inuectiuā in quendā edidit, quē proprio nomine sup-
presso, Ibin appellat. Sicur Callimachus, qui etiā sub hoc noīe
Apolloniū Rhodiū eius discipulū diris imprecationibus deuouit.
De Ivide autem ita scribit Plin. lib. viii. ca. xxxii. Simile quid-
dam & uolucris in eadē Ægypto mōstrauit, quæ uocatur Ibis,
rostri adūcitate per eam partem se proluens, qua reddi ciborū
onera maxime salubre est. Horodorus uero duplicē esse dicit, al-
terā nigrā, alterā ciconiæ nō ahsimilē, sed tñ diuersam de hac
etiā Cic. lib. ij. de Natur. Deorū sic ait: Velut libes maximam
uim serpentū cōficiūt, cū sint aues excellē, rigidis cruribus, cor-
neo, procerorq; rostro, auertūt pestem ab Ægypto, cū uolucres
angues ex uastitate Libyæ uento Africō inuectas interficiunt,
atq; consumūt: ex quo fit ut illæ uing nec in orsu noceāt, nec o-
dore mortue. Hęc ille. Cū itaq; tāta sit huius auis spurcitas, ut
pprio ore uentrē purget, Callimachus a diuersarium tanquā fœ-
disimū, ut hominē nullius decoris, & cōmendationis significet
hoc nomine uocitauit: ad cuius imitationē Qui inimicū quotq;
suū Ibin nominauit. Causam autē huiusce maledictiæ hęc fuisse
ipsemet aperit, sollicitabat poetæ uxore, & lingue uenena Au-
gusti auribus susurrabat, ut diutius illū in exiliū remoraretur.

EMPV S ad hoc, lu-
stris mihi iā bis quin-
que peractis,
Omne fuit musæ carmen
inermē meæ.
Nullāq; quæ possit scri-
ptis tot millibus ex-
tat
Littera Nasonis sangui-

Metaphora ab
hostibus.

nolenta legi.

Nec quenquam nostrī, nisi me, lesere libelli,

Artificis perijt cum caput arte sua.

Vnus (& hoc ipsum est iniuria magna) perennem

Candoris titulum non finit esse mei.

Quisquis is est (nam nomen adhuc * utcunque tacebo) * utrunque

Cogit inassuetas sumere tela manus.

Ille relegatum gelidos Aquilonis ad ortus

Non finit exilio delituisse meo.

Vulneraq; immitis requiem quærentia uexat,

Iactat & in toto uerba canina foro.

Perpetuoq; mihi sociatam fœdere lecti

Non patitur miseri funera flere uiri.

Cumq; ego quassa meæ complectar membra carinæ,

Naufrajij tabulas pugnant habere mei.

Et qui debuerat subitas extinguere flammæ,

Hic prædam medio raptor ab igne petit:

Nititur ut profugæ desint alimenta senectæ:

Heu quantò est nostris dignior ille malis.

Tabulas: id est:
extremas diuitias.

Translatio a do-
morū incendio.

Dij melius, quorum longè mihi maximus ille est,

Qui nostras inopes noluit esse vias.

Huic igitur maritas grates utcunque licebit,
Pro tam mansueto pectore semper: agam:

Audiet hæc Pontus, facit quoque forsitán idem

*propior Terra sit ut *potior testificanda mihi.

At tibi, calcasti qui me uiolente iacentem,

Quàm licet, & misero debitus hostis ero.

Definet esse prius contrarius ignibus humor,

Iunctaq; cum Luna lumina Solis erunt:

Pars eademq; cæli Zephyrus emittit, & Euros,

Et tepidus gelido flabit ab axe Notus:

Et noua fraterno ueniet concordia fumo,

Quam uetus accensa separat ira pyra:

Et Ver Autumnno, Brumæ miscbitur Aestas,

Atque eadem regio uesper, & ortus erit:

Quam mihi sit tecum positus, quæ sumpsimus armis

Gratia, commissis improbe rupta tuis:

Quàm dolor hic unquam spatium euanescere possit,

Leniat aut odium tempus, & hora meum.

Pax erit hæc nobis (donec mihi uita manebit)

Cum pecore infirmo quæ solet esse lupis.

Prima quidem cœpto committam praelia uersu,

Non soleant quamuis hoc pede bella geri.

Vtq; petit primo plenum flauentis arena,

Nondum calfacti uelitis hasta solum:

Sic ego ter ferro nondum iaculabor acuto,

Protinus inuisum nec petet hasta caput.

Et neque nomen in hoc, ne dicam facta libello,

Eteoclem, &
Polynicem Oe-
dipi regis The-
barum filios in-
telligit.

Syncopa.
Vele miles ex-
peditus.

Teq; breui, qui sis disimulare finam.
 Postmodosi perges, in te mihi liber Iambus
 Tincta Lycambeo sanguine tela dabit.
 Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin,
 Hoc ego deuoueo teq; tuosq; modo.
 Utq; ille, historijs inuoluam carmina cæcis,
 Non soleam quamuis hoc genus ipse sequi.
 Illius ambages imitatus in Ibida, dicar
 Oblitus moris, iudiciq; mei.
 Et quoniam, qui sis, nondum quærentibus edo,
 Ibidis interea tu quoque nomen habe.
 Utq; mei uersus aliquantum noctis habebunt.
 Sic rite series tota fit atra tuæ.
 Hæc tibi natali facito, Ianiq; Calendis
 Non mentituro quilibet ore legat.
 Dij maris, & terræ, quiq; his meliora tenetis
 Inter diuersos cum Ioue regna polos,
 Huc precor huc uestras omnes aduertite mentes,
 Et finite optatis pondus inesse meis.
 Ipsaq; tu tellus, & ipsum cum fluctibus æquor,
 Ipse meas æther accipe summe preces.
 Syderaq; radijs circumdata Solis imago,
 Lunaq; quæ nunquam, quò prius ore micat.
 Noxq; tenebrarum specie reuerenda tuarum,
 Quæ ratem triplici pollice netis opus.
 Quiq; per infernas horrendo murmure ualles
 Imperiurate laberis annis aquæ.
 Quasq; ferunt torto uittatis angue capillis
 Carceris obscuras ante sedere fores.

Archiloch? Ly
 cambè ob filiã
 Neobolem sibi
 denegatã ad la-
 queũ compulit.
 Battiades Calli
 machus a: Batto
 genus trahens.

Deorum inuoca
 tione impreca-
 tiones cõfirmat.

Tres parce He-
 rebi & noctis fi-
 liæ.
 Styx,
 Furijs intelligit
 Acherontis &
 noctis filias.

P V B. OVID. NASONIS

Vos quoq; plebs superum Fauni, Satyriq;, laresq;
Fluminaq;, & Nymphæ, semideumq; genus.

Indigetes.

*chori

Denique ab antiquo diui ueteresq;, nouiq;

In nostrum cuncti tempus adeste*chao.

Carmina dum capti malefido dira canuntur,

Et peragunt partes ira dolorq; suas,

Annuite optatis omnes ex ordine nostris,

Et pars sit uoti nulla caduca mei.

Quæq; precor fiant ut non mea dicta, sed ille
Pasiphaës generi uerba fuisse putet.

Quasq; ego transiero pœnas, patiatur & illas,
Plenius ingenio sit miser ille meo.

Nè ue minus noceant fictum execrantia nomen
Vota, minus magnos commoueant ue deos:

Illum ego deuoueo, quem meus intelligit, Ibin;

Qui se scit factis hæc meruisse suis.

Nulla mora est in me, peragam rata uota sacerdos,

Quisquis ades, sacris ore fauete meis.

Quisquis ades, sacris lugubria dicite uerba,

Et fletu madidis Ibin adite genis.

Omnibusq; malis, pedibus occurrite lauis,

Et nigre uestes corpora uestra tegant.

Tu quoque quid dubitas ferales sumere uitas?

Iam stat (ut ipse uides) funeris ara tui.

Pompa parata tibi est, uotis mora tristibus absit,

Da iugulum cultris hostia dira meis.

Terra tibi fruges, amnis tibi deneget undas,

Deneget afflatus uentus, & aura suos.

Nec tibi sol clarus, nec sit tibi lucida Phœbe,

Theſeum ſignifi-
cat: qui a Neptu
no petit: ut Hip-
polytum interi-
meret.

Destituant oculos sidera clara tuos.
 Nec se Vulcanus, nec se tibi præbeat ær,
 Nec tibi det tellus, nec tibi pontus iter.
 Exul, inops erres, alienaq; limina lustres,
 Exiguumq; petas ore tremente cibum.
 Nec corpus querulo, nec mens uacet æra dolore,
 Noxq; die grauior sit tibi, nocte dies.
 Sisq; mihi semper, nec sis miserabilis ulli,
 Gaudeat aduersis fœmina, uirq; tuis.
 Accedat lacrymis odium, dignusq; puteris,
 Qui mala cum tuleris plurima, plura feras.
 Sitq; (quod est narum) solito* defecta fauore
 Fortunæ facies inuidiosa tuæ.
 Causaq; non desit, desit tibi copia mortis,
 Optatam fugiat uita coacta necem.
 Luctatusq; diu cruciatos spiritus artus
 Deserat, & longa torqueat ante mora.
 Eueniant, dedit ipse mihi modò signa futuri
 Phœbus: & à leua mœsta uolauit auis.
 Certe ego quæ uoueo superos motura putabo,
 Speq; tuæ mortis pessime semper alar.
 Finiet illa dies, quæ te mihi subtrahet olim;
 Finiet illa dies, quæ mihi tarda uenit.
 Sed prius hanc animam nimium tibi sæpe petitam
 Auferet illa dies, quæ mihi sera uenit.
 Quàm dolor hic unquam spatio euanescere possit,
 Leniat aut odium tempus & hora meum.
 Pugnabunt iaculis dum Thraces, Iaziges arcu,
 Dum tepidus Ganges, frigidus Ister erit.

Vulcanus pro
igne cui præest.

* aliàs, defœ-
ta, idest, eua-
cuata.

Thraces populi
ferocissimi inter
partes Scythiæ
iuxta Mece-
doniam habentes
Istrum a Septen-
trione: Põtu a
Oriente: et mare
Ægæum: a me-
ridie.
Ister fluuius Scy-
thiæ qui et Danu-
bius dicitur.

PVB. OVID. NASONIS

Tyberis per Tu
sciam fluens Ro
mam diluit.

Robora dum montes, dum pabula mollia campi,
Dum Tyberis liquidas Tuscus habebit aquas:
Bella geram tecum, nec mors mihi finiet iras,
Sæua sed immanis manibus arma dabo.
Tunc quoque cum fuero uacuas dilapsus in auras,
Exanimis manes oderit umbra tuos.
Tunc quoque factorum ueniam memor umbra tuorum,
Insequar & uultus offesa forma tuos.
Sive ego (quod uellem) longis consumptus ab annis,
Sive manu facta morte solutus ero,
Sive per immensas iactabor naufragus undis,
Nostræq; longinquus uiscera piscis edet,
Sive peregrinæ carpent mea membra uolucres,
Inq; meo tingent sanguine rostra lupi,
Sive aliquis dignatus erit supponere terræ,
Et dare plebeio corpus inane rogo:
Quicquid ero, Stygijs erumpere nitam ab oris,
Et tendam gelidas ultor in ora manus.
Me uigilans cernes, tacitis ego noctis in umbris
Executiam somnos usus adesse tuos.
Denique quicquid ages, ante os, oculosq; uolabo,
Et querar, & nulla sede quietus eris.
Verbera *sæuaq; dabunt sonitum, nexæq; colubris
Conscia sumabunt semper ad ora faces,
His uiuus furijs agitabere, mortuus iisdem,
Et breuior pœna uita futura tua est.
Nec tibi continget funus, lacrymæq; tuorum,
Indeploratum proijciere caput.
Carnificisq; manu populo plaudente trahêris,

*aliàs, torta
Furiæ intortos
anguibus crines
habent.

Infixusq; tuis ossibus uncus erit.

Ipsæ te fugient, quæ carpunt omnia flammæ,
Respuet inuisum iusta cadauer humus.

Vnguibus & rostro tardus trahet ilia uultur,
Et scindent auidi perfida corda canes.

Deq; tuo fiet (licet hac sis laude superbus)
Insatiabilibus corpore rixa lupis.

In loca ab Elysijs diuersa fugabere campis,
Quasq; tenet sedes noxia turba coles.

Sisyphus est illhic saxum uoluensq; petensq;
Quiq; agitur rapidæ uinctus ab orbe rotæ.

Quæq; gerunt humeris perituras Belides undas,
Exulis Aegypti turba cruenta murus.

Poma pate Pelopis præsentia quærit, & idem
Semper eget liquidis, semper abundat aquis,

Iugeribus nouem summus qui distat ab imo,
Visceraq; assidue debita præbet aui.

Sic tibi de furijs scindat latus una flagello,
Ut sceleris numeros confiteare tui.

Altera Tartareis sectos dabit anguibus artus,
Tertia fumantes incoquet igne genas.

Noxia mille modis lacerabitur umbra, tuasq;
Aeacus in pœnas ingeniosus erit.

In te transcribet ueterum tormenta uirorum,
Manibus antiquis causa quietis eris.

Sisyphæ cui tradas reuolubile pondus habebis,
Versabunt celeres nunc noua membra rotæ.

Hic erit, & ramos frustra qui capiet, & undas,
Hic inconsumpto uiscere pascet aues.

Ixion rex Thes
salie.

Belides.

Tantalus.
Titus magnus
Iouis filius renâ
se eti iecore uul-
turem pascit.

Tiphone.

Aleçio.

Megara.

Æacus pœnarū
executor.

Ad Sisyphum
apostrophet.

PVB. OVID. NASONIS.

Nec mortis poenas mors altera finiet huius,

Horâq; erit tantis ultima nulla malis.

Inde ego pauca canam, frondes ut si quis ab Ida,

Et summam Libyco de mare carpat aquam.

Hybla mons & regio Siciliæ, florâ copia insignis

Crocus magna ubertate in Ciliâ nascitur.

Athos mōs inter Macedoniam et Thraciam asidue grandine pulsatus:

Nam neque quot flores Sicula nascuntur in Hybla,
Quot ue ferat dicam terra Cilissa crocos.

Nec quum tristis hyems Aquilonis inhorruit alis)

Quam multa fiat grandine canus Athos.

Nec mala uoce mea poterant tua cuncta referri,

Ora licet tribus multiplicata mihi.

Tot tibi uæ misero ueniant, talesq; ruinae,

Vt cogi in lacrymas me quoque posse putem.

Illæ me lacrymæ facient sine fine beatum,

Dulcior hic risu tunc mihi fletus erit.

Natus es infelix (ita dii uoluerunt) nec ulla

Commoda nascenti stella, leuis ue suit.

Non Venus affulsit, non illa Iuppiter hora,

Lunaq; non apto, sol' ue fuere loco.

Nec satis utiliter posito tibi præbuit ignes,

Quem peperit magno lucida Maia Ioue.

Mercurius, Saturn' falcifer.

Alia fluuius non longe a Roma

oriens: apud quæ Ro. exercitus a Gallis Senonib'

deletus est: hinc Allentis dies.

Fasti libri quibus anni descriptio continentur.

Cynips fluui' in Libya hircis abundans.

Te fera nequicquam placidum spondentia Martis

Sidera presserunt, falciferiq; senis.

Lux quoque natalis (ne quid nisi triste uideres)

Turpis, & inductis nubibus atra suit.

Hæc est in fastis, cui dat grauis Alia nomen,

Quæq; dies ibin publica damna tulit.

Qui simul impurè matris prolapsus ab aluo est,

Cyniphiam fœdo corpore pressit humum.

Sedit in aduerso nocturnus culmine bubo,

Funereoq; graues edidit ore sonos.
 Protinus Eumenides lauere pallustribus undis.
 Quæ caua de Stygijs fluxerat unda uadis.
 Pectoraq; unxerunt Erebeæ felle colubræ,
 Terq; cruentatas increpuere manus.
 Gutturaq; imbuerunt infantia lacte canino,
 Hic primus pueri uenit in ora cibus.
 Perbibit inde suæ rabiem nutricis alumnus,
 Latrat & in toto uerba canina foro.
 Membraq; uinxerunt tinctis ferrugine pannis,
 A' male deserto quos rapuere rogo.
 Et ne non fultum nuda tellure iaceret,
 Molle super filices imposuere caput.
 Iamq; recessuræ uiridi de stipite factas
 Admorunt oculis usque sub ora faces.
 Flebat, ut est sumis infans contactus amaris,
 De tribus est, quum sic una locuta soror:
 Tempus in immensum lacrymas tibi mouimus istas,
 Quæ semper causa sufficiente cadent.
 Dixerat, & Clotho iussit promissa ualere,
 Neuit & infausta stamina pulla manu.
 Et ne longa suo præsagia diceret ore,
 Fata canet uates qui tua, dixit, eris.
 Ille ego sum uates, ex me tua uulnera disces,
 Dent modò dij uires in mea uerba suas:
 Carmimbusq; meis accedant pondera rerum,
 Quæ rata per luctus experiere tuos.
 Ne' ue sine exemplis .eui cruciere prioris,
 Sint tua Troianis non leuiora malis:

Chrysippus dis-
 putabat mores
 infantis forgiari
 a lacte nutricis:
 & ob hoc cen-
 bat nutrici do-
 ctam esse dandã
 infanti futuro o-
 ratori.

Faces uirides in
 foelices credebã-
 tur, ppter fumũ.
 Vna parcarum
 ad Ibin.

Orditur impre-
 cationes.

Philoctetes filius
Pæantis.

Telephus a cer-
ua nutritus ab
Achille inermi
est vulneratus.
Bellerophon fi-
lius Glauci cum
Pegaso equo in
cælum uellet e-
uolare, decidit, q
multos labores
prius toleraue-
rat ob Scæbeâ
Præti uxore ab
eo speratam.

Phœni x Amyn
toris filius.

Oedipus L. aii et
Iocastes filius

Antigonem filia
habuit.

Tiresias a Iuno
ne cæcatus.

Phineus Argo-
nautas monuit,
ut columbam a
Pallade datam
sequerentur.

Telemus uates
Polyphemo præ-
dixit aliquando
futurum ut ab

Vlyffe cæcates.

Crambes & Or-
thes a patre Phi-
neo cæcati.

Thamirisa mu-
sis cæcatus.

Demodocus cæ-
cus ab Homero
cantor inducit.

Alcione. Ceyx,
Dædalion.

Quantaq; clauiger Pæantius Hercules hæres,

Tanta uenenato uulnera crure geras.

Nec leuius doleas, quàm qui bibit ubera cerue.

Armatusq; tulit uulnus inermè potens.

Quiq; ab equo præceps alienis decidit aruis,

Exitio facies cui sua penè fuit.

Id quod Amyntorides uideas, trepidusq; ministro

Præterentes baculo luminis orbis iter.

Nec plus aspicias, quàm quem sua filia rexit,

Expertus scelus est cuius uterque parens.

Qualis erat postquam est iudex de lite iocosa

Sumptus, Apollinea clarus in arte senex.

Qualis & ipse fuit, quo præcipiente columba

Est data Palladiæ præuia, duxq; rati.

Quiq; oculis caruit, per quos male uiderat aurum,

Inferias nato quos dedit orba parens.

Pastor ut Aeneus, cui casus ante futuros

Telemes Eurymedes uaticinatus erat.

Vt duo Phineidæ, quibus idem lumen ademit,

Qui dedit, & Thamiræ Demodociq; caput.

Si aliquis tua membra secet, Saturnus ut illas

Subsecuit partes, unde creatus erat.

Nec tibi sic timidus melior Neptunus in undis

Quàm cui sunt uisæ frater, & uxor aues.

Solertiq; uiro, laceræ quem fracta tenentem

Membra ratis Semetes est miserata soror.

Vel tua, ne pœnæ genus hoc cognouerit unus,

Viscera diuersis scissa ferantur equis.

Vel quæ, qui redim Romanos turpe putauit,

A duca

A' duce Puniceo pertulit, ipse feras.
 Nec tibi subsidio sit præsens numen, ut illi
 Cui nihil Hercæi profuit ara Iouis.
 Utq; dedit saltus è summo Thessalus Ossa.
 Tu quoque saxoso precipitere iugo.
 Aut uelut Euryali qui sceptrum cepit ab illo,
 Sint artus avidis anguibus esca tui.
 Vel tua maturet, sicut Minoia fata,
 Per caput infusa feruidus humor aquæ:
 Utq; parum mitis, sed non impune Prometheus,
 Aëreas uolucres sanguine fixus alas.
 Aut uelut Etrachides magno ter ab Hercule quintus
 Casus in immensum proiciare fretum.
 Aut ut Amantiaden turpi dilectus amore
 Oderit, & saeuo uulneret ense puer.
 Nec tibi fida magis misceri pocula possint,
 Quàm qui cornigero de Ioue natus erat.
 More uel intereas capti suspensus Achæi,
 Qui miser aurifera teste pependit aqua:
 Aut ut Achilleiden cognato nomine clarum
 Opprimat hostili tegula iacta manu.
 Nec tua quàm Pyrrhi scelicitus ossa quiescant,
 Sparsa per Ambracias quæ iacuere uias.
 Nataq; ut Aeacidæ iaculis moriaris adactis,
 Non licet hoc Cereri dissimulare sacrum.
 Utq; nepos dicti nostro modò carmine regis,
 Cantharidum succos dante parente bibas.
 Aut pia te caso dicatur adultera, sicut
 Qua cecidit Leucon uindice, dicta pia est.

Ino Vlyssis nau
 fragiū miserata
 uelum dedit quo
 tutius enatauit.
 M. Attilius Re
 gulus.
 Primum dicit.
 Euryal' aduena
 Thessalium præ
 cipitauit.
 Minos in ther-
 mis Cocali regis
 Scilicet extinctus
 est dum Dedaalū
 insequeretur.
 Satillus Amatiū
 filius a Celino
 puero occisus
 Alexander qui
 Iouis Hāmonis
 filius haberi uo
 luit ab Iola pin
 cerna ueneno in
 teremptus.
 Achæus Lydiæ
 rex auaritia ne-
 catus in Pactoli
 aquis pependit.
 Pyrrhus rex
 Epirotarum.
 Ambracia urbs
 in Epiro.
 Periplea Pyr-
 rhi filia.
 Magnes Gelo
 nis & Nereidos
 filius.
 Cātharides uer
 mes terrestres,
 de quibus uide
 Plin. in xi. &
 xxvij.
 Oxilochus Leu
 ci frater.

Cambyfes rex
Perfarum ad tē
plū Iouis miffit
exercitū, qui are
na obrutus eft.
Darus Perfarū
rex ciues in con
geriem cinerum
obruerat.
Neocles a Si
cyone urbe A
chaia ob crude
litate pulfus.
Gerymas Acar
ni filius.
Alexander Phe
raus.

Milo Pifanus a
fuis profectus in
Alpheū fluuiū.
Adimantus deo
rum cōtempitor.

Dionyfius Leng
us pulfus a Mi
thridate aufugit
in Achilleos
Dromon, locum
quem curfum
Achil. uocant,
ubi a fuis dere
lictus perit
Hector.
Hippodamereta
in adulterio de
prehenfa ab e
quis abforpra,
& eius adulter
laceratus.

Inq; pyram tecum chariffima corpora mittas,
Quem finem uitæ Sardanapalus habet.

Vtq; Iouis Libyci templum uiolare parantes,
Acta Noto uultus condat arena tuos.

Vtq; necatorum Darei fraude fecundi,
Sic tua fuccedens deuoret offa cinis.

Aut ut oliuifera quondam Sicyone profecto,
Sit frigus mortis caufa famesq; tua.

Aut ut Acarnides infutus pelle iuueni,
Turpiter ad dominum præda ferare tuum.

Inq; tuo thalamo iugularis more Pheræi,
Qui datus eft leto coniugis enfe fuæ,

Quosq; putas fidos ut Lariffæus Alebas,
Vulnere non fidos experiare tuo.

Vtq; Milo, sub quo cruciata eft Pifa tyranno,
Viuus in occultas præcipiteris aquas.

Quæq; in Adimantum Philefia regna tenentem
A Ioue uenerunt, te quoque tela petant.

Aut ut Amaftriaci quondam Lenæus ab oris
Nudus Achillea deftituaris humo.

Vtq; uel Euridamas ter circum bifta Thrafylli
Eft Lariffæis raptus ab hoſte rotis.

Vel qui, quæ fuerat tutatus moenia fæpe,
Corpore luſtrauit non diurna ſuo.

Vtq; nouum paſſa eſt genus Hippomeneia pœnæ,
Tractus & Actæa fertur adulter humo:

Sic tibi uita tuos inuiſa reliquerit artus,
Vltiores rapiant turpe cadauer equi.

Viſcera ſic aliquis ſcopulus tua figat, ut olim

Fixa sub Euboica Graia fuere sinu:

Vtq; ferox perijt, & fulmine, & æquore raptor,

Sic te mersuras adiuuet ignis aquas.

Mens quoque sic furij uecors agiteur, ut illi,

Vnum qui toto corpore uulnus habet.

Vtq; Dryantiade Rhodopeia regna tenenti,

In gemino dispar cui pede cultus erat.

Vt fuit Oeteo quondam, generoq; draconum,

Thysameni; patri, Calliroesq; uiro.

Nec tibi contingat matrona pudicitior illa,

Qua potuit Tydeus erubuisse nuru.

Quæq; sui Venerem iunxit cum fratre mariti,

Locris in ancillæ dissimulata necem.

Tam quoque dij faciant possis gaudere fideli.

Coniuge, quam Talai, Tyndarei; gener.

Quæq; parare suis letum patruelibus ausæ,

Belides assidua colla premuntur aqua,

Biblicos & Canaces sicut facis ardeat igne,

Nec nisi per crimen sit tibi fida soror.

Filia si fuerit, si quod Pelopeia Thyesti,

Myrrha suo patri, Nictimeneq; suo.

Filia ue ue magis capiti sit fida parentis,

Quam tua uel Pterela, uel tua Nise fuit.

Infamemq; locum sceleris quæ nomine fecit,

Presit & inductis membra paterna rotis.

Vt iuuenes, pereas. quorum fastigia uultus

Olim Piseæ sustinueres fores,

Vt qui perfusam miserorum cæde procorum,

Ipse suo melius sanguine tinxit humum.

Aiax Oileus,
Marfyas ab A
polline excois
tus.

Lycurgus Dry
tis filius uolens
putare uites in
cidit crura.

Hercules Oete
Athamas Cad
miger.

Orestes Thy
menum filium
habuit.

*alia's, Calli
gones,

cuius uir Aiax
Telamonius,
Ægalia.

Hypmnestra ut
se adulterii ho
sic ostendere.

Locrin occidit
Pelopeia cū pa
tre Thyeste in
scio cōcubuit ut
Myrrha cū Cy
nara, & Nycti
mene cum Ne
æeo.

Polydice Ptere
lam patrem pro
didit, sicut Scyl
la Nisum. Tul
lia Tarquinium
Priscum patrem
occidit, a quo sce
lere uicinus dicitur
est sceleratus.
Hippodamia p
cos occidit.

Proditor ut seui perijq; auriga tyranni,

Qui noua Myrtoæ nomina fecit aquæ.

Vt qui uelocem frustra petiere puellam,

Dum facta est pomis tardior illa tribus.

Vt qui tecta noui formam celantia monstri

Intrarunt cæcæ non redeunda domus.

Vt quorum Aeacides misit uolentus in altos

Corpora cum senis altera sena rogos.

Vt quos obscuris uictos ambagibus oris

Legimus infandæ Sphinga dedisse neci.

Vt qui Bistonix templo cecidere Mineruæ,

Propter quod facies nunc quoque uersa Deæ est.

Vt qui Threicij quondam præsepia regis

Fecerunt dapibus sanguinolenta suis;

Therodamonteos ut qui sensere leones,

Quiq; Thoantæ Taurica sacra Deæ.

Vt quos Scylla uorax, Scyllæq; aduersa Charybdis

Dulichie pavidos eripuerè rati.

Vt quos demisit uastam Polyphemus in aluum:

Vt Læstrygonias qui subiere manus.

Vt quos dux Pœnus merfis putealibus undis;

Et iacto canas puluere fecit aquas.

Et uelut Icaridos famulæ periere prociq;

Inq; caput domini qui dabat arma proci;

Vt iacet Aoni luctator ab hospite fufus,

Qui (mirum) uictor cum cecidisset, erat.

E quos Antæi fortes pressere lacerti,

Quosq; feræ meriti Lemnia turba dedit.

Vt qui post longum sacri monstrator iniqui

Oenomaus.

Myrtilus.

Atalanta.

Labyrinthum

dicit.

Achilles in rogū

Patrocli xij.

Troianos inie-

cit.

Sphingis mōstri

enigma: Lēniaci

Spartæ deprehē

st ex lege occide-

bantur.

Therodamas

fanguine huma-

no lētes alebar.

Antiphates Læ-

strygonum rex.

Carthaginienfes

ducc Amilcare

Acharanorū se-

natum per indu-

cias fidentē pu-

teis immerferūt,

atq; faxis obru-

runt ut ait Ap-

piān.

Thraffilus Bui-

ridem docuit ne

ce humana plu-

uias impetrari

posse a Ioue, sed

prius occisus est.

Elicuit pluuias uictima cæsus aquas.

Frater ut Antæi quo sanguine debuit aras

Tinxit, & exemplis occidit ipse suis.

Vt qui terribiles pro gramen habentibus herbis

Impius humano uiscere paut equos.

Vt duo diuersis sub eodem uindice cæsi

Temporibus, Nessus, Dissimaniq; gener,

Vt pronepos Neptune tuus, quem reddere uitam

Ipse Coronides uidit ab urbe sua.

Vt Scynis, & Scyron, & cum Polyphemone natus,

Quiq; homo parte sui, parte iuuenus erat.

Quiq; trabes pressas ab humo mittebat in auras,

Aequoris aspectes huius, & huius aquas.

Quæq; Ceres uidit læto pereuntia uultu

Corpora Thesea Cercionea manu.

Hæc tibi quæ precibus iustis mea deuouet ira,

Euenient, aut his non leuiora malis.

Qualis Achæmenides Sicula desertus in ora,

Troica quum uidit uela uenire, fuit.

Et qualis necnon fortuna binominis Iri,

Quiq; tenent pontem, qui tibi maior erit.

Filius ut Cereris frustra tibi semper ametur,

Destituatq; tuas sæpe petitus opes.

Vtq; per alternos unda labente recursus,

Subtrahitur presso mollis arena pede:

Sic tua nescio quæ semper fortuna liquescat,

Lapsaq; per medias affluat usque manus.

Vtq; pater solitæ uarias mutare figuras,

Plenus in extincta conficiare fame,

Pygmalion.

Diomedes.

Eurius Dissimani
ni gener.
Hippolytus.
Æsculapius:
Procrustes.
Scyron in Isthmo
habitans.

Achæmides ab
Ulyssæ derelictus
opem Æneæ in
Siciliam uenien-
tis implorauit.
Irus olim Arne-
us est uocatus.
Mendici ad pon-
tes permanebat.
Plutonaem intelli-
git, quæ qui adi-
bat, diues efficie-
batur.
Eriichthon fa-
me cõpulsus filiã
Driopeia sub-
uariis figuris uen-
didit.

Tydeus Mena=
lippi caput cor=
rohit.

Nec dapis humanæ tibi erunt fastidia, quaq;
Parte potes, Tydeus temporis huius eris.
Atque aliquid facies à uespere Solis in ortus,
Cur externati rursus agantur equi
Fœda Lycœoniæ repetes conuiuia mensæ,
Tentabisq; iterum fallere fraude Iouem.

*aliàs, teneat

Teg; aliquis posito* tentet uim numinis, opto,

*aliàs, Tere=

Tantalidos tu sis,* tu Tereiç; puer.

os atque

Et tua sic latos spargantur membra per agros,

Pelopè & Ityn
dicit.

Tanquam quæ patrias detinuere uias.

Ablyrtus Me=
dex frater.

Aere Perillæo ueros imitère iuuenços,

Perillus Atheni
ensis.

Ad formam tauri conueniente sono.

Phalaris Agri=
gentinus,

Vtq; ferox Phalaris, lingua prius ense resecta,

Pelias.

More bouis Paphio clausus in ære gemas.

Curtius Roma=
nus

Dumq; redire uoles æui melioris in annos,

Vt uetus Admeti decipiare focer.

Atque eques in medijs mergare uoragine cœni,

Dummodo sint facti nomina nulla tui.

Atque utinam pereas, ueluti de dentibus orti

Sidonia iactis Graia per arua manu,

Cadmus Sido=
nius.

Et quæ Bottiades fecit, fraterq; Medusæ,

Eueniant capiti uota sinistra tuo.

Et quibus exiguo est uolucris deuoluta libello,

Corpora proiecta quæ sua purgat aqua.

Callimachus
Cyræcus dire in
Apollonium ini
precatu est.

Vulnera totq; feras, quot dicitur ille tulisse,

Cuius ab inferijs, cultor abesse solet.

Cybeles concu=
bitum fugiens
genitalia sibi
imputauit.

Attonitusq; seces, ut quos Cybeleia mater

Incitat ad Phrygios uilia membra modos.

Deq; uiro fias, nec, scœmina, nec uir, ut Atys.

Et quatiās molli tympana rauca manu.
 Inq; pecus magnæ subito uertare parentis,
 Victor ut est celeri, uictaq; uersa pede.
 Solaq; Limone poenam ne senserit illam,
 Et tua dente fero uiscera carpat equus.
 Aut ut Cassandræ dominus, non mitior illo,
 Saucius ingesta contumuleris humo.
 Aut ut Abantiades, aut Lyrnesius heros,
 Cæsus in æquoreas præcipiteris aquas.
 Victima uel phœbo sacras maeteris ad aras,
 Quam tulit a seuo Theudotus hoste necem.
 Aut te deuoueat certis Abdera diebus,
 Saxaq; deuotum grandine plura petant.
 Aut Iouis infesti telo feriare trisulco,
 Et satus* Hippomene, Dositheosq; pater.
 Vt soror Antonoës, ut cui matertera Maia est,
 Et temere optatos qui male rexit equos.
 Vt ferus Aeolides, ut sanguine natus eodem,
 Quo genita est liquidis quæ caret Arctos aquis.
 Vt Macedon ista est rapidis cum coniuge flammis,
 Sic precor ætherei uindicis igne cadas.
 Prædaq; sis illis, quibus est Latonia Delos,
 Ante diem rapto non adeunda Thraso.
 Quiq; uerecundæ speculantem membra Dianæ,
 Quiq; Crotopiaden diripere Linum.
 Neue uenenato leuius feriaris ab angue,
 Quam senis Oeagri Calliopesq; nurus.
 Quam puer Hysipyles, quam qui caua primus acuta
 Cuspide suspecti robor a fixit equi.

Atalāra & H^{us}
 pomene in leo
 nes uersi sunt
 quorum filia Li
 mone in adulte
 rio deprehensa a
 patre equis la
 cerāda traditur.
 Cassandrus Ma
 cedonius in suos
 nimis scæuens ui
 uis defoditur.
 Perseus nepos
 Abantis.
 Telephus Lyr
 nesio præfuit ab
 Ar facide occi
 sus.

Abdera urbs
 Thraciæ, ubi
 post diuās impre
 cationes solebāt
 homines lapidi
 bus obruere.

*aliās, Hippo
 moo,

Salmoneū Æo
 li filium Iupiter
 fulminauit, ut
 Hismenum Ly
 caonis narum.
 Religioſū erat i
 Delo canes ale
 re, a quib. puer
 Thraſus est di
 ſcerptus.
 Linus Crotopi
 nepos.
 Eurydice uxor
 Orphei filii
 Oeagri & Cal
 liopes, serpentis
 morſu interit.

Elpenor Vlyssis
socius apud Cir-
cem madidus
scalarum casu
occubuit.

Theombrotus le-
gitio Platonis ope-
re de immortali-
tate animæ se in
mare præcipita-
uit.

Dædalus Perdi-
cæ nepotem: eo
quod ferram in-
uenisset, inuidio-
se præcipitauit.
Mars Ilicem Ly-
dii filiã amauit.
Paphagus Am-
braciz rex.

Cretenses in ul-
tionem Minois
Corcyræos siue
Sicilienses occi-
debant.
Alciden Alebæ
filiam cum uiro
Lycoride eadẽ
domus oppressit.

Ne ue gradus adeas Elpenore cautus altos,
Vimq; feras uini quo tulit ille modo.
Tamq; cadas domitus quàm quisquis ad arma uocantẽ
Iuuit in humanum Thiodamanta Dryops.
Quàm ferus ipse suo perijt mactatus in antro
Proditus incluse Cacus ab ore bouis.
Quam qui dona tulit Nessæo tincta uenero,
Euboicasq; suo sanguine tinxit aquas.
Vel de præcipiti uenias in Tartara saxo,
Ut qui Socraticum de nece legit opus.
Ut qui Thesæe fallacia uela carinæ
Vidit, in Iliaca missus ab arce puer.
Ut teneri nutrix eadem matertera Bacchi,
Ut cui causa necis ferra reperta fuit.
Lydia se scopulis ut uirgo misit ab altis,
Dixerat inuito quæ mala uerba deo.
Foeta tibi occurrat patrio popularis in aruo,
Sitq; Paphageæ causa leena necis.
Quiq; Lycurgiden lacerauit ab arbore natum,
Idmonaq; audacem, te quoque rumpat aper.
Isq; uel exanimis faciat tibi uulnus, ut illi,
Ora super seui quem cecidere suis.
Atque idem simili pinus quem morte peremit,
Phrygia uenator, sisq; Berentiades.
Si tua contigerit Minoas puppis ad undas,
Te Corcyreum Cresia turba petat,
Lapsuramq; domum subeas, ut sanguis Alebæ,
Stella Lycoridæ cui fuit æqua uiro.
Utq; uel Euenus tollenti flumine mersus

Nomina des rapidæ uel Tyberinus aque.
 Hyrtaciæq; modo defixa cadauera trunco
 Digna feras, hominis sit caput esca tuum.
 Quodq; ferunt Brotheum fecisse, cupidine mortis,
 Des tua succensa membra cremanda pyræ.
 Inclususq; necem cauea patiaris, ut ille
 Non profecturæ conditor historie.
 Utq; repertori nocuit pugnacis Iambi,
 Sic sit in exitium lingua proterua tuum.
 Ut ue parum stabili qui carmine læsit Athenas,
 Inuisus pereas deficiente cibo.
 Utq; hræ uates fertur perijsse seueræ,
 Causa sit excidij dextera læsa tui.
 Utq; Agamemnonio uulnus dedit anguis Orestis,
 Tu quoque de morsu uirus habente cadas.
 Sit tibi coniugij nox prima nouissima uitæ,
 Epolis hoc perijsit, & noua nupta modo.
 Utq; cothurnatum perijsse Lycophrona narrant,
 Hereat in fibris fixa sagitta tuis:
 Aut lacer in sylua mambus spargare tuorum,
 Sparsus ut est Thebis angue creatus auo.
 Perq; feros montes tauro rapiente traharis,
 Ut tracta est coniux imperiosa Lyci.
 Quodq; suæ passa est pellex inuisa sorori,
 Excidat ante pedes lingua resecta tuos.
 Cognitor ut tarde læsus cognomine Myrrhæ,
 Orbis in innumeris inueniare locis.
 Inq; tuis opifex, uati quod fecit Achæo.
 Noxia luminibus spicula condat apis,

Buryalus filius
 Hyrtaci.

Brotheus qui &
 Erichthonius
 Mimerus, & Vul
 cani filius.

Cherilus gestori
 Alexandri ma
 lus scriptor.
 Archilochus.
 Aristophanes.

Aster Aristo
 phanes.

Medilla Eupo
 lis uxor.
 Lycophon pos
 ta Græcus.
 Pætheus ab Aga
 ue matre ducer
 ptus.
 Dyræen Lyciu
 xoræ agreffi tau
 ro ligaræ filii Au
 tiopes lamiaue
 runt.
 Philomela.

Myrrha patrem
 fugiens in arbo
 rem uersa est,
 Achæus.

Astyages Medo-
rum rex Harpa-
gi filium pro epu-
lis patri appo-
sit, quod prius
Thyestæ contige-
rat.

Theocritus,
Marfyas,
Perseus ostendo
Medusæ capite
Cephenū popu-
los in saxa uer-
tit.

Primus Glau-
cus ex Pontica
ciuitate.
Secundus deus
marinus.
Tertius Creten-
sis uenenato mel-
le extinctus.
Socrates,
Hæmo cum filiâ
Rhodopæ turpi-
ter amaret, urer
que in montem
sui nominis ob-
duruit.
Alyrrha ex pa-
tris Cynaræ con-
cubitu Adonæ
peperit. Vlyssi
dicit a Thelego
no filio interem-
ptum.

Anaxarchus a
suis colonis oc-
cisis.

Fixus in duris carparis viscera saxis,

Vt cui Pyrrha sui filia fratris erat.

Et puer Harpagide referas exempla Thyestæ.

Inq; tui casus viscera patris eas.

Trunca geras sæuo mutilatis partibus ense,

Qualia Nycerni membra fuisse ferunt.

Vt ue Syracosio præstricta fauce poetæ,

Sic animæ laqueo sit uia clausa tuæ.

Nuda ue direpta pateant tua viscera pelle,

Vt Phrygiæ, cuius nomina flumen habet.

Saxificæ uideas infœlix ora medusæ,

Cephenum multos quæ dedit una neci.

Potniadum morsus subeas (ut glaucus) equarum,

Inq; maris salias (Glaucus ut alter) aquas.

Vtq; duobus idem dictis mihi nomen habenti

Profocent animæ Gnostia mella uiam;

Sollicitoq; bibas, ueluti doctissimus olim

Imperturbato quod bibit ore reus.

Nec tibi, si quid amas, foelicus Hæmone cedat,

Vtq; sua Machareus, sic potiare tua.

Vt uideas, quod iam, cum flammæ cuncta tenerent,

Hectoreus patria uidit ab urbe puer.

Sanguine probra tuas, ut auo genitore creatus,

Per facinus soror est cui sua facta parens.

Ostibus inq; tuis teli genus hæreat illud,

Traditur Icarij quo cecidisse gener.

Vtq; loquax in equo est elisus guttura acerno,

Sic tibi claudatur pollice uocis iter.

Aut ut Anaxarchus pila minaris in alta

Iactaq; pro solitis frugibus ossa sonent.
 Salmacis utq; patrem condat te Phœbus in ima
 Tartara, quod natae fecerat ipse suæ.
 Inq; tuos ea pestis eat, quam dextra Chorcebi
 Vicit, opem miseris Argolicisq; tulit.
 Utq; nepos Aethræ Veneris moribundus ob iram,
 Exul ab attonitis excutiariis equis.
 Propter opes nimias ut perdidit hospes alumnum,
 Perdat ob exiguas te tuus hospes opes.
 Utq; ferunt fratres sex cum Damascithone cæsos,
 Intereat totum sic genus omne tuum.
 Addidit ut fidicen miseris sua funera natis,
 Sic tibi sint vitæ tædia iusta tuæ.
 Utq; soror Pelopis saxo dureris oborto:
 Et læsus lingua Battus ab ipsa sua.
 Aëra si misso uacuum iaculabere disco,
 Quo puer Oebalides ictus ab orbe cadas.
 Si qua per alternos pulsabitur unda lacertos,
 Omnis Abydena fit tibi peior aqua.
 Comicus ut liquidis perijt dum nabat in undis,
 Et tua sic Stygius strangulet ora liquor.
 Aut ubi uentosum superabis naufragus æquor,
 Contacta pereas ut Palmurus humo.
 Utq; cothurnatum uatem tutela Dianæ,
 Dilaniet uigilum te quoque turba canum.
 Aut ut Trinacrij salias super ora Gigantis,
 Plurima quæ flammæ Sicanis Aetna uomit.
 Diripiantq; tuos insanis unguibus artus
 Strymonicæ matres, Orpheon esse ratæ.

Apollo Orcanū
 Salmacis patrē
 occidit, eo quod
 Leucothoen fi-
 liā ab eo amatā
 defodisset.

Polydorū dicit.

Damascithon
 Amphionis mu-
 sici & Niobes
 filius ab Apol-
 line cum septem
 fratribus, & fo-
 roribus interfe-
 citus.
 Battus furtum
 Mercurii prodi-
 dit.
 Hyacinthus Oe-
 bali filius a
 Phœbo dilectus
 & p̄ imprudētiā
 ab eodem in lu-
 do occisus.
 Palmarus Ae-
 næ naus magi-
 ster cum triduo
 enataffet, a Ve-
 lienſibus in lit-
 ore occisus est.
 Euripides.
 Empedocles A-
 grigentinus cu-
 piens immortali-
 tate potiri Aet-
 nam se præcipi-
 tauit.
 Orpheum thra-
 ces mulieres la-
 ciarunt.

Natus ut Althææ flammis absentibus arsit,

Meleager.
Creula,
Sic tuus ardescat stipitis igne rogos.

Vt noua Phasiaca compressa est nupta corona,

Vtq; pater nuptæ cumq; parente domus.

Vt cruor Herculeos abijt diffusus in artus,

Corpora pestiferum sic tua uirus edat.

Qua sua Pentheiden proles est ulta Lycurgum,

Hæc maneat teli te quoque plaga noui.

Vtq; Milo robur deducere fissile tentes,

Nec possis captas inde referre manus.

Muneribusq; tuis lædaris ut Icarus, in quem

Intulit armatas ebria turba manus:

Quodq; dolore necis patriæ pia filia fecit,

Vincula per laquei fac quoque guttur eat.

Obstrictusq; famem patiaris lumine tecti,

Vt legem poenæ cui dedit ipsa parens.

Illius exemplo uiolens simulacra mineruæ,

Aulidis à portu qui leue uertit iter.

Naupliadæq; modo ficto pro crimine poenas

Morte luas, nec te non meruisse iuuet.

Ethalon ut uita spoliavit Isidius hospes,

Quem memor à sacris nunc quoque pellit Io.

Vtq; Melantheum tenebris à cæde latentem

Prodidit officio luminis ipsa parens:

Sic tua coniectis fodiantur corpora telis,

Sic precor auxilijs impediare tuis.

Qualis equis pactis, quos fortis agebat Achilles,

Acta Phrygi timido est, nox tibi talis eat.

Nec tu quam Rhæsus somno meliore fruaris,

Bates Lycurgi
filius: & Pen-
thei nepos Bac-
chi sacerdotes
in patris uindi-
ctam occidit.

Icarus cum At-
ricæ colonos ui-
ni usum edocuis-
set illi inuitato
liquore ebrii ue-
nenosè potaros
existimantes eum
necarunt, qua-
re Erigone eius
filia laqueo ui-
tam finiuit.

Palamedes
Nauplii filius,

Ethalus ab Ise-
dis sacerdote ho-
spite necatus:
quare uertit est
ne quis ex ea fa-
milia sacerdo-
tium iniret.

Melantheus ho-
micidii reus ma-
tre rei in scia
querentibus est
manifestatus.

Quàm comites Rhæsi, tu necis ante diem:

Quàm quos cum Rutulo morti Rhamneta dederunt

Impiger Hyrtacides, Hyrtacidaeq; comes.

Cliniadaeq; modo circumdatus ignibus atris,

Membra feras Stygiæ semicremata neci.

Vtq; Remo muros auso transire recentes,

Noxia sint capiti rustica tela tua.

Denique Sarmaticas inter Geticasq; sagittas

His precor ut uiuas, & moriari locis.

Hec tibi tantisper subito sunt missa libello,

Immemores ne nos esse querare tui.

Pauca equidem (fateor) sed dii dent plura rogatis,

Multiplicentq; suo uota fauore mea,

Postmodo plura leges, & nomen habentia uerum,

Et pede quo debent acria bella geri.

Dolon.

Nisus Hyrtaci filius & Euryalus in Rutulorum castra Rhamneta, & multos alios occiderunt.

Iambicum pedem significat.

F I N I S .

Compagnia di Gesù
Fondo librario antico
Provincia Italiana della

MS 1351

